

Ex-Ante vrednovanje
Strateškog plana
zajedničke
poljoprivredne politike
Republike Hrvatske za
razdoblje 2023.-2027.
-nacrt-

18. ožujka 2022.

Važna napomena

Ovo Izvješće upućeno je Ministarstvu poljoprivrede Republike Hrvatske („Upravljačko tijelo“), a izrađeno je u skladu s ugovorom o uslugama između Upravljačkog tijela i KPMG-a sklopljenog 24. rujna 2019. Upravljačko tijelo imenovalo je KPMG za pružanje usluge u vezi s pripremom ex-ante vrednovanja strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike (u daljnjem tekstu: ZPP) za programsko razdoblje 2023. - 2027.

Naše obveze u vezi s ovim dokumentom postoje isključivo prema Upravljačkom tijelu te sukladno tome ne prihvaćamo nikakvu odgovornost za gubitke uzrokovane trećoj strani koja djeluje ili se suzdržava od djelovanja temeljem ovog dokumenta. Ukoliko bi se cijeli ili dio našeg dokumenta kopirao ili otkrio bilo kojoj trećoj strani, ukoliko bi bio citiran ili bi se druga osoba pozivala na ovaj izvještaj, u cijelosti ili djelomično, ne preuzimamo nikakvu odgovornost u tom slučaju prema takvim osobama.

U izvješću su navedeni izvori prikazanih informacija. Nismo provjeravali pouzdanost tih izvora niti utvrđivali razumnost informacija provjerom neovisnom o Upravljačkom tijelu, već je samo navedeno u izvješću ukoliko je pribavljen relevantan podatak. Mi smo, u mjeri u kojoj je to moguće, provjerili da su informacije prezentirane u našem izvješću u skladu s drugim informacijama koje su nam stavljene na raspolaganje za vrijeme našeg rada.

Osim informacija i podataka koje je pružilo Upravljačko tijelo, izvješće se također temelji i na javno dostupnim podacima. Naše oslanjanje i korištenje takvih informacija ne treba tumačiti kao iskazivanje našeg mišljenja o njima, osim ako suprotno nije navedeno u našem izvješću. Ne preuzimamo nikakvu odgovornost za utjecaj na naše zaključke u slučaju bilo kakvih netočnosti sadržanih u takvim informacijama.

Odabir metoda i osnova za donošenje naših zaključaka i preporuka uključuje značajan stupanj prosudbe. Veliki broj stavki može se subjektivno tumačiti u formiranju mišljenja. Stoga, iako naše mišljenje smatramo razumnim i obranjivim, drugi mogu doći do drugačijeg zaključka.

Informacije sadržane u ovom izvješću pripremljene su temeljem podataka koje smo sukcesivno zaprimali do pripreme ovog izvješća (4. ožujka 2022.) te su stoga aktualne na datum izvješća. Naše izvješće ne uključuje eventualne događaje i okolnosti koji su nastupili nakon tog datuma, kao ni informacije koje su mogle biti dostupne nakon datuma pripreme izvješća.

Ovaj dokument je prva verzija završnog izvješća o ex-ante vrednovanju. Bilo kakvi nacrti dokumenata ili prethodne usmene izjave nisu osnova za oslanjanje s obzirom da spomenuta dokumentacija i izjave ne predstavljaju naša konačna mišljenja i zaključke.

Popis slika

Slika 1: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 1	22
Slika 2: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 2	28
Slika 3: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 3	31
Slika 4: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 4	37
Slika 5: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 5	42
Slika 6: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 6	49
Slika 7: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 7	51
Slika 8: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 8	53
Slika 9: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 9	55
Slika 10: Sažetak logike intervencije – Međusektorski cilj XCO.....	59
Slika 11: Proračun dodijeljen za TOP 10 intervencija (milijuna eura)	101
Slika 12: Raspodjela proračunskih izdvajanja prema potrebama (EUR).....	103
Slika 13: Raspodjela proračunskih izdvajanja po specifičnim ciljevima (EUR).....	104

Popis tablica

Tablica 1: Opisi mjerila vrednovanja sadržanih u tablicama sažetka vrednovanja	14
Tablica 2: Odnos između sekcija u izvješću i predviđenog sadržaja ex-ante vrednovanja kako je prikazano u članku 139. Uredbe	15
Tablica 3: Kratice za specifične ciljeve korištene u izvješću	16
Tablica 4: Kratice korištene u izvješću o vrednovanju	16
Tablica 5: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 1.....	18
Tablica 6: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 1	19
Tablica 7: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 1	21
Tablica 8: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 2.....	22
Tablica 9: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 2	23
Tablica 10: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 2	27
Tablica 11: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 3.....	28
Tablica 12: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 3	29
Tablica 13: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 3	31
Tablica 14: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 4.....	32
Tablica 15: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 4	33
Tablica 16: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 4	34
Tablica 17: Sažetak popisa relevantnih GAEC i SMR uvjeta – Specifični cilj 4	35
Tablica 18: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 5.....	37
Tablica 19: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 5	38
Tablica 20: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 5	40
Tablica 21: Sažetak popisa relevantnih GAEC i SMR – Specifični cilj 5	40
Tablica 22: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 6.....	42
Tablica 23: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 6	44
Tablica 24: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 6	46
Tablica 25: Sažetak popisa relevantnih GAEC i SMR – Specifični cilj 6	47
Tablica 26: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 7.....	49
Tablica 27: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 7	50
Tablica 28: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 7	50
Tablica 29: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 8.....	51
Tablica 30: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 8	52
Tablica 31: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 8	53
Tablica 32: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 9.....	54
Tablica 33: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 9	54
Tablica 34: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 9	55
Tablica 35: Sažetak identificiranih potreba – Međusektorski cilj XCO	56
Tablica 36: Sažetak predviđenih intervencija – Međusektorski cilj XCO	57
Tablica 37: Sažetak pokazatelja rezultata – Međusektorski cilj XCO	58
Tablica 38: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 1	60
Tablica 39: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 2	61
Tablica 40: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 3	63
Tablica 41: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 4	65
Tablica 42: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 5	67
Tablica 43: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 6	68
Tablica 44: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 7	70
Tablica 45: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 8	71
Tablica 46: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 9	71
Tablica 47: Sažetak evaluacije logike intervencije – Međusektorski cilj XCO.....	72
Tablica 48: Sažetak procjene interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 1	74

Tablica 49: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 2	76
Tablica 50: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 3	79
Tablica 51: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 4	80
Tablica 52: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 5	83
Tablica 53: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 6	85
Tablica 54: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 8	87
Tablica 55: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 8	89
Tablica 56: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 9	90
Tablica 57: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Međusektorski cilj XCO	92
Tablica 58: Evaluacija horizontalnih aspekata povezanih s doprinosima Strateškog plana ZPP-a ciljevima vezanim uz okoliš i klimu	96
Tablica 59: Ostali relevantni instrumenti uzeti u obzir u SWOT analizama SC4, SC5 i SC6	98
Tablica 60: Evaluacija vanjske koherentnosti Strateškog plana ZPP-a s drugim relevantnim instrumentima	99
Tablica 61: Broj intervencija prema potrebama i prioritetu	103
Tablica 62: Sažetak evaluacije dosljednosti proračunske dodjele	105
Tablica 63: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 1	109
Tablica 64: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 2	110
Tablica 65: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 3	111
Tablica 66: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 4	112
Tablica 67: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 5	114
Tablica 68: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 6	116
Tablica 69: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 7	118
Tablica 70: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 8	120
Tablica 71: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 9	121
Tablica 72: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 2	122
Tablica 73: Sažetak horizontalne evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika	128
Tablica 74: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 1	131
Tablica 75: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 2	132
Tablica 76: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 3	133
Tablica 77: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 4	134
Tablica 78: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 5	136
Tablica 79: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 6	138
Tablica 80: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 8	139
Tablica 81: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 8	140
Tablica 82: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 2	141
Tablica 83: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 2	141
Tablica 84: Planirano korištenje financijskih instrumenata – Specifični cilj 2	143
Tablica 85: Planirano korištenje financijskih instrumenata – Specifični cilj 8	144
Tablica 86: Preporuke – Vanjska koherentnost	146
Tablica 87: Preporuke – Dosljednost proračunske raspodjele sa programiranim ciljevima	148
Tablica 88: Preporuke – Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja za korisnike	149
Tablica 89: Preporuke – Specifični cilj 1	150
Tablica 90: Preporuke – Specifični cilj 2	152
Tablica 91: Preporuke – Specifični cilj 3	154
Tablica 92: Preporuke – Specifični cilj 4	155
Tablica 93: Preporuke – Specifični cilj 5	159
Tablica 94: Preporuke – Specifični cilj 6	163
Tablica 95: Preporuke – Specifični cilj 7	166
Tablica 96: Preporuke – Specifični cilj 8	167
Tablica 97: Preporuke – Specifični cilj 9	168
Tablica 98: Preporuke – Međusektorski cilj XCO	169

Sadržaj

Sažetak za rukovodstvo	8
1 Uvod	13
1.1 Pozadina	13
1.2 Ciljevi	13
1.3 Predmet ocjenjivanja	14
1.4 Pristup	14
1.5 Sadržaj i struktura izvješća	15
1.6 Kratice	16
2 Sažetak logike intervencije specifičnih ciljeva	18
2.1 Uvod	18
2.2 Sažetak logike intervencije specifičnih ciljeva	18
3 Evaluacija logike intervencije	59
3.1 Sažetak osnove za vrednovanje	59
3.2 Odgovori na relevantna evaluacijska pitanja prema specifičnim ciljevima	59
4 Evaluacija unutarnje koherentnosti, komplementarnosti i sinergije	74
4.1 Sažetak osnove za vrednovanje	74
4.2 Odgovori na relevantna evaluacijska pitanja prema specifičnim ciljevima	74
5 Evaluacija vanjske koherentnosti	94
5.1 Uvod	94
5.2 Sažetak osnove za vrednovanje	94
5.3 Evaluacija doprinosa Strateškog plana ZPP-a ekološkim i klimatskim ciljevima – povećana ambicija	94
5.4 Evaluacija koherentnosti Strateškog plana ZPP-a sa drugim relevantnim instrumentima	97
6 Evaluacija dosljednosti proračunskih izdvajanja sa programiranim ciljevima	101
6.1 Uvod	101
6.2 Sažetak osnove za vrednovanje	101
6.3 Generalni pregled raspodjele proračuna	101
6.4 Vrednovanje proračunskih izdvajanja	102
7 Evaluacija mjerenja napretka i ishoda	107
7.1 Sažetak osnove za vrednovanje	107
7.2 Horizontalna procjena realnosti postavljenih ciljeva za pokazatelje rezultata	107
7.3 Odgovori na relevantna evaluacijska pitanja prema specifičnim ciljevima	108
8 Vrednovanje smanjenja administrativnog opterećenja korisnika	123
8.1 Uvod	123
8.2 Sažetak osnove za vrednovanje	123
8.3 Sažetak trenutnog stanja	124
8.4 Sažetak (namjeravanih) poduzetih koraka koji pridonose pojednostavljenju provedbe politike na razini korisnika	125
8.5 Evaluacija horizontalnih aspekata koji se odnose na smanjenje administrativnog opterećenja korisnika	126
8.6 Odgovori na relevantna evaluacijska pitanja prema specifičnim ciljevima	131
9 Financijski instrumenti	143
9.1 Uvod	143
9.2 Sažetak osnove za vrednovanje	143

9.3	Odgovori na relevantna evaluacijska pitanja prema specifičnim ciljevima	143
10	Preporuke	146
10.1	Horizontalne preporuke	146
10.2	Preporuke prema specifičnim ciljevima	150
	Dodatak I: Okvir za evaluaciju	171
	Dodatak II: Sažeti podaci o raspodjeli proračuna prema Strateškom planu ZPP-a	177

Sažetak

Ovo izvješće predstavlja zaključke i preporuke ex-ante vrednovanja provedene u skladu sa zahtjevima iz članka 139., stavka 1, Uredbe EU 2021/2115.

Pristup i metodologija

Okosnica evaluacijskog pristupa je unaprijed određen skup evaluacijskih pitanja koja se temelje na alatima za ex-ante vrednovanje koje je pripremila Europska mreža za ruralni razvoj (European Network for Rural Development, „ENRD“) i „Smjernicama za ex-ante vrednovanje Programa ruralnog razvoja („PRR“) 2014.-2020.“ koje je pripremila Europska mreža za vrednovanje ruralnog razvoja. Kako bi odgovorio na evaluacijska pitanja, evaluacijski tim je procijenio informacije uključene u Strateški plan ZPP-a koji je Upravljačko tijelo dostavilo Europskoj komisiji na dan 31. prosinca 2021., a koji je bio dopunjen sa pregledom relevantnih dodatnih informacija i podataka pripremljenih od strane Upravljačkog tijela i pribavljenih kroz provedena istraživanja. Kao završni korak, nacrt zaključaka i preporuka je raspravljen s Upravljačkim tijelom kroz šest (tehničkih i radnih) sastanaka te su potom nacrti i zaključci finalizirani.

Popis evaluacijskih pitanja i dodatni detalji o pristupu istima prikazani su u odjeljku 1.4.

Zaključci

Zaključci izvješća sažeti su u nastavku, zajedno s pitanjima i temama koje je ex-ante vrednovanje dužno adresirati u skladu s člankom 139. Uredbe EU 2021/2115.

Doprinos Strateškog plana ZPP-a u ostvarivanju specifičnih ciljeva navedenih u članku 6., stavicima 1. i 2., uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe te potencijal za razvoj, kao i naučene lekcije iz provedbe ZPP-a u prethodnim programskim razdobljima

Strateški plan ZPP-a uglavnom pokazuje kako osmišljene intervencije mogu doprinijeti ostvarivanju općih i međusektorskih ciljeva ZPP-a. SWOT analize općenito uključuju relevantne informacije te su prikladne za identifikaciju potreba. Prioritet potreba je određen kroz strukturirani, iterativni proces, uzimajući u obzir informacije prikupljene putem javnih konzultacija, kao i stručnu prosudbu.

Vezano za logiku intervencija, identificirana su neka sveobuhvatna pitanja koja negativno utječu na jasnoću oko potencijalnog doprinosa intervencija u ostvarivanju specifičnih ciljeva kao što je prikazano u donjoj tablici.

Problem	SC1	SC2	SC3	SC4	SC5	SC6	SC7	SC8	SC9	XCO
Nedostatak objašnjenja o preklapanjima između intervencija u smislu ciljeva i ciljnih skupina.	●	●								●
Definicija ciljnih skupina i/ili aktivnosti nije u skladu s procjenom potreba i/ili SWOT analizom.		●		●	●	●	●			●
Nisu identificirane potrebe za određenim intervencijama u okviru specifičnog cilja.			●							
Nejasan je doprinos pojedinih intervencija u ostvarivanju specifičnog cilja.			●							
Predviđena uporaba uvjetovanosti u okviru specifičnih ciljeva vezanih uz okoliš/klimu ponekad je nejasna.				●						

Dodatne informacije su navedene u sekciji 3.

Interna usklađenost predloženog Strateškog plana ZPP-a i njegov odnos s drugim relevantnim instrumentima

Unutarnja koherentnost

Strateški plan ZPP je obuhvatan interno koherentan dokument koji uglavnom prikazuje jasne veze između SWOT analize, procjene potreba i predviđenih intervencija. Neki zaključci SWOT analize, međutim, nisu adresirani intervencijama (primjerice nedostatak osiguranja na malim farmama, nedovoljan volumen domaće proizvodnje svinja, veliki udio degradiranih šuma, mladi poljoprivrednici koji iznajmljuju zemljište i koji su izostavljeni temeljem kriterija prihvatljivosti prema SC7) te nedostaju temeljne informacije u SWOT analizi vezano za pčelarstvo u slučaju SC2.

Sveobuhvatni problem je da (potencijalne) sinergije između intervencija koje se mogu iskoristiti za postizanje specifičnih ciljeva nisu niti identificirane ni objašnjene ZPP-om za većinu specifičnih ciljeva. Ovaj problem je izraženiji u slučaju intervencija usmjerenih na više specifičnih ciljeva, poput „47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć“, koje se dijele između četiri SC-a. Opsežan popis takvih specifičnih ciljeva je prikazan u Prilogu II ovog izvješća.

Dodatne informacije su navedene u sekciji 4.

Vanjska koherentnost

Strateški plan ZPP-a demonstrira doprinose okolišnim i klimatskim ciljevima ZPP-a te je kroz navedeno usklađen s relevantnim ciljevima Europske unije. 40,65% fonda EPFRR-a bit će dodijeljeno za intervencije vezane uz specifične okolišne i klimatske ciljeve (članak 93., stavak 1. Uredbe (EU) 2021/2115), a 25% fonda za izravna plaćanja bit će usmjereno u okviru EFJP-a za provedbu ekoshema. Međutim, nedostaje opis očekivanih poboljšanja u odnosu na relevantne pokazatelje učinka iz Priloga I Uredbe koji se zahtijevaju člankom 105. (stavka 2).

Što se tiče usklađenosti Strateškog plana ZPP-a sa Strategijom „od farme do vilice“, Strategijom EU-a za bioraznolikost i relevantnim nacionalnim strategijama i planovima, nisu identificirani značajniji problemi. Iako su predviđeni nacionalni doprinosi u ostvarivanju odabranih ciljeva Unije za 2030. postavljenih u Strategiji „od farme do vilice“ i Strategiji EU-a za bioraznolikost, nisu navedene poveznice na stvarne ciljeve na nacionalnoj razini. SWOT analiza pokazuje da je velik broj relevantnih nacionalnih strategija uzet u obzir kada je u pitanju prepoznavanje snaga, slabosti, prilika i prijetnji. Procjena potreba uzima u obzir nacionalne ekološke i klimatske planove koji proizlaze iz zakonodavnih akata navedenih u Aneksu XIII ZPP uredbe, a Strateški plan ZPP-a uglavnom demonstrira svoj doprinos ovim propisima.

Dodatne informacije su navedene u sekciji 5.

Dosljednost raspodjele proračunskih sredstava sa specifičnim ciljevima navedenima u članku 6., stavcima 1. i 2., koji su obrađeni Strateškim planom ZPP-a

Financijski plan Strateškog plana ZPP predstavlja jasnu raščlambu izdvajanja temeljem osmišljenih intervencija za izravna plaćanja, sektorskih intervencija i intervencija za ruralni razvoj. Ukupni proračun dodijeljen za intervencije iznosi 3.577.602.564 EUR. Navedeni iznos dijeli se na:

- 1.872.085.580 EUR predviđenih za izravna plaćanja (51%);
- 52.972.055 EUR predviđenih za sektorske intervencije (1%) i;
- 1.742.563.535 EUR predviđenih za intervencije za ruralni razvoj i tehničku podršku (48%).

Raspodjela proračunskih sredstava za intervencije u velikoj je mjeri u skladu s procjenom potreba. Međutim, u slučaju potrebe 10 („Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa“) i potrebe 12 („Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja“), moguće je da postoji neusklađenost između prioriteta potreba (srednji i niski prioriteti) i proračunskih izdvajanja (treće najveće izdvajanje – 604 milijuna EUR – i šesto najveće izdvajanje – 338 milijuna EUR – od sveukupno 23 potrebe).

Proračunska raspodjela ukazuje na jasan fokus na okolišne i klimatske ciljeve (40,65% fonda EPFRR-a dodijeljeno je za intervencije povezane s pitanjima okoliša/klime te je 25% fonda za izravna plaćanja dodijeljeno za provedbu ekoshema).

Dodjela proračunskih sredstava za svaku intervenciju općenito se smatra prikladnom za postizanje ciljeva. Zbog nekih problema vezanih uz dosljednost pokazatelja, postoji rizik da bi financijski ulazni podaci potrebni za

postizanje očekivanih rezultata i ciljeva rezultata mogli biti podcijenjeni ili precijenjeni u slučaju pojedinih intervencija. Rizik da bi takva pitanja mogla imati značajan utjecaj na ukupnu financijsku raspodjelu ocijenjen je kao nizak, budući da proračun dodijeljen za ove intervencije iznosi samo 7,21% od ukupnog proračuna.

Dodatne informacije su navedene u sekciji 6.

Kako će očekivani učinci pridonijeti rezultatima

Očekivani učinci detaljno su opisani u Strateškom planu ZPP-a. Procjena učinaka prvenstveno se temelji na povijesnim podacima kao što su broj korisnika za slične mjere u prethodnom programskom razdoblju i prosječni iznosi potpora. Podaci koji se koriste za izračun učinaka i rezultata ciljnih pokazatelja i rezultata su kvalitetni i vjerodostojni (podaci iz sustava praćenja plaćanja EPFRR-a i EFJP-a u prethodnom programskom razdoblju). Na temelju takvih informacija, učinci se procjenjuju u skladu s proračunskim okvirom. Podaci i zaključci iz studija, anketa ili relevantni mikro podaci – poput podataka FADN-a – nisu, međutim, korišteni za izračun ciljeva pokazatelja rezultata.

Dodatne informacije su navedene u sekciji 7.

Jesu li kvantificirane ciljne vrijednosti za rezultate i faze prikladne i realne, uzimajući u obzir potporu predviđenu iz EFJP-a i EPFRR-a.

Pokazatelji rezultata odabrani za mjerenje doprinosa intervencija specifičnim ciljevima su relevantni, opravdani i prikladni. Dva su pitanja koja se ponavljaju vezano uz pokazatelje rezultata:

- Nedostaju pokazatelji rezultata koji mjere doprinos određenih intervencija pojedinim SC-ovima. Ovaj problem uglavnom je prisutan u slučaju intervencija koje doprinose višestrukim SC-ovima. Navedeno također onemogućuje vrednovanje određenih aspekata mjerenja napretka i rezultata u ovom trenutku, kao na primjer pružena opravdanja za ciljne vrijednosti za pojedine SC-ove.
- Nedostatak jasnoće u vezi s temeljnom logikom izračuna ciljeva postavljenih za intervencije u okviru SC-ova 4-6 otežava procjenu realnosti ciljeva i faza.

Za određene pokazatelje u okviru specifičnih ciljeva vezanih za okoliš/klimu bilo bi logično da budu uključeni u Strateški plan ZPP-a, iako nisu uključeni. Napominjemo da općenito ovakva pitanja povezana s pokazateljima rezultata prevladavaju u slučaju specifičnih ciljeva vezanih uz okoliš/klimu, gdje nekoliko intervencija nema jasne prethodne programe u prošlom programskom razdoblju koji bi mogli omogućiti podatke za izračun ciljeva.

Dodatne informacije su navedene u sekciji 7.

Planirane mjere za smanjenje administrativnog opterećenja poljoprivrednika i ostalih korisnika.

Ciljevi pojednostavljenja i smanjenja administrativnog opterećenja korištenjem geoprostornog sustava i sustava zaštite životinja (vidi čl. 69. HZR-a) u velikoj su mjeri adresirani Strateškim planom ZPP-A. Iako je namjera pojednostavljenja jasno vidljiva, nedostaju neki tehnički detalji o komunikaciji s korisnicima i korištenju GIS sustava.

Namjera pojednostavljenja IAKS kontrola obrađena je u Strateškom planu ZPP-a, iako bi se različiti elementi IAKS kontrola i komunikacija s poljoprivrednicima mogli detaljnije opisati. Pojednostavljenje ne-IAKS aplikacija i kontrolnih procedura odražava se u strateškom planu ZPP-a u ograničenoj mjeri.

Općenito, namjeravanu upotrebu pojednostavljenih opcija troškova („SCO“) kao sredstva za pojednostavljenje teško je procijeniti na temelju trenutne verzije Strateškog plana ZPP-a. Pojednostavljene opcije troškova se planiraju koristiti za nekoliko odabranih intervencija koje podržavaju LAG-ove i prijenos znanja. Iako je predviđena uporaba SCO-ova dovoljno detaljno opisana za LEADER intervencije, nejasno je kako se i koje vrste SCO-ova planiraju uvesti u sklopu intervencija prijenosa znanja. Kroz razgovore s Upravljačkim tijelom, postalo je jasno da se o detaljima upotrebe SCO-ova još uvijek raspravlja.

Osim IAKS i ne-IAKS aplikacija i kontrolnih procedura, Strateški plan ZPP-a pokriva i druga rješenja za postizanje pojednostavljenja, kao što su Sustav za praćenje područja i inicijative vezane uz pojednostavljenje koje se financiraju iz Tehničke pomoći. Dodatni detalji o takvim rješenjima mogli bi povećati kvalitetu Strateškog plana ZPP-a.

Dodatne informacije su navedene u sekciji 8.

Obrazloženje za korištenje financijskih instrumenata financiranih iz EPFRR-a.

Na temelju Strateškog plana ZPP-a jasno je da su financijski instrumenti predviđeni za korištenje u okviru Specifičnih ciljeva 2 ("Povećanje konkurentnosti") i 8 ("Posao i rast u ruralnim područjima"). Korištenje financijskih instrumenata predviđeno je kao nadopuna bespovratnih sredstava u okviru dva specifična cilja pri čemu je obrazloženje za njihovu upotrebu jasno.

Neki detalji o planiranom korištenju financijskih instrumenata („FI“), kao što su vrsta i glavni uvjeti planiranih financijskih instrumenata, trenutno su definirani samo na okvirnoj razini u Strateškom planu ZPP-a. Kroz razgovore s Upravljačkim tijelom postalo je očigledno da je planirano da se ovi detalji razrade na temelju određene ex-ante procjene, koja se treba provesti prije potpisivanja ugovora o financiranju s financijskim posrednikom ili posrednicima.

Dodatne informacije su navedene u sekciji 9.

Preporuke

Na temelju zaključaka proizašlih iz prethodno opisanog sažetka procjene, pripremljeno je ukupno 116 preporuka. Neke od preporuka odnose se na horizontalne teme s holističkim pogledom na Strateški plan ZPP-a, dok se druge odnose na određene specifične ciljeve.

Tablica u nastavku predstavlja pregled broja horizontalnih preporuka po temama.

Horizontalna tema	Broj preporuka
Vanjska koherentnost	10
Dosljednost proračunskih izdvajanja sa programskim ciljevima	3
Smanjenje administrativnog opterećenja korisnika	7

Većina horizontalnih preporuka odnosi se ili na vanjsku koherentnost Strateškog plana ZPP-a ili na smanjenje administrativnog opterećenja korisnika.

Tablica u nastavku prikazuje pregled broja preporuka po specifičnim ciljevima.

Specifični cilj br.	Kratki naziv specifičnog cilja	Broj preporuka vezanih uz...					UKUPNO
		Logika intervencije	Unutarnja koherentnost	Mjerenje napretka i učinaka	Pojednostavljenje	Korištenje financijskih instrumenata	
SC1	Osiguravanje održivog prihoda farme	1	4	3	1	0	9
SC2	Povećanje konkurentnosti	3	5	1	0	0	9
SC3	Položaj poljoprivrednika u lancu vrijednosti	2	3	2	0	0	7
SC4	Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena	9	4	3	5	0	21
SC5	Učinkovito upravljanje prirodnim resursima	3	4	5	3	0	15
SC6	Bioraznolikost i obrađeni krajolici	6	4	4	4	0	18

Specifični cilj br.	Kratki naziv specifičnog cilja	Broj preporuka vezanih uz...					UKUPNO
		<i>Logika intervencije</i>	<i>Unutarnja koherentnost</i>	<i>Mjerenje napretka i učinaka</i>	<i>Pojednostavljenje</i>	<i>Korištenje financijskih instrumenata</i>	
SC7	Strukturna promjena i generacijska obnova	1	1	1	1	0	4
SC8	Radna mjesta i rast u ruralnim područjima	1	2	0	0	0	3
SC9	Zdravlje, hrana i antimikrobna otpornost	0	2	1	0	0	3
XCO	Poticanje pojednostavljenja	2	2	1	2	0	7
UKUPNO		28	31	21	16	0	96

Gotovo dvije trećine preporuka vezanih uz SC-ove odnose se na logiku intervencije u okviru specifičnih ciljeva ili unutarnje koherentnosti. Ove se preporuke uglavnom odnose na jasnoću logike koja proizlazi iz SWOT analize do identifikacije i određivanja prioriteta potreba koji vode do definiranja intervencija i njihovog doprinosa specifičnim ciljevima. Više od polovice preporuka za SC-ove odnose se na pitanja vezana uz SC 4-6. Nema preporuka vezanih za korištenje financijskih instrumenata.

1 Uvod

1.1 Pozadina

U usporedbi sa prethodnim razdobljima, zajednička poljoprivredna politika (ZPP) Europske unije za razdoblje 2023.-2027. biti će znatno različita u smislu strukture, ciljeva i praćenja.

Dizajn ZPP-a za period 2023.-2027. usredotočen je na 9 specifičnih ciljeva i jedan preklapajući cilj. Ti su ciljevi temelj na osnovi kojeg zemlje EU-a kreiraju svoje strateške planove ZPP-a. Novi ZPP bazira se na fleksibilnijem ostvarenju i pristupu temeljenom na rezultatima, a koji uzima u obzir lokalne uvjete i potrebe, dok istovremeno povećava ambicije EU-a u pogledu održivosti.

Države članice izrađuju vlastite Strateške planove ZPP-a, identificiranjem i preciznim ciljanjem područja kojima je potrebna potpora. Svaki plan će kombinirati širok raspon ciljanih intervencija koje se bave specifičnim potrebama pojedine zemlje EU-a i donositi opipljive rezultate vezano za ciljeve na razini EU-a, istovremeno doprinoseći ambicijama Europskog zelenog plana. Zemlje EU-a trebaju pripremiti temeljitu procjenu toga što se mora učiniti, na temelju analize snaga, slabosti, prilika i prijatni (SWOT) prisutnih na njihovom teritoriju i poljoprivredno-prehrambenog sektora.

Strateški planovi ZPP-a temeljiti će se na podacima, analizi i procjeni potreba vezano za poljoprivredu i ruralna područja u svakoj državi članici. Strateški planovi ZPP-a namijenjeni su definiranju korištenja izravnih plaćanja, intervencija specifičnih za tržišne sektore, i podrške ruralnom razvoju. Države članice imat će značajnu fleksibilnost u implementaciji sustava u pogledu načina koji odgovaraju posebnim okolnostima na njihovim područjima uz ispunjavanje ciljeva uvjetovanosti. Međutim, ključno je da se te fleksibilnosti koriste u Strateškim planovima ZPP-a kako bi se dodala maksimalna vrijednost za klimu i okoliš.

Klimatski i ekološki ciljevi će dobiti posebnu pozornost u skladu s težnjama Europske unije temeljem Europskog zelenog plana. Države članice moraju demonstrirati kako njihovi Strateški planovi ZPP-a namjeravaju postići veći ukupni sveobuhvatni doprinos specifičnim ciljevima u području klime, okoliša i bioraznolikosti kako je definirano člankom 105. Uredbe. Morati će objasniti kako bi okolišna i klimatska arhitektura Strateškog plana ZPP-a trebala pridonijeti dugoročnim nacionalnim ciljevima koji se navode u (ili proizlaze iz) zakonodavnih instrumenata navedenih u Prilogu XIII Uredbe.

Pomno će se pratiti doprinos nacionalnih Strateških planova ZPP-ova specifičnim i preklapajućim ciljevima, kao i njihova opća izvedba. Zakonodavstvo ZPP-a utvrđuje zajednički skup pokazatelja kao dio novog okvira za ocjenu uspješnosti i praćenja. Pokazatelji će se pratiti kroz godišnja izvješća o uspješnosti i polugodišnje preglede izvedbe strateških planova ZPP-a kako bi se procijenio napredak zemalja EU-a u postizanju kako svojih ciljeva, tako i ciljeva ZPP-a.

1.2 Ciljevi

Sveobuhvatni cilj ovog dokumenta je pružiti ex-ante vrednovanje za Strateški plan ZPP-a Republike Hrvatske za period 2023. – 2027. u skladu s Uredbom (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje države članice trebaju izraditi u okviru zajedničke poljoprivredne politike (Strateški plan ZPP-a) i financirati od strane Europskog fonda za jamstvo u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i Uredbi o stavljanju izvan snage (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 (u daljnjem tekstu "Uredba").

Ex-ante vrednovanje ima ključnu ulogu u izradi Strateškog plana ZPP-a budući da je glavni cilj vrednovanja poboljšanje kvalitete i dizajna Plana (članak 139. stavak 1. Uredbe).

Ex-ante vrednovanje daje ocjenu svih područja obuhvaćenih člankom 139. stavkom 3. Uredbe:

- doprinos strateškog plana ZPP-a u ostvarivanju posebnih ciljeva navedenih u članku 6., stavcima 1. i 2., Uredbe (EU) 2021/2115, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijal za razvoj, kao i naučene lekcije iz provedba ZPP-a u prethodnim programskim razdobljima;
- internu koherentnost predloženog Strateškog plana ZPP-a i njegovu povezanost s drugim relevantnim instrumentima;
- dosljednost raspodjele proračunskih sredstava sa specifičnim ciljevima navedenima u članku 6., stavcima 1. i 2., koji su definirani Strateškim planom ZPP-a;

- kako će očekivani učinci doprinijeti rezultatima;
- jesu li kvantificirane ciljne vrijednosti za rezultate i faze prikladne i realne, uzimajući u obzir potporu predviđenu iz EFJP-a i EPFRR-a;
- planirane mjere za smanjenje administrativnog opterećenja poljoprivrednika i drugih korisnika;
- gdje je relevantno, obrazloženje za korištenje financijskih instrumenata financiranih iz EPFRR-a.

1.3 Predmet ocjenjivanja

Predmet evaluacije je Strateški plan ZPP-a Hrvatske koji je Upravljačko tijelo dostavilo Europskoj komisiji 31. prosinca 2021. Ovo je zrela verzija Plana, u kojoj ne nedostaju značajni dijelovi. S formalne točke gledišta, dokument se može smatrati potpunim.

1.4 Pristup

1.4.1 Okvir za evaluaciju

Okosnica pristupa vrednovanja je unaprijed određen skup evaluacijskih pitanja na temelju sljedećih dokumenata:

- Alati za ex-ante vrednovanje koje je pripremila Europska mreža za ruralni razvoj (ENRD);
- “Smjernice za ex-ante evaluaciju PRR-a 2014.-2020.” koju je pripremila Europska evaluacijska mreža za ruralni razvoj.

Dok su evaluacijska pitanja u dokumentu “Smjernice za ex-ante evaluaciju PRR-ova 2014. – 2020.” izmijenjena kako bi odražavala promjene u regulatornom kontekstu programskog razdoblja 2021. – 2027., ex-ante alat koji je pripremio ENRD prilagođen je kako bi adresirao specifičnosti novog ZPP-a u razdoblju 2023.-2027. i kako bi se stoga mogao koristiti u procesu evaluacije uz samo nekoliko manjih izmjena.

Popis evaluacijskih pitanja pokriva sva obvezna područja sukladno članku 139., stavku 2, Uredbe. Na neka od pitanja odgovoreno je horizontalno, s holističkim pogledom na Strateški plan ZPP-a, dok je na druga – na primjer na pitanja koja se odnose na logiku intervencije u okviru specifičnih ciljeva – odgovoreno pojedinačno za svaki specifični cilj. Okvir evaluacije prikazan je u Dodatku I ovog izvješća.

Odgovori na evaluacijska pitanja sažeti su korištenjem jednostavnog sustava "semafora". Ovaj pristup se smatra praktičnim kako bi se pružio usporediv i brzo razumljiv pregled zaključaka. Tablica u nastavku daje pregled korištenog sustava bodovanja.

Tablica 1: Opisi mjerila vrednovanja sadržanih u tablicama sažetka vrednovanja

1	2	3
Strateški plan ZPP-a jasno pokriva predmet evaluacijskog pitanja u svim aspektima.	Neki elementi nedostaju u Strateškom planu ZPP-a i/ili elementi nisu dovoljno opisani i/ili nisu koherentni.	Relevantni elementi Strateškog plana ZPP-a očito nedostaju ili predmet evaluacijskog pitanja nije dovoljno definiran planom.

Za evaluacijska pitanja kod kojih je dana ocjena 2 ili 3, pruženo je dodatno objašnjenje kao osnova za naše zaključke. U slučajevima kada su ulazni podaci primljeni od Upravljačkog tijela tijekom sastanaka organiziranih od siječnja do ožujka 2022., to je jasno naznačeno u objašnjenju. U slučajevima kada je bodovanje uzelo u obzir takve ulazne podatke, objašnjenje je eventualno navedeno i za pitanja ocijenjena sa ocjenom 1.

Na temelju zaključaka, preporuke su prezentirane Upravljačkom tijelu u sekciji 10. ovog izvješća. Preporuke su usmjerene na usklađenost sa Uredbom, tj. nisu uključene preporuke “koje bi bilo lijepo primijeniti”.

1.4.2 Proces vrednovanja

Vrednovanje je provedeno kroz proces koji je obuhvaćao pet ključnih koraka koji su opisani u nastavku.

Korak 1. Ocjena sadržaja Strateškog plana ZPP-a. Kada je riječ o odgovorima na evaluacijska pitanja, prva faza našeg pristupa uključivala je provođenje pregleda relevantnih dijelova Strateškog plana ZPP-a s ciljem dobivanja holističkog pogleda na dokument s obzirom na njegov sadržaj, tijek i logiku. Tijekom ove faze, bilježili smo probleme i nedosljednosti u svrhu utvrđivanja usklađivanja Strateškog plana ZPP-a sa Uredbom.

Korak 2. Ocjena relevantnih zakonodavnih dokumenata i/ili nacionalnih planskih dokumenata te istraživanja. Nakon našeg početnog pregleda relevantnih odjeljaka u Strateškom planu ZPP-a, ukoliko je ocijenjeno kao relevantno, proveli smo niz provjera referentnih zakonodavnih dokumenata i/ili nacionalnih planskih dokumenata, strategija kako bismo potvrdili usklađenost i relevantnost navedenog materijala. Velika je pozornost posvećena identificiranju potencijalno proturječnih tvrdnji ili preporuka u obliku provjere unutarnje koherentnosti. U nekim slučajevima, ovaj je korak također uključivao istraživanja (npr. o sustavima koji podržavaju smanjenje administrativnog opterećenja korisnika u Hrvatskoj).

Korak 3. Ocjena podataka i dokumenata dostavljenih od strane Upravljačkog tijela. Procjena provedena u prethodnim koracima je dopunjena sa pregledom dodatnih relevantnih podataka i informacija koje je pružilo Upravljačko tijelo. Ključni dokument koji je dostavljen bio je detaljan proračunski list koji sadrži podatke o procjenama ciljnih vrijednosti nekoliko pokazatelja rezultata, prvenstveno vezano za intervencije ruralnog razvoja.

Korak 4. Rasprava o nacrtima zaključaka i preporuka kroz niz sastanaka. Upravljačko tijelo komentiralo je nacrt zaključaka i preporuka u pisanom obliku i o njima raspravljalo kroz iterativni proces. Ovaj proces se odvijao između 10. siječnja 2022. i 3. ožujka 2022. O zaključcima i preporukama raspravljalo se tijekom ukupno šest sastanaka:

- sastanak o metodološkom okviru i raspodjeli odgovornosti organiziran 20. siječnja;
- sastanak o pilot evaluaciji predstavljenoj za SC8, organiziran 27. siječnja;
- sastanak o nacrtu vrednovanja SC1 i SC7 organiziran 10. veljače;
- sastanak o nacrtu vrednovanja SC2, SC3, SC9 i XCO i o metodologiji izračuna ciljnih vrijednosti 18. veljače;
- sastanak o nacrtu vrednovanja SC4, SC5, SC6 i horizontalnim evaluacijskim pitanjima o pojednostavljenju i smanjenju administrativnog opterećenja 1. ožujka;
- sastanak o nacrtu procjene proračunskih izdvajanja 3. ožujka.

Korak 5. Završetak evaluacije. Dodatne povratne informacije i informacije koje je dalo Upravljačko tijelo uključene su u izvješće u mjeri u kojoj su bile relevantne, a evaluacijsko izvješće je dovršeno.

Gore navedeni pristup opće je prirode: pojedinačna odstupanja¹ su moguća kada je u pitanju ocjena određenih aspekata Strateškog plana ZPP-a i pružanja odgovora na određena evaluacijska pitanja. Izvješće daje jasan prikaz dokaza korištenih za donošenje zaključaka uključenih u ovo izvješće u svakoj sekciji pod nazivom „Sažetak osnove za vrednovanje“.

1.5 Sadržaj i struktura izvješća

Izvješće pokriva sva područja koja su prema Uredbi obvezna u ex-ante vrednovanju. Tablica u nastavku daje pregled područja obuhvaćenih različitim odjeljcima izvješća.

Tablica 2: Odnos između sekcija u izvješću i predviđenog sadržaja ex-ante vrednovanja kako je prikazano u članku 139. Uredbe

Odgovarajući članak uredbe	Područje vrednovanja	Sekcija izvješća
139 (a)	Doprinos strateškog plana ZPP-a u ostvarivanju specifičnih ciljeva navedenih u članku 6., stavcima 1. i 2., uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijal za razvoj, kao i naučene lekcije iz provedbe ZPP-a u prethodnim programskim razdobljima.	Sekcija 3
139 (b)	Unutarnja koherentnost predloženog Strateškog plana ZPP-a te odnos s drugim relevantnim instrumentima.	Sekcije 4 i 5
139 (c)	Dosljednost raspodjele proračunskih sredstava sa specifičnim ciljevima navedenima u članku 6., stavcima 1. i 2.z, koji su obuhvaćeni Strateškim planom ZPP-a.	Sekcija 6
139 (d)	Kako će očekivani učinci doprinijeti rezultatima.	Sekcija 7
139 (e)	Jesu li kvantificirane ciljne vrijednosti za rezultate i faze prikladne i realne, s obzirom na potporu predviđenu iz EFJP-a i EPFRR-a.	Sekcija 7

¹Na primjer, procjena zakonodavnih dokumenata i/ili nacionalnih planskih dokumenata nije relevantna za odgovore na sva evaluacijska pitanja.

Odgovarajući članak uredbe	Područje vrednovanja	Sekcija izvješća
139 (f)	Planirane mjere za smanjenje administrativnog opterećenja poljoprivrednika i ostalih korisnika.	Odjeljak 8
139 (g)	Gdje je relevantno, obrazloženje za korištenje financijskih instrumenata financiranih iz EPFRR-a.	Odjeljak 9

Izvor: KPMG (2022) na temelju Uredbe (EU) 2021/2115.

Preporuke su uključene u sekciji 10. Dodatak I uključuje pregled okvira vrednovanja.

1.6 Kratice

Kako bi se olakšala čitljivost, izvješće uključuje kratice za specifične ciljeve ZPP-a. Kratice su prikazane u donjoj tablici.

Tablica 3: Kratice za specifične ciljeve korištene u izvješću

Specifični cilj br.	Dugi naziv specifičnog cilja	Kratki naziv specifičnog cilja
SC1	Potporna održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora u cijeloj Uniji kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost opskrbe hranom i poljoprivredna raznolikost te osigurala gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje u Uniji	Osiguravanje održivog prihoda farme
SC2	Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju	Povećanje konkurentnosti
SC3	Poboljšanje položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu	Položaj poljoprivrednika u lancu vrijednosti
SC4	Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvenciranja ugljika, te promicanje održive energije	Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena
SC5	Poticanje održivog razvoja i djelotvornog upravljanja prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak, uključujući smanjenjem ovisnosti o kemikalijama	Učinkovito upravljanje prirodnim resursima
SC6	Doprinos zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti i pokretanju procesa oporavka bioraznolikosti, poboljšanje usluga ekosustava te očuvanje staništa i krajobraza	Bioraznolikost i obrađeni krajolici
SC7	Privlačenje i podupiranje mladih poljoprivrednika i drugih novih poljoprivrednika te olakšavanje održivog poslovnog razvoja u ruralnim područjima	Strukturna promjena i generacijska obnova
SC8	Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo	Radna mjesta i rast u ruralnim područjima
SC9	Poboljšanje odgovora poljoprivrede Unije na društvene zahtjeve u pogledu hrane i zdravlja, uključujući visokokvalitetnu, sigurnu i hranjivu hranu proizvedenu na održiv način, smanjenje rasipanja hrane kao i poboljšanje dobrobiti životinja te borba protiv antimikrobne rezistencije	Zdravlje, hrana i antimikrobna otpornost
XCO	Modernizacija poljoprivrede i ruralnih područja poticanjem i razmjenom znanja, inovacija i digitalizacije u poljoprivredi i ruralnim područjima te promicanjem njihove upotrebe među poljoprivrednicima putem poboljšanog pristupa istraživanjima, inovacijama, razmjeni znanja i osposobljavanju	Poticanje pojednostavljenja

Izvor: KPMG (2021). Na temelju Uredbe (EU) 2021/2115.

Popis dodatnih kratica korištenih u izvješću nalazi se u donjoj tablici.

Tablica 4: Kratice korištene u izvješću o evaluaciji

Kratice	Definicija
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika
PI	pokazatelj učinka

Kratica	Definicija
Regulativa	Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju pravila o potpori strateškim planovima koje će izraditi države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (Strateški plan ZPP-a) i financirati iz Europskog fonda za jamstvo u poljoprivredi (EFJP) i od strane Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanja izvan snage Uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013
PR	pokazatelj rezultata
SC	specifičan cilj

Izvor: KPMG (2022).

2 Sažetak logike intervencije specifičnih ciljeva

2.1 Uvod

Sekcije u nastavku prikazuju sažetke ključnih aspekata logike intervencije u okviru specifičnih ciljeva te uključuju:

- opis identificiranih potreba i njihove prioritete;
- opis predviđenih intervencija;
- sažetak pokazatelja rezultata i ciljeva;
- pregled forme za logiku intervencije.

2.2 Sažetak logike intervencije specifičnih ciljeva

2.2.1 Specifični cilj 1 – Osiguravanje održivog prihoda farme

SWOT analiza identificira tri potrebe kao što je prikazano u tablici ispod.

Tablica 5: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 1

Br.	Naziv	Prioritet	Sažetak potreba
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	U razdoblju od 2005. do 2018. prihodi od poljoprivrede u Hrvatskoj su u prosjeku iznosili oko 36% prosječne plaće u cjelokupnom gospodarstvu. Taj se udio kreće od 29% u 2012. do 44% u 2018. i niži je od prosjeka EU. Međutim, nepovoljna struktura hrvatske poljoprivrede i sporo restrukturiranje utječu na poljoprivredne prihode. Dohodak u poljoprivredi karakterizira velika oscilacija cijena, što se ogleda u nestabilnosti prihoda na poljoprivrednim gospodarstvima. Nestabilnost dohotka ima dugoročne negativne posljedice na poljoprivrednu proizvodnju. Dio poljoprivrednih potpora u Hrvatskoj usmjeren je prema poljoprivrednim gospodarstvima koja imaju poteškoća u stvaranju dodane vrijednosti. U razdoblju od 2013. do 2016. broj poljoprivrednih gospodarstava („PG“) u Hrvatskoj smanjen je za gotovo 15%, pri čemu su mali i srednji PG-ovi pod većim pritiskom prilagođavanja promjenama u odnosu na velika poljoprivredna gospodarstva. Varijabilnost dohotka po godišnjoj jedinici rada bila je znatno veća za manja poljoprivredna gospodarstva. Preusmjerenje potpora na male i srednje proizvođače nužno je zbog velike nejednakosti u omjeru izravnih plaćanja velikim poljoprivrednicima u Republici Hrvatskoj (20% korisnika prima oko 77% ukupnih izravnih plaćanja).
02	Više i učinkovitije koristiti instrumente za upravljanje rizicima	Srednji	Ekstremne vremenske prilike u Hrvatskoj, poput suše i tuče, rezultirale su prosječnim gubicima od 176 milijuna EUR godišnje između 2000. i 2007., što predstavlja 0,6% nacionalnog BDP-a (Svjetska banka, 2019.). U 2018. godini gubici uslijed katastrofalnih prirodnih događaja dosegli su oko 135 milijuna EUR. Sredstva u državnom proračunu osigurana su za naknadu štete poljoprivrednicima od katastrofa ili katastrofalnih događaja koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave proglašavaju sukladno razmjeru štete. Međutim, proračunski iznosi koji se koriste za nadoknadu gubitaka od katastrofa, koji se svake godine povećavaju, često nisu dovoljni. Korištenje instrumenta zaštite u poljoprivredi je nisko i uglavnom ga koriste veliki poljoprivrednici. Mali poljoprivrednici manje su svjesni prednosti osiguranja proizvodnje. Od 2016. godine poljoprivrednicima je dostupna potpora za osiguranje proizvodnje od rizika, što je dovelo do postupnog povećanja korištenja osiguranja, no potrebno je nastaviti usmjeravati poljoprivrednike na sve učinkovitije korištenje instrumenata osiguranja.
03	Očuvanje proizvodnog potencijala i	Srednji	Česti ekstremni prirodni fenomeni nanose veliku štetu proizvodnom poljoprivrednom potencijalu, koji poljoprivrednici teško mogu sami obnoviti. To može rezultirati duljim ili trajnim napuštanjem poljoprivredne proizvodnje na farmama i iseljavanjem iz ruralnih

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

Br.	Naziv	Prioritet	Sažetak potreba
	korištenja poljoprivrednog zemljišta		područja. Kako bi se osigurao nastavak i održivost poljoprivredne proizvodnje, potrebno je odgovarajućim intervencijama pružiti potporu obnovi poljoprivrednog potencijala oštećenog prirodnim nepogodama i katastrofalnim događajima.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Navedene tri potrebe adresirane su sa sveukupno 18 intervencija, od kojih se 12 odnosi na Potrebu 1 („Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku“); pet je vezano za Potrebu 2 (“Više i učinkovitije koristiti instrumente za upravljanje rizicima”); a jedan je u prilogu Potrebe 3 (“Očuvanje proizvodnog potencijala i korištenja poljoprivrednog zemljišta”).

Za intervencije se također koriste sredstva EFJP-a i EPFRR-a.

Tablica ispod prikazuje pregled predviđenih intervencija.

Tablica 6: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 1

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
21.01.	Osnovna potpora dohotku za održivost	U okviru neproizvodne izravne potpore, koja je dostupna ovisno površini, korisnici na površinama koje ispunjavaju uvjete dobivaju osnovnu potporu dohotku za održivost (BISS). Ova intervencija predstavlja odvojeno plaćanje temeljeno na osnovnim pravima plaćanja koja su uvjet za prihvatljive hektre.	O.4. - Broj hektara za koje se prima osnovna potpora dohotku	bespovratna sredstva
26.01.	Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost	Intervencija pridonosi pravednijoj raspodjeli potpore među poljoprivrednicima prema veličini njihovog gospodarstva korištenjem mehanizma preraspodjele.	O.7. - Broj hektara za koje se prima preraspodijeljena potpora dohotku	bespovratna sredstva
30.01.	Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	Intervencija je usmjerena na razvoj konkurentnog i modernog poljoprivrednog sektora kroz povećanje udjela mladih poljoprivrednika.	O.6. - Broj hektara za koje se prima dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	bespovratna sredstva
32.01.	Krave u proizvodnji mlijeka	U sklopu ove intervencije bit će uveden dodatni poticaj za korisnike koji uzgajaju krave koje su, u trenutku podnošenja zahtjeva, imale registrirano prvo teljenje. Cilj uvođenja dodatne potpore za junice je spriječiti pad broja krava u proizvodnji mlijeka.	O.11. - Broj grla za koje se prima proizvodno vezana potpora dohotku	bespovratna sredstva
32.02.	Tov junadi	Kroz ovu intervenciju, cilj je povećati učinkovitost unutar sektora goveda dodjeljivanjem potpore za grla koja ispunjavaju uvjete.	O.11. - Broj grla za koje se prima proizvodno vezana potpora dohotku	bespovratna sredstva
32.03.	Krave dojilje	Cilj ove intervencije je reducirati manjak teladi za tov i povećati prihod. Potpora se dodjeljuje po grlu koje ispunjava sve uvjete prihvatljivosti.	O.11. - Broj grla za koje se prima proizvodno vezana potpora dohotku	bespovratna sredstva
32.04.	Ovce i koze	Cilj ove intervencije je jačanje konkurentnosti i prihoda uzgajivača ovaca i koza. Potpora se dodjeljuje po grlu koje ispunjava sve uvjete prihvatljivosti.	O.11. - Broj grla za koje se prima proizvodno vezana potpora dohotku	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
32.05.	Povrće	Cilj ove intervencije je povećanje konkurentnosti i održivosti te otklanjanje poteškoća s kojima se susreću proizvođači povrća. Potpora se dodjeljuje po hektaru i moraju biti ispunjeni svi uvjeti prihvatljivosti.	O.10. - Broj hektara za koje se prima proizvodno vezana potpora dohotku	bespovratna sredstva
32.06.	Voće	Cilj ovog zahvata je povećati konkurentnost, održivost i otkloniti poteškoće s kojima se susreću voćari. Potpora se dodjeljuje po hektaru i moraju biti ispunjeni svi uvjeti prihvatljivosti.	O.10. - Broj hektara za koje se prima proizvodno vezana potpora dohotku	bespovratna sredstva
32.07.	Šećerna repa	Cilj ove intervencije je otklanjanje poteškoća s kojima se susreću proizvođači šećerne repe. Potpora se dodjeljuje po hektaru ako su ispunjeni svi uvjeti prihvatljivosti.	O.10. - Broj hektara za koje se prima proizvodno vezana potpora dohotku	bespovratna sredstva
32.08.	Krmno proteinski usjevi	Kako je dovoljna količina kvalitetne stočne hrane preduvjet za uspješnu stočarsku proizvodnju, intervencija je usmjerena na potporu gospodarstvima koja se bave uzgojem krmno proteinskih usjeva kako bi se otklonile poteškoće s kojima se susreću proizvođači u sektoru stočarstva.	O.10. - Broj hektara za koje se prima proizvodno vezana potpora dohotku	bespovratna sredstva
47.2.a.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_01	Intervencijom se podupire osnivanje, punjenje i dopuna uzajamnih fondova od strane proizvođačkih organizacija i udruga proizvođačkih organizacija u cilju sprječavanja i ublažavanja posljedica poremećaja na tržištu voća i povrća.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.2.d.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_02	Intervencija podržava ponovnu sadnju voćnjaka ili maslinika kada je to potrebno nakon obvezne krčenja iz zdravstvenih ili fitosanitarnih razloga prema uputama nadležnog tijela države članice ili radi prilagodbe klimatskim promjenama.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.2.f.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_03	Intervencija podrazumijeva povlačenje proizvoda s tržišta (proizvoda koji su bili predviđeni ili za besplatnu distribuciju ili u druge svrhe), a uključuje (po potrebi) obradu koja olakšava povlačenje.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.2.i.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_04	Intervencija ima za cilj olakšati osiguranje žetve i proizvodnje čime doprinosi očuvanju dohotka proizvođača u slučaju gubitaka koji su posljedica prirodnih katastrofa, nepovoljnih klimatskih događaja, bolesti ili najezde nametnika te osigurava da korisnici poduzmu potrebne mjere za sprječavanje rizika.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
71.01.	Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima	Cilj intervencije je zadržati postojeća radna mjesta i otvoriti nova na područjima s težim uvjetima za gospodarenje poljoprivredom, uz istovremeno očuvanje prirodne i kulturne baštine.	O.12. - Broj hektara za koje se prima potpora za područja s prirodnim ograničenjima ili drugim specifičnim ograničenjima, uključujući	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
			raščlambu prema vrsti područja	
73.02.	Obnova poljoprivrednog potencijala	Cilj intervencije je obnoviti poljoprivredni potencijal oštećen prirodnim nepogodama i katastrofalnim događajima te na taj način osigurati održivost poljoprivredne proizvodnje i izvora prihoda ruralnom stanovništvu, čime se sprječava propadanje poljoprivrednih gospodarstava, iseljavanje iz ruralnih područja i nastavak poljoprivrednih aktivnosti.	O.20. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja na poljoprivrednom gospodarstvu obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
76.01.	Osiguranje poljoprivredne proizvodnje	Intervencija omogućuje dodjelu potpore za ugovaranje osiguranja poljoprivredne proizvodnje kako bi se poljoprivrednicima pomoglo u prevladavanju poremećaja u proizvodnom ciklusu uslijed klimatskih katastrofa ili bolesti životinja.	O.9. - Broj jedinica obuhvaćenih instrumentima za upravljanje rizicima u okviru ZPP-a za koje je dodijeljena potpora	bespovratna sredstva

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021. Intervencije koje spadaju u grupu TOP10 intervencija s najvećim proračunskim izdvajanjima označene su sivom bojom. Ove intervencije zajedno čine 65,33% ukupnog proračuna dodijeljenog u okviru Strateškog plana ZPP-a.

SC1 ima priloženih šest pokazatelja rezultata („PE“). Svi PR-ovi navedeni u Prilogu I. Uredbe koriste se pod SC1, kao i dva pokazatelja za SC2 (vidi tablicu u nastavku). Izravno povezani PR-ovi uglavnom su vezani sa skupinom sličnih intervencija, npr. R.5 i intervencijama prevencije kriza, dok je nekoliko PR-ova povezano samo s jednom intervencijom.

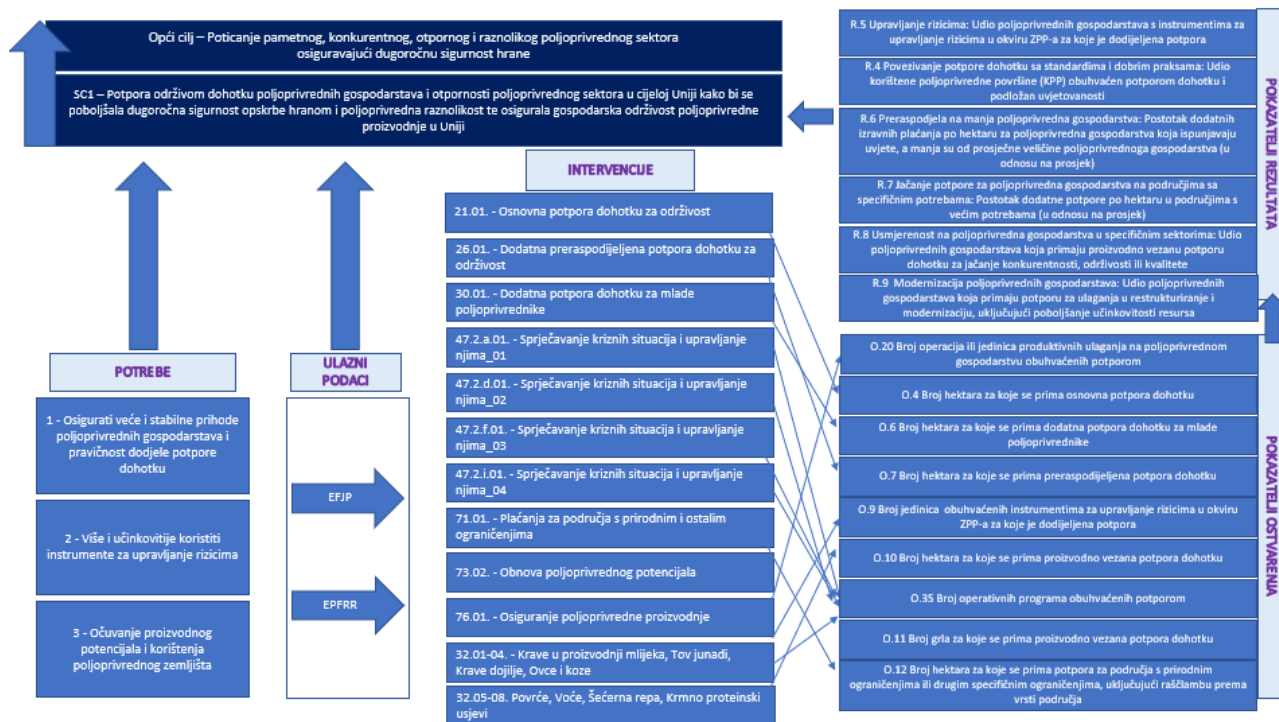
Tablica 7: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 1

Br.	Dodijeljeno Aneksom I. Uredbe (EU) 2021/2115 ...	Naziv	Ciljana vrijednost
R.4	SC1 - Osiguravanje održivog prihoda farme	Povezivanje potpore dohotku sa standardima i dobrim praksama: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) obuhvaćen potporom dohotku i podložan uvjetovanosti	72,45%
R.5	SC1 - Osiguravanje održivog prihoda farme	Upravljanje rizicima: Udio poljoprivrednih gospodarstava s instrumentima za upravljanje rizicima u okviru ZPP-a za koje je dodijeljena potpora	6,69%
R.6 PR	SC1 - Osiguravanje održivog prihoda farme	Preraspodjela na manja poljoprivredna gospodarstva: Postotak dodatnih izravnih plaćanja po hektaru za poljoprivredna gospodarstva koja ispunjavaju uvjete, a manja su od prosječne veličine poljoprivrednoga gospodarstva (u odnosu na prosjek)	100,00%
R.7 PR	SC1 - Osiguravanje održivog prihoda farme	Jačanje potpore za poljoprivredna gospodarstva na područjima sa specifičnim potrebama: Postotak dodatne potpore po hektaru u područjima s većim potrebama (u odnosu na prosjek)	107,54%
R.8	SC2 - Povećanje konkurentnosti	Usmjerenost na poljoprivredna gospodarstva u specifičnim sektorima: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju proizvodno vezanu potporu dohotku za jačanje konkurentnosti, održivosti ili kvalitete	28,08%

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Iako je logika intervencije SC1 vrlo opsežna i široka, jasno je strukturirana i uglavnom dobro definirana s jasnim vezama između potreba, intervencija i pokazatelja. Intervencije točno adresiraju identificirane potrebe te osmišljene intervencije doprinose specifičnom cilju.

Slika 1: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 1

Izvor: KPMG (2022). Na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koje je dostavilo Upravljačko tijelo 31.12.2021.

2.2.2 Specifični cilj 2 – Povećanje konkurentnosti

SWOT analiza identificirala je tri potrebe za SC2, kao što je prikazano u tablici ispod.

Tablica 8: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 2

Br.	Naziv	Prioritet	Sažetak potreba
04	Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz istovremena ulaganja u inovativne tehnologije	Visok	Hrvatska je neto uvoznik poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i suočava se sa rastućim neravnotežama u trgovini poljoprivredno-prehrambenim proizvodima. Za povećanje konkurentnosti hrvatskih poljoprivrednih proizvođača neophodna su ulaganja u proizvodnju proizvoda s dodanom vrijednošću. Ulaganja u modernizaciju tehnoloških procesa, uvođenje novih tehnologija za učinkovitije korištenje sirovina, smanjenje potrošnje energije i proizvodnju proizvoda s oznakama kvalitete osigurat će konkurentnu poziciju na tržištu. Ulaganja u digitalne tehnologije u preradi poljoprivrednih proizvoda prilika su za povećanje produktivnosti.
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu kroz inovativne tehnologije	Visok	Mala i srednja poljoprivredna gospodarstva imaju veliki razvojni potencijal za rast produktivnosti i konkurentnosti, s obzirom da gospodarstva s ekonomskom veličinom do 8.000 EUR standardne proizvodnje imaju relativno bolju tehničku učinkovitost u odnosu na gospodarstva u rasponu od 50.000-150.000 EUR standardne proizvodnje. Poljoprivrednu proizvodnju potrebno je usmjeriti prema raznovrsnijoj proizvodnoj strukturi s naglaskom na proizvode visoke dodane vrijednosti. Digitalne tehnologije u poljoprivrednom sektoru nedovoljno su zastupljene i postoje prilike za poboljšanje ekonomske održivosti i otpornosti hrvatske poljoprivrede uz očuvanje okoliša. Za podizanje razine konkurentnosti i ekonomske održivosti poljoprivrednih gospodarstava neophodna je daljnja tehničko-tehnološka modernizacija poljoprivrednih gospodarstava i povećanje produktivnosti. Ulaganja u šumarstvo, proizvodnju vina i pčelarstvo povećat će dodanu vrijednost ovih sektora i pridonijeti otvaranju novih radnih

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

Br.	Naziv	Prioritet	Sažetak potreba
			mjesta. Izgradnjom šumskih cesta stvaraju se preduvjeti za održivo gospodarenje šumama, posebice u slučaju šuma u privatnom vlasništvu. Postizanje optimalne gustoće šumskih prometnica izravno pridonosi i zaštiti šuma, posebice prevenciji biotičkih i abiotičkih utjecaja te sanaciji i obnovi šuma od katastrofalnih događaja.
08	Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi	Srednji	Hrvatska ima dovoljne količine biomase. Materijali biomase uključuju šumski otpad, poljoprivrednu biomasu i biomasu koja nastaje tijekom proizvodnih procesa. Moguća je i proizvodnja bioplina korištenjem stajskog gnojiva, zelenog otpada i organskog otpada koji nastaje tijekom obrade otpadnih voda. Ulaganja u obnovljive izvore energije smanjit će troškove proizvodnje.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Navedene tri potrebe su adresirane s 24 intervencije. Dvije od njih su vezane uz Potrebu 4 ("Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije"), a 19 ih je povezano isključivo za Potrebu 5 ("Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije"). Dvije intervencije dijele se između dvije potrebe, odnosno intervencija „47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing” koji se odnosi na potrebe 4 i 5, te „73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju” dodijeljena Potrebama 5 i 8. Za potrebu 8 je osmišljena samo ova zajednička intervencija.

Intervencija „73.02. - Obnova poljoprivrednog potencijala” se odnosi na SC2 prema opisu intervencije u odjeljku 2.1.SC2.4. Međutim, za intervenciju u odjeljku 3, „Potreba(e) na koje se intervencija odnosi” u 5. poglavlju nije identificirana potreba uparena s SC2.

Planirane intervencije prikazane su u donjoj tablici.

Tablica 9: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 2

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
47.1.a.01.	Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu	Cilj intervencije je podizanje razine kratkoročne i dugoročne konkurentnosti primarnih poljoprivrednih gospodarstava i jačanje njihove pozicije u vrijednosnom lancu opskrbe hranom.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.1.a.02.	Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje	Intervencija ima za cilj podržati uvođenje inovativnih praksi i proizvodnih tehnika u svrhu poticanja i postizanja ekonomske konkurentnosti.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.1.f.01.	Promidžba, komunikacija i marketing	Cilj intervencije je učinkovita provedba promidžbe proizvoda u cilju podizanja komercijalne vrijednosti i potrošnje proizvoda u sektoru voća i povrća na tržištu.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
55.1.b.01.	Nabava novih pomagala, pribora i opreme	Intervencija omogućuje modernizaciju pčelarstva kroz sufinanciranje nabave novih pomagala, pribora i opreme koju koriste pčelari.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
55.1.b.02.	Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze	Ovom intervencijom omogućava se podrška pčelarima u kupnji zakonom dopuštenih alata koji omogućuju pravodobno i učinkovito tretiranje nametnika i bolesti u košnicama. Intervencija je posebno usmjerena na suzbijanje bolesti pčela, posebice varooze koja nanosi značajne gospodarske štete u pčelinjacima.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva
55.1.b.03.	Racionalizacija selećeg pčelarstva	Intervencija ima za cilj obnovu tehnološki zastarjele opreme kako bi se osigurala sigurnost pčelarstva. Također ima za cilj povećati proizvodnju meda osiguravanjem dostupnosti većeg broja pčelinjih paša.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva
55.1.c.01.	Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele	Ova intervencija podržava dijagnostičke metode kao što je analiza ostataka štetnih tvari u vezi s određivanjem kvalitete i botaničkog podrijetla meda i drugih pčelarskih proizvoda.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva
55.1.d.01.	Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela	Zahvat je usmjeren na očuvanje i obnovu pčelinjeg fonda poticanjem uzgoja i plasmana matica, čime se osigurava očuvanje biološke raznolikosti izvorne populacije sive pčela.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva
55.1.e.01.	Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda	Cilj intervencije je financiranje projekata primijenjenih istraživanja u pčelarstvu koji su usmjereni na očuvanje i zdravstveno stanje pčela.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva
55.1.f.01.	Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda	Intervencijom će se sufinancirati aktivnosti istraživanja tržišta, promidžbe i komuniciranja prema javnosti o pčelinjim proizvodima. Poseban naglasak stavio bi se na informiranje i edukaciju potrošača kroz različite vrste medijskih aktivnosti.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva
58.1.a.01.	Restrukturiranje i konverzija vinograda	Intervencijom se želi podržati preseljenje vinograda na područja koja daju kvalitetnije grožđe i sadnju visokokvalitetnih autohtonih sorti.	O.36. - Broj djelovanja ili jedinica obuhvaćenih potporom u sektoru vina	bespovratna sredstva
58.1.b.01.	Ulaganja	Intervencija ima za cilj poticanje proizvodnje vrhunskih autohtonih vina, povećanje udjela	O.36. - Broj djelovanja ili jedinica	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
		ekološke proizvodnje vina, modernizaciju vinarija u cilju povećanja konkurentnosti.	obuhvaćenih potporom u sektoru vina	
58.1.h.01.	Informiranje	Intervencija ima za cilj informirati potrošače država članica o karakteristikama hrvatskih vinorodnih područja, hrvatskih vina sa zaštićenom oznakom izvornosti i općenito o sustavu kvalitete vina EU-a.	O.36. - Broj djelovanja ili jedinica obuhvaćenih potporom u sektoru vina	bespovratna sredstva
58.1.k.01.	Promidžba	Intervencija ima za cilj podržati provođenje promotivnih aktivnosti na tržištima trećih zemalja u cilju pronalaženja novih potrošača, povećanja prepoznatljivosti hrvatskih vina, te poboljšanja konkurentnosti hrvatskih vina sa zaštićenom oznakom izvornosti.	O.36. - Broj djelovanja ili jedinica obuhvaćenih potporom u sektoru vina	bespovratna sredstva
73.02.	Obnova poljoprivrednog potencijala	Cilj intervencije je obnoviti poljoprivredni potencijal oštećen prirodnim nepogodama i katastrofalnim događajima, čime se osigurava održivost poljoprivredne proizvodnje i izvor prihoda za ruralno stanovništvo.	O.20. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja na poljoprivrednom gospodarstvu obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
73.06.	Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijskog materijala)	Cilj intervencije je ulaganje u nove, sigurnije i ekološki prihvatljivije tehnike i tehnologije za racionalnije i održivije gospodarenje šumama.	O.24. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja izvan poljoprivrednoga gospodarstva obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
73.07.	Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva	Intervencija ima za cilj podržati nova, učinkovitija i ekološki prihvatljiva ulaganja u prehrambenu industriju.	O.24. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja izvan poljoprivrednoga gospodarstva obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
73.08.	Izgradnja šumske infrastrukture	Intervencijom se želi podržati izgradnja nove, te rekonstrukcija postojeće šumske prometne infrastrukture, posebice šumskih cesta, kako bi se omogućio bolji pristup šumskim površinama i povećala vrijednost šumskog zemljišta.	O.24. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja izvan poljoprivrednoga gospodarstva obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
73.09.	Promocija šumskih proizvoda i usluga	Fokus ove intervencije je promicanje održivog gospodarenja šumama i javnih funkcija šuma, te promicanje drva kao prirodnog materijala sa iznimno širokim mogućnostima primjene.	O.24. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja izvan poljoprivrednoga gospodarstva obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
73.10.	Potpota za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	Potpota u okviru ove intervencije će sufinancirati ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju kako bi se poboljšala ukupna učinkovitost i održivost poljoprivrednih gospodarstava, uključujući zaštitu okoliša i prilagodbu klimatskim promjenama.	O.20. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja na poljoprivrednom gospodarstvu obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
73.10.FI	FI_Potpota za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	Podržat će se ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju kako bi se poboljšala ukupna učinkovitost i održivost poljoprivrednih gospodarstava. Financijski instrumenti podržat će ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu vezano sa vrstom intervencije.	O.20. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja na poljoprivrednom gospodarstvu obuhvaćenih potporom	financijski instrument
73.11.	Potpota za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	Potpota u okviru ove intervencije omogućit će stvaranje dodane vrijednosti za primarne poljoprivredne proizvode. Intervencijom se podupiru ulaganja u izgradnju novih, kao i modernizacija postojećih prerađivačkih pogona i uvođenje inovativnih tehnologija.	O.24. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja izvan poljoprivrednoga gospodarstva obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
73.11.FI	FI_Potpota za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	Financijski instrumenti podržat će ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu. Podržat će se ulaganja u izgradnju novih, kao i modernizaciju postojećih prerađivačkih kapaciteta i uvođenje inovativnih tehnologija.	O.24. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja izvan poljoprivrednoga gospodarstva obuhvaćenih potporom	financijski instrument
73.12.	Potpota malim poljoprivrednicima	Ova vrsta intervencije pruža potporu malim, potencijalno održivim tržišno orijentiranim gospodarstvima u skladu sa potražnjom tržišta. Intervencijom će se podržati poljoprivredna gospodarstva koja prelaze na tržišno orijentiranu proizvodnju, što je preduvjet za postizanje konkurentnosti u poljoprivrednom sektoru.	O.20. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja na poljoprivrednom gospodarstvu	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
			obuhvaćenih potporom	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021. Intervencije koje spadaju u grupu TOP10 intervencija s najvećim proračunskim izdvajanjima označene su sivom bojom. Ove intervencije zajedno čine 65,33% ukupnog proračuna dodijeljenog u okviru Strateškog plana ZPP-a.

Pokazatelji rezultata priloženi SC2 prikazani su u tablici u nastavku. Prema Prilogu I. Uredbe, R.9 je predložen PR povezan sa SC2. R.18, R.35 i R.39 su neizravno povezani PR, a njihova veza sa SC2 je jasno pojašnjena.

Tablica 10: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 2

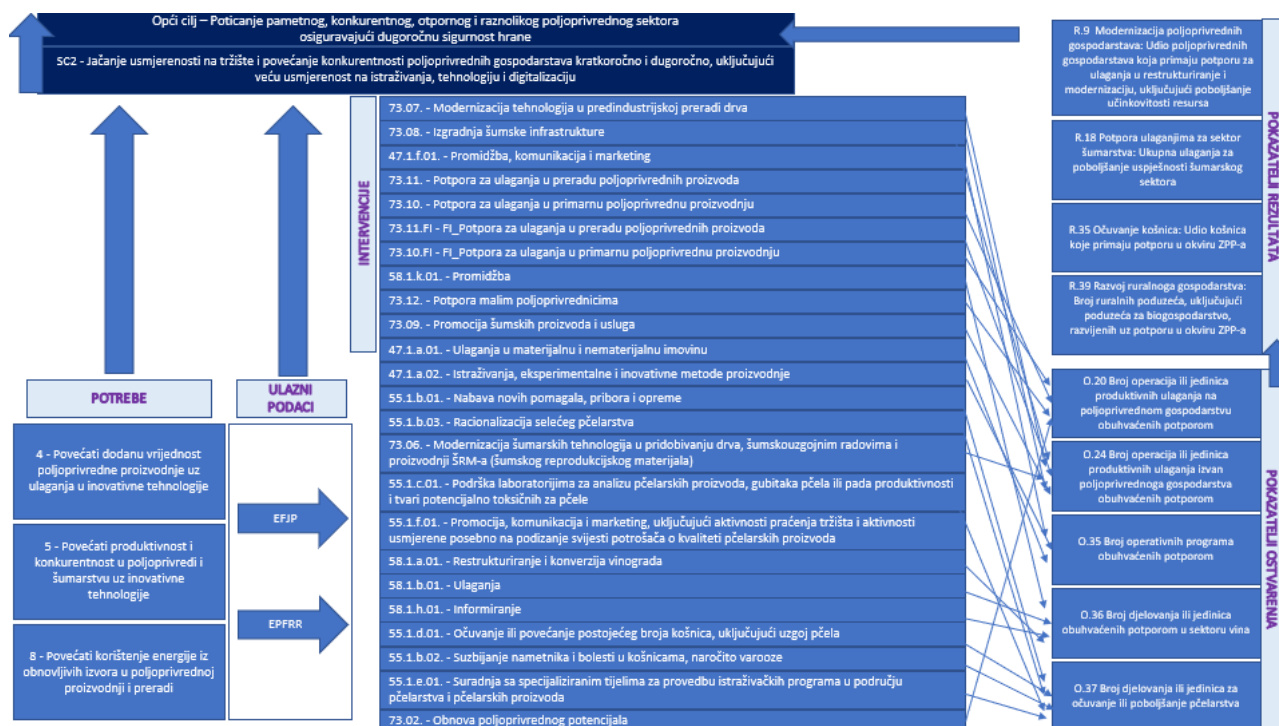
Br.	Dodijeljeno Aneksom I. Uredbe (EU) 2021/2115 ...	Naziv	Ciljana vrijednost
R.9	SC2 – Povećanje konkurentnosti	Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa	2,38%
R.18	SC4 – Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena	Potporna ulaganjima za sektor šumarstva: Ukupna ulaganja za poboljšanje uspješnosti šumarskog sektora	108.705.546,00 EUR
R.35	SC6 – Bioraznolikost i obrađeni krajolici	Očuvanje košnica: Udio košnica koje primaju potporu u okviru ZPP-a	61,22%
R.39	SC8 – Radna mjesta i rast u ruralnim područjima	Razvoj ruralnoga gospodarstva: Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a	360,00 ²

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Predviđena logika intervencije SC2 prikazana je u nastavku.

²Ciljana vrijednost predstavlja ukupan broj ruralnih poduzeća predviđenih za razvoj uz podršku ZPP-a. Od ukupno 360, 76 ruralnih poduzeća planira se razvijati pomoću financijskih instrumenata.

Slika 2: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 2

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

2.2.3 Specifični cilj 3 – Položaj poljoprivrednika u lancu vrijednosti

SWOT analiza identificira dvije potrebe za SC3. Potreba 4 (“Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije”) dijeli se sa SC2.

Tablica 11: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 3

Br.	Naziv	Prioritet	Sažetak potreba
04	Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije	Visok	Hrvatska je neto uvoznik poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i suočava se sa rastućim neravnotežama u trgovini poljoprivredno-prehrambenim proizvodima. Za povećanje konkurentnosti hrvatskih poljoprivrednih proizvođača neophodna su ulaganja u proizvodnju proizvoda s dodanom vrijednošću. Ulaganja u modernizaciju tehnoloških procesa, uvođenje novih tehnologija za učinkovitije korištenje sirovina, smanjenje potrošnje energije i proizvodnju proizvoda s oznakama kvalitete osigurat će konkurentnu poziciju na tržištu. Ulaganja u digitalne tehnologije u preradi poljoprivrednih proizvoda prilika su za povećanje produktivnosti.
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Lanci vrijednosti koji dobro funkcioniraju preduvjet su za razvoj uspješnog poljoprivredno-prehrambenog sektora. Organiziranje poljoprivrednih proizvođača u proizvođačke organizacije i druge oblike udruživanja, uz unapređenje suradnje poljoprivredno-prehrambenih proizvođača s partnerima u proizvodnji, preradi i distribuciji te razvoj suvremenog (digitalnog) marketinga rezultirat će razvojem kvalitetnih proizvoda. Poboljšana horizontalna i vertikalna povezanost omogućit će konsolidaciju ponude i prilagodbu proizvoda zahtjevima tržišta uz smanjenje troškova proizvodnje. Kratki opskrbeni lanci stvaraju više dodane vrijednosti od dugih lanaca opskrbe. Suradnjom relevantnih dionika uspostaviti će se kratki opskrbeni lanci kako bi se smanjio broj posrednika između proizvođača i krajnjih potrošača. Jačanjem kratkih lanaca opskrbe, s naglaskom na lokalnu i regionalnu proizvodnju te uključivanjem poljoprivrednih gospodarstava koja sudjeluju u grupama proizvođača, proizvođačkim organizacijama i sustavima kvalitete koje podržava ZPP, poboljšava se funkcioniranje tržišta, odnosno sigurnost hrane, u neizvjesnim uvjetima i velikim poremećajima na tržištu.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

SC 3 ima 16 osmišljenih intervencija. Pet intervencija, od kojih sve adresiraju uspostavu i promicanje sustava kvalitete, kratke lance opskrbe i proizvodnih organizacija, pripadaju isključivo SC3.

Tablica 12: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 3

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
47.1.a.01.	Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu	Cilj intervencije je podizanje razine kratkoročne i dugoročne konkurentnosti primarnih poljoprivrednih gospodarstava i jačanje njihove pozicije u vrijednosnom lancu opskrbe hranom.	0.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.1.a.02.	Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje	Intervencija ima za cilj podržati uvođenje inovativnih praksi i proizvodnih tehnika u svrhu poticanja i postizanja ekonomske konkurentnosti.	0.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.1.b.01.	Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	Cilj intervencije je provedba savjetodavnih usluga i aktivnosti tehničke pomoći za promicanje, razvoj i implementaciju proizvodnih metoda i tehnika, praksi i standarda koji promiču održivi razvoj i učinkovito upravljanje prirodnim resursima, pridonoseći istovremeno zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti.	0.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.1.c.01.	Trening i/ili razmjena najboljih praksi	Cilj intervencije je provedba obuke i stručnog usavršavanja osoba (zaposlenika ili članova proizvođačkih organizacija) te razmjena najboljih praksi u cilju promicanja, razvoja i implementacije proizvodnih metoda i tehnika, praksi i standarda koji promiču održivi razvoj i učinkovito upravljanje prirodnim resursima.	0.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.1.f.01.	Promidžba, komunikacija i marketing	Cilj intervencije je učinkovita provedba promidžbe proizvoda u cilju podizanja komercijalne vrijednosti i potrošnje proizvoda u sektoru voća i povrća na tržištu.	0.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.1.g.01.	Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode	Cilj intervencije je implementacija EU sustava kvalitete i nacionalnih sustava kvalitete kako bi se podigla komercijalna vrijednost i kvaliteta proizvoda te poboljšala srednjoročna i dugoročna konkurentnost.	0.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.2.a.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_01	Intervencijom se podupire osnivanje, punjenje i dopuna uzajamnih fondova od strane proizvođačkih organizacija i udruga proizvođačkih organizacija u cilju sprječavanja i ublažavanja posljedica poremećaja na tržištu voća i povrća.	0.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
55.1.c.01.	Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele	Ova intervencija podržava dijagnostičke metode kao što je analiza ostataka štetnih tvari u vezi s određivanjem kvalitete i botaničkog podrijetla meda i drugih pčelarskih proizvoda.	0.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelj izlaza	Instrument podrške
55.1.f.01.	Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda	Intervencijom će se sufinancirati aktivnosti istraživanja tržišta, promidžbe i komuniciranja prema javnosti o pčelinjim proizvodima. Poseban naglasak stavio bi se na informiranje i edukaciju potrošača kroz različite vrste medijskih aktivnosti.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva
58.1.b.01.	Ulaganja	Intervencija ima za cilj poticanje proizvodnje vrhunskih autohtonih vina, povećanje udjela ekološke proizvodnje vina, modernizaciju vinarija u cilju povećanja konkurentnosti.	O.36. - Broj djelovanja ili jedinica obuhvaćenih potporom u sektoru vina	bespovratna sredstva
58.1.h.01.	Informiranje	Intervencija ima za cilj informirati potrošače država članica o karakteristikama hrvatskih vinorodnih područja, hrvatskih vina sa zaštićenom oznakom izvornosti i općenito o sustavu kvalitete vina EU-a.	O.36. - Broj djelovanja ili jedinica obuhvaćenih potporom u sektoru vina	bespovratna sredstva
58.1.k.01.	Promidžba	Intervencija ima za cilj podržati provođenje promotivnih aktivnosti na tržištima trećih zemalja u cilju pronalaženja novih potrošača, povećanja prepoznatljivosti hrvatskih vina, te poboljšanja konkurentnosti hrvatskih vina sa zaštićenom oznakom izvornosti.	O.36. - Broj djelovanja ili jedinica obuhvaćenih potporom u sektoru vina	bespovratna sredstva
77.01.	Potpoma za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete	Cilj intervencije je potaknuti poljoprivredne proizvođače na sudjelovanje u sustavima kvalitete, čime se pridonosi povećanju vrijednosti proizvoda i štiti proizvod s oznakom kvalitete od zlouporabe i imitacije.	O.29. - Broj korisnika koji primaju potporu za sudjelovanje u službenim sustavima kvalitete	bespovratna sredstva
77.02.	Potpoma informativnim i promotivnim aktivnostima koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu	Intervencija uključuje informativne i promotivne aktivnosti za tržište EU koje provode grupe proizvođača poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda obuhvaćenih sustavima kvalitete u skladu sa zakonodavstvom EU te sustavima ekološke proizvodnje u skladu sa EU i nacionalnim zakonodavstvom.	O.29. - Broj korisnika koji primaju potporu za sudjelovanje u službenim sustavima kvalitete	bespovratna sredstva
77.04.	Potpoma za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta	Cilj ove intervencije je osigurati bolju integraciju poljoprivrednih proizvođača u poljoprivredno-prehrambeni lanac, čime će se osigurati veća konkurentnost poljoprivrednih proizvođača na lokalnom tržištu, a potrošačima proizvodi s dodanom vrijednošću.	O.32. - Broj drugih suradničkih operacija ili jedinica obuhvaćenih potporom (isključujući one EIP-a)	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
			navedene pod O.1)	
77.05.	Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija	Cilj ove intervencije je udružiti poljoprivredne proizvođače s manjom proizvodnjom u proizvođačke organizacije, što će im olakšati ulazak na tržište i doprinijeti njihovoj konkurentnosti na tržištu.	O.28. - Broj skupina proizvođača i organizacija proizvođača obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Intervencije imaju dva pokazatelja rezultata povezana sa SC3 i prikazani su u tablici ispod. I R.10 i R.11 su predloženi PR za SC3 u skladu sa Prilogom I. Uredbe (EU) 2021/2115.

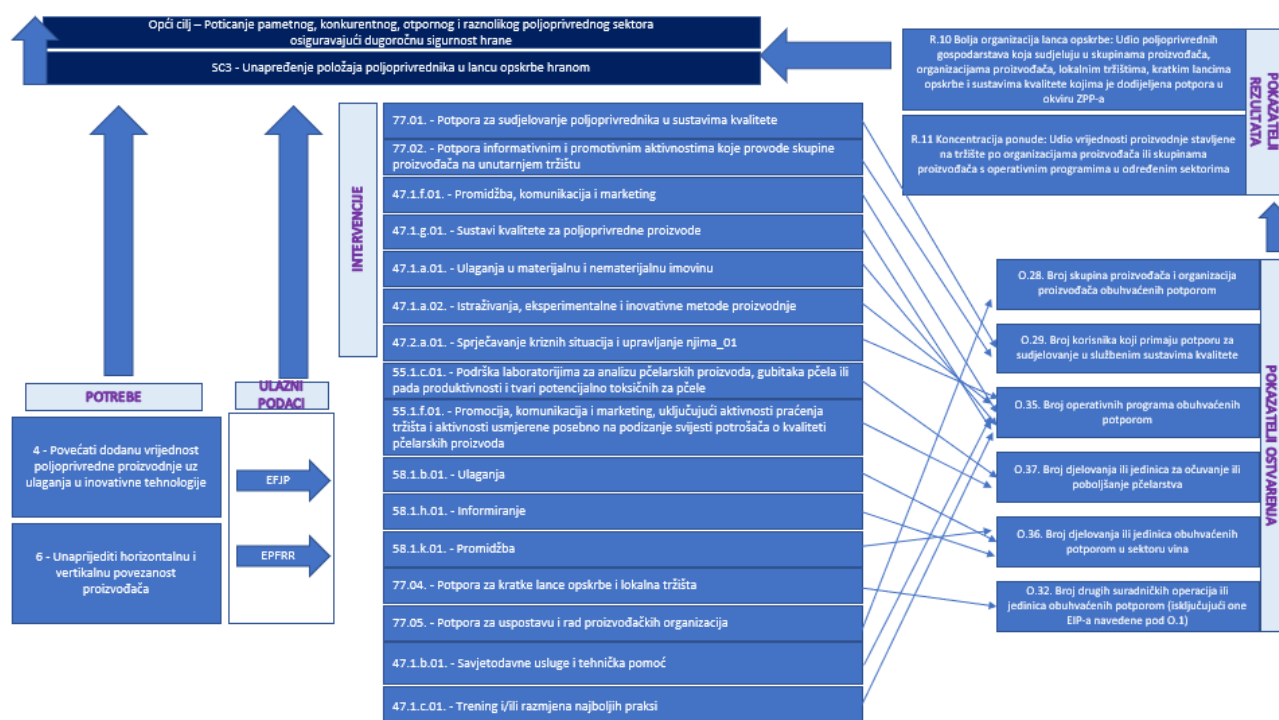
Tablica 13: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 3

Br.	Dodijeljeno Aneksom I. Uredbe (EU) 2021/2115 ...	Ime	Ciljana vrijednost
R.10	SC3 – Položaj poljoprivrednika u lancu vrijednosti	Bolja organizacija lanca opskrbe: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja sudjeluju u skupinama proizvođača, organizacijama proizvođača, lokalnim tržištima, kratkim lancima opskrbe i sustavima kvalitete kojima je dodijeljena potpora u okviru ZPP-a	6,43%
R.11 PR	SC3 – Položaj poljoprivrednika u lancu vrijednosti	Koncentracija ponude: Udio vrijednosti proizvodnje stavljene na tržište po organizacijama proizvođača ili skupinama proizvođača s operativnim programima u određenim sektorima	7,38%

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Logika intervencije je kompleksna. 11 od ukupno 16 osmišljenih intervencija podijeljeno je među SC-ovima, od kojih je 8 zajedničkih sa SC2.

Slika 3: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 3

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

2.2.4 Specifični cilj 4 – Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena

SWOT analiza identificira dvije potrebe kao što je prikazano u tablici u nastavku.

Tablica 14: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 4

Br.	Naziv	Prioritet	Sažetak potreba
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Sve češći klimatski i vremenski ekstremi, čija se pojava i negativan utjecaj na poljoprivredu mogu očekivati u većoj mjeri u budućnosti, pozivaju na potrebu jačanja prakse prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena. Provedba će biti olakšana primjenom praksi i metoda koje osiguravaju pokrivenost tla, raznolikost usjeva, održivo gospodarenje travnjacima i oranicama. Sanacija oštećenih/degradiranih šuma i šumskih usjeva učinkovit je alat za obnovu izvorne šumske zajednice, autohtone vegetacije s većim potencijalom za prilagodbu klimatskim promjenama, povećanje biološke raznolikosti i stabilno i dugoročno povećanje šumske biomase kao skladišta ugljika. Sadnja šumskog reprodukcijskog materijala, prvenstveno autohtonih vrsta, kvalitetne genetske predispozicije i optimalna prilagodljivost ekstremnim utjecajima klimatskih promjena stvaraju uvjete za dugoročan i stabilan razvoj autohtonih sastojina te obnovu i obogaćivanje biološke raznolikosti. Izgradnja i održavanje šumske infrastrukture preduvjet je održivog gospodarenja i obnove i zaštite šumskih ekosustava, od kojih je zaštita od požara jedna od najvažnijih. Zbog velikih gubitaka uroda uslijed suša, potrebno je povećati navodnjavane površine kako bi se ublažile klimatske promjene.
08	Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi	Srednji	Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije jedan je od strateških prioriteta Hrvatske u pogledu proizvodnje energije, energetske učinkovitosti i zaštite okoliša. Strategijom energetske razvitka Republike Hrvatske do 2030. godine s pogledom na 2050. planira se udio obnovljivih izvora energije u bruto izravnoj potrošnji energije do 2030. na razini od 35,7%, što doprinosi postizanju klimatskog cilja EU za 2030. na putu ostvarivanja klimatske neutralnosti Europskog zelenog plana. Hrvatska ima dovoljne količine biomase, koja je najsloženiji oblik obnovljivih izvora energije, obzirom da sirovine uključuju šumsku, poljoprivrednu biomasu i biomasu nastala tijekom proizvodnih procesa itd., te postoji mogućnost proizvodnje bioplina korištenjem stajskog gnoja, zelenog otpada i organskog otpad koji nastaje tijekom obrade otpadnih voda itd. Primarna poljoprivredna proizvodnja u okviru PRR-a dala je zanemariv doprinos opskrbi i korištenju obnovljivih izvora energije. Ulaganjem u obnovljive izvore energije osigurat će se neovisnost poljoprivrednih gospodarstava od izvora energije i smanjiti troškovi proizvodnje.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Dvije potrebe su adresirane sa ukupno 13 intervencija, od kojih se 11 odnosi na Potrebu 7 ("Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena"); tri su vezane uz Potrebu 8 ("Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi"). Unutar tih intervencija, jedna od intervencija (tj. „47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama“) povezana je na obje ove potrebe.

Za intervencije se također koriste sredstva EFJP-a i EPFRR-a.

Tablica u nastavku prikazuje pregled predviđenih intervencija.

Tablica 15: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 4

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
31.01	Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	Cilj intervencije je diverzificirati i primijeniti različite vrste usjeva, ovisno o veličini poljoprivrednog zemljišta.	O.8. - Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema	bespovratna sredstva
31.02	Pašarenje na pašnjacima	Ovom intervencijom cilj je da korisnici provode ispašu u skladu s izrađenim godišnjim planom ispaše.	O.8. - Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema	bespovratna sredstva
31.04	Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	Ova intervencija ima za cilj korištenje vlastitog stajskog gnoja na oranica i/ili stajskog gnoja kupljenog od stočnih farmi.	O.8. - Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema	bespovratna sredstva
31.05	Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	U okviru intervencije cilj je da korisnici uzgoje najmanje 20% žitarica i/ili krmnih leguminoza unutar ukupne površine poljoprivrednog gospodarstva. Leguminoze se može uzgajati kao glavne usjeve, međuusjeve ili podusjeve ili unutar konsocijacija.	O.8. - Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema	bespovratna sredstva
31.06	Konzervacijska poljoprivreda	Intervencija podržava minimalni plodored s dva polja na svakoj ARKOD parceli na oranica. Također ima za cilj osigurati potpunu pokrivenost tla poljoprivrednih površina biljnim ostacima ili zelenim pokrovom te očuvanje poljoprivrednih površina od korova.	O.8. - Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema	bespovratna sredstva
31.07	Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	Intervencija ima za cilj očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti kroz definirane zabranjene aktivnosti (npr. korištenje mineralnih gnojiva i sl.) i pravila za ispašu (ako se održavaju ispašom).	O.8. - Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema	bespovratna sredstva
47.1.i.01	Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama	Intervencija doprinosi povećanju područja pod obvezujućima za potporu prilagodbi na klimatske promjene, povećanju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivredi i šumarstvu i drugim obnovljivim izvorima te povećanju ulaganja vezanih uz klimu. Prihvatljive aktivnosti odnose se na zaštitu kvalitete tla i očuvanje organske tvari u tlu, očuvanje kvalitete vode, zaštitu zdravlja ljudi i životinja, zaštitu biološke raznolikosti.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
58.1.a.01	Restrukturiranje i konverzija vinograda	Intervencijom se želi potaknuti prilagodba postojećih vinograda novim tehnikama gospodarenja vinogradima, zamjenom asortimana visokokvalitetnim sortama s naglaskom na autohtone sorte i povećanjem konkurentnosti proizvodnje preseljenjem vinograda na područja koja daju kvalitetnije grožđe i razvojem vinskog turizma. Aktivnosti na uvođenju i poboljšanju sustava navodnjavanja doprinijeti će ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi.	O.36. - Broj djelovanja ili jedinica obuhvaćenih potporom u sektoru vina	bespovratna sredstva
70.02	Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na	Zahvatom se želi smanjiti pritisak intenzivne poljoprivrede na okoliš koji uzrokuje gubitak	O.14. - Broj hektara (isključujući	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
	trajnim travnjacima i oranicama	bioraznolikosti, nestanak vrijednih i rijetkih staništa kao i karakterističnih krajolika.	šumarstvo) ili broj drugih jedinica obuhvaćenih obvezama u području okoliša ili klime koje nadilaze obvezne zahtjeve	
70.04	Ekološki uzgoj	Cilj intervencije je potaknuti primjenu praksi i metoda ekološke poljoprivrede koje su korisne za okoliš – sa stajališta smanjenja emisija stakleničkih plinova, prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena. Također doprinosi smanjenju onečišćenja zraka, tla, vode i očuvanju biološke raznolikosti.	O.17. - Broj hektara ili broj drugih jedinica za koje se prima potpora za ekološki uzgoj	bespovratna sredstva
73.03	Korištenje obnovljivih izvora energije	Korištenje obnovljivih izvora energije (biomasa, solarna energija) ojačat će sigurnost opskrbe energijom, postupno smanjiti gubitke energije, doprinijeti smanjenju emisije CO ₂ i povećati energetske učinkovitost. Cilj ovog zahvata je povećati neovisnost poljoprivrednih gospodarstava od izvora energije.	O.20. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja na poljoprivrednom gospodarstvu obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
73.10	Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	Intervencija ima za cilj ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava koja će doprinijeti poboljšanju kvalitete materijalne imovine poljoprivrednih gospodarstava kako bi se osigurala njihova tehnička i tehnološka učinkovitost, što je važno za rast produktivnosti, te kako bi se stvorila osnova za dugotrajnu konkurentnosti.	O.20. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja na poljoprivrednom gospodarstvu obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
74.01	Potpora za sustave javnog navodnjavanja	Intervencija se odnosi na izgradnju novog cjelovitog sustava javnog navodnjavanja sukladno tehničkim rješenjima i građevinskim dozvolama (akumulacije, crpne stanice, cjevovodi, distribucijska mreža, upravljački sustav, kanali, odvodnja, kao element funkcionalne cjeline projekta, itd.).	O.22. - Broj operacija ili jedinica ulaganja u infrastrukturu obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021. Intervencije koje spadaju u grupu TOP10 intervencija s najvećim proračunskim izdvajanjima označene su sivom bojom. Ove intervencije zajedno čine 65,33% ukupnog proračuna dodijeljenog u okviru Strateškog plana ZPP-a.

SC4 ima sedam pridruženih pokazatelja rezultata. Četiri od sedam PR-ova navedenih u Prilogu I. Uredbe (koriste se u okviru SC4, dva pokazatelja su predložena za SC5 i jedan pokazatelj za SC6 (vidi tablicu u nastavku).

Tablica 16: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 4

Br.	Dodijeljeno Aneksom I. Uredbe (EU) 2021/2115 ...	Naziv	Ciljana vrijednost
R.12	SC4 - Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena	Prilagodba klimatskim promjenama: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za poboljšanje prilagodbe klimatskim promjenama	51,18%

Br.	Dodijeljeno Aneksom I. Uredbe (EU) 2021/2115 ...	Naziv	Ciljana vrijednost
R.14	SC4 - Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena	Skladištenje ugljika u tlu i biomasi: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za smanjenje emisija ili održavanje ili povećanje skladištenja ugljika (uključujući trajne travnjake, trajne nasade s trajnim zelenim pokrovom, poljoprivredno zemljište u vlažnim područjima i tresetištu)	52,00%
R.15	SC4 - Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena	Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora: Ulaganja u kapacitete za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući biološke (u megavatima), za koja je dodijeljena potpora	28,00 MW
R.16	SC4 - Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena	Ulaganja povezana s klimom: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u okviru ZPP-a kojima se doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama te proizvodnji obnovljive energije ili biomaterijala	0,16%
R.22	SC5 - Učinkovito upravljanje prirodnim resursima	Održivo gospodarenje hranjivim tvarima: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza povezanih s poboljšanjem gospodarenja hranjivim tvarima za koje je dodijeljena potpora	14,22%
R.27	SC5 - Učinkovito upravljanje prirodnim resursima	Uspješnost u području okoliša ili klime ostvarena ulaganjem u ruralna područja: Broj operacija kojima se doprinosi okolišnoj održivosti te postizanju ciljeva ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama u ruralnim područjima	130,00
R.29	SC6 - Bioraznolikost i obrađeni krajolici	Razvoj ekološke poljoprivrede: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) za koju se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a za ekološki uzgoj, pri čemu je održavanje ekološke poljoprivrede odvojeno od prelaska na nju	12,03%

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Logika intervencije SC4 je relativno složena i široka. Intervencije se odnose na identificirane potrebe, a osmišljene intervencije doprinose specifičnom cilju.

U pogledu uvjetovanosti, u nastavku je prikazan popis relevantnih GAEC-a (*Good Agricultural and Environmental Conditions*) i SMR-a (*Statutory Management Requirements*) za intervencije za SC4.

Tablica 17: Sažetak popisa relevantnih GAEC i SMR uvjeta – Specifični cilj 4

Tip	Intervencija	Kod
Eko-shema (31) - Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja	31.01. - Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	GAEC 07 - Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom
Eko-shema (31) - Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja	31.02. - Pašarenje na pašnjacima	GAEC 01 - Održavanje trajnih travnjaka na temelju omjera trajnih travnjaka i poljoprivredne površine na nacionalnoj, regionalnoj ili podregionalnoj razini, razini skupine poljoprivrednih gospodarstava ili razini poljoprivrednoga gospodarstva u odnosu na referentnu godinu 2018. Maksimalno smanjenje od 5 % u usporedbi s referentnom godinom.

Tip	Intervencija	Kod
Eko-shema (31) - Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja	31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	GAEC 02 - Zaštita močvarnih područja i tresetišta ³
Eko-shema (31) - Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja	31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	GAEC 07 - Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom
Eko-shema (31) - Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja	31.06. - Konzervacijska poljoprivreda	GAEC 06 - Minimalni zemljišni pokrov kako bi se izbjeglo golo tlo u najosjetljivijim razdobljima
Eko-shema (31) - Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja	31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	GAEC 01 - Održavanje trajnih travnjaka na temelju omjera trajnih travnjaka i poljoprivredne površine na nacionalnoj, regionalnoj ili podregionalnoj razini, razini skupine poljoprivrednih gospodarstava ili razini poljoprivrednoga gospodarstva u odnosu na referentnu godinu 2018. Maksimalno smanjenje od 5 % u usporedbi s referentnom godinom. GAEC 09 - Zabrana prenamjene ili oranja trajnih travnjaka koji su utvrđeni kao okolišno osjetljivi trajni travnjaci na područjima mreže Natura 2000.
KLIMA (47 (1) (i)) - radnje za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama	47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
RESTRVINEY (58 (1) (a)) - Restrukturiranje i konverzija vinograda	58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
ENVCLIM (70) - Obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja	70.02. - Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama	GAEC 04 - Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova GAEC 08 - Minimalni udio poljoprivredne površine namijenjen neproizvodnim područjima ili obilježjima. SMR 02 - Direktiva Vijeća 91/676 / EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora: članci 4. i 5. SMR 07 - Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju sredstava za zaštitu bilja na tržište i stavljanju izvan snage Direktiva Vijeća 79/117 / EEZ i 91/414 / EEZ: Članak 55, prva i druga rečenica
ENVCLIM (70) - Obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja	70.04. - Ekološki uzgoj	GAEC 04 - Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova SMR 02 - Direktiva Vijeća 91/676 / EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora: članci 4. i 5.

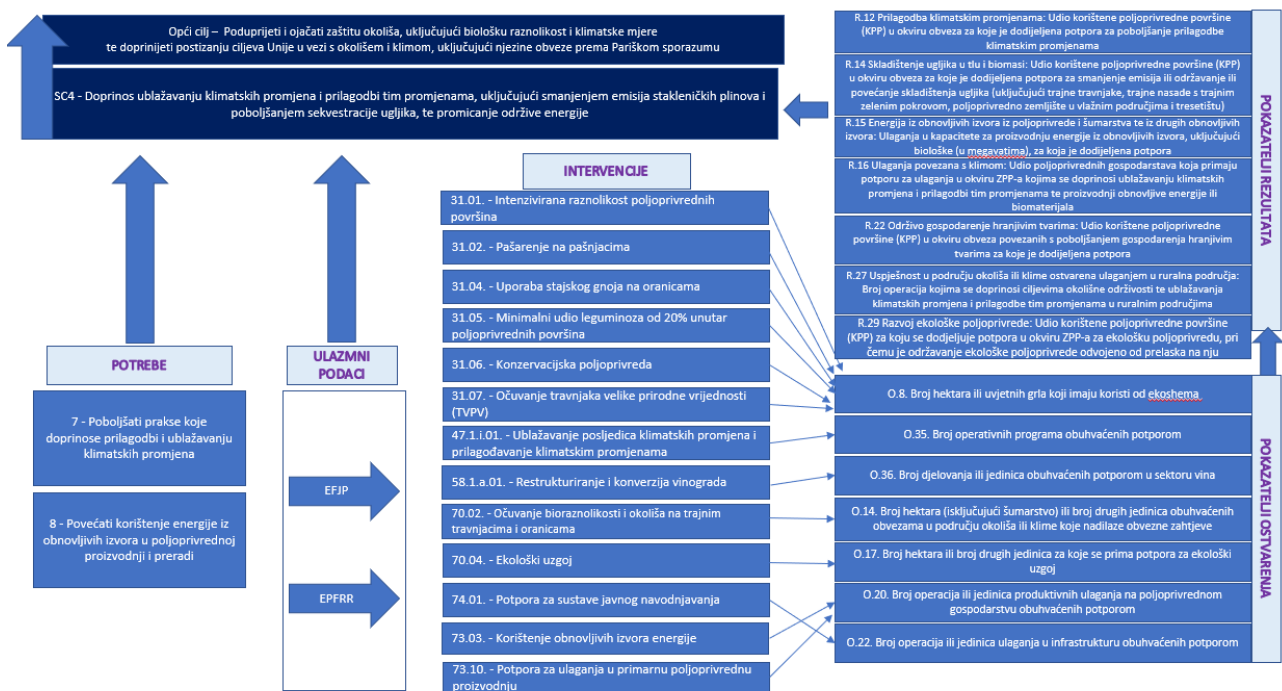
³“GAEC 02 – Zaštita močvara i tresetišta” bit će zamijenjen sa SMR2 prema informacijama koje je dostavilo Upravljačko tijelo.

Tip	Intervencija	Kod
INVEST (73-74) - Ulaganja, uključujući ulaganja u navodnjavanje	74.01. - Potpora za sustave javnog navodnjavanja	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
INVEST (73-74) - Ulaganja, uključujući ulaganja u navodnjavanje	73.03. - Korištenje obnovljivih izvora energije	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
INVEST (73-74) - Ulaganja, uključujući ulaganja u navodnjavanje	73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Predviđena logika intervencije za SC4 prikazana je u nastavku. Ova logika intervencije je relativno složena sa pridruženih 13 intervencija, 7 pokazatelja ostvarenja i 7 pokazatelja rezultata.

Slika 4: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 4

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

2.2.5 Specifični cilj 5 – Učinkovito upravljanje prirodnim resursima

SWOT analiza identificira jednu potrebu kao što je prikazano u tablici ispod.

Tablica 18: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 5

Br.	Naziv	Prioritet	Sažetak potreba
09	Primjena praksi za smanjenje negativnog utjecaja na tlo, vodu i zrak te povećanje	Visok	Glavni degradacijski procesi u tlima Hrvatske su erozija, smanjenje organske tvari, salinizacija tla, zbijenost tla, gubitak biološke raznolikosti tla i onečišćenje. Kako bi se ti procesi zaustavili ili usporili, potrebno je provoditi postupke (uzgoj leguminoza, konzervatorska poljoprivreda, ekološki uzgoj, mehaničko uništavanje korova u višegodišnjim nasadima) kojima se povećava organska tvar tla, čime se izravno smanjuje

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

Br.	Naziv	Prioritet	Sažetak potreba
	organske tvari u tlu		erozija, povećava bioraznolikost tla, poboljšavaju se odnosi voda-zrak, pri čemu se smanjuje zbijanje tla. Osim postupaka koji povećavaju organsku tvar u tlu, na smanjenje erozije u poljoprivredi utječu neproizvodna ulaganja poput podizanja terasa, suhozida i živica, dok u šumarstvu konverzija degradiranih šuma pozitivno utječe na smanjenje erozije. Konzervacijska poljoprivreda i ekološki uzgoj iznimno su ekološki vrijedne prakse koje imaju ukupni pozitivan utjecaj na sve komponente okoliša. Ekološki uzgoj dodatno doprinosi smanjenju onečišćenja tla i zraka zbog nekorisćenja sintetskih mineralnih gnojiva i kemijskih sredstava za zaštitu bilja. Metode zaštite bilja, poput korištenja zamki ili zbunjivanja nametnika, pridonose smanjenju upotrebe kemikalija u višegodišnjim nasadima. Održivo gospodarenje šumama složen je sustav pozitivnih praksi i šumarskog rada, zahvaljujući kojemu su hrvatske šume najzastupljeniji ekosustav u ekološkoj mreži Natura 2000.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Potreba je adresirana sa sveukupno 10 intervencija. Za intervencije se također koriste sredstva EFJP-a i EPFRR-a. Tablica u nastavku prikazuje pregled predviđenih intervencija.

Tablica 19: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 5

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
31.04.	Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	Ova intervencija ima za cilj korištenje vlastitog stajskog gnoja na oranica i/ili stajskog gnoja kupljenog od stočnih farmi.	O.8. - Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema	bespovratna sredstva
31.05.	Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	U okviru intervencije cilj je da korisnici uzgoje najmanje 20% žitarica i/ili krmnih leguminoza unutar ukupne površine poljoprivrednog gospodarstva. Leguminoze se može uzgajati kao glavne usjeve, međuusjeve ili podusjeve ili unutar konsocijacija.	O.8. - Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema	bespovratna sredstva
31.06	Konzervacijska poljoprivreda	Intervencija podržava minimalni plodored s dva polja na svakoj ARKOD parceli na oranica. Također ima za cilj osigurati potpunu pokrivenost tla poljoprivrednih površina biljnim ostacima ili zelenim pokrovom te očuvanje poljoprivrednih površina od korova.	O.8. - Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema	bespovratna sredstva
47.1.b.01.	Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	Cilj intervencije je provedba savjetodavnih usluga i aktivnosti tehničke pomoći za promicanje, razvoj i implementaciju proizvodnih metoda i tehnika, praksi i standarda koji promiču održivi razvoj i učinkovito upravljanje prirodnim resursima, pridonoseći istovremeno zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti. Intervencijom se također nastoji poboljšati provedba obveza poslodavaca te zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva u skladu s Direktivama 89/391 / EEZ, 2009/104 / EZ i (EU) 2019/1152.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.1.c.01.	Trening i/ili razmjena najboljih praksi	Cilj intervencije je provedba obuke i stručnog usavršavanja osoba (zaposlenika ili članova proizvođačkih organizacija) te razmjena najboljih praksi u cilju promicanja, razvoja i implementacije proizvodnih metoda i tehnika, praksi i standarda koji promiču održivi	O.35. - Broj operativnih programa	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
		razvoj i učinkovito upravljanje prirodnim resursima. Intervencijom se također nastoji poboljšati provedba obveza poslodavaca te zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva u skladu s Direktivama 89/391 / EEZ, 2009/104 / EZ i (EU) 2019/1152.	obuhvaćenih potporom	
70.01.	Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima	Intervencijom se želi smanjiti pritisak intenzivne poljoprivrede na okoliš smanjenjem onečišćenja tla, vode i zraka smanjenom i pravodobnom primjenom pesticida. Intervencija uključuje tri operacije: (1) korištenje feromonskih, vizualnih i nutritivnih zamki; (2) Metoda konfuzije nametnika u višegodišnjim nasadima; i (3) Mehaničko suzbijanje korova unutar višegodišnjih nasada. Također podrazumijeva primjenu postupaka za smanjenje negativnog utjecaja na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu.	O.14. - Broj hektara (isključujući šumarstvo) ili broj drugih jedinica obuhvaćenih obvezama u području okoliša ili klime koje nadilaze obvezne zahtjeve	bespovratna sredstva
70.04.	Ekološki uzgoj	Cilj intervencije je potaknuti primjenu praksi i metoda ekološke poljoprivrede koje su korisne za okoliš – sa stajališta smanjenja emisija stakleničkih plinova, prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena. Također doprinosi smanjenju onečišćenja zraka, tla, vode i očuvanju biološke raznolikosti.	O.17. - Broj hektara ili broj drugih jedinica za koje se prima potpora za ekološki uzgoj	bespovratna sredstva
73.01.	Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš	Cilj ove intervencije je očuvanje krajobraznih obilježja, revitalizacija staništa, uklanjanje invazivnih vrsta na poljoprivrednim površinama, zaštita domaćih životinja na područjima velikih zvijeri i otoka te daljnja zaštita od erozije izgradnjom suhozida, terasa i sadnje živica.	O.21. - Broj operacija ili jedinica neproaktivnih ulaganja na poljoprivrednom gospodarstvu obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
73.05.	Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma	Glavni cilj ove intervencije je povećati otpornost šumskih ekosustava na biotičke i abiotičke čimbenike, povećati ekološku vrijednost i opće korisne funkcije šumskih ekosustava te očuvati i povećati bioraznolikost.	O.24. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja izvan poljoprivrednoga gospodarstva obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
73.10.	Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	Intervencija ima za cilj ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava koja će doprinijeti poboljšanju kvalitete materijalne imovine poljoprivrednih gospodarstava kako bi se osigurala njihova tehnička i tehnološka učinkovitost, što je važno za rast produktivnosti, te kako bi se stvorila osnova za dugotrajnu konkurentnosti.	O.20. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja na poljoprivrednom gospodarstvu obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021. Intervencije koje spadaju u grupu TOP10 intervencija s najvećim proračunskim izdvajanjima označene su sivom bojom. Ove intervencije zajedno čine 65,33% ukupnog proračuna dodijeljenog u okviru Strateškog plana ZPP-a.

SC5 ima 6 pridruženih pokazatelja rezultata. 4 od 6 su pokazatelji rezultata navedeni u Prilogu I. Uredbe za SC5, jedan pokazatelj je naveden pod SC4, a jedan pokazatelj je naveden pod SC6 (vidi tablicu ispod).

Tablica 20: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 5

Br.	Dodijeljeno Aneksom I. Uredbe (EU) 2021/2115 ...	Ime	Ciljana vrijednost
R.17	SC4 - Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena	Pošumljeno zemljište: Površina za koju je dodijeljena potpora za pošumljavanje, agrošumarstvo i obnovu, uključujući raspodjele	1.176 ha
R.19	SC5 - Učinkovito upravljanje prirodnim resursima	Poboljšanje i zaštita tla: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora i koje su korisne za upravljanje tlom radi poboljšanja kvalitete tla i biote (kao što su smanjenje obrade tla, pokrov tla s usjevima, plodored uključujući usjeve mahunarki)	11,93%
R.22	SC5 - Učinkovito upravljanje prirodnim resursima	Održivo gospodarenje hranjivim tvarima: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza povezanih s poboljšanjem gospodarenja hranjivim tvarima za koje je dodijeljena potpora	14,22%
R.24	SC5 - Učinkovito upravljanje prirodnim resursima	Održiva i smanjena uporaba pesticida: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru posebnih obveza za koje je dodijeljena potpora koje dovode do održive uporabe pesticida kako bi se smanjili rizici od pesticida i njihovi učinci, kao što je istjecanje pesticida	1,26%
R.26	SC5 - Učinkovito upravljanje prirodnim resursima	Ulaganja povezana s prirodnim resursima: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za produktivna i neproduktivna ulaganja u okviru ZPP-a povezanu sa zaštitom prirodnih resursa	0,13%
R.29	SC6 - Bioraznolikost i obrađeni krajolici	Razvoj ekološke poljoprivrede: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) za koju se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a za ekološki uzgoj, pri čemu je održavanje ekološke poljoprivrede odvojeno od prelaska na nju	12,03%

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Logika intervencije SC5 nije jako kompleksna, dobro je strukturirana i uglavnom dobro definirana u skladu s identificiranim potrebama, intervencijama i pokazateljima.

Tablica 21: Sažetak popisa relevantnih GAEC i SMR – Specifični cilj 5

Tip	Intervencija	Kod
Eko-shema (31) - Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja	31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	GAEC 02 - Zaštita močvarnih područja i tresetišta ⁴
Eko-shema (31) - Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja	31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	GAEC 07 - Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom
Eko-shema (31) - Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja	31.06. - Konzervacijska poljoprivreda	GAEC 06 - Minimalni zemljišni pokrov kako bi se izbjeglo golo tlo u najosjetljivijim razdobljima

⁴ "GAEC 02 – Zaštita močvara i tresetišta" bit će zamijenjen sa SMR2 prema informacijama koje je dostavilo Upravljačko tijelo.

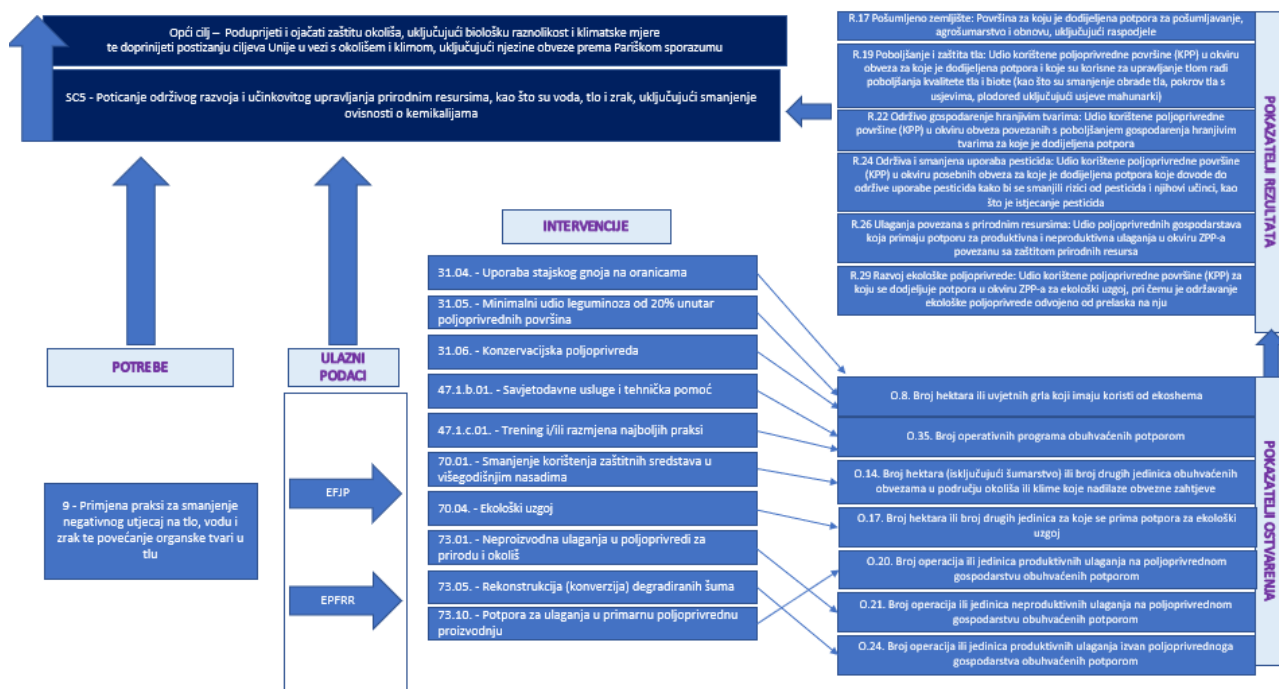

Tip	Intervencija	Kod
ADVI1 (47 (1) (b)) - savjetodavne usluge i tehnička pomoć, posebice u vezi s održivim tehnikama suzbijanja nametnika i bolesti, održivom uporabom proizvoda za zaštitu bilja i zdravlja životinja, prilagodbom i ublažavanjem klimatskih promjena, uvjetima zapošljavanja, obvezama poslodavca te zdravlje i sigurnost na radu	47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
TRAINCO (47 (1) (c)) - obuka koja uključuje podučavanje i razmjenu najboljih praksi, posebno u vezi s održivim tehnikama suzbijanja nametnika i bolesti, održivom upotrebom proizvoda za zaštitu bilja i zdravlja životinja, te prilagodbom i ublažavanjem klimatskih promjena, kao i korištenje organiziranih platformi za trgovanje i robnih burzi na licu mjesta i terminskom tržištu	47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
ENVCLIM (70) - Obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja	70.01. - Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima	GAEC 08 - Minimalni udio poljoprivredne površine namijenjen neproizvodnim područjima ili obilježjima. SMR 07 - Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju sredstava za zaštitu bilja na tržište i stavljanju izvan snage Direktiva Vijeća 79/117 / EEZ i 91/414 / EEZ: Članak 55, prva i druga rečenica
ENVCLIM (70) - Obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja	70.04. - Ekološki uzgoj	GAEC 04 - Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova
INVEST (73-74) - Ulaganja, uključujući ulaganja u navodnjavanje	73.01. - Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
INVEST (73-74) - Ulaganja, uključujući ulaganja u navodnjavanje	73.05. - Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
INVEST (73-74) - Ulaganja, uključujući ulaganja u navodnjavanje	73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Logika intervencije nije jako kompleksna, s 10 intervencija raspoređenih samo na jednu potrebu.

Slika 5: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 5

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

2.2.6 Specifični cilj 6 – Bioraznolikost i obrađeni krajolici

SWOT analiza identificira tri potrebe kao što je prikazano u tablici ispod.

Tablica 22: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 6

Br.	Naziv	Prioritet	Sažetak potreba
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanje genskih resursa	Srednji	Hrvatska je zbog svog zemljopisnog položaja jedna od najbogatijih zemalja u Europi u smislu bioraznolikosti. Bogatstvo bioraznolikosti vidljivo je i u poljoprivrednom sektoru, s obzirom na broj izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja te sorti i kultivara poljoprivrednog bilja. Genetski potencijal u Hrvatskoj vrlo je vrijedan, posebice u smislu bioraznolikosti i potrebe za prilagodbom poljoprivrede klimatskim promjenama. Važno je ne samo očuvati tradicionalne, lokalno prilagođene biljne i životinjske vrste, već i sve sorte i pasmine koje, iako nisu ekonomski vrijedne, mogu poslužiti kao osnova za stvaranje novih ili poboljšanje performansi postojećih sorti poljoprivrednog i domaćeg bilja i domaćih pasmina. Međutim, napuštanje poljoprivrednih aktivnosti kao i intenziviranje poljoprivredne proizvodnje mogu dovesti do smanjenja bioraznolikosti, do širenja invazivnih stranih vrsta i povećanja rizika od degradacije okoliša. Ovi negativni procesi mogu se zaustaviti i spriječiti primjenom praksi koje karakterizira izmjena i kombiniranje različitih usjeva na istoj površini i održavanje ekološki značajnih površina, ili poticanje praksi koje štite staništa i čuvaju različite vrste na travnjacima i oranicama. Očuvanje bogate bioraznolikosti i šumskih genetskih resursa postiže se dosljednim održivim gospodarenjem šumama, čime se osigurava optimalna valorizacija javnih funkcija šuma. Takvim gospodarenjem osigurava se prirodnost šuma i njihova biološka raznolikost te očuvanje genetskog bogatstva njezine flore i faune. S obzirom da su šume sve više ugrožene globalnim klimatskim promjenama, za prirodnu obnovu (i pomoć) potrebno je osigurati opskrbu i sadnju šumskog reprodukcijskog materijala autohtonih vrsta dobre prilagodljivosti, a to se može osigurati samo iz šuma kojima se održivo gospodari.

Br.	Naziv	Prioritet	Sažetak potreba
11	Poboljšati prakse za zaštitu i povećanje bioraznolikosti staništa i vrsta u Natura 2000 području	Srednji	Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije jedan je od strateških prioriteta Hrvatske u pogledu proizvodnje energije, energetske učinkovitosti i zaštite okoliša. Strategijom energetskog razvitka Republike Hrvatske do 2030. godine s pogledom na 2050. planira se udio obnovljivih izvora energije u bruto izravnoj potrošnji energije do 2030. na razini od 35,7%, što doprinosi postizanju klimatskog cilja EU za 2030. na putu ostvarivanja klimatske neutralnosti Europskog zelenog plana. Hrvatska ima dovoljne količine biomase, koja je najsloženiji oblik obnovljivih izvora energije, obzirom da sirovine uključuju šumsku, poljoprivrednu biomasu i biomasu nastala tijekom proizvodnih procesa itd., te postoji mogućnost proizvodnje bioplina korištenjem stajskog gnoja, zelenog otpada i organskog otpad koji nastaje tijekom obrade otpadnih voda itd. Primarna poljoprivredna proizvodnja u okviru PRR-a dala je zanemariv doprinos opskrbi i korištenju obnovljivih izvora energije. Ulaganjem u obnovljive izvore energije osigurat će se neovisnost poljoprivrednih gospodarstava od izvora energije i smanjiti troškovi proizvodnje.
12	Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja	Nizak	Ekološka mreža Natura 2000 u Hrvatskoj pokriva 36,6% kopnene površine (CCI 34) i 16,26% teritorijalnog mora i kopnenih voda. Time je Hrvatska druga u EU po uključenosti područja u ekološku mrežu, što ukazuje na veliku važnost i doprinos poljoprivrede očuvanju prirode u tim područjima, ali i naglašava utjecaj promjena poljoprivrednih praksi na biološku raznolikost. Tradicionalni oblici poljoprivrede niskog intenziteta u područjima velike prirodne vrijednosti značajno pridonose povećanju biološke raznolikosti u pogledu staništa i vrsta unutar Natura 2000 područja. S obzirom na to da su poluprirodni i prirodni travnjaci na ovim prostorima vrlo zastupljeni, potrebno je poticati nisko intenzivne načine upravljanja ispašom životinja tijekom godine, što doprinosi zaštiti biološke raznolikosti, uslugama ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza. Površina šuma u ekološkoj mreži Natura 2000 iznosi gotovo 50%, odnosno 1,2 milijuna ha. Veći dio ovog područja zaštićen je s ciljem očuvanja drugih vrsta, a manji dio ima šume kao ciljna staništa. Propisane su mjere za očuvanje ovih ciljnih vrsta koje postavljaju značajna ograničenja tradicionalnom održivom i prirodni prihvatljivom gospodarenju šumama, koje se u Republici Hrvatskoj prakticira više od 250 godina. Dosadašnje gospodarenje šumama u Republici Hrvatskoj pridonijelo je njihovoj iznimnoj očuvanosti i prirodnosti, te time stvorilo uvjete za opstanak svih ostalih vrsta koje ovise o šumskim staništima. Provedba mjera očuvanja propisana je planovima upravljanja šumama, što ih čini obveznim za sve vlasnike, a u nekim dijelovima predstavljaju odstupanja od dosadašnje prakse gospodarenja.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacрта Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Za tri potrebe navedeno je ukupno 14 intervencija (u sekciji 2), a većina se odnosi na nekoliko potreba. 12 se odnosi na Potrebu 10 ("Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanje genskih resursa"); dvije su vezane za Potrebu 11 ("Poboljšati prakse za zaštitu i povećanje bioraznolikosti staništa i vrsta u Natura 2000 području"), 7 je vezano za Potrebu 12 („Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajolika i krajobraznih značajki”), dok jedna intervencija ("71.01. - Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima") nije vezana ni za jednu od identificiranih potreba.

Za intervencije se također koriste sredstva EFJP-a i EPFRR-a.

Tablica u nastavku prikazuje pregled predviđenih intervencija.

Tablica 23: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 6

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
31.02	Pašarenje na pašnjacima	Cilj intervencije je da korisnici provode ispašu u skladu s izrađenim godišnjim planom ispaše.	O.8. - Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema	bespovratna sredstva
31.03	Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina	Cilj intervencije je da korisnici preuzmu godišnju obvezu osiguravanja postojanja ekološki značajnih površina na minimalno 10% svog poljoprivrednog zemljišta.	O.8. - Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema	bespovratna sredstva
31.07	Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	Intervencija ima za cilj očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti kroz definirane zabranjene aktivnosti (npr. korištenje mineralnih gnojiva i sl.) i pravila za ispašu (ako se održavaju ispašom).	O.8. - Broj hektara ili uvjetnih grla koji imaju koristi od ekoshema	bespovratna sredstva
47.1.b.01	Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	Cilj intervencije je provedba savjetodavnih usluga i aktivnosti tehničke pomoći za promicanje, razvoj i implementaciju proizvodnih metoda i tehnika, praksi i standarda koji promiču održivi razvoj i učinkovito upravljanje prirodnim resursima, pridonoseći istovremeno zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti. Intervencijom se također nastoji poboljšati provedba obveza poslodavaca te zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva u skladu s Direktivama 89/391 / EEZ, 2009/104 / EZ i (EU) 2019/1152.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
55.1.b.02	Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze	Intervencijom se pruža potpora pčelarima za nabavu zakonom dopuštenih sredstava i drugih preparata koji se već dugu niz godina koriste u pčelarskoj praksi, čime se omogućuje pravovremeno i učinkovito suzbijanje i kontrola nametnika i bolesti pčelinjih zajednica: Predviđeni su tretmani protiv nametnika i bolesti u pčelinjacima.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva
55.1.b.03.	Racionalizacija selećeg pčelarstva	Intervencija omogućuje sufinanciranje troškova nabave opreme za preseljenje pčelinjih zajednica.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva
55.1.d.01	Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela	Intervencija je usmjerena na očuvanje i obnavljanje pčelinjeg fonda, čime se izravno doprinosi očuvanju izvorne pasmine sive pčele te poboljšavaju njezina ekonomska i biološka svojstva u svrhu veće produktivnosti u pčelarstvu.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva
70.02	Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim	Zahvatom se želi smanjiti pritisak intenzivne poljoprivrede na okoliš koji uzrokuje gubitak bioraznolikosti, nestanak vrijednih i rijetkih staništa kao i karakterističnih krajolika.	O.14. - Broj hektara (isključujući šumarstvo) ili broj drugih jedinica	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
	travnjacima i oranicama		obuhvaćenih obvezama u području okoliša ili klime koje nadilaze obvezne zahtjeve	
70.03	Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja	Cilj ovog zahvata je očuvanje populacije autohtonih pasmina domaćih životinja, od kojih su neke kritično ugrožene ili ugrožene te im prijeti izumiranje.	O.19. - Broj operacija ili jedinica kojima se podupiru genetski resursi	bespovratna sredstva
70.04	Ekološki uzgoj	Cilj intervencije je potaknuti primjenu praksi i metoda ekološke poljoprivrede koje su korisne za okoliš – sa stajališta smanjenja emisija stakleničkih plinova, prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena. Također doprinosi smanjenju onečišćenja zraka, tla, vode i očuvanju biološke raznolikosti.	O.17. - Broj hektara ili broj drugih jedinica za koje se prima potpora za ekološki uzgoj	bespovratna sredstva
70.05	Potpore za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi	Cilj zahvata je očuvanje tradicionalnih, lokalno prilagođenih biljnih i životinjskih vrsta, ali i svih sorti i pasmina koje nisu gospodarski vrijedne. Intervencija predstavlja potporu korisnicima koji sprječavaju eroziju biljnih i životinjskih genetskih resursa te doprinose promicanju njihovog održivog korištenja, razvoja i očuvanja u cilju postizanja globalne prehrambene sigurnosti, održive poljoprivrede i biološke raznolikosti.	O.19. - Broj operacija ili jedinica kojima se podupiru genetski resursi	bespovratna sredstva
71.01	Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima	Intervencija se odnosi na potporu dohotku kako bi dohodak poljoprivrednika na području sa i bez ograničenja bio što ujednačeniji. Istodobno, pozitivno utječe na očuvanje biološke raznolikosti i krajobrazu. Intervencija ima za cilj osigurati postojeća i otvoriti nova radna mjesta u područjima s težim uvjetima gospodarenja poljoprivredom, uz očuvanje prirodne i kulturne baštine.	O.12. - Broj hektara za koje se prima potpora za područja s prirodnim ograničenjima ili drugim specifičnim ograničenjima, uključujući raščlambu prema vrsti područja	bespovratna sredstva
72.01	Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)	Intervencijom se nastoje nadoknaditi dodatni troškovi/gubici (nastali zbog uključivanja gotovo 50% šuma u Natura 2000 područja), kako bi vlasnici šuma mogli održavati praksu i povećati interes za održivo gospodarenje šumama i očuvanje biološke raznolikosti.	O.13. - Broj hektara za koje se prima potpora u okviru mreže Natura 2000 ili Direktive 2000/60/EZ	bespovratna sredstva
73.01	Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš	Cilj ove intervencije je očuvanje krajobraznih obilježja, revitalizacija staništa, uklanjanje invazivnih vrsta na poljoprivrednim površinama, zaštita domaćih životinja na područjima velikih zvijeri i otoka te daljnja zaštita od erozije izgradnjom suhozida, terasa i sadnje živica.	O.21. - Broj operacija ili jedinica neproaktivnih ulaganja na poljoprivrednom	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
			gospodarstvu obuhvaćenih potporom	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021. Intervencije koje spadaju u grupu TOP10 intervencija s najvećim proračunskim izdvajanjima označene su sivom bojom. Ove intervencije zajedno čine 65,33% ukupnog proračuna dodijeljenog u okviru Strateškog plana ZPP-a.

SC6 ima priloženih 9 pokazatelja rezultata. Aneksom I Uredbe (EU) predlaže se 5 od 9 PR-a za korištenje u okviru SC6, 3 pokazatelja navedena su pod SC5, a jedan pokazatelj je naveden pod SC1 (vidi donju tablicu).

Tablica 24: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 6

Br.	Dodijeljeno Aneksom I. Uredbe (EU) 2021/2115 ...	Naziv	Ciljana vrijednost
R.7	SC1 - Osiguravanje održivog prihoda farme	Jačanje potpore za poljoprivredna gospodarstva na područjima sa specifičnim potrebama: Postotak dodatne potpore po hektaru u područjima s većim potrebama (u odnosu na prosjek)	107,54%
R.22	SC5 - Učinkovito upravljanje prirodnim resursima	Održivo gospodarenje hranjivim tvarima: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza povezanih s poboljšanjem gospodarenja hranjivim tvarima za koje je dodijeljena potpora	14,22%
R.25	SC5 - Učinkovito upravljanje prirodnim resursima	Uspješnost u pogledu okoliša u sektoru stočarstva: Udio uvjetnih grla (UG) u okviru obveza za poboljšanje okolišne održivosti za koje je dodijeljena potpora	3,15%
R.27	SC5 - Učinkovito upravljanje prirodnim resursima	Uspješnost u području okoliša ili klime ostvarena ulaganjem u ruralna područja: Broj operacija kojima se doprinosi okolišnoj održivosti te postizanju ciljeva ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama u ruralnim područjima	130,00
R.29	SC6 - Bioraznolikost i obrađeni krajolici	Razvoj ekološke poljoprivrede: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) za koju se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a za ekološki uzgoj, pri čemu je održavanje ekološke poljoprivrede odvojeno od prelaska na nju	12,03%
R.31	SC6 - Bioraznolikost i obrađeni krajolici	Očuvanje staništa i vrsta: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za podupiranje očuvanja ili obnove bioraznolikosti, uključujući poljoprivredne prakse visoke prirodne vrijednosti	12,26%
R.32	SC6 - Bioraznolikost i obrađeni krajolici	Ulaganja povezana s bioraznolikosti: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u okviru ZPP-a kojima se doprinosi bioraznolikosti	0,24%
R.34	SC6 - Bioraznolikost i obrađeni krajolici	Očuvanje obilježja krajobraza: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za upravljanje obilježjima krajobraza, uključujući živice i drveće	8,78%
R.35	SC6 - Bioraznolikost i obrađeni krajolici	Očuvanje košnica: Udio košnica koje primaju potporu u okviru ZPP-a	61,22%

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Logika intervencije SC6 je široka i složena, ali uglavnom dobro definirana u skladu s identificiranim potrebama, intervencijama i pokazateljima. Intervencije se odnose na identificirane potrebe, a osmišljene intervencije doprinose specifičnom cilju.

Tablica 25: Sažetak popisa relevantnih GAEC i SMR – Specifični cilj 6

Tip	Intervencija	Kod
Eko-shema (31) - Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja	31.02. - Pašarenje na pašnjacima	GAEC 01 - Održavanje trajnih travnjaka na temelju omjera trajnih travnjaka i poljoprivredne površine na nacionalnoj, regionalnoj ili podregionalnoj razini, razini skupine poljoprivrednih gospodarstava ili razini poljoprivrednoga gospodarstva u odnosu na referentnu godinu 2018. Maksimalno smanjenje od 5 % u usporedbi s referentnom godinom.
Eko-shema (31) - Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja	31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina	GAEC 04 - Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova GAEC 08 - Minimalni udio poljoprivredne površine namijenjen neproizvodnim područjima ili obilježjima.
Eko-shema (31) - Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja	31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	GAEC 01 - Održavanje trajnih travnjaka na temelju omjera trajnih travnjaka i poljoprivredne površine na nacionalnoj, regionalnoj ili podregionalnoj razini, razini skupine poljoprivrednih gospodarstava ili razini poljoprivrednoga gospodarstva u odnosu na referentnu godinu 2018. Maksimalno smanjenje od 5 % u usporedbi s referentnom godinom. GAEC 09 - Zabrana prenamjene ili oranja trajnih travnjaka koji su utvrđeni kao okolišno osjetljivi trajni travnjaci na područjima mreže Natura 2000.
ADV11 (47 (1) (b)) - savjetodavne usluge i tehnička pomoć, posebice u vezi s održivim tehnikama suzbijanja nametnika i bolesti, održivom uporabom proizvoda za zaštitu bilja i zdravlja životinja, prilagodbom i ublažavanjem klimatskih promjena, uvjetima zapošljavanja, obvezama poslodavca te zdravlje i sigurnost na radu	47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
INVAPI (55 (1) (b)) - ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, kao i druga djelovanja	55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
INVAPI (55 (1) (b)) - ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, kao i druga djelovanja	55.1.b.03. - Racionalizacija selećeg pčelarstva	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
PRESBEEHIVES (55 (1) (d)) - djelovanja za očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica u Uniji, uključujući uzgoj pčela	55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.

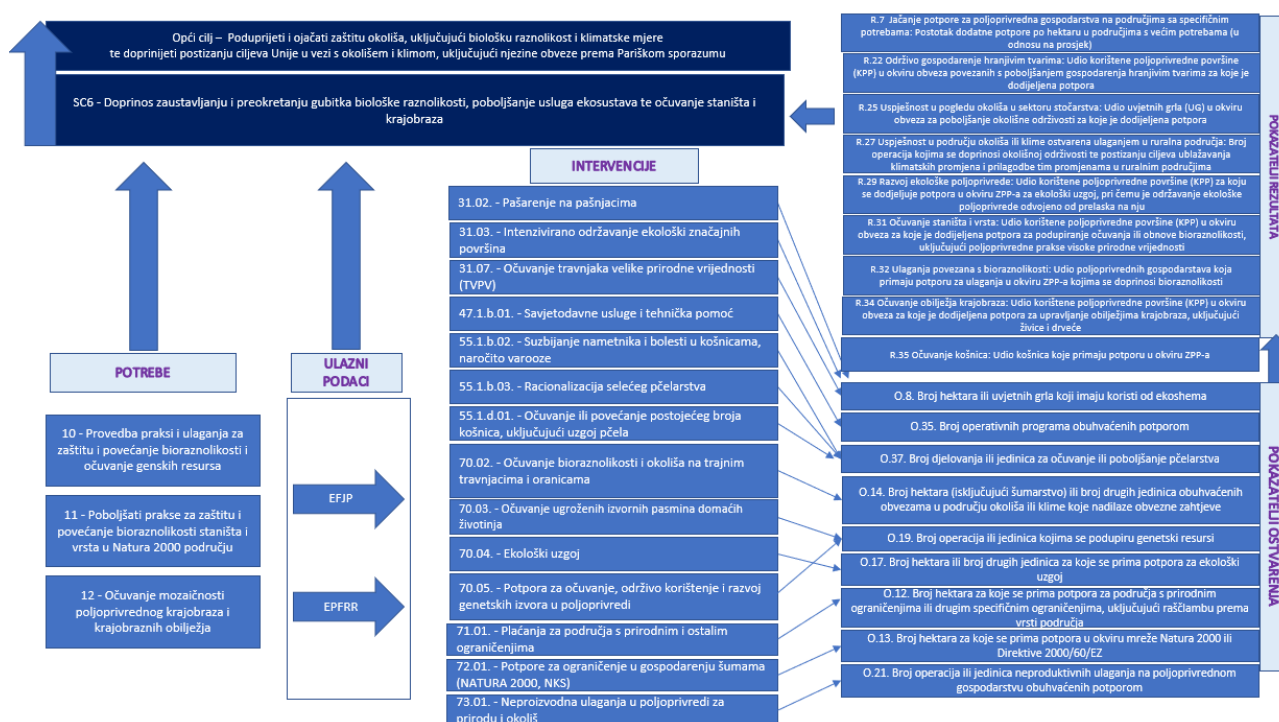
Tip	Intervencija	Kod
ENVCLIM (70) - Obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja	70.02. – Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama	GAEC 04 - Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova GAEC 08 - Minimalni udio poljoprivredne površine namijenjen neproizvodnim područjima ili obilježjima. SMR 02 - Direktiva Vijeća 91/676 / EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora: članci 4. i 5. SMR 07 - Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju sredstava za zaštitu bilja na tržište i stavljanju izvan snage Direktiva Vijeća 79/117 / EEZ i 91/414 / EEZ: Članak 55, prva i druga rečenica
ENVCLIM (70) - Obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja	70.03. - Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
ENVCLIM (70) - Obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja	70.04. - Ekološki uzgoj	GAEC 04 - Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova SMR 02 - Direktiva Vijeća 91/676 / EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora: članci 4. i 5.
ENVCLIM (70) - Obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja	70.05. - Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
ANC (71) - Prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje	71.01. - Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
ASD (72) - Nedostaci specifični za područje koji proizlaze iz određenih obveznih zahtjeva	72.01. - Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.
INVEST (73-74) - Ulaganja, uključujući ulaganja u navodnjavanje	73.01. - Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš	Nisu navedene GAEC i/ili SMR uvjetovanosti.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Logika intervencije je kompleksna. Ukupno 14 intervencija je raspoređeno na nekoliko potreba. Intervencija "71.01. - Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima" nije povezana ni s jednom od identificiranih potreba.

Slika 6: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 6

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

2.2.7 Specifični cilj 7 – Strukturna promjena i generacijska obnova

SWOT analiza za SC7 identificira dvije potrebe, pri čemu se obje smatraju visokim prioritetom. Dvije potrebe prikazane su u tablici ispod.

Tablica 26: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 7

Br.	Naziv	Prioritet	Sažetak potreba
13	Poboljšanje starosne strukture nositelja poljoprivrednih gospodarstava	Visok	Za razvoj modernog i konkurentnog poljoprivrednog sektora potrebno je povećati udio mladih poljoprivrednika i ojačati njihova gospodarstva. Mladi poljoprivrednici su bolje opremljeni za suočavanje s tehnološkim promjenama i lakše im se prilagođavaju u proizvodnji. Njihova viša razina obrazovanja također doprinosi većoj produktivnosti i većoj konkurentnosti. Za rast konkurentnosti sve su važnije inovacije koje će se zasigurno primjenjivati na gospodarstvima mladih poljoprivrednika.
14	Olakšati pristup početnom kapitalu za investicije	Visok	Mladi poljoprivrednici imaju poteškoća s pristupom kapitalu za financiranje ulaganja. Unatoč visokoj razini likvidnosti hrvatskog bankovnog sustava i relativno niskim komercijalnim kamatnim stopama (3-5%) za poljoprivredne kredite, pristup kapitalu za mnoge proizvođače i prerađivače u poljoprivredno-prehrambenom sektoru u Hrvatskoj je ograničen, posebno za male i srednje velike farme koje ima većina mladih poljoprivrednika. Dodatna ograničenja za mlade poljoprivrednike predstavlja nedostatan udio kapitala i činjenica da programi jamstava zahtijevaju instrumente osiguranja.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Dvije potrebe su adresirane sa dvije intervencije: „30.01. – Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike” koja se financira iz EFJP-a i “75.01. – Uspostava mladih poljoprivrednika” koja se financira kroz EPFRR. Obje intervencije koriste bespovratna sredstva kao instrumente potpore (vidi tablicu u nastavku). Intervencije koje koriste financijske instrumente nisu osmišljene za ovaj specifični cilj, iako će se potrebe mladih poljoprivrednika također vezati na FI intervencije predložene u okviru SC2.

Tablica 27: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 7

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
30.01.	Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	Intervencija je usmjerena na razvoj konkurentnog i modernog poljoprivrednog sektora povećanjem udjela mladih poljoprivrednika.	O.6. - Broj hektara za koje se prima dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	bespovratna sredstva
75.01.	Uspostava mladih poljoprivrednika	Cilj ove intervencije je potaknuti razvoj obnovljenog i inovativnog poljoprivrednog sektora poticanjem mladih na bavljenje poljoprivredom.	O.25. - Broj mladih poljoprivrednika koji primaju potporu za pokretanje poslovanja	bespovratna sredstva

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

SC7 ima samo jedan pokazatelj rezultata: R.36PR je vezan isključivo za dvije intervencije. Ciljana vrijednost od 13.000,00 je zbroj očekivanog broja podržanih mladih poljoprivrednika u okviru dvije pojedinačne intervencije.

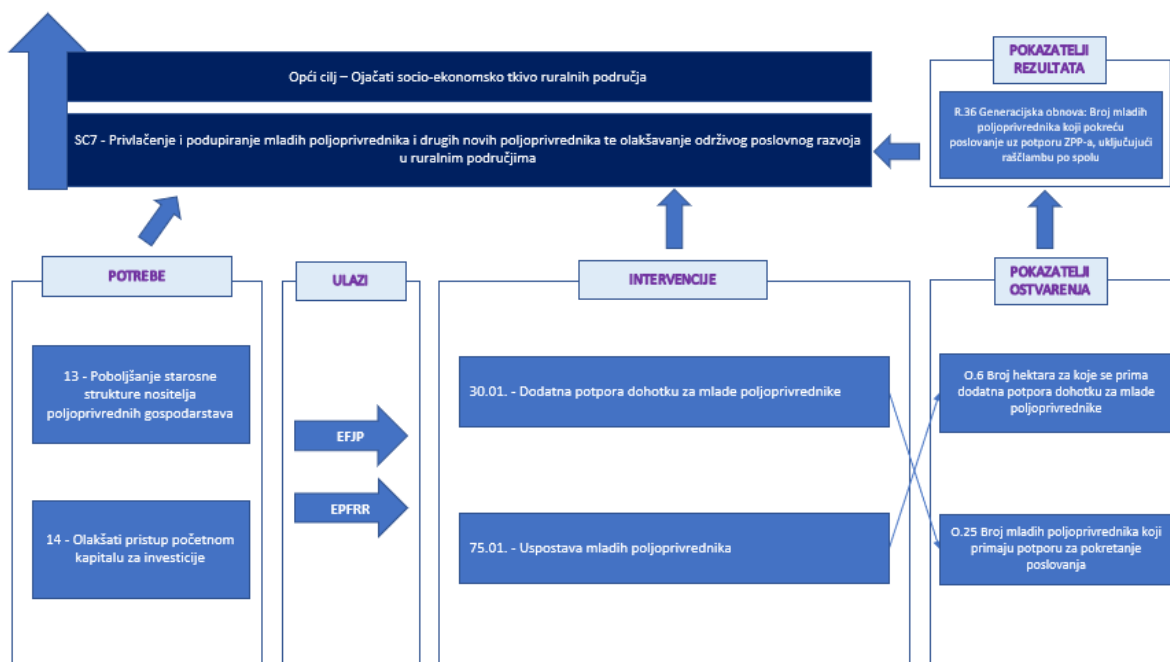
Tablica 28: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 7

Br.	Dodijeljeno Aneksom I. Uredbe (EU) 2021/2115 ...	Ime	Ciljana vrijednost
R.36PR	SC7 – Strukturna promjena i generacijska obnova	Generacijska obnova: Broj mladih poljoprivrednika koji pokreću poslovanje uz potporu ZPP-a, uključujući raščlambu po spolu	13.000,00

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Logika intervencije SC7 je koherentna i u skladu je s određivanjem prioriteta potreba. Ova logika intervencije je relativno jednostavna jer ima samo dvije intervencije, dva pokazatelja ostvarenja i jedan pokazatelj rezultata.

Slika 7: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 7

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

2.2.8 Specifični cilj 8 – Radna mjesta i rast u ruralnim područjima

SWOT analiza identificira tri specifične potrebe kojima će se osmišljene intervencije baviti, kao što je prikazano u tablici ispod.

Tablica 29: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 8

Br.	Naziv	Prioritet	Opis
15	Unaprijediti infrastrukturu u ruralnim područjima	Srednji	Podjela na urbano-ruralno je vrlo izražena u pogledu socijalne infrastrukture, budući da ruralnim područjima još uvijek nedostaju osnovne usluge kao što su dječji vrtići, kanalizacijski sustavi ili nerazvrstane ceste. Gdje je takva infrastruktura dostupna, kvaliteta može biti lošija u odnosu na urbana područja. Kao što pokazuju ankete i istraživanja, ruralne zajednice izražavaju snažnu potrebu za više projekata razvoja infrastrukture.
16	Poticanje uključivanja dionika u lokalni razvoj	Srednji	Provedba LEADER/CLLD projekata pokazala se uspješnom, a podržavaju ih i lokalne zajednice. Lokalne akcijske grupe (LAG) pokrivaju veliki broj stanovnika i prepoznata je njihova uloga u razvoju kvalitete života ruralnih zajednica.
17	Stvaranje novih radnih mjesta diverzifikacijom proizvodnje	Visok	Poljoprivredna gospodarstva u Republici Hrvatskoj sve se češće susreću s problemima neekonomične proizvodnje zbog koje ne mogu opstati na tržištu, a jedno od mogućih rješenja ove situacije može biti diverzifikacija poljoprivredne proizvodnje, tj. nadogradnja poljoprivrednih aktivnosti u nepoljoprivredne aktivnosti, stvaranje dodatnih prihoda i pretvaranje ruralnih područja u privlačna mjesta za život. Posebno se ističe raznolika djelatnost seoskog turizma koji ima veliki potencijal za razvoj u Republici Hrvatskoj. Koncept biogospodarstva također nudi značajne mogućnosti razvoja u ruralnim područjima Republike Hrvatske. Trenutno se koristi samo drvo, što predstavlja potencijal za otvaranje prostora u korištenju ostalih šumskih proizvoda i usluga (nedrveni šumski proizvodi, rekreacijske, zdravstvene i turističke usluge). Time se otvaraju mogućnosti za razvoj novih inovativnih

Br.	Naziv	Prioritet	Opis
			proizvoda i usluga temeljenih na šumama s ciljem stvaranja dodatnih prihoda za vlasnike šuma, novih „zelenih“ radnih mjesta i povećanja kvalitete života u ruralnim područjima.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Adresirajući ove tri potrebe, plan definira četiri intervencije, a sve se financiraju kroz EPFRR. Osim intervencije “73.14.FI – FI Razvoj poslovanja u ruralnim područjima” koja koristi financijske instrumente, sve intervencije u okviru SC8 predviđaju davanje bespovratnih sredstava korisnicima koji ispunjavaju uvjete.

Tablica 30: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 8

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
73.04.	Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture	Intervencija je usmjerena na izgradnju poučnih staza i prateće infrastrukture za rekreacijske, zdravstvene i turističke pogodnosti.	O.24. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja izvan poljoprivrednoga gospodarstva obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
73.13.	Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima	Ova intervencija ima za cilj poboljšanje kvalitete infrastrukture u ruralnim područjima kao što su ceste nižeg ranga, izgradnja kanalizacijskih sustava i osiguranje vodoopskrbe.	O.22. - Broj operacija ili jedinica ulaganja u infrastrukturu obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
77.06.	Potpora LEADER (CLLD) pristupu	Budući da su lokalne zajednice najbolje upoznate sa svojim specifičnim potrebama, jačanje njihove uključenosti osigurava da su razvojni projekti usmjereni na lokalne potrebe, kao i i da izravno odgovaraju na njih.	O.31. - Broj lokalnih razvojnih strategija (LEADER) ili pripremi djelovanja obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
73.14.FI	FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima	Intervencija podupire ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu s ciljem diverzifikacije proizvodnje, razvoja nepoljoprivrednih djelatnosti.	O.24. - Broj operacija ili jedinica produktivnih ulaganja izvan poljoprivrednoga gospodarstva obuhvaćenih potporom	financijski instrument

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Unutar SC8, intervencije koriste ukupno pet pokazatelja rezultata. Ciljane vrijednosti pokazatelja rezultata određuju se na temelju dosadašnjih iskustava, posebice u programskom razdoblju 2014.-2020. Mnogi pokazatelji rezultata koriste se za nekoliko intervencija (R.18 je vezan za pet intervencija u dva specifična cilja s ukupnom ciljnom vrijednošću od 108 milijuna EUR).

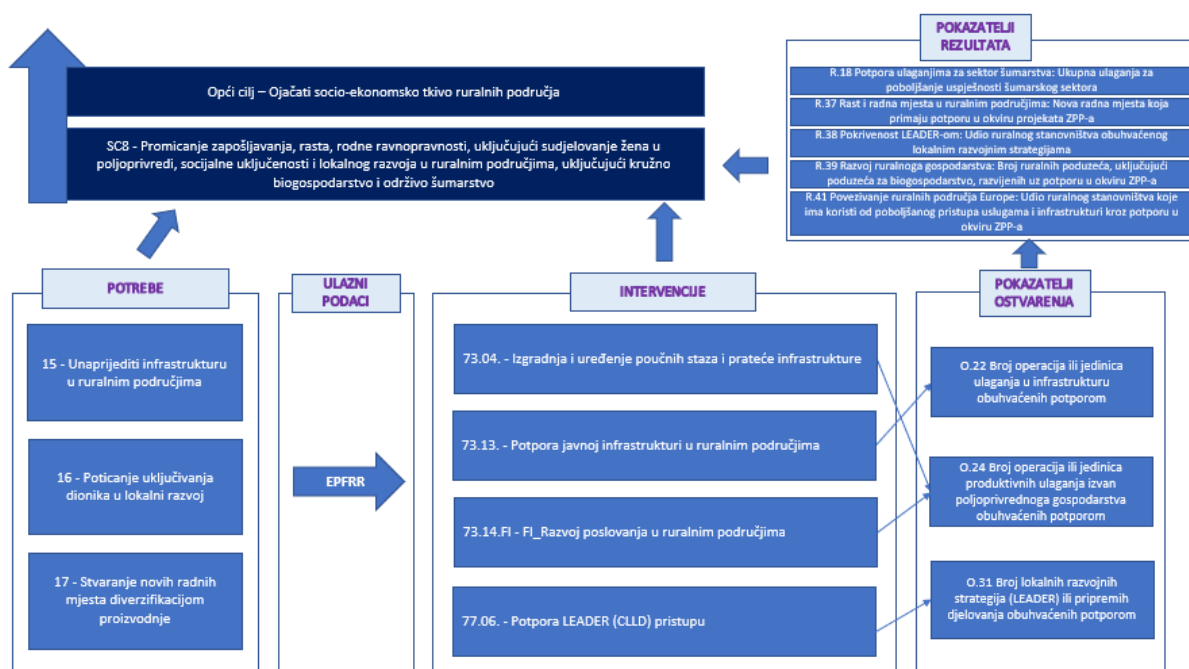
Tablica 31: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 8

Br.	Dodijeljeno Aneksom I. Uredbe (EU) 2021/2115 ...	Ime	Ciljana vrijednost
R.18	SC4 – Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena	Potporna ulaganjima za sektor šumarstva: Ukupna ulaganja za poboljšanje uspješnosti šumarskog sektora	108.705.546,00 EUR
R.37	SC8 – Radna mjesta i rast u ruralnim područjima	Rast i radna mjesta u ruralnim područjima: Nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a	84,00
R.38	SC8 – Radna mjesta i rast u ruralnim područjima	Pokrivenost LEADER-om: Udio ruralnog stanovništva obuhvaćenog lokalnim razvojnim strategijama	86,99%
R.39	SC8 – Radna mjesta i rast u ruralnim područjima	Razvoj ruralnoga gospodarstva: Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a	360,00 ⁵
R.41	SC8 – Radna mjesta i rast u ruralnim područjima	Povezivanje ruralnih područja Europe: Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a	12,18%

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Logika intervencije dizajnirana za SC8 je logična, dobro strukturirana i nije nerazumno komplicirana. Broj intervencija je proporcionalan prioritetu potreba, a svi elementi logike intervencije povezani su sa SC8.

Slika 8: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 8

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

2.2.9 Specifični cilj 9 – Zdravlje, hrana i antimikrobna otpornost

SC9 ima dvije identificirane potrebe, prikazane u tablici ispod.

⁵Ciljana vrijednost predstavlja ukupan broj ruralnih poduzeća predviđenih za razvoj uz podršku ZPP-a. Od ukupno 360, 76 ruralnih poduzeća planira se razvijati pomoću financijskih instrumenata.

Tablica 32: Sažetak identificiranih potreba – Specifični cilj 9

Br.	Naziv	Prioritet	Opis
18	Jačanje praksi usmjerenih na dobrobit životinja	Srednji	Primjenom standarda dobrobiti životinja koji premašuju obveze koje proizlaze iz važećeg zakonodavstva ili uobičajene prakse, životinjama se osigurava slobodan pristup dovoljnoj količini svježe vode, kvalitetna prehrana i njega u skladu s njihovim prirodnim potrebama. Životinje se drže na način da im se osigurava kvalitetan smještaj s dovoljno prostora i odgovarajućom steljom, prirodnom rasvjetom kao i poboljšanom negom. Ovakav pristup naišao je na dobar odaziv stočara, pa je Hrvatska zabilježila oko 2000 korisnika mjere 14 „Dobrobit životinja“ Programa ruralnog razvoja za razdoblje 2014.-2020. Osim pozitivnog utjecaja na zdravlje životinja, provedbom zahtjeva iznad standarda smanjuje se osjetljivost na bolesti i smrtnost životinja, a time i potreba za korištenjem antimikrobnih pripravaka. Poštivanje načela dobrobiti u skladu je sa zahtjevima društva za humanijim odnosom prema životinjama na farmama i temeljni je preduvjet za proizvodnju kvalitetne hrane. Uspostava sustava označavanja proizvoda dobivenih od ovako uzgojenih životinja utjecala bi na njihovu prepoznatljivost i cijenu. Oznaka kvalitete dodatni je poticaj poljoprivrednicima da primjenjuju visoke standarde dobrobiti u stočarstvu i jamči potrošačima sigurnost, zdravlje i kvalitetu proizvoda.
19	Poticanje potrošnje zdrave i održive hrane	Nizak	Više od polovice ljudi u Hrvatskoj starijih od 18 godina ima prekomjernu tjelesnu težinu ili je pretilo. Oboje su čimbenici rizika za vodeće kronične nezarazne bolesti. Prema podacima EUROSTAT-a (karta stanovništva s prekomjernom tjelesnom težinom, srpanj 2021.), Hrvatska ima najveći udio (65%) stanovništva s prekomjernom tjelesnom težinom u EU (53% je prosjek EU). Što se tiče pretilosti muškaraca i žena, Hrvatska je među šest zemalja članica EU s najvišim vrijednostima – prosjek EU je 16,3%, dok je u Hrvatskoj 22,6%. Pretilost nije problem samo odrasle populacije. Javlja se u ranijoj dobi i ima dugoročne posljedice po zdravlje djece. Prema podacima CroCOSI-ja, 33,1% djevojčica u Hrvatskoj ima prekomjernu tjelesnu težinu ili je pretilo te čak 37% dječaka. Isto istraživanje pokazalo je da čak 66,3% djece u Hrvatskoj ne jede svaki dan svježe voće, a čak 79,5% djece ne jede povrće svaki dan. Školski program voća i povrća provodi se od 2013. godine i omogućuje školarcima besplatan dodatni obrok svježeg voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda s obližnjih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Dakle, shema doprinosi smanjenju unosa hrane bogate mastima, šećerom i soli u svakodnevnoj prehrani školaraca. Također podiže razinu znanja o važnosti zdrave prehrane i nutritivnoj vrijednosti svježeg voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda, kao i smanjenju bacanja hrane.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacрта Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

SC ima dvije osmišljene intervencije. Intervencija “70.06. – Plaćanja za dobrobit životinja” vezan je isključivo za SC9, dok se “47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing” veže na SC2 i SC3.

Tablica 33: Sažetak predviđenih intervencija – Specifični cilj 9

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
70.06.	Plaćanja za dobrobit životinja	Cilj intervencije je potaknuti poljoprivrednike na provedbu mjera dobrobiti životinja kako bi poboljšali uvjete života domaćih životinja što je više moguće u skladu s njihovim prirodnim potrebama.	O.18. - Broj uvjetnih grla (UG) za koje se prima potpora za dobrobit životinja, zdravlje ili jačanje biosigurnosnih mjera	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
47.1.f.01.	Promidžba, komunikacija i marketing	Cilj intervencije je učinkovita provedba promidžbe proizvoda u cilju podizanja komercijalne vrijednosti i potrošnje proizvoda u sektoru voća i povrća na tržištu.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021. Intervencije koje spadaju u grupu TOP10 intervencija s najvećim proračunskim izdvajanjima označene su sivom bojom. Ove intervencije zajedno čine 65,33% ukupnog proračuna dodijeljenog u okviru Strateškog plana ZPP-a.

Postoji jedan pokazatelj rezultata povezan sa specifičnim ciljem: "R.44 Poboljšanje dobrobiti životinja: Udio uvjetnih grla (UG) obuhvaćenih djelovanjima za koja se dodjeljuje potpora radi poboljšanja dobrobiti životinja". R.44 je obvezni PR za ovaj SC prema Prilogu I. Uredbe.

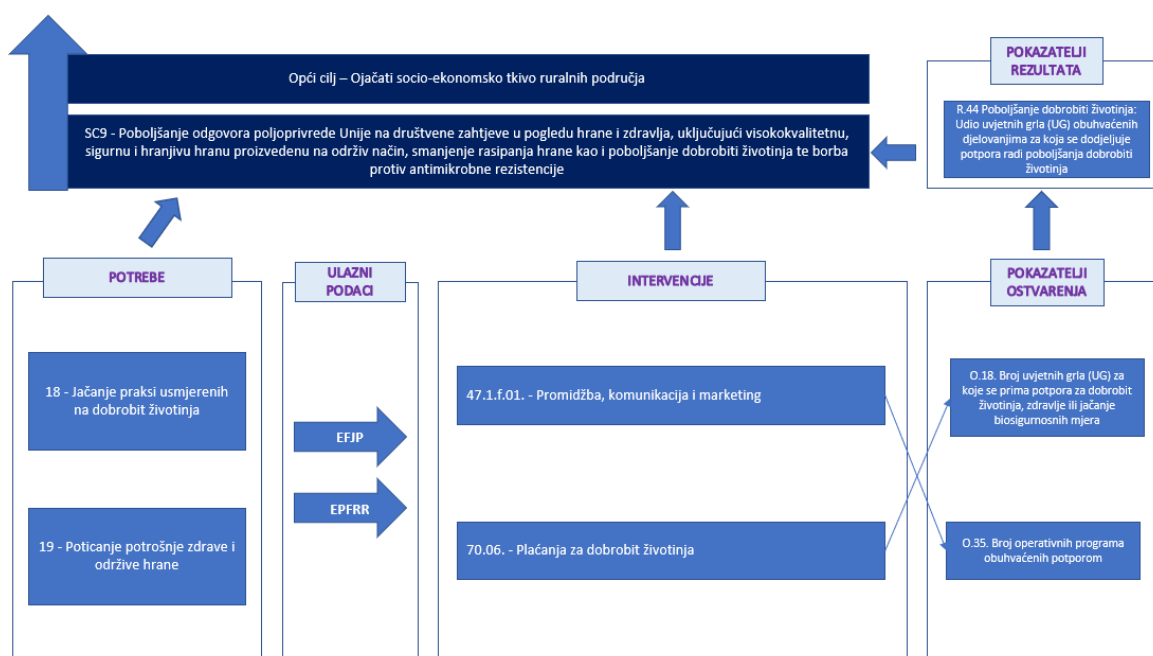
Tablica 34: Sažetak pokazatelja rezultata – Specifični cilj 9

Br.	Dodijeljeno Aneksom I. Uredbe (EU) 2021/2115 ...	Ime	Ciljana vrijednost
R44 PR	SC 9 – Zdravstvena, prehrambena i antimikrobna otpornost	Poboljšanje dobrobiti životinja: Udio uvjetnih grla (UG) obuhvaćenih djelovanjima za koja se dodjeljuje potpora radi poboljšanja dobrobiti životinja	58,49%

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Intervencijska strategija za SC9 je sažeta i lako razumljiva. Intervencija "70.06. – Plaćanja za dobrobit životinja" veže se isključivo na SC9, dok se "47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing" dijeli sa SC2 i SC3.

Slika 9: Sažetak logike intervencije – Specifični cilj 9

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

2.2.10 Međusektorski cilj XCO – Poticanje pojednostavljenja

SWOT analiza identificirala je pet potreba za međusektorski cilj.

Tablica 35: Sažetak identificiranih potreba – Međusektorski cilj XCO

Br.	Naziv	Prioritet	Opis
20	Unaprijediti vještine radne snage u poljoprivredno-prehrambenom lancu	Srednji	Poljoprivredno-prehrambeni sektor karakteriziraju različita ograničenja rada, uključujući nisku produktivnost rada, iseljavanje mladih ljudi iz ruralnih područja i njihov prijelaz u druge gospodarske djelatnosti te neusklađenost između postojećih i potrebnih vještina. Ruralna tržišta rada karakterizira manji broj visokokvalificiranih radnika u odnosu na srednje kvalificirane i nekvalificirane radnike.
21	Unaprijediti poduzetničke sposobnosti za proizvođače	Srednji	Potrebno je unaprijediti poslovno upravljanje, financijsku pismenost, vođenje evidencije i računovodstvene vještine te marketinške prakse, kao i korištenje (digitalnih) alata u poljoprivredno-prehrambenom sektoru i ruralnim područjima.
22	Olakšati pristup prijenosu znanja i vještina	Srednji	Kako bi se povećala kvaliteta i učinkovitost savjeta, poljoprivredni savjetnici moraju biti uključeni u Poljoprivredni sustav znanja i inovacija (AKIS) kako bi mogli prenositi najnovije tehnološke i znanstvene informacije koje proizlaze iz istraživanja i inovacija. Uz potporu brze digitalne transformacije u poljoprivredno-prehrambenom sektoru, to bi moglo dovesti do otkrića novog, optimalnog modela kako bi se osiguralo da poljoprivredni savjetnici i drugi dionici AKIS-a učinkovito prenose opće i specifične informacije i savjete poljoprivrednicima. Sektoru šumarstva su potrebne savjetodavne usluge i prijenos znanja kako bi se promicale prakse održivog gospodarenja šumama koje doprinose poboljšanju multifunkcionalnosti i uloge šuma kao ponora ugljika, zaštiti šuma i obnovi šumskog ekosustava kako bi se postigao dobar status staništa i vrsta, razvijanje otpornosti šuma na klimatske promjene i unapređenje socio-ekonomskog razvoja ruralnih područja (u: EUFS). Vlasnicima šuma bit će pružene smjernice i razmjena znanja o dobrim praksama u području prilagodbe i otpornosti na klimatske promjene, uključujući korištenje Climate-ADAPT platforme (u: EUFS).
23	Unaprijediti koordinaciju i komplementarnost između intervencija u ruralnim područjima	nije adresiran sa Strateškim planom ZPP-a	Koordinirati ulaganja u teritorijalni razvoj na regionalnoj i lokalnoj razini, potaknuta kroz različite sektorske programe, uključujući ulaganja u poboljšanje kvalitete osnovnih javnih usluga u ruralnim područjima (npr. gospodarenje otpadom, obrazovanje) i njihovo usklađivanje, prema potrebi, s potrebama biogospodarstva.
24	Unaprijediti pristup istraživanjima i razvoju te korištenje znanja i tehnologija u poljoprivredi	Srednji	Poljoprivrednici i prerađivači suočeni su s velikim izazovima koje postavlja konkurentno tržište i rastući zahtjevi potrošača za novim proizvodima, a potrebna je suradnja s različitim dionicima kako bi se olakšao razvoj novih proizvoda za tržište. Suradnja će osigurati razmjenu znanja i informacija o inovativnim tehnologijama i procesima proizvodnje i prerade s kojima proizvođači nisu upoznati, a u praksi će osigurati veću produktivnost, ekonomsku isplativost, održivost i učinkovitost resursa u poljoprivrednom sektoru. Vještine i znanja poljoprivrednih savjetnika moraju se stalno usavršavati kako bi mogli odgovoriti na zahtjeve proizvođača i isporučiti tehnologije i inovacije koje će unaprijediti poljoprivredni sektor. Radne skupine će olakšati prijenos inovacija iz istraživačkog sektora u praksu.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

XCO ima 8 osmišljenih intervencija, od kojih četiri pripadaju isključivo međusektorskom cilju ("55.1.a.01. - Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije", "77.03. - Potpora za EIP operativne skupine", "78.01. - Potpora prenošenju znanja" i "78.02. - Potpora za pružanje savjetodavnih usluga").

Tablica 36: Sažetak predviđenih intervencija – Međusektorski cilj XCO

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
47.1.a.02.	Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje	Intervencija ima za cilj podržati uvođenje inovativnih praksi i proizvodnih tehnika u svrhu poticanja i postizanja ekonomske konkurentnosti.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.1.b.01.	Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	Cilj intervencije je provedba savjetodavnih usluga i aktivnosti tehničke pomoći za promicanje, razvoj i implementaciju proizvodnih metoda i tehnika, praksi i standarda koji promiču održivi razvoj i učinkovito upravljanje prirodnim resursima, pridonoseći istovremeno zaustavljanju procesa gubitka biološke raznolikosti.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
47.1.c.01.	Trening i/ili razmjena najboljih praksi	Cilj intervencije je provedba obuke i stručnog usavršavanja osoba (zaposlenika ili članova proizvođačkih organizacija) te razmjena najboljih praksi u cilju promicanja, razvoja i implementacije proizvodnih metoda i tehnika, praksi i standarda koji promiču održivi razvoj i učinkovito upravljanje prirodnim resursima.	O.35. - Broj operativnih programa obuhvaćenih potporom	bespovratna sredstva
55.1.a.01.	Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije	Intervencija uključuje dvije aktivnosti: a) edukaciju pčelara i prikupljanje informacija o pčelarima, i b) izradu i tiskanje informativnih materijala, izradu i održavanje web stranica pčelarskih organizacija te sudjelovanje predstavnika HPS-a u specijaliziranim pčelarskim i drugim događanjima vezanim uz pčelarstvo.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva
55.1.e.01.	Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda	Cilj intervencije je financiranje projekata primijenjenih istraživanja u pčelarstvu koji su usmjereni na očuvanje i zdravstveno stanje pčela.	O.37. - Broj djelovanja ili jedinica za očuvanje ili poboljšanje pčelarstva	bespovratna sredstva
77.03.	Potporna za EIP operativne skupine	Cilj intervencije je potaknuti suradnju i bolju razmjenu informacija o postojećim i novim procesima, postupcima i tehnologijama u proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda, što će utjecati na bolju resursnu učinkovitost i proizvodnju proizvoda s većom dodanom vrijednosti.	O.1. - Broj projekata operativnih skupina Europskog partnerstva za inovacije (EIP)	bespovratna sredstva
78.01.	Potporna prenošenju znanja	Svrha strukovnog osposobljavanja i prijenosa znanja o održivim praksama, agro-ekološkim pitanjima i inovacijama od vitalnog je značaja za promicanje gospodarskog rasta i ruralnog razvoja u Hrvatskoj. Viši stupanj obrazovanja doprinijet će podizanju produktivnosti i konkurentnosti te ekološke učinkovitosti poljoprivrednih gospodarstava.	O.33. - Broj djelovanja ili jedinica obuhvaćenih potporom za osposobljavanje, savjetovanje i podizanje svijesti	bespovratna sredstva

Br.	Naziv	Opis	Pokazatelji izlaza	Instrument podrške
78.02.	Potpora za pružanje savjetodavnih usluga	Savjetodavne usluge koje mogu pružiti prilagođene i pravovremene savjete o specifičnim pitanjima u skladu sa ad hoc zahtjevima ključni su element u prijenosu znanja i inovacija u poljoprivredi, prehrambenoj industriji i šumarstvu.	O.33. - Broj djelovanja ili jedinica obuhvaćenih potporom za osposobljavanje, savjetovanje i podizanje svijesti	bespovratna sredstva

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

XCO ima priložena tri pokazatelja rezultata, tj. R.1, R.2 i R.28. R.1 i R.2 su izravno povezani s XCO, R.1 je također obavezan. R.28 je dobrovoljno povezan PR čija je veza s XCO opravdana u poglavlju 2, odjeljku 2.1.XCO.8 ("Odabir pokazatelja rezultata").

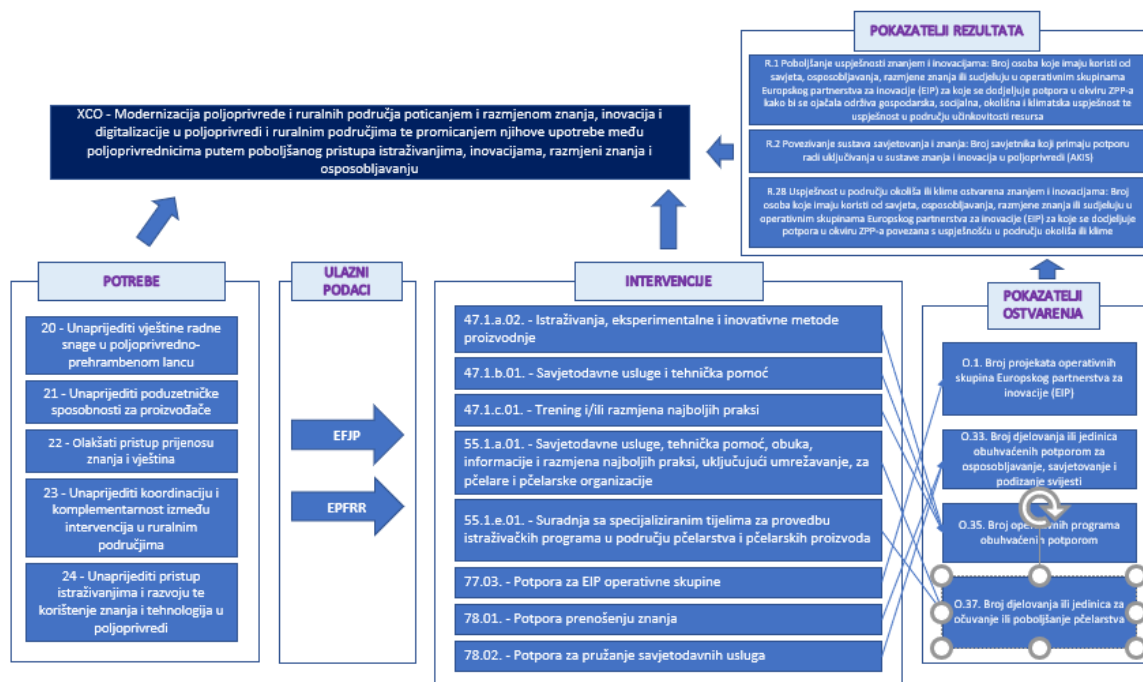
Tablica 37: Sažetak pokazatelja rezultata – Međusektorski cilj XCO

Br.	Dodijeljeno Aneksom I. Uredbe (EU) 2021/2115 ...	Naziv	Ciljana vrijednost
R.1	Međusektorski cilj EU: Poticanje pojednostavljenja	Poboljšanje uspješnosti znanjem i inovacijama: Broj osoba koje imaju koristi od savjeta, osposobljavanja, razmjene znanja ili sudjeluju u operativnim skupinama Europskog partnerstva za inovacije (EIP) za koje se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a kako bi se ojačala održiva gospodarska, socijalna, okolišna i klimatska uspješnost te uspješnost u području učinkovitosti resursa	145.000,00
R.2	Međusektorski cilj EU: Poticanje pojednostavljenja	Povezivanje sustava savjetovanja i znanja: Broj savjetnika koji primaju potporu radi uključivanja u sustave znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS)	3025,00
R.28	SC5 – Učinkovito upravljanje prirodnim resursima	Uspješnost u području okoliša ili klime ostvarena znanjem i inovacijama: Broj osoba koje imaju koristi od savjeta, osposobljavanja, razmjene znanja ili sudjeluju u operativnim skupinama Europskog partnerstva za inovacije (EIP) za koje se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a povezana s uspješnošću u području okoliša ili klime	3800,00

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Strategija intervencije je razumljiva i jasna, s osam osmišljenih intervencija.

Slika 10: Sažetak logike intervencije – Međusektorski cilj XCO

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

3 Evaluacija logike intervencije

3.1 Sažetak osnove za vrednovanje

U vrednovanju logike intervencije Strateškog plana ZPP-a, osim SWOT analize svakog SC-a, korištena su sljedeća poglavlja i odjeljci Strateškog plana ZPP-a:

- svi odjeljci poglavlja 2 („Procjene potreba i strategije intervencije, uključujući ciljni plan i indikatore konteksta“);
- svi odjeljci poglavlja 5 („Izravna plaćanja, intervencije sektorskog i ruralnog razvoja navedene u strategiji“ za relevantne intervencije za svaki SC).

Dodatne informacije dane su na sastancima na kojima se raspravljalo o povratnim komentarima Upravljačkog tijela o nacrtanim verzijama evaluacija.

3.2 Odgovori na relevantna evaluacijska pitanja prema specifičnim ciljevima

3.2.1 Specifični cilj 1 – Osiguravanje održivog prihoda farme

Logika intervencije SC1 je sveobuhvatna i široka, i unatoč tome što obuhvaća 18 intervencija, dobro je strukturirana i razumna. U logici intervencije identificirana su dva problema:

- Čini se da intervencije “76.01. – Osiguranje poljoprivredne proizvodnje” i “73.02. – Obnova poljoprivrednog potencijala” imaju zajednički cilj potpore poljoprivrednicima u slučaju ekstremnih vremenskih uvjeta. Razlika između dvije intervencije u smislu ciljnih skupina i prihvatljivih aktivnosti nije jasna.

Dostavljene dodatne informacije istaknule su da bi dvije intervencije mogle imati zajednički cilj, ali da se doista razlikuju po svom opsegu. Intervencija “76.01. – Osiguranje poljoprivredne proizvodnje” potpora je premijama osiguranja i ugovorima o osiguranju koji pokrivaju gubitak prihoda u poljoprivrednoj proizvodnji, dok intervencija “73.02. – Obnova poljoprivrednog potencijala” ima za cilj pružanje potpore u slučaju gubitka fizičke imovine (npr. gospodarskih zgrada, strojeva, opreme, životinja, voćnjaka itd.).

- SWOT analiza daje jednaku težinu raspravi o pitanjima vezanima za sektor povrća, voća i stoke. Raspravlja o poteškoćama s kojima se susreću i naglašava njihovu potrebu za podrškom. Međutim, osmišljene intervencije upravljanja krizom (intervencije 47.2.x.xx) pokrivaju samo sektore povrća i voća. Strateški plan ZPP-a ne navodi jasno opravdanje za ovaj izbor.

Pojedinosti su prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 38: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 1

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a doprinosi specifičnim ciljevima ZPP-a, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijale za razvoj?			
1.1	<i>Jesu li naučene lekcije iz rješavanja nacionalnih/regionalnih potreba s programima ruralnog razvoja i operacijama iz I. stupa u prošlim razdobljima provedbe uzete u obzir pri izradi strategije intervencija Strateškog plana ZPP-a?</i>	1	
1.2	<i>Uključuje li strateški plan ZPP-a za svaki (programirani) specifični cilj razumnu i dobro dokumentiranu logiku intervencija koja pokazuje kako će uvjetovanost, osmišljene intervencije u obliku izravnih plaćanja, intervencije ruralnog razvoja i sektorske intervencije te njihova kombinacija doprinijeti specifičnom cilju i osigurati pozitivne rezultate i učinke?</i>	2	Nejasno je kako su intervencije “76.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje” i “73.02. - Obnova poljoprivrednog potencijala” odvojene jedna od druge u pogledu njihovih ciljeva. Dostavljene dodatne informacije pojašnjavaju da dvije intervencije imaju zajednički cilj, ali da se razlikuju po svom opsegu. Dok intervencija “76.01. – Osiguranje poljoprivredne proizvodnje” obuhvaća potpore za premije osiguranja i ugovore o osiguranju za gubitak prihoda u poljoprivrednoj proizvodnji, intervencija “73.02. – Obnova poljoprivrednog potencijala” je predviđena za pružanje potpore u slučaju gubitka fizičke imovine. Dok se prema SWOT analize sektori povrća, voća i stoke podjednako suočavaju s poteškoćama i svima im je potrebna potpora, intervencije kriznog upravljanja (intervencije 47.2.x.xx) odnose se isključivo na sektore povrća i voća.
1.3	<i>Odgovaraju li osmišljene intervencije u okviru svakog (programiranog) specifičnog cilja nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i potencijalima za razvoj kako je utvrđeno u SWOT analizi i procjeni potreba?</i>	1	
1.4	<i>Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako osmišljene intervencije mogu pridonijeti postizanju općih i međusektorskih ciljeva ZPP-a?</i>	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

3.2.2 Specifični cilj 2 – Povećanje konkurentnosti

Logika intervencije SC2 obuhvaća 24 intervencije, što je najveći broj među SC-ovima u Strateškom planu ZPP-a. Logika intervencije je kompleksna i teško razumljiva zbog nekoliko problema:

- Intervencija “73.02. - Obnova poljoprivrednog potencijala” uvrštena je u popis dizajniranih intervencija za SC2 u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC2.4 Strateškog plana ZPP-a. Dok je u poglavlju 5, odjeljku 2 (“Povezani specifični ciljevi, međusektorski ciljevi i relevantni sektorski ciljevi”) intervencija ispravno povezana sa SC2, u odjeljku 3 (“Potrebe adresirane intervencijama”) nisu identificirane potrebe povezane sa SC2.
- Od ukupno 24, pet intervencija unutar SC2 posebno je usmjereno na potporu investicijama. Razlike između ovih intervencija u smislu njihovih ciljnih skupina i prihvatljivih aktivnosti nisu dovoljno razrađene.

Dodatnim informacijama je pojašnjeno da će specifična logika koja stoji iza dizajna i detaljnih uvjeta prihvatljivosti dviju intervencija koje koriste financijske instrumente (“73.10.FI – FI_Potpore za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju” i “73.11.FI – FI_Potpore za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda”) biti detaljno opisana u kasnijoj fazi ex-ante vrednovanja financijskih instrumenata. Općenito, korisnici će biti odabrani u skladu s odredbama pravila javne nabave kako je definirano u Uredbi o zajedničkim odredbama (CPR). Ugovor o financiranju (FA) detaljno će opisati ciljne skupine, prihvatljive aktivnosti, otvaranje radnih mjesta, isplatu dodijeljenih sredstava itd. Ove informacije nisu dostupne u vrijeme ex-ante vrednovanja, stoga intervencije koje planiraju financijske instrumente ne obrađuju ove teme detaljno.

Međutim, tri od pet navedenih intervencija koriste bespovratna sredstva kao instrumente potpore („73.11. – Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda“, „47.1.a.01. – Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu“ i „73.10. – Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju”) stoga nedostaje detaljnije pojašnjenje njihovih ciljnih skupina i prihvatljivih aktivnosti.

- Intervencija “47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing” posebno je usmjerena na promociju proizvoda iz sektora povrća i voća, međutim SWOT analiza ne identificira takvu potrebu u tim sektorima te je nejasno zašto je intervencija usmjerena specifično na ova dva sektora.

Pojedinosti su prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 39: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 2

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a doprinosi specifičnim ciljevima ZPP-a, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijale za razvoj?			
1.1	<i>Jesu li naučene lekcije iz rješavanja nacionalnih/regionalnih potreba s programima ruralnog razvoja i operacijama iz I. stupa u prošlim razdobljima provedbe uzete u obzir pri izradi strategije intervencija Strateškog plana ZPP-a?</i>	1	
1.2	<i>Uključuje li strateški plan ZPP-a za svaki (programirani) specifični cilj razumnu i dobro dokumentiranu logiku intervencija koja pokazuje kako će uvjetovanost, osmišljene intervencije u obliku izravnih plaćanja, intervencije ruralnog razvoja i sektorske intervencije te njihova kombinacija doprinijeti specifičnom cilju i osigurati pozitivne rezultate i učinke?</i>	2	Iako je intervencija “73.02 – Obnova poljoprivrednog potencijala” uključena u interventnu strategiju specifičnog cilja u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC2.4, nije navedena potreba povezana sa SC2 identificirana u Poglavlju 5, odjeljku 3 (“Potreba(e) adresirana(e) intervencijom”). Vežano za niz intervencija koje imaju za cilj podržati ulaganja, nije dovoljno detaljno opisano koje su razlike u pogledu ciljnih skupina i prihvatljivih aktivnosti. • 73.11. – Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			● 73.11.FI – FI_Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda ● 47.1.a.01. – Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu ● 73.10. – Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju ● 73.10.FI – FI_Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju Dodatnim informacijama je pojašnjeno da će specifična logika dizajna i detaljnih uvjeta prihvatljivosti intervencija koje koriste financijske instrumente (“73.10.FI – FI_Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju” i “73.11.FI – FI_Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda”) biti detaljno opisana u kasnijoj fazi ex-ante vrednovanja financijskih instrumenata. Međutim, ciljne skupine i prihvatljive aktivnosti triju intervencija koje koriste bespovratna sredstva kao instrumente potpore treba detaljnije objasniti. Nejasno je zašto je intervencija “47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing” izričito usmjerena na sektore voća i povrća s obzirom da SWOT analiza ne ukazuje na to da bi tim sektorima bila potrebna podrška u tom pogledu.
1.3	Odgovaraju li osmišljene intervencije u okviru svakog (programiranog) specifičnog cilja nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i potencijalima za razvoj kako je utvrđeno u SWOT analizi i procjeni potreba?	1	
1.4	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako osmišljene intervencije mogu pridonijeti postizanju općih i međusektorskih ciljeva ZPP-a?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

3.2.3 Specifični cilj 3 – Položaj poljoprivrednika u lancima vrijednosti

Logika intervencije SC3 je logična i dobro opisana, pokazuje jasne veze između SWOT analize, identificiranih potreba i osmišljenih intervencija. Detektirana su dva manja problema.

- Intervencije “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi” uključeni su u strategiju intervencije SC3 u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC3.4 (“Strategija intervencije”). Obje također imaju SC3 identificiran u predviđenom polju u poglavlju 5, odjeljku 2 (“Povezani specifični ciljevi, međusektorski cilj i relevantni sektorski ciljevi”) kao odgovarajući SC. Međutim, intervencije nemaju nikakve potrebe povezane sa SC3 priloženim u Poglavlju 5, odjeljku 3 (“Potrebe adresirane intervencijama”).

- Intervencije “47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi” također nisu jasno pojašnjenje u poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifičan dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”) te nije jasno će one pridonijeti specifičnom cilju.

Tablica u nastavku daje sažetak vrednovanja logike intervencije.

Tablica 40: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 3

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a doprinosi specifičnim ciljevima ZPP-a, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijale za razvoj?			
1.1	<i>Jesu li naučene lekcije iz rješavanja nacionalnih/regionalnih potreba s programima ruralnog razvoja i operacijama iz I. stupa u prošlim razdobljima provedbe uzete u obzir pri izradi strategije intervencija Strateškog plana ZPP-a?</i>	1	
1.2	<i>Uključuje li strateški plan ZPP-a za svaki (programirani) specifični cilj razumnu i dobro dokumentiranu logiku intervencija koja pokazuje kako će uvjetovanost, osmišljene intervencije u obliku izravnih plaćanja, intervencije ruralnog razvoja i sektorske intervencije te njihova kombinacija doprinijeti specifičnom cilju i osigurati pozitivne rezultate i učinke?</i>	2	Iako su intervencije “47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi” uključene u strategiju intervencije SC3 u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC3.4 (“Strategija intervencije”) te je također ispravno naznačeno da su povezane sa SC3 u Poglavlju 5, odjeljku 2 (“Povezani specifični ciljevi, međusektorski cilj i relevantni sektorski ciljevi”), niti jedna od njih nema identificirane povezane potrebe sa SC3 u poglavlju 5, odjeljku 3 (“Potrebe adresirane intervencijama”). Također nije dovoljno pojašnjeno u Poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifični dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencija”) vezano za intervencije kako one doprinose SC3. Opisi samo naglašavaju promicanje održivog razvoja i učinkovito upravljanje prirodnim resursima, dok nedostaje fokus na poziciju poljoprivrednika u lancu vrijednosti.
1.3	<i>Odgovaraju li osmišljene intervencije u okviru svakog (programiranog) specifičnog cilja nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i potencijalima za razvoj kako je utvrđeno u SWOT analizi i procjeni potreba?</i>	1	
1.4	<i>Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako osmišljene intervencije mogu pridonijeti postizanju općih i međusektorskih ciljeva ZPP-a?</i>	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

3.2.4 Specifični cilj 4 – Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena

Logika intervencije specifičnog cilja 4 obuhvaća 13 intervencija. Logika intervencije je kompleksna i teško razumljiva zbog nekoliko problema.

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

- U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC4.3 („Identifikacija relevantnih (elemenata) nacionalnih planova koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata iz Priloga XIII Uredbe o ZPP-u koji su uzeti u obzir u procjeni potreba planova ZPP-a za ovaj specifični cilj”), trebalo bi bolje objasniti kako su navedeni nacionalni planovi i mjere povezani s identificiranim potrebama vezanim uz SC4. Nedostaje i objašnjenje o glavnim ciljevima navedenih planova.
- U poglavlju 3, odjeljku 3.10.1.1.3 (“Vrijednost referentnog omjera (uključujući metodu izračuna”) za “GAEC 1: Održavanje trajnih travnjaka na temelju omjera trajnih travnjaka i poljoprivredne površine” bilo bi preporučljivo pružiti temeljitije objašnjenje izračunatog referentnog omjera (godišnji omjer površine trajnih travnjaka i ukupne poljoprivredne površine na nacionalnoj razini) i korištenih osnovnih referenci (npr. osnova za izračun, veličina površine itd.).
- U poglavlju 3, odjeljku 3.10.3.3 („GAEC 7: Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom”) ako je primjenjivo, preporučamo proširiti opis i objasniti na koje se vrste usjeva primjenjuje praksa na poljoprivrednom gospodarstvu.
- U poglavlju 3, odjeljku 3.10.4.2 (“GAEC 9: Zabrana prenamjene ili oranja trajnih travnjaka koji su utvrđeni kao okolišno osjetljivi trajni travnjaci na područjima mreže Natura 2000”) preporuča se navesti Natura 2000 područja ili navesti gdje se nalazi njihov popis.
- U poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”) za intervenciju “31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oranicama”, polje za opis povezanosti GAEC-a, SMR-a i nacionalnih standarda s eko-shemom je prazno.
- U poglavlju 5, odjeljku 6 (“ Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata ”) za intervenciju “31.06. - Konzervacijska poljoprivreda”, nejasno je zašto se “GAEC 7: Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom ” spominje u polju “Veza između GAEC-a, SMR-a i nacionalnih standarda s eko-shemom (objasnite kako shema nadilazi osnovu, posebice za SMR i nacionalne standarde)”, jer “GAEC 7: Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom ” nije naveden na popisu relevantnih GAEC-a za ovu intervenciju.
- Intervencija “70.02. – Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama” povezana je i sa SC4 i sa SC6, međutim u poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifični dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti zahvata”) nije navedeno objašnjenje o tome kako ova intervencija pridonosi SC4.
- Osim toga kako intervencija “74.01. - Potpora za sustave javnog navodnjavanja” doprinosi identificiranoj Potrebi 7 (“Unaprijediti prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena”), nije dano objašnjenje o tome kako svaka odabrana intervencija rješava potrebe identificirane SWOT analizom u poglavlju 2., odjeljku 2.1.SC4.4 (“Logika intervencije”) Strateškog plana ZPP-a. Također, nema objašnjenja o poveznici između intervencija i Potrebe 8 (“Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi”).
- Intervencija “58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda” bavi se vinogradima, međutim ova tema u potpunosti nedostaje u SWOT analizi i stoga nije jasno zašto je intervencija usmjerena upravo na ovaj sektor.
- SWOT analiza ne pruža dovoljan kontekst za osmišljavanje intervencije „31.06. – Konzervacijska poljoprivreda”. Trebalo bi biti jasnije kako intervencija proizlazi iz SWOT analize.

Prema dodatno dobivenim informacijama, intervencija “31.06. – Konzervacijska poljoprivreda” zapravo proizlazi neizravno iz snage “S1 – Trend smanjenja emisije stakleničkih plinova”, slabosti “W4 – Nedovoljna provedba mjera za poticanje sekvencije ugljika”, mogućnosti “O2 – Intenziviranje prakse raznolikost usjeva, uzgoj postrnih usjeva i zelenog pokrova ” i “O3 – Primjena novih tehnologija i alata za bolju prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena”. Konzervacijska poljoprivreda sprječava oranje tla, dopuštajući samo minimalne zahvate na tlu, čime se sprječavaju emisije ugljika i dušika iz tla te istovremeno ublažavaju negativni klimatski utjecaji. Nadalje, intervencija se također fokusira na teme pokrivanja tla i raznolikosti usjeva koji ne samo da sprječavaju emisije iz tla, već ga i štite od nestabilnih vremenskih uvjeta osiguravajući zdravo tlo prilagodljivo klimatskim promjenama.

Pojedinosti su prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 41: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 4

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a doprinosi specifičnim ciljevima ZPP-a, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijale za razvoj?			
1.1	<i>Jesu li naučene lekcije iz rješavanja nacionalnih/regionalnih potreba s programima ruralnog razvoja i operacijama iz I. stupa u prošlim razdobljima provedbe uzete u obzir pri izradi strategije intervencija Strateškog plana ZPP-a?</i>	1	
1.2	<i>Uključuje li strateški plan ZPP-a za svaki (programirani) specifični cilj razumnu i dobro dokumentiranu logiku intervencija koja pokazuje kako će uvjetovanost, osmišljene intervencije u obliku izravnih plaćanja, intervencije ruralnog razvoja i sektorske intervencije te njihova kombinacija doprinijeti specifičnom cilju i osigurati pozitivne rezultate i učinke?</i>	2	U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC4.3 („Identifikacija relevantnih (elemenata) nacionalnih planova koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata iz Priloga XIII Uredbe o ZPP-u koji su uzeti u obzir u procjeni potreba ZPP planova za ovaj specifični cilj”), glavni ciljevi navedenih lokalnih ili nacionalnih planova nisu opisani vezano za SC4. Također, osim navođenja pojedinih mjera nacionalnih planova, nije dano objašnjenje kako su ti planovi i mjere povezani s identificiranim potrebama povezanim sa SC4. U poglavlju 3, odjeljku 3.10.1.1.3 (“Vrijednost referentnog omjera (uključujući metodu izračuna)”) za “GAEC1: Održavanje trajnih travnjaka na temelju omjera trajnih travnjaka i poljoprivredne površine”, osnovne reference (npr. osnova za izračun, veličina površine itd.) nedostaju pa je nejasno kako je izračunat referentni omjer (godišnji omjer površine trajnih travnjaka i ukupne poljoprivredne površine na nacionalnoj razini). U poglavlju 3, odjeljak 3.10.3.3 (“GAEC 7: Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom”) također bi trebao obraditi vrste usjeva na koje se primjenjuje praksa na poljoprivrednom gospodarstvu. U poglavlju 5, odjeljku 3.10.4.2 („GAEC 9: zabrana prenamjene ili oranja trajnih travnjaka koji su utvrđeni kao okolišno osjetljivi trajni travnjaci na područjima mreže Natura 2000”), preporuča se navesti Natura 2000 područja ili gdje je takav popis dostupan. Za intervenciju “31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oranicama”, označeno polje za opis povezanosti GAEC-a, SMR-a i nacionalnih standarda s eko-shemom je prazno u Strateškom planu ZPP-a. U poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”) za intervenciju “31.06. - Konzervacijska poljoprivreda”, nejasno je zašto se “GAEC 7: Plodored na obradivom zemljištu, osim

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			usjeva koji rastu pod vodom” spominje u polju “Veza između GAEC-a, SMR-a i nacionalnih standarda s eko-shemom (objasnite kako shema nadilazi osnovnu liniju, posebice za SMR i nacionalne standarde)”, budući da “GAEC 7: Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom ” nije naveden u “Popisu relevantnih GAEC-a” za ovu intervenciju. Intervencija “70.02 – Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama” povezana je i sa SC4 i sa SC6, ali u poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifični dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencija”) nije navedeno pojašnjenje o tome kako je povezana sa SC4.
1.3	<i>Odgovaraju li osmišljene intervencije u okviru svakog (programiranog) specifičnog cilja nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i potencijalima za razvoj kako je utvrđeno u SWOT analizi i procjeni potreba?</i>	2	U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC4.4 (“Logika intervencije”) nema objašnjenja o tome kako svaka odabrana intervencija rješava potrebe identificirane u SWOT analizi (osim podrške javnom sustavu navodnjavanja). Također, nema objašnjenja o poveznici između intervencija i Potrebe 8 (“Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi”). Intervencija “58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda” bavi se vinogradima, međutim ova tema u potpunosti nedostaje u SWOT analizi i stoga nije jasno zašto je intervencija usmjerena upravo na ovaj sektor. SWOT analiza ne pruža dovoljan kontekst za osmišljavanje intervencije „31.06. – Konzervacijska poljoprivreda”. Trebalo bi biti jasnije kako intervencija proizlazi iz SWOT analize. Sukladno pojašnjenjima iz dodatnih informacija, intervencija “31.06. – Konzervacijska poljoprivreda” zapravo proizlazi neizravno iz snage “S1 – Trend smanjenja emisije stakleničkih plinova” i slabosti “W4 – Nedovoljna provedba mjera za poticanje sekvenciranja ugljika”, mogućnosti “O2 – Intenziviranje prakse raznolikost usjeva, uzgoj postrnih usjeva i zelenog pokrova” i “O3 – Primjena novih tehnologija i alata za bolju prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena”. Konzervacijska poljoprivreda sprječava oranje tla, dopuštajući samo minimalne zahvate na tlu, čime se sprječavaju emisije ugljika i dušika iz tla te istovremeno ublažavaju negativni klimatski utjecaji. Nadalje, intervencija se također fokusira na teme pokrivanja tla i raznolikosti usjeva koje ne samo da

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			sprječavaju emisije iz tla, već ga i štite od nestabilnih vremenskih uvjeta osiguravajući zdravo tlo prilagodljivo klimatskim promjenama.
1.4	<i>Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako osmišljene intervencije mogu pridonijeti postizanju općih i međusektorskih ciljeva ZPP-a?</i>	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacрта Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

3.2.5 Specifični cilj 5 – Učinkovito upravljanje prirodnim resursima

Logika intervencije SC5 ima šest dizajniranih intervencija što je relativno mali broj u usporedbi s druga dva SC-a vezana uz okoliš i klimu, međutim logika intervencije je složena i teško razumljiva iz nekoliko razloga:

- U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC4.3 („Identifikacija relevantnih (elemenata) nacionalnih planova koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata iz Priloga XIII Uredbe o ZPP-u koji su uzeti u obzir u procjeni potreba planova ZPP-a za ovaj specifični cilj”), trebalo bi bolje objasniti kako su navedeni nacionalni planovi i mjere povezani s identificiranim potrebama vezanim uz SC5. Nedostaje i objašnjenje o glavnim ciljevima navedenih planova.
- Dok je u SWOT analizi za SC4 tema degradiranih šuma eksplicitno prepoznata, ona se ne spominje u SWOT analizi za SC5. Stoga je nejasno zašto je intervencija “73.05. – Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma” dizajnirana za SC5, a ne SC4.
- Ne postoje jasne veze između intervencija “73.10. – Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju” i SWOT analize.

Pojedinosti su prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 42: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 5

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a doprinosi specifičnim ciljevima ZPP-a, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijale za razvoj?			
1.1	<i>Jesu li naučene lekcije iz rješavanja nacionalnih/regionalnih potreba s programima ruralnog razvoja i operacijama iz I. stupa u prošlim razdobljima provedbe uzete u obzir pri izradi strategije intervencija Strateškog plana ZPP-a?</i>	1	
1.2	<i>Uključuje li strateški plan ZPP-a za svaki (programirani) specifični cilj razumnu i dobro dokumentiranu logiku intervencija koja pokazuje kako će uvjetovanost, osmišljene intervencije u obliku izravnih plaćanja, intervencije ruralnog razvoja i sektorske intervencije te njihova kombinacija doprinijeti specifičnom cilju i osigurati pozitivne rezultate i učinke?</i>	2	U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.3 („Identifikacija relevantnih (elemenata) nacionalnih planova koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata iz Priloga XI II Uredbe o ZPP-u koji su uzeti u obzir u procjeni potreba ZPP planova za ovaj specifični cilj”), potrebno je bolje pojasniti kako su navedeni nacionalni planovi i mjere povezani s identificiranim potrebama vezanim uz SC5. Nedostaje i objašnjenje o glavnim ciljevima navedenih planova.
1.3	<i>Odgovaraju li osmišljene intervencije u okviru svakog (programiranog) specifičnog cilja nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i potencijalima za razvoj kako je utvrđeno u SWOT analizi i procjeni potreba?</i>	2	SWOT analiza za SC5 ne spominje temu degradiranih šuma, ali je naglašena u SWOT analizi za SC4. Stoga je nejasno zašto je intervencija “73.05. –

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma" u priložena SC5, a ne SC4. Ne postoje jasne veze između intervencija"73.10. – Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju" i SWOT analize.
1.4	<i>Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako osmišljene intervencije mogu pridonijeti postizanju općih i međusektorskih ciljeva ZPP-a?</i>	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

3.2.6 Specifični cilj 6 – Bioraznolikost i obrađeni krajolici

Logika intervencije SC6 ima priloženih 14 intervencija. Logika intervencije je složena i teško razumljiva zbog nekoliko problema:

- Prošla iskustva (ili njihov nedostatak) nisu eksplicitna. Nejasno je kako su naučene lekcije uzete u obzir u SWOT analizi, posebno u slučaju zahvata vezanih uz pčelarstvo ("55.1.b.02. – Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze", "55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva" i "55.1.d.01. – Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela").
- Nejasno je kako se mjere prošlih programskih razdoblja navedene u SWOT analizi pod "W1 – Tradicija održivog gospodarenja šumama" prenose u strategiju intervencije. Trebalo bi detaljnije objasniti kako se strategija intervencije SC6 nadovezuje na spomenute mjere.
- U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC6.3 („Identifikacija relevantnih (elemenata) nacionalnih planova koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata iz Priloga XIII Uredbe o ZPP-u koji su uzeti u obzir u procjeni potreba planova ZPP-a za ovaj specifični cilj"), trebalo bi bolje objasniti kako su navedeni nacionalni planovi i mjere povezani s identificiranim potrebama vezanim uz SC6. Nedostaje i objašnjenje o glavnim ciljevima navedenih planova.
- U poglavlju 2, odjeljak 2.1.SC6.4 ("Logika intervencije") ne navodi se jasno objašnjenje o tome kako osmišljene intervencije doprinose identificiranim potrebama.
- Dok se u SWOT analizi rizik od nametnika ili izbijanja postojećih bolesti ne spominje posebno u odnosu na pčele već samo općenito, osmišljena intervencija „55.1.b.02. – Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze" usredotočuje se na ovu temu posebno ciljano na košnice.
- Nejasno je kako intervencije "55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva" i "55.1.d.01. – Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela" proizlaze iz SWOT analize za SC6, budući da nije naveden kontekst za ove teme.

Pojedinosti su prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 43: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 6

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a doprinosi specifičnim ciljevima ZPP-a, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijale za razvoj?			
1.1	<i>Jesu li naučene lekcije iz rješavanja nacionalnih/regionalnih potreba s programima ruralnog razvoja i operacijama iz I. stupa u prošlim razdobljima provedbe uzete u obzir pri izradi strategije intervencija Strateškog plana ZPP-a?</i>	2	Nejasno je kako se dosadašnja iskustva (ili nedostatak istih) uzimaju u obzir pri izradi strategije intervencije, posebno u slučaju intervencija vezanih uz pčelarstvo ("55.1.b.02. – Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, posebno varooze", "55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva" i "55.1.d.01. – Očuvanje ili

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela”). Nejasno je kako se mjere prošlih programskih razdoblja navedene u SWOT analizi pod “W1 – Tradicija održivog gospodarenja šumama” prenose u strategiju intervencije. Trebalo bi detaljnije objasniti kako se strategija intervencije SC6 nadovezuje na spomenute mjere.
1.2	<i>Uključuje li strateški plan ZPP-a za svaki (programirani) specifični cilj razumnu i dobro dokumentiranu logiku intervencija koja pokazuje kako će uvjetovanost, osmišljene intervencije u obliku izravnih plaćanja, intervencije ruralnog razvoja i sektorske intervencije te njihova kombinacija doprinijeti specifičnom cilju i osigurati pozitivne rezultate i učinke?</i>	2	U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC6.3 („Identifikacija relevantnih (elemenata) nacionalnih planova koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata iz Priloga XIII Uredbe o ZPP-u koji su uzeti u obzir u procjeni potreba ZPP planova za ovaj specifični cilj”), nedostaju glavni ciljevi navedenih planova. Također je nejasno na koje su potrebe(e) navedeni planovi povezani i/ili identificirane poveznice nisu dovoljno objašnjene. Treba više naglasiti kako navedeni nacionalni planovi doprinose identificiranim potrebama za SC6. U poglavlju 2, odjeljak 2.1.SC6.4 (“Logika intervencije”) SC6 ne navodi jasno pojašnjenje o tome kako osmišljene intervencije doprinose identificiranim potrebama.
1.3	<i>Odgovaraju li osmišljene intervencije u okviru svakog (programiranog) specifičnog cilja nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i potencijalima za razvoj kako je utvrđeno u SWOT analizi i procjeni potreba?</i>	2	Dok se rizik od nametnika ili izbivanja postojećih bolesti ne spominje u odnosu na pčele, već se navodi samo općenito, osmišljeni zahvat „55.1.b.02. – Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze” fokus intervencije u sklopu ove teme posebno je usmjeren na košnice. Nejasno je kako intervencije “55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva” i “55.1.d.01. – Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela” proizlaze iz SWOT analize za SC6, budući da nije naveden kontekst za navedene teme.
1.4	<i>Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako osmišljene intervencije mogu pridonijeti postizanju općih i međusektorskih ciljeva ZPP-a?</i>	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

3.2.7 Specifični cilj 7 – Strukturna promjena i generacijska obnova

Logika intervencije SC7 je dosljedna i dobro opisana s jasnim vezama između potreba, intervencija i pokazatelja općenito. Otkriven je jedan manji problem na kojeg bi trebalo obratiti pažnju (pogledajte tablicu ispod za detalje):

- Čini se da kriterij za odabir prihvatljivih projekata u sklopu intervencije „75.01. - Uspostava mladih poljoprivrednika” pokazuje nedosljednosti sa SWOT analizom.

Tablica 44: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 7

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a doprinosi specifičnim ciljevima ZPP-a, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijale za razvoj?			
1.1	<i>Jesu li naučene lekcije iz rješavanja nacionalnih/regionalnih potreba s programima ruralnog razvoja i operacijama iz I. stupa u prošlim razdobljima provedbe uzete u obzir pri izradi strategije intervencija Strateškog plana ZPP-a?</i>	1	
1.2	<i>Uključuje li strateški plan ZPP-a za svaki (programirani) specifični cilj razumnu i dobro dokumentiranu logiku intervencija koja pokazuje kako će uvjetovanost, osmišljene intervencije u obliku izravnih plaćanja, intervencije ruralnog razvoja i sektorske intervencije te njihova kombinacija doprinijeti specifičnom cilju i osigurati pozitivne rezultate i učinke?</i>	1	
1.3	<i>Odgovaraju li osmišljene intervencije u okviru svakog (programiranog) specifičnog cilja nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i potencijalima za razvoj kako je utvrđeno u SWOT analizi i procjeni potreba?</i>	2	U sklopu intervencije “75.01. – Uspostava mladih poljoprivrednika” predviđa se da vlasništvo ima prednost u odnosu na zakup ili druge ugovorne ugovore u odabiru prihvatljivih projekata. Cilj ove preferencije nije jasan u svjetlu podataka dobivenih SWOT analizom koja kaže da mladi poljoprivrednici pretežno uzimaju poljoprivredna gospodarstva u zakup zbog visokih otkupnih cijena zemljišta (prosječni mladi poljoprivrednik je u 2017. godini koristio 23 ha poljoprivrednog zemljišta, od čega je 21,5 ha zemljišta bilo u zakupu). Također treba objasniti što ovo prvenstvo podrazumijeva i u kojoj će mjeri to biti prikazano u implementaciji.
1.4	<i>Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako osmišljene intervencije mogu pridonijeti postizanju općih i međusektorskih ciljeva ZPP-a?</i>	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

3.2.8 Specifični cilj 8 – Radna mjesta i rast u ruralnim područjima

Logika intervencije SC8 općenito pokazuje jasne veze između potreba, intervencija i pokazatelja i uglavnom je dosljedna, iako bi jedno specifično pitanje zahtijevalo pozornost:

- Prošla iskustva (ili njihov nedostatak) u većini slučajeva nisu eksplicitno navedena i nejasno je kako su i u kojoj mjeri korištena tijekom procesa planiranja. Postoje reference za prošle programe (npr. pojedine mjere PRR-a detaljno su spomenute u SWOT analizi), ali opsežniji sažetak bio bi korisniji, fokusirajući se samo na ključna iskustva i lekcije, a na temelju kojih je razvijena strategija intervencije.

Tablica u nastavku prikazuje sažetak vrednovanja logike intervencije.

Tablica 45: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 8

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a doprinosi specifičnim ciljevima ZPP-a, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijale za razvoj?			
1.1	<i>Jesu li naučene lekcije iz rješavanja nacionalnih/regionalnih potreba s programima ruralnog razvoja i operacijama iz I. stupa u prošlim razdobljima provedbe uzete u obzir pri izradi strategije intervencija Strateškog plana ZPP-a?</i>	2	Prošla iskustva (ili njihov nedostatak) nisu eksplicitno navedena. Nije jasno kako su naučene lekcije uzete u obzir.
1.2	<i>Uključuje li strateški plan ZPP-a za svaki (programirani) specifični cilj razumnu i dobro dokumentiranu logiku intervencija koja pokazuje kako će uvjetovanost, osmišljene intervencije u obliku izravnih plaćanja, intervencije ruralnog razvoja i sektorske intervencije te njihova kombinacija doprinijeti specifičnom cilju i osigurati pozitivne rezultate i učinke?</i>	1	
1.3	<i>Odgovaraju li osmišljene intervencije u okviru svakog (programiranog) specifičnog cilja nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i potencijalima za razvoj kako je utvrđeno u SWOT analizi i procjeni potreba?</i>	1	
1.4	<i>Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako osmišljene intervencije mogu pridonijeti postizanju općih i međusektorskih ciljeva ZPP-a?</i>	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

3.2.9 Specifični cilj 9 – Zdravlje, hrana i antimikrobna rezistencija

Logika intervencije SC9 je dobro strukturirana i koherentna. Lekcije naučene tijekom programskog razdoblja 2014. – 2020. obrađene su i jasno opisane, a njihova je uporaba očita i u oblikovanju ključnih elemenata strategije intervencije.

Tablica 46: Sažetak evaluacije logike intervencije – Specifični cilj 9

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a doprinosi specifičnim ciljevima ZPP-a, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijale za razvoj?			
1.1	<i>Jesu li naučene lekcije iz rješavanja nacionalnih/regionalnih potreba s programima ruralnog razvoja i operacijama iz I. stupa u prošlim razdobljima provedbe uzete u obzir pri izradi strategije intervencija Strateškog plana ZPP-a?</i>	1	
1.2	<i>Uključuje li strateški plan ZPP-a za svaki (programirani) specifični cilj razumnu i dobro dokumentiranu logiku intervencija koja pokazuje kako će uvjetovanost, osmišljene intervencije u obliku izravnih plaćanja, intervencije ruralnog razvoja i sektorske intervencije te njihova kombinacija doprinijeti specifičnom cilju i osigurati pozitivne rezultate i učinke?</i>	1	

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
1.3	Odgovaraju li osmišljene intervencije u okviru svakog (programiranog) specifičnog cilja nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i potencijalima za razvoj kako je utvrđeno u SWOT analizi i procjeni potreba?	1	
1.4	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako osmišljene intervencije mogu pridonijeti postizanju općih i međusektorskih ciljeva ZPP-a?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

3.2.10 Međusektorski cilj XCO – Poticanje pojednostavljenja

Sveukupna strategija intervencije je logična i jasno strukturirana. Otkrivena su dva manja problema koja zahtijevaju pozornost:

- Nejasno je koje su razlike između intervencija „47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i „78.02. - Potpora za pružanje savjetodavnih usluga” u smislu njihovih ciljeva obzirom da obje podržavaju poljoprivredne savjetodavne usluge.
- Digitalne vještine starije dobne skupine u Hrvatskoj (od 35 do 74 godine) ispod su prosjeka EU. S obzirom da ovaj segment stanovništva čini najveći dio skupine s poljoprivrednim gospodarstvima, razvoj njihovih vještina preduvjet je za modernizaciju i digitalizaciju poljoprivrednog sektora. Međutim, intervencija „78.01. – Potpora prenošenju znanja” ne cilja eksplicitno na takve treninge osnovnih digitalnih vještina.

Tablica u nastavku prikazuje sažetak vrednovanja logike intervencije.

Tablica 47: Sažetak evaluacije logike intervencije – Međusektorski cilj XCO

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a doprinosi specifičnim ciljevima ZPP-a, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijale za razvoj?			
1.1	Jesu li naučene lekcije iz rješavanja nacionalnih/regionalnih potreba s programima ruralnog razvoja i operacijama iz I. stupa u prošlim razdobljima provedbe uzete u obzir pri izradi strategije intervencija Strateškog plana ZPP-a?	1	
1.2	Uključuje li strateški plan ZPP-a za svaki (programirani) specifični cilj razumnu i dobro dokumentiranu logiku intervencija koja pokazuje kako će uvjetovanost, osmišljene intervencije u obliku izravnih plaćanja, intervencije ruralnog razvoja i sektorske intervencije te njihova kombinacija doprinijeti specifičnom cilju i osigurati pozitivne rezultate i učinke?	2	Kako intervencije „47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i „78.02. – Potpora za pružanje savjetodavnih usluga” imaju zajednički cilj podržati poljoprivredne savjetodavne usluge, treba biti jasnije navedeno koje su razlike u pogledu njihovih ciljnih skupina.
1.3	Odgovaraju li osmišljene intervencije u okviru svakog (programiranog) specifičnog cilja nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i potencijalima za razvoj kako je utvrđeno u SWOT analizi i procjeni potreba?	2	Što se tiče digitalnih vještina, mlađa generacija u Hrvatskoj (između 16-34 godine) ima znatno bolje rezultate od EU-27, dok je starija dobna skupina (35-74 godine) ispod prosjeka EU. Udio poljoprivrednika u mlađim dobnim skupinama u Hrvatskoj relativno je nizak (u 2019. godini 12,74% upisanih u registar

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			poljoprivrednika bilo je mlađe od 40 godina, pa se može pretpostaviti da kategorija do 34 godine uključuje još manji broj poljoprivrednika). Ostale dobne skupine koje su ispod prosjeka EU-27 u pogledu digitalnih vještina čine najveći udio u sektoru i gospodarstvu općenito. Budući da su digitalizacija i tehnološke inovacije ključne za povećanje konkurentnosti i produktivnosti poljoprivrednog sektora, nerazvijene digitalne vještine u ovoj dobnoj skupini mogu potencijalno ometati napore u modernizaciji. U svjetlu navedenog nejasno je zašto intervencija "78.01. – Potpora prenošenju znanja" ne cilja izričito na razvoj digitalne pismenosti, već se usredotočuje isključivo na profesionalnu strukovnu obuku.
1.4	<i>Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako osmišljene intervencije mogu pridonijeti postizanju općih i međusektorskih ciljeva ZPP-a?</i>	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

4 Evaluacija unutarnje koherentnosti, komplementarnosti i sinergije

4.1 Sažetak osnove za vrednovanje

Vrednovanje unutarnje koherentnosti, komplementarnosti i sinergije temeljila se na SWOT analizama SC-eva i sljedećim poglavljima i odjeljcima Strateškog plana ZPP-a:

- svi odjeljci poglavlja 2 („Procjene potreba i strategije intervencije, uključujući ciljni plan i indikatore konteksta“);
- svi odjeljci poglavlja 5 („Izravna plaćanja, intervencije sektorskog i ruralnog razvoja navedene u strategiji“ za relevantne intervencije za svaki SC.

Dodatne informacije je pružilo Upravljačko tijelo u okviru sastanaka na kojima se raspravljalo o nacrtima verzija evaluacija na razini SC-ova.

4.2 Odgovori na relevantna evaluacijska pitanja prema specifičnim ciljevima

4.2.1 Specifični cilj 1 – Osiguravanje održivog prihoda farme

SC1 se sastoji od nekoliko intervencija koje su predviđene za korištenje resursa EPFRR-a i EFJP-a. To čini korištenje sinergije i komplementarnosti istaknutijom temom za ovaj SC u usporedbi s nekim drugim specifičnim ciljevima. Uočen je niz problema (tablica u nastavku prikazuje više detalja) u tom pogledu:

- Ciljanju intervencije „76.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje“ pristupljeno je horizontalno, s naglaskom na ublažavanje klimatskih promjena (npr. potpora poljoprivrednicima u dobivanju osiguranja koje pokriva potencijalne troškove sanacije povezane s ekstremnim vremenskim uvjetima). Istodobno, SWOT analiza ukazuje da je osiguranje poseban izazov za mala poljoprivredna gospodarstva te identificira potrebu učinkovite uporabe instrumenata upravljanja rizicima upravo za ovu ciljnu skupinu. Osmišljene intervencije, međutim, nisu posebno prilagođene njima.
- Intervencija „71.01. – Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima“ nije jasno povezana s rezultatima SWOT analize i procjene potreba.
- SWOT analiza identificira visok udio žena u poljoprivredi kao prednost, dok ova tema ne pripada izravno ovom SC-u i ne odražava se ni na jednu njegovu potrebu.
- Sinergije između planiranih intervencija (ili nedostatak istih) uopće nisu objašnjene, što je dominantna problematika s obzirom da SC ima posebno velik broj intervencija.

Tablica u nastavku prikazuje sažetak vrednovanja unutarnje koherentnosti.

Tablica 48: Sažetak procjene interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 1

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj je mjeri Strateški plan ZPP-a interno koherentan?			
2.1	<i>Da li interventna strategija Strateškog plana ZPP-a demonstrira dosljednost pokazujući jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba?</i>	2	SWOT analiza snažno naglašava nedostatak osiguranja, posebno među manjim poljoprivrednim gospodarstvima, međutim, nijedna od intervencija nije namijenjena ovoj specifičnoj skupini. To se posebno odnosi na intervenciju „76.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje“ koja je usmjerena na potporu troškova oporavka poljoprivrednika u slučaju ekstremnih

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			vremenskih uvjeta, ali ne fokusira se posebno na male poljoprivrednike. SWOT analiza pokazuje da područja s prirodnim ograničenjima imaju natprosječne rezultate u pogledu pokazatelja ekonomske uspješnosti te da imaju i uravnotežene prihode. Na primjer, u planinskim područjima dohodak poljoprivrednog faktora po godišnjoj jedinici rada veći je od prihoda u područjima bez prirodnih ograničenja. Ovo je prepoznato kao snaga. Istovremeno, intervencija "71.01. – Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima" usmjerena je na područja koja imaju bolje rezultate od ostalih područja. Opis intervencije ne pokazuje koje mane i nedostatke namjerava pokriti s obzirom na informacije i podatke prezentirane SWOT analizom. U tom kontekstu nejasno je zašto je ovim područjima potrebna potpora.
2.2	Da li je SWOT analiza relevantna/koherentna? Da li su prezentirane informacije u SWOT analizi prikladne za identificiranje potreba?	2	SWOT analiza pokazuje da je udio žena među vlasnicima poljoprivrednih gospodarstava u 2016. godini iznosio 28%. Ovo je prepoznato kao snaga. Međutim, ova tema nije izravno povezana s ovim specifičnim ciljem (već sa SC8).
2.3	U kojoj se mjeri potrebe temelje na dokazima (kao što je prikazano u opisu trenutne situacije/SWOT analizi)?	1	
2.4	Da li je veza između identificiranih potreba i (programiranih) specifičnih ciljeva vjerodostojna?	1	
2.5	Jesu li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost dovoljni u odnosu na specifične ciljeve?	1	
2.6	Odgovaraju li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost na sve aspekte identificiranih potreba?	1	
2.7	U slučaju proturječnosti između intervencija (povezane sa istim ili različitim specifičnim ciljevima), postoje li intervencije i/ili uvjetovanosti povezane sa istim specifičnim ciljem koje ih mogu kompenzirati ili smanjiti?	1	
2.8	U kojoj su mjeri određeni prioriteta potreba?	1	
Postoje li komplementarnosti i sinergije među intervencijama (i njihovim planiranim oblicima potpore) u postizanju programiranog specifičnog cilja?			
3.1	Da li su osmišljene intervencije i/ili uvjetovanosti (potencijalno) komplementarni i djeluju li u sinergiji prema specifičnim ciljevima (ne proizvode negativne razmjene)?	1	
3.2	Da li su intervencije koje mogu proizvesti negativne razmjene popraćene intervencijama i/ili	1	

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
	<i>uvjetovanostima koji nadoknađuju ili smanjuju te razmjene?</i>		
3.3	<i>Postoje li (potencijali za) sinergije između različitih intervencija povezanih s istim specifičnim ciljem?</i>	1	
3.4	<i>Postoje li (potencijali za) sinergije između intervencija i/ili uvjetovanosti povezani s različitim specifičnim ciljevima?</i>	1	
3.5	<i>U kojoj su mjeri (potencijalno) sinergijske interakcije objašnjene između intervencija u svrhu postizanja ciljeva?</i>	3	Nedostaje objašnjenje mogućih sinergija (ili njihovog nedostatka).

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

4.2.2 Specifični cilj 2 – Povećanje konkurentnosti

Unutarnja koherentnost za SC2 pokazuje brojne nepodudarnosti između SWOT analize, identificiranih potreba i osmišljenih intervencija. Sljedeća pitanja zahtijevaju dodatnu pozornost:

- Od 24 intervencije osmišljene za SC2, sedam se izravno bavi pčelarstvom. Međutim, tema pčelarstva, zdravlja i očuvanja košnica nedostaje u SWOT analizi i procjeni potreba, što rezultira manjkavom strategijom intervencije.
- Dok se 7 od 21 intervencije dodijeljene Potrebi 5 („Povećanje produktivnosti i konkurentnosti u poljoprivredi i šumarstvu inovativnim tehnologijama“) bavi temom pčelarstva, ona u potpunosti nedostaje u opisu Potrebe 5 u poglavlju 2, odjeljku 2.1 („Procjena potreba i strategije intervencije“).
- Osim pčelarstva, četiri intervencije koje se odnose na proizvodnju vina i vinogradarstvo (“58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda”, “58.1.b.01. – Ulaganja”, “58.1.h.01. – Informiranje” i “58.1.k.01. – Promidžba“) također su dodijeljene Potrebi 5, međutim tema u potpunosti nedostaje u opisu potrebe.
- Snaga “S1 – Poljoprivredna tradicija u Hrvatskoj” nije objašnjena u SWOT analizi za SC2. Umjesto toga upućuje se na horizontalni cilj (XCO) što ukazuje da je analiza ove snage uključena u SWOT XCO (što ima smisla s obzirom na temu). Međutim, snaga identificirana pod XCO nosi naziv “S1 – Duga tradicija formalnog obrazovanja u poljoprivredi i šumarstvu u Hrvatskoj”, što vjerojatno nije ekvivalent za S1 vezano za SC2.
- U svjetlu činjenice da se mnoge intervencije u okviru SC2 preklapaju s drugim SC-ovima (npr. intervencija “58.1.b.01. – Ulaganja” se dijeli između SC2 i SC3 s maksimalnim iznosom od 1.500.000 EUR potpore za mikro, mala i srednja poduzeća po projektu), mogućnosti sinergijskih interakcija bi trebale biti detaljnije navedene, no trenutno nedostaju u planu.

Tablica u nastavku pruža pojedinosti o određenim problemima.

Tablica 49: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 2

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj je mjeri Strateški plan ZPP-a interno koherentan?			
2.1	<i>Da li interventna strategija Strateškog plana ZPP-a demonstrira dosljednost pokazujući jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba?</i>	3	Veliki broj intervencija bavi se pčelarstvom (7 od ukupno 24 potrebe), međutim ova tema u potpunosti nedostaje u SWOT analizi i procjeni potreba. Intervencije koje se tiču pčelarstva su: • 55.1.b.01. - Nabava novih pomagala, pribora i opreme • 55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze • 55.1.b.03. - Racionalizacija selećeg pčelarstva

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			55.1.c.01. - Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele 55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela 55.1.e.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda 55.1.f.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda SWOT analiza identificira "S1 – Poljoprivredna tradicija u Hrvatskoj" kao snagu, ali je ne objašnjava. Analiza se umjesto toga poziva na potrebu "S1 - Duga tradicija formalnog obrazovanja u poljoprivredi i šumarstvu u Hrvatskoj" u SWOT-u horizontalnog cilja (XCO). Međutim, na temelju svog naziva, čini se da snaga identificirana za SC2 ne dijeli isti pristup kao snaga međusektorskog cilja XCO, koji se posebno bavi tradicijama u poljoprivrednom obrazovanju. Stoga nedostaje odgovarajući opis S1 za SC2.
2.2	Da li je SWOT analiza relevantna/koherentna? Da li su prezentirane informacije u SWOT analizi prikladne za identificiranje potreba?	1	
2.3	U kojoj se mjeri potrebe temelje na dokazima (kao što je prikazano u opisu trenutne situacije/SWOT analizi)?	1	
2.4	Da li je veza između identificiranih potreba i (programiranih) specifičnih ciljeva vjerodostojna?		Iako se 7 od 21 intervencije dodijeljene Potrebi 5 odnosi na pčelarstvo, opis teme u potpunosti nedostaje u Potrebi 5 u Poglavlju 2, Odjeljku 2.1 ("Procjena potreba i strategija intervencije"). Slično, intervencije vezane uz proizvodnju vina i vinogradarstvo ("58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda", "58.1.b.01. – Ulaganja", "58.1.h.01. – Informiranje" i "58.1. k.01. – Promidžba") dodijeljene su Potrebi 5, no tema u potpunosti nedostaje u opisu potrebe. Potreba 5 u Poglavlju 2, odjeljak 2.1 također se posebno bavi nadzorom i praćenjem šuma, međutim te specifične

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			aktivnosti nisu prisutne ni u jednoj intervenciji.
2.5	Jesu li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost dovoljni u odnosu na specifične ciljeve?	1	
2.6	Odgovaraju li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost na sve aspekte identificiranih potreba?	1	
2.7	U slučaju proturječnosti između intervencija (povezane sa istim ili različitim specifičnim ciljevima), postoje li intervencije i/ili uvjetovanosti povezane sa istim specifičnim ciljem koje ih mogu kompenzirati ili smanjiti?	1	
2.8	U kojoj su mjeri određeni prioriteti potreba?	1	
Postoje li komplementarnosti i sinergije među intervencijama (i njihovim planiranim oblicima potpore) u postizanju programiranog specifičnog cilja?			
3.1	Da li su osmišljene intervencije i/ili uvjetovanosti (potencijalno) komplementarni i djeluju li u sinergiji prema specifičnim ciljevima (ne proizvode negativne razmjene)?	1	
3.2	Da li su intervencije koje mogu proizvesti negativne razmjene popraćene intervencijama i/ili uvjetovanostima koji nadoknađuju ili smanjuju te razmjene?	1	
3.3	Postoje li (potencijali za) sinergije između različitih intervencija povezanih s istim specifičnim ciljem?	1	
3.4	Postoje li (potencijali za) sinergije između intervencija i/ili uvjetovanosti povezani s različitim specifičnim ciljevima?	1	
3.5	U kojoj su mjeri (potencijalno) sinergijske interakcije objašnjene između intervencija u svrhu postizanja ciljeva?	3	Moguće sinergijske interakcije nisu objašnjene u planu.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

4.2.3 Specifični cilj 3 – Položaj poljoprivrednika u lancima vrijednosti

SC3 općenito ima koherentnu i dobro strukturiranu logiku, no nedostaje pojašnjenje o tome kako su intervencije koje se preklapaju između različitih specifičnih ciljeva međusobno povezane i koje moguće sinergije ili komplementarnosti mogu proizvesti. U tom smislu potrebno je obratiti pozornost na tri problema:

- U SWOT analizi vidljivo je da autohtone pasmine svinja daju jasne osnove za razvoj svinjogojstva u Hrvatskoj. Uzgoj svinja, međutim, nije izričito obuhvaćen strategijom intervencije, iako se bavi sektorima voća i povrća gdje su komparativne prednosti manje vidljive na temelju SWOT analize.
- Dvije dizajnirane intervencije bave se pčelarstvom ("55.1.f.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda" i "55.1.c.01. - Potpora laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pad produktivnosti i tvari potencijalno otrovne za pčele"), a četiri intervencije bave se vinskim sektorom ("58.1.b.01. – Ulaganja", "58.1.h.01 – Informiranje" i "58.1.k.01. – Promidžba"), međutim SWOT analiza ne objašnjava zašto je ovim sektorima potrebna podrška.
- SC3 ima velik broj intervencija koje se dijele na različite specifične ciljeve, međutim moguće sinergijske interakcije (ili njihov nedostatak) nisu objašnjeni u planu.

Tablica u nastavku daje sažetak vrednovanja unutarnje koherentnosti.

Tablica 50: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 3

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj je mjeri Strateški plan ZPP-a interno koherentan?			
2.1	<i>Da li interventna strategija Strateškog plana ZPP-a demonstrira dosljednost pokazujući jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba?</i>	2	Proizvodnja teških svinja kao sirovine posljednjih je godina zanemarena, unatoč činjenici da je dobar broj tradicionalnih proizvoda dobio zaštitne oznake koje zahtijevaju veće količine kvalitetnije svinjetine. Proizvodnja svinja ne može zadovoljiti domaću potražnju, a uvoz svinjskog mesa je značajno visok, dok je u isto vrijeme ova velika potreba praćena stalnim smanjenjem uzgoja svinja (između 2013. i 2018. godine broj svinja je pao sa 106.000 na 99.000) zbog jeftine uvozne cijene. Ovo pitanje nije obrađeno strategijom intervencije te nema jasnog obrazloženja zašto.
2.2	<i>Da li je SWOT analiza relevantna/koherentna? Da li su prezentirane informacije u SWOT analizi prikladne za identificiranje potreba?</i>	2	Dvije intervencije bave se pčelarstvom ("55.1.f.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda" i "55.1.c.01. - Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele"), a četiri intervencije bave se vinskim sektorom ("58.1.b.01. – Ulaganja", "58.1.h.01. – Informiranje" i "58.1. k.01. – Promidžba"), međutim SWOT analiza ne navodi eksplicitno zašto je tim sektorima potrebna podrška.
2.3	<i>U kojoj se mjeri potrebe temelje na dokazima (kao što je prikazano u opisu trenutne situacije/SWOT analizi)?</i>	1	
2.4	<i>Da li je veza između identificiranih potreba i (programiranih) specifičnih ciljeva vjerodostojna?</i>	1	
2.5	<i>Jesu li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost dovoljni u odnosu na specifične ciljeve?</i>	1	
2.6	<i>Odgovaraju li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost na sve aspekte identificiranih potreba?</i>	1	
2.7	<i>U slučaju proturječnosti između intervencija (povezane sa istim ili različitim specifičnim ciljevima), postoje li intervencije i/ili uvjetovanosti povezane sa istim specifičnim ciljem koje ih mogu kompenzirati ili smanjiti?</i>	1	
2.8	<i>U kojoj su mjeri određeni prioriteta potreba?</i>	1	
Postoje li komplementarnosti i sinergije među intervencijama (i njihovim planiranim oblicima potpore) u postizanju programiranog specifičnog cilja?			

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
3.1	Da li su osmišljene intervencije i/ili uvjetovanosti (potencijalno) komplementarni i djeluju li u sinergiji prema specifičnim ciljevima (ne proizvode negativne razmjene)?	1	
3.2	Da li su intervencije koje mogu proizvesti negativne razmjene popraćene intervencijama i/ili uvjetovanostima koji nadoknađuju ili smanjuju te razmjene?	1	
3.3	Postoje li (potencijali za) sinergije između različitih intervencija povezanih s istim specifičnim ciljem?	1	
3.4	Postoje li (potencijali za) sinergije između intervencija i/ili uvjetovanosti povezani s različitim specifičnim ciljevima?	1	
3.5	U kojoj su mjeri (potencijalno) sinergijske interakcije objašnjene između intervencija u svrhu postizanja ciljeva?	3	Unatoč tome što SC3 ima veliki broj intervencija koje se preklapaju u različitim specifičnim ciljevima, moguće sinergije (ili njihov nedostatak) između intervencija nisu objašnjene.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

4.2.4 Specifični cilj 4 – Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena

Unutarnja koherentnost za SC4 sadrži niz odstupanja između SWOT analize, identificiranih potreba i osmišljenih intervencija. Sljedeća pitanja zahtijevaju dodatnu pozornost:

- Dok je Potreba 7 (“Unaprijediti prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena”) u 2. poglavlju, odjeljak 2 („Procjena potreba i strategija intervencije”) usredotočena na sanaciju oštećenih/degradiranih šuma, a SWOT analiza za SC4 identificira veliki udio degradiranih šuma kao slabost, čini se da se osmišljene intervencije ne bave ovom temom niti je navedeno objašnjenje zašto ova tema nije adresirana.
- Nejasno je zašto intervencija “47.1.i.01. – Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama” cilja samo na sektor voća i povrća, obzirom da taj sektor nije istaknut u okviru povezane SWOT analize.
- Iako se temom oštećenih i degradiranih šuma bavi Potreba 7 vezana za SC4 (“Unaprijediti prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena”) u poglavlju 2, odjeljak 2.1 (“Procjena potreba i strategija intervencije”), nijedna od osmišljenih intervencija nije usmjerena na ovo specifično pitanje.
- Iako su u poglavlju 3, odjeljku 3.1 (“Pregled okolišne i klimatske arhitekture”) Strateškog plana ZPP-a objašnjene međuovisnosti i odnosi između nekih intervencija koje potencijalno stvaraju sinergijske učinke (npr. intervencije koje doprinose i SC4 i SC6 itd.), nedostaje eksplicitniji opis mogućih sinergija (ili njihovog nedostatka) između osmišljenih intervencija za SC4.

Tablica u nastavku navodi detalje o specifičnim pitanjima.

Tablica 51: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 4

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj je mjeri Strateški plan ZPP-a interno koherentan?			
2.1	Da li interventna strategija Strateškog plana ZPP-a demonstrira dosljednost pokazujući jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba?	2	Dok je problem velikih udjela degradiranih šuma u SWOT analizi predstavljen kao slabost (“W5 – Veliki udio degradiranih šuma”) i spominje se u opisu Potrebe 7 (“Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi na klimatske promjene i ublažavanje”) u Poglavlju 2, odjeljku 2.1 (“Procjene potreba i strategije intervencije”), tema nije prenesena u

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			osmišljene intervencije. Nije navedeno pojašnjenja zašto se strategija intervencije ne bavi ovim pitanjem. Nejasno je zašto intervencija "47.1.i.01. – Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama" posebno cilja na sektore voća i povrća.
2.2	Da li je SWOT analiza relevantna/koherentna? Da li su prezentirane informacije u SWOT analizi prikladne za identificiranje potreba?	1	
2.3	U kojoj se mjeri potrebe temelje na dokazima (kao što je prikazano u opisu trenutne situacije/SWOT analizi)?	1	
2.4	Da li je veza između identificiranih potreba i (programiranih) specifičnih ciljeva vjerodostojna?	1	
2.5	Jesu li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost dovoljni u odnosu na specifične ciljeve?	1	
2.6	Odgovaraju li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost na sve aspekte identificiranih potreba?	2	Dok se tema oštećenih i degradiranih šuma bavi Potrebom 7 u vezi sa SC4 („Poboljšanje praksi koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena“) u poglavlju 2, odjeljak 2.1 („Procjena potreba i strategija intervencije“), nijedna od osmišljenih intervencija nije usmjerena na ovo specifično pitanje.
2.7	U slučaju proturječnosti između intervencija (povezane sa istim ili različitim specifičnim ciljevima), postoje li intervencije i/ili uvjetovanosti povezane sa istim specifičnim ciljem koje ih mogu kompenzirati ili smanjiti?	1	
2.8	U kojoj su mjeri određeni prioriteti potreba?	1	
Postoje li komplementarnosti i sinergije među intervencijama (i njihovim planiranim oblicima potpore) u postizanju programiranog specifičnog cilja?			
3.1	Da li su osmišljene intervencije i/ili uvjetovanosti (potencijalno) komplementarni i djeluju li u sinergiji prema specifičnim ciljevima (ne proizvode negativne razmjene)?	1	
3.2	Da li su intervencije koje mogu proizvesti negativne razmjene popraćene intervencijama i/ili uvjetovanostima koji nadoknađuju ili smanjuju te razmjene?	1	
3.3	Postoje li (potencijali za) sinergije između različitih intervencija povezanih s istim specifičnim ciljem?	1	
3.4	Postoje li (potencijali za) sinergije između intervencija i/ili uvjetovanosti povezani s različitim specifičnim ciljevima?	1	
3.5	U kojoj su mjeri (potencijalno) sinergijske interakcije objašnjene između intervencija u svrhu postizanja ciljeva?	3	Dok su međuovisnosti i odnosi koji rezultiraju sinergijskim učincima opisani u

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			poglavlju 3, odjeljak 3.1 („Pregled okolišne i klimatske arhitekture”) (npr. intervencije koje doprinose i SC4 i SC6), nedostaje eksplicitniji opis mogućih sinergija (ili njihovog nedostatka) između intervencija osmišljenih za SC4.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacрта Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

4.2.5 Specifični cilj 5 – Učinkovito upravljanje prirodnim resursima

Unutarnja koherentnost za SC5 pokazuje nekoliko odstupanja između SWOT analize, identificiranih potreba i osmišljenih intervencija. Sljedeća pitanja zahtijevaju dodatnu pozornost:

- Erozija tla je razrađena tema u SWOT analizi (npr. u identificiranoj snazi „S1 – Provedba mjera PRR-a koje doprinose boljem gospodarenju tlom” i prijetnji „T2 – Degradacija tla”), međutim za SC5 nisu osmišljene intervencije koje specifično ciljaju na eroziju tla.

Kako je pojasnilo Upravljačko tijelo, tema erozije tla bit će obrađena neizravno kroz osmišljene ekosheme.

- Teme vezane za šume su prezentirane u različitim dijelovima SWOT analize s fokusom na identificiranu potrebu za održivim gospodarenjem šumama („S3 – Visok udio šuma, šumskog zemljišta i travnjaka u ukupnom zemljištu i FSC certifikat šuma“, „W3 - Usitnjenost šumoposjeda i nesređenost zemljišnih knjiga privatnih šuma“, „W4 – Nepostojanje nacionalne strategije Šumarstva“, „O6 – Okrupnjavanje šumoposjeda i sređivanje imovinsko-pravnih odnosa“, „T4 – Tendencija smanjenja ulaganja u održivo gospodarenje šumama“, „T7 - Trajna konzervacija gospodarskih šuma”). Međutim, ovu temu ne obrađuje niti jedna od osmišljenih intervencija za SC5.
- Teme vezane za vodu, s fokusom na kvalitetu vode i vodoopskrbu, spominju se u SWOT analizi u sklopu identificiranih prijetnji „T5 – Negativan utjecaj ljudskih aktivnosti na vodne resurse” i „T6 – Promjenjivo stanje vodnih zaliha te problem zaslanjenja”, ali se čini da se osmišljene intervencije ne bave posebno navedenim temama.
- U SWOT analizi, identificirana slabost „W1 - Niska razina obrazovanja poljoprivrednika u području digitalizacije i inovacija” naglašava da digitalne tehnologije mogu značajno poboljšati učinkovitost na i izvan poljoprivrednog gospodarstva, uz smanjenje troškova, olakšavanje preraspodjele proizvodnih resursa, poboljšanje produktivnosti, omogućujući inovacije i privlačenje više kapitala u proizvodnju, poboljšanje poljoprivrednog otiska i povezivanje proizvođača i kupaca. Slijedom toga, nužnost rada na informiranju i educiranju poljoprivrednika o mogućnostima i prednostima digitalizacije te pružanju potpore, posebno starijim poljoprivrednicima koji ne koriste novu tehnologiju ili nemaju potrebne digitalne vještine, identificirana je kao prilika u „O3 – Razvoj i primjena precizne poljoprivrede”. Međutim, čini se da se digitalizacijom ne bavi niti jedna od osmišljenih intervencija za SC5.
- U SWOT analizi, smanjena uporaba pesticida i mineralnih gnojiva te povećana uporaba organskih gnojiva prepoznata je kao snaga u „S2 – Smanjeno korištenje pesticida i mineralnih gnojiva, povećana uporaba organskih gnojiva”. No, suprotno tome u prijetnji „T2 - Degradacija tla”, navodi se da je u posljednjih pola stoljeća došlo do smanjenja poljoprivrednog tla s organskom tvari u Hrvatskoj i Europi, a glavni uzrok pada je intenzivna poljoprivredna proizvodnja i povećano korištenje mineralna gnojiva u usporedbi s organskim.

Upravljačko tijelo je zauzvrat pojasnilo da intenzivna poljoprivredna proizvodnja sama po sebi nije nužno prijetnja, već samo ako poljoprivrednici proizvode na neodrživ način i smanjuju upotrebu organskih gnojiva. Za motiviranje poljoprivrednika u tom smjeru, intervencija „31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama” posebno je osmišljena za podršku održivoj proizvodnji.

Dok se navedena prijetnja odražava u dužem vremenskom periodu (zadnjih pola stoljeća), identificirana snaga imala je za cilj ukazati na pozitivnu promjenu doživljenu u korištenju organskih gnojiva u novijim razdobljima.

- Dok se u 3. poglavlju objašnjavaju međuovisnosti i odnosi između nekih zahvata koji rezultiraju sinergijskim učincima, nedostaje opis mogućih odnosa (ili njihov nedostatak) između osmišljenih intervencija za SC5.

Tablica u nastavku navodi o specifičnim pitanjima.

Tablica 52: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 5

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj je mjeri Strateški plan ZPP-a interno koherentan?			
2.1	<i>Da li interventna strategija Strateškog plana ZPP-a demonstrira dosljednost pokazujući jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba?</i>	2	Dok se temom erozije tla bavi nekoliko dijelova SWOT analize (npr. snaga „S1 – Provedba mjera PRR-a koje doprinose boljem gospodarenju tlom” i prijetnja „T2 – Degradacija tla”), intervencije u pogledu erozije tla nisu dizajnirane u sklopu SC6. Međutim, kako je pojasnilo Upravljačko tijelo, tema erozije tla bit će obrađena posredno kroz ekosheme. Dok su teme vezane za šume navedene u različitim dijelovima SWOT analize (tj. u “S3 – Visok udio šuma, šumskog zemljišta i travnjaka u ukupnom zemljištu i FSC certifikat šuma”, “W3 – Usitnjenost šumoposjeda i nesređenost zemljišnih knjiga privatnih šuma” zemljišne knjige privatnih šuma”, „W4 – Nepostojanje nacionalne strategije šumarstva”, „O6 – Okrupnjavanje šumoposjeda i sređivanje imovinsko-pravnih odnosa”, „T4 – Tendencija smanjenja ulaganja u održivo gospodarenje šumama”, „T7 - Trajna konzervacija gospodarskih šuma”) s fokusom na identificiranu potrebu za održivim gospodarenjem šumama, čini se da se ta potreba ne odražava u strategiji intervencije. Teme vezane za vodu, s fokusom na kvalitetu vode i vodoopskrbu, spominju se u SWOT analizi u “T5 – Negativan utjecaj ljudskih aktivnosti na vodne resurse” i “T6 – Promjenjivo stanje vodnih zaliha te problem zaslanjenja”, međutim nije osmišljena nijedna intervencija kako bi se adresirala ova specifična tema. U SWOT analizi, identificirana slabost “W1 - Niska razina obrazovanja poljoprivrednika u području digitalizacije i inovacija” naglašava da digitalne tehnologije mogu značajno poboljšati učinkovitost na i izvan poljoprivrednog gospodarstva, uz smanjenje troškova, olakšavanje preraspodjele proizvodnih resursa, poboljšanje produktivnosti, omogućujući inovacije i privlačenje više kapitala u proizvodnju, poboljšanje poljoprivrednog otiska i povezivanje proizvođača i kupaca. Slijedom toga, nužnost rada na informiranju i educiranju poljoprivrednika o mogućnostima i prednostima digitalizacije te pružanju potpore posebno starijim poljoprivrednicima, koji ne koriste novu tehnologiju ili nemaju potrebne digitalne vještine, identificirana je kao prilika u „O3 – Razvoj i primjena precizne poljoprivrede”. Međutim, čini se da se

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			digitalizacijom ne bavi niti jedna od osmišljenih intervencija za SC5.
2.2	Da li je SWOT analiza relevantna/koherentna? Da li su prezentirane informacije u SWOT analizi prikladne za identificiranje potreba?	1	SWOT analiza prepoznaje smanjenu upotrebu pesticida i mineralnih gnojiva i povećanu upotrebu organskih gnojiva kao snagu u "S2 – Smanjeno korištenje pesticida i mineralnih gnojiva, povećana uporaba organskih gnojiva". Međutim, kao prijetnja ("T2 – Degradacija tla") se navodi i smanjenje organske tvari u tlu u Hrvatskoj i cijeloj Europi, a kao glavni uzroci negativnog trenda se identificiraju intenzivna poljoprivredna proizvodnja i povećana uporaba mineralnih gnojiva koji su u suprotnosti s gore navedenom snagom. Prema dodatnim dobivenim informacijama od Upravljačkog tijela, intenzivna poljoprivredna proizvodnja nije nužno prijetnja sama po sebi, već samo ako poljoprivrednici proizvode na neodrživ način i smanjuju korištenje organskih gnojiva. Intervencija "31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama" posebno je usmjerena na podršku održivoj proizvodnji kako bi se izbjegli rizici. Štoviše, dok se spomenuta prijetnja odražava na dulje vremensko razdoblje (zadnjih pola stoljeća), identificirana snaga imala je za cilj ukazati na pozitivnu promjenu doživljenu u tom pogledu u novijim razdobljima.
2.3	U kojoj se mjeri potrebe temelje na dokazima (kao što je prikazano u opisu trenutne situacije/SWOT analizi)?	1	
2.4	Da li je veza između identificiranih potreba i (programiranih) specifičnih ciljeva vjerodostojna?	1	
2.5	Jesu li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost dovoljni u odnosu na specifične ciljeve?	1	
2.6	Odgovaraju li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost na sve aspekte identificiranih potreba?	1	
2.7	U slučaju proturječnosti između intervencija (povezane sa istim ili različitim specifičnim ciljevima), postoje li intervencije i/ili uvjetovanosti povezane sa istim specifičnim ciljem koje ih mogu kompenzirati ili smanjiti?	1	
2.8	U kojoj su mjeri određeni prioriteti potreba?	1	

Postoje li komplementarnosti i sinergije među intervencijama (i njihovim planiranim oblicima potpore) u postizanju programiranog specifičnog cilja?

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
3.1	Da li su osmišljene intervencije i/ili uvjetovanosti (potencijalno) komplementarni i djeluju li u sinergiji prema specifičnim ciljevima (ne proizvode negativne razmjene)?	1	
3.2	Da li su intervencije koje mogu proizvesti negativne razmjene popraćene intervencijama i/ili uvjetovanostima koji nadoknađuju ili smanjuju te razmjene?	1	
3.3	Postoje li (potencijali za) sinergije između različitih intervencija povezanih s istim specifičnim ciljem?	1	
3.4	Postoje li (potencijali za) sinergije između intervencija i/ili uvjetovanosti povezani s različitim specifičnim ciljevima?	1	
3.5	U kojoj su mjeri (potencijalno) sinergijske interakcije objašnjene između intervencija u svrhu postizanja ciljeva?	3	Iako se Poglavlje 3 bavi međuovisnostima i odnosima između nekih intervencija koje rezultiraju sinergijskim učincima, nedostaje detaljnije objašnjenje o mogućim sinergijama (ili nedostatku istih) između intervencija.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

4.2.6 Specifični cilj 6 – Bioraznolikost i obrađeni krajolici

Unutarnja koherentnost specifičnog cilja 6 pokazuje niz neslaganja između SWOT analize, identificiranih potreba i osmišljenih intervencija. Sljedeća pitanja zahtijevaju dodatnu pozornost:

- Intervencija “71.01. – Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima” nije povezana ni s jednom od potreba identificiranih u SC6.
- Iako su u SWOT analizi izbijanja novih i postojećih bolesti biljaka i životinja prepoznata kao prijetnja pod “T5 - Pojava novih biljnih i životinjskih bolesti i štetnika ili izbijanja epidemija postojećih bolesti i štetnika”, intervencija “55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze” odnosi se samo na pčelinjake. SWOT analiza ne ističe niti jedan specifičan sektor koji bi trebao takvu potporu, stoga bi bilo potrebno više konteksta o tome zašto je intervencija usmjerena upravo na sektor pčelarstva.
- SWOT analiza prenamjenu degradiranih šuma spominje kao slabost u „W1 – Mali broj korisnika i mala površina u postojećem PRR-u obuhvaćena aktivnostima koje doprinose zaštiti biološke raznolikosti iznad propisanog minimuma (višestruka usklađenost)” i u „W3 – Velik udio degradiranih šumskih sastojina”. Također se poziva na srodnu mjeru TOP 8.5.1, no nije pruženo pojašnjenje spomenute mjere. Također, tema se ne odražava u strategiji intervencije jer niti jedna od osmišljenih intervencija nije usmjerena na nju.
- Iako Poglavlje 3, odjeljak 3.1 (“Pregled okolišne i klimatske arhitekture”) dobro opisuje neke od međuovisnosti i odnosa između nekih intervencija koje rezultiraju sinergijskim učincima (npr. intervencije koje doprinose i SC4 i SC6), objašnjenje o mogućim sinergijama između intervencija osmišljenih za SC6 nedostaje.

Tablica u nastavku pruža detalje o pojedinim pitanjima.

Tablica 53: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 6

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj je mjeri Strateški plan ZPP-a interno koherentan?			
2.1	Da li interventna strategija Strateškog plana ZPP-a demonstrira dosljednost pokazujući jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba?	2	Intervencija “71.01. - Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima” nije povezana ni s jednom od potreba identificiranih za SC6. Iako se SWOT analiza ne bavi niti jednim sektorom posebno u pogledu izbijanja novih i postojećih bolesti biljaka i životinja

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			kako je opisano pod prijetnjom „T5 – Pojave novih biljnih i životinjskih bolesti i štetnika ili izbijanja epidemija postojećih bolesti i štetnika“, intervencija „55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze“ posebno je usmjerena samo na košnice. Potreban je dodatan kontekst u SWOT analizi kako bi se razumjelo zašto je intervencija usmjerena na ovaj specifični sektor. Dok se u SWOT analizi spominje tema degradiranih šuma, identificirane su dvije slabosti u tom pogledu (“W1 – Mali broj korisnika i mala površina u postojećem PRR-u obuhvaćena aktivnostima koje doprinose zaštiti biološke raznolikosti iznad propisanog minimuma (višestruka usklađenost)” i “W3 – Velik udio degradiranih šumskih sastojina”) te je također spomenuta (ali ne i razrađena) mjera TOP 8.5.1. iz prošlih programskih razdoblja, međutim niti jedna od osmišljenih intervencija ne obrađuje specifično ovu temu.
2.2	Da li je SWOT analiza relevantna/koherentna? Da li su prezentirane informacije u SWOT analizi prikladne za identificiranje potreba?	1	
2.3	U kojoj se mjeri potrebe temelje na dokazima (kao što je prikazano u opisu trenutne situacije/SWOT analizi)?	1	
2.4	Da li je veza između identificiranih potreba i (programiranih) specifičnih ciljeva vjerodostojna?	1	
2.5	Jesu li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost dovoljni u odnosu na specifične ciljeve?	1	
2.6	Odgovaraju li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost na sve aspekte identificiranih potreba?	1	
2.7	U slučaju proturječnosti između intervencija (povezane sa istim ili različitim specifičnim ciljevima), postoje li intervencije i/ili uvjetovanosti povezane sa istim specifičnim ciljem koje ih mogu kompenzirati ili smanjiti?	1	
2.8	U kojoj su mjeri određeni prioriteti potreba?	1	
Postoje li komplementarnosti i sinergije među intervencijama (i njihovim planiranim oblicima potpore) u postizanju programiranog specifičnog cilja?			
3.1	Da li su osmišljene intervencije i/ili uvjetovanosti (potencijalno) komplementarni i djeluju li u sinergiji prema specifičnim ciljevima (ne proizvode negativne razmjene)?	1	
3.2	Da li su intervencije koje mogu proizvesti negativne razmjene popraćene intervencijama i/ili uvjetovanostima koji nadoknađuju ili smanjuju te razmjene?	1	

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
3.3	Postoje li (potencijali za) sinergije između različitih intervencija povezanih s istim specifičnim ciljem?	1	
3.4	Postoje li (potencijali za) sinergije između intervencija i/ili uvjetovanosti povezani s različitim specifičnim ciljevima?	1	
3.5	U kojoj su mjeri (potencijalno) sinergijske interakcije objašnjene između intervencija u svrhu postizanja ciljeva?	3	Iako Poglavlje 3, odjeljak 3.1 ("Pregled okolišne i klimatske arhitekture") dobro opisuje neke od međuovisnosti i odnosa između nekih intervencija koje rezultiraju sinergijskim učincima (npr. intervencije koje doprinose i SC4 i SC6), objašnjenje o mogućim sinergijama između intervencija osmišljenih za SC6 nedostaje.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

4.2.7 Specifični cilj 7 – Strukturna promjena i generacijska obnova

Planirane intervencije uglavnom su dosljedne i dobro opisane. Identificirana su dva manja problema, jedan na razini SC-a i jedan koji je specifičan za intervenciju „75.01. – Uspostava mladih poljoprivrednika“:

- Kriteriji za odabir prihvatljivih projekata u vezi s intervencijom „75.01. – Uspostava mladih poljoprivrednika“ je taj da vlasništvo ima prednost nad zakupom ili drugim ugovornim sporazumima za prihvatljive projekte, međutim, kako je prikazano u SWOT analizi, većina mladih poljoprivrednika nastoji uzeti svoje zemljište u zakup. S obzirom na činjenicu da je prosječni mladi poljoprivrednik u 2017. godini koristio 23 ha poljoprivrednog zemljišta, od čega je 21,5 ha zemljišta bilo u zakupu, trebalo bi jasnije pojasniti kako se intervencijom cilja na potporu mladim poljoprivrednicima.
- Dvije intervencije u okviru SC7 koriste bespovratna sredstva kao instrumente potpore. Istodobno, pregled intervencija u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC7.4 Strateškog plana ZPP-a ("Logika intervencije") razrađuje način na koji FI u intervencijama ruralnog razvoja djeluju u korist specifičnog cilja.

Upravljačko tijelo je pojasnilo da korištenje financijskih instrumenata nije planirano na početku provedbe Strateškog plana ZPP-a i da će se potrebe mladih poljoprivrednika rješavati kroz druge specifične FI intervencije (predložene u okviru SC2) te da će se koristiti komplementarni i sinergijski učinci putem bespovratnih intervencija u okviru SC7. Ovi financijski instrumenti bit će definirani u kasnijoj fazi, a što je razlog zašto relevantne informacije u ovoj fazi nisu uključene u Strateški plan ZPP-a.

Tablica u nastavku daje pojedinosti o vrednovanju unutarnje koherentnosti.

Tablica 54: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 8

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj je mjeri Strateški plan ZPP-a interno koherentan?			
2.1	Da li interventna strategija Strateškog plana ZPP-a demonstrira dosljednost pokazujući jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba?	2	Većina mladih poljoprivrednika nisu vlasnici poljoprivrednog zemljišta koje obrađuju, već ga uzimaju u zakup. Međutim, kriteriji za odabir prihvatljivih projekata u vezi s intervencijom „75.01. – Uspostava mladih poljoprivrednika“ postavljaju da vlasništvo ima prednost nad zakupom ili drugim ugovornim sporazumima za prihvatljive projekte. Trebalo bi biti jasnije navedeno kako je cilj intervencije usmjeren na potporu mladim poljoprivrednika.

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
2.2	Da li je SWOT analiza relevantna/koherentna? Da li su prezentirane informacije u SWOT analizi prikladne za identificiranje potreba?	1	
2.3	U kojoj se mjeri potrebe temelje na dokazima (kao što je prikazano u opisu trenutne situacije/SWOT analizi)?	1	
2.4	Da li je veza između identificiranih potreba i (programiranih) specifičnih ciljeva vjerodostojna?	1	
2.5	Jesu li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost dovoljni u odnosu na specifične ciljeve?	1	
2.6	Odgovaraju li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost na sve aspekte identificiranih potreba?	1	
2.7	U slučaju proturječnosti između intervencija (povezane sa istim ili različitim specifičnim ciljevima), postoje li intervencije i/ili uvjetovanosti povezane sa istim specifičnim ciljem koje ih mogu kompenzirati ili smanjiti?	1	
2.8	U kojoj su mjeri određeni prioriteti potreba?	1	
Postoje li komplementarnosti i sinergije među intervencijama (i njihovim planiranim oblicima potpore) u postizanju programiranog specifičnog cilja?			
3.1	Da li su osmišljene intervencije i/ili uvjetovanosti (potencijalno) komplementarni i djeluju li u sinergiji prema specifičnim ciljevima (ne proizvode negativne razmjene)?	1	
3.2	Da li su intervencije koje mogu proizvesti negativne razmjene popraćene intervencijama i/ili uvjetovanostima koji nadoknađuju ili smanjuju te razmjene?	1	
3.3	Postoje li (potencijali za) sinergije između različitih intervencija povezanih s istim specifičnim ciljem?	1	
3.4	Postoje li (potencijali za) sinergije između intervencija i/ili uvjetovanosti povezani s različitim specifičnim ciljevima?	1	
3.5	U kojoj su mjeri (potencijalno) sinergijske interakcije objašnjene između intervencija u svrhu postizanja ciljeva?	1	Dok osmišljene intervencije koriste bespovratna sredstva kao instrumente potpore, pregled intervencija (odjeljak 2.1.SC1.4) uključuje informacije o doprinosu financijskih instrumenata za SC7. Stoga je nejasno zašto FI nisu uključeni kao instrumenti potpore. Kako je objasnilo Upravljačko tijelo, potrebe mladih poljoprivrednika će se adresirati putem FI intervencija predloženih u okviru SC2, a ako bude potrebno, to će se dodatno planirati u kasnijoj fazi također unutar SC7. Budući da će specifičnosti ovih financijskih instrumenata biti definirane u kasnijoj fazi, ove informacije trenutno nisu uključene u Strateški plan ZPP-a.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacрта Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

4.2.8 Specifični cilj 8 – Radna mjesta i rast u ruralnim područjima

Planirane intervencije i njihova temeljna logika su koherentni. Neka pitanja odnose se na vezu između SWOT-a i planiranih intervencija te korištenje sinergije:

- Čini se da je drvna industrija (proizvodnja namještaja) važna imovina hrvatskog gospodarstva na temelju SWOT analize, međutim u logici intervencije šumarstvo se obrađuje samo kao rekreacijska tema (izgradnja poučnih staza, vidikovca itd.) i drvna industrija nije u primarnom opsegu strategije intervencije.
- Predviđeno korištenje sinergije i komplementarnosti intervencija u okviru SC8 nije dovoljno objašnjeno. Veze između osmišljenih intervencija bi se mogle više naglasiti, na primjer razvoj ruralne infrastrukture, posebice dječjih vrtića, mogao bi biti od koristi za zapošljavanje žena.

Tablica u nastavku daje sažetak ocjene koherentnosti, komplementarnosti i sinergije u okviru specifičnog cilja.

Tablica 55: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 8

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj je mjeri Strateški plan ZPP-a interno koherentan?			
2.1	<i>Da li interventna strategija Strateškog plana ZPP-a demonstrira dosljednost pokazujući jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba?</i>	2	Dok SWOT analiza drvnu industriju (osobito proizvodnju namještaja) ističe kao jaku prednost hrvatskog gospodarstva, strategija intervencije ne odražava tu specifičnost, već se bavi sektorom kao rekreacijskom temom (npr. kroz izgradnju poučnih staza i vidikovaca).
2.2	<i>Da li je SWOT analiza relevantna/koherentna? Da li su prezentirane informacije u SWOT analizi prikladne za identificiranje potreba?</i>	1	
2.3	<i>U kojoj se mjeri potrebe temelje na dokazima (kao što je prikazano u opisu trenutne situacije/SWOT analizi)?</i>	1	
2.4	<i>Da li je veza između identificiranih potreba i (programiranih) specifičnih ciljeva vjerodostojna?</i>	1	
2.5	<i>Jesu li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost dovoljni u odnosu na specifične ciljeve?</i>	1	
2.6	<i>Odgovaraju li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost na sve aspekte identificiranih potreba?</i>	1	
2.7	<i>U slučaju proturječnosti između intervencija (povezane sa istim ili različitim specifičnim ciljevima), postoje li intervencije i/ili uvjetovanosti povezane sa istim specifičnim ciljem koje ih mogu kompenzirati ili smanjiti?</i>	1	
2.8	<i>U kojoj su mjeri određeni prioriteti potreba?</i>	1	
Postoje li komplementarnosti i sinergije među intervencijama (i njihovim planiranim oblicima potpore) u postizanju programiranog specifičnog cilja?			
3.1	<i>Da li su osmišljene intervencije i/ili uvjetovanosti (potencijalno) komplementarni i djeluju li u sinergiji prema specifičnim ciljevima (ne proizvode negativne razmjene)?</i>	1	
3.2	<i>Da li su intervencije koje mogu proizvesti negativne razmjene popraćene intervencijama i/ili uvjetovanostima koji nadoknađuju ili smanjuju te razmjene?</i>	1	

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
3.3	Postoje li (potencijali za) sinergije između različitih intervencija povezanih s istim specifičnim ciljem?	1	
3.4	Postoje li (potencijali za) sinergije između intervencija i/ili uvjetovanosti povezani s različitim specifičnim ciljevima?	1	
3.5	U kojoj su mjeri (potencijalno) sinergijske interakcije objašnjene između intervencija u svrhu postizanja ciljeva?	2	Iako plan spominje kako će očekivani učinci intervencija općenito pridonijeti SC8, on ne objašnjava moguće sinergijske odnose među njima.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

4.2.9 Specifični cilj 9 – Zdravlje, hrana i antimikrobna rezistencija

Strategija intervencija za SC9 općenito je koherentna. Ipak su identificirana tri manja problema.

- Smanjenje upotrebe pesticida posljednjih godina prikazano je kao snaga u SWOT analizi ("S2 – Smanjenje potrošnje pesticida"). Istodobno, identificirana je i prijetnja koja ističe da je razina intenzivne poljoprivrede (upotreba gnojiva, pesticida, drugih sredstava za zaštitu bilja i otkupljene hrane za životinje) porasla između 2013. i 2016. prema „T1 – Povećana razina intenzivne poljoprivrede“. To je naizgled u suprotnosti s prethodno spomenutom točkom SWOT-a.
- Nedostaje objašnjenje o mogućim sinergijskim interakcijama (ili nedostatku istih) za intervenciju „47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing.

Tablica u nastavku daje sažetak vrednovanja unutarnje koherentnosti strategije intervencije.

Tablica 56: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Specifični cilj 9

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj je mjeri Strateški plan ZPP-a interno koherentan?			
2.1	Da li interventna strategija Strateškog plana ZPP-a demonstrira dosljednost pokazujući jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba?	1	
2.2	Da li je SWOT analiza relevantna/koherentna? Da li su prezentirane informacije u SWOT analizi prikladne za identificiranje potreba?	2	SWOT analiza predstavlja „S2 – Smanjenje potrošnje pesticida“ kao snagu, ističući da je upotreba pesticida značajno smanjena: ukupno je u 2012. potrošeno 2.205.186 kg pesticida (herbicidi 46,8%; fungicidi 50,2%; zoocidi 3,0%), a što je smanjeno na 1.515.692 kg do 2017. Međutim, prezentiranoj tendenciji proturječi prijetnja „T1 – Povećana razina intenzivne poljoprivrede“ u kojoj se ističe da je površina sa srednjom razinom unosa porasla sa 37% na 46%, a površina s visokom razinom unosa sa 24% na 29% (unosi uključuju gnojiva, pesticide, druga sredstva za zaštitu bilja i otkupnu hranu za životinje) između 2013. i 2016. godine.
2.3	U kojoj se mjeri potrebe temelje na dokazima (kao što je prikazano u opisu trenutne situacije/SWOT analizi)?	1	

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
2.4	Da li je veza između identificiranih potreba i (programiranih) specifičnih ciljeva vjerodostojna?	1	
2.5	Jesu li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost dovoljni u odnosu na specifične ciljeve?	1	
2.6	Odgovaraju li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost na sve aspekte identificiranih potreba?	1	
2.7	U slučaju proturječnosti između intervencija (povezane sa istim ili različitim specifičnim ciljevima), postoje li intervencije i/ili uvjetovanosti povezane sa istim specifičnim ciljem koje ih mogu kompenzirati ili smanjiti?	1	
2.8	U kojoj su mjeri određeni prioriteta potreba?	1	
Postoje li komplementarnosti i sinergije među intervencijama (i njihovim planiranim oblicima potpore) u postizanju programiranog specifičnog cilja?			
3.1	Da li su osmišljene intervencije i/ili uvjetovanosti (potencijalno) komplementarni i djeluju li u sinergiji prema specifičnim ciljevima (ne proizvode negativne razmjene)?	1	
3.2	Da li su intervencije koje mogu proizvesti negativne razmjene popraćene intervencijama i/ili uvjetovanostima koji nadoknađuju ili smanjuju te razmjene?	1	
3.3	Postoje li (potencijali za) sinergije između različitih intervencija povezanih s istim specifičnim ciljem?	1	
3.4	Postoje li (potencijali za) sinergije između intervencija i/ili uvjetovanosti povezani s različitim specifičnim ciljevima?	1	
3.5	U kojoj su mjeri (potencijalno) sinergijske interakcije objašnjene između intervencija u svrhu postizanja ciljeva?	2	Dok intervencija "70.06. – Plaćanja za dobrobit životinja" spominje svoje odnose s drugim intervencijama u Poglavlju 5, odjeljku 5 ("Specifični dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije"), za intervenciju "47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing" takvo objašnjenje nedostaje.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

4.2.10 Međusektorski cilj XCO – Poticanje pojednostavljenja

Što se tiče međusektorskog cilja, identificirana su dva problema koja se tiču logičnih veza između potreba i osmišljenih intervencija, kao i sinergije između intervencija.

- Dvije intervencije izravno se bave pčelarstvom ("55.1.a.01. - Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije" i "55.1.e.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda"), ali u SWOT analizi ova tema u potpunosti nedostaje.
- Potencijalne sinergije (ili njihov nedostatak) između osmišljenih intervencija nisu obrađene u Strateškom planu ZPP-a.

Detalji o vrednovanju prikazani su u tablici u nastavku.

Tablica 57: Sažetak evaluacije interne koherentnosti, komplementarnosti i sinergije – Međusektorski cilj XCO

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj se mjeri Strateški plan ZPP-a interno koherentan?			
2.1	Da li interventna strategija Strateškog plana ZPP-a demonstrira dosljednost pokazujući jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba?	1	
2.2	Da li je SWOT analiza relevantna/koherentna? Da li su prezentirane informacije u SWOT analizi prikladne za identificiranje potreba?	1	
2.3	U kojoj se mjeri potrebe temelje na dokazima (kao što je prikazano u opisu trenutne situacije/SWOT analizi)?	2	Dvije od 8 osmišljenih intervencija bave se pčelarstvom ("55.1.a.01. - Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije" i "55.1.e.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda"), međutim SWOT analiza ne navodi nikakav kontekst i dokaze za potrebe za podršku pčelarstvu ili slične teme.
2.4	Da li je veza između identificiranih potreba i (programiranih) specifičnih ciljeva vjerodostojna?	1	
2.5	Jesu li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost dovoljni u odnosu na specifične ciljeve?	1	
2.6	Odgovaraju li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost na sve aspekte identificiranih potreba?	1	
2.7	U slučaju proturječnosti između intervencija (povezane sa istim ili različitim specifičnim ciljevima), postoje li intervencije i/ili uvjetovanosti povezane sa istim specifičnim ciljem koje ih mogu kompenzirati ili smanjiti?	1	
2.8	U kojoj su mjeri određeni prioriteti potreba?	1	
Postoje li komplementarnosti i sinergije među intervencijama (i njihovim planiranim oblicima potpore) u postizanju programiranog specifičnog cilja?			
3.1	Da li su osmišljene intervencije i/ili uvjetovanosti (potencijalno) komplementarni i djeluju li u sinergiji prema specifičnim ciljevima (ne proizvode negativne razmjene)?	1	
3.2	Da li su intervencije koje mogu proizvesti negativne razmjene popraćene intervencijama i/ili uvjetovanostima koji nadoknađuju ili smanjuju te razmjene?	1	
3.3	Postoje li (potencijali za) sinergije između različitih intervencija povezanih s istim specifičnim ciljem?	1	
3.4	Postoje li (potencijali za) sinergije između intervencija i/ili uvjetovanosti povezani s različitim specifičnim ciljevima?	1	

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
3.5	U kojoj su mjeri (potencijalno) sinergijske interakcije objašnjene između intervencija u svrhu postizanja ciljeva?	3	Potencijalne sinergije (ili njihov nedostatak) između osmišljenih intervencija nisu obrađene u Strateškom planu ZPP-a.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

5 Evaluacija vanjske koherentnosti

5.1 Uvod

Podrška i poboljšanje zaštite okoliša i klimatskih akcija te doprinosi u ostvarivanju okolišnih i klimatskih ciljeva Unije imaju vrlo visok prioritet u budućnosti poljoprivrede i šumarstva Unije. Strateški plan ZPP-a bi trebao uključivati elemente koji podupiru ili na drugi način potiču širok raspon aktivnosti u postizanju ciljeva unutar poljoprivrede, proizvodnje hrane, šumarstva i ruralnih područja u cjelini.

Osim poboljšanog modela uvjetovanosti kao sastavnog dijela ekološke arhitekture Strateškog plana ZPP-a, Strateški plan ZPP-a bi trebao pokazati veću ukupnu ambiciju u usporedbi s prošlosti u pogledu specifičnih okolišnih i klimatskih ciljeva (specifični ciljevi 4-6). Prema članku 105. Uredbe, smatra se da se takva ambicija sastoji od niza elemenata koji se, između ostalog, odnose na pokazatelje ostvarenja, ciljeve postavljene u odnosu na pokazatelje rezultata, dizajn intervencija, namjeravanu provedbu sustava uvjetovanosti i financijsko planiranje.

Osim osiguravanja unutarnje koherentnosti, Strateški plan ZPP-a treba pokazati kako se veže na (ili podržava) vanjske nacionalne planove i planove na razini EU te kako nadopunjuje druge nacionalne strategije, planove i politike, u skladu s člankom 109. stavkom 2.a(v) (kako ekološka i klimatska arhitektura Strateškog plana ZPP-a treba pridonijeti postizanju i usklađenosti s dugoročnim nacionalnim ciljevima utvrđenim u zakonodavnim aktima navedenim u Prilogu XIII. Uredbe ili onima koji proizlaze iz njih). Osim posebno navedenih propisa, Strateški plan ZPP-a se može pozivati i na druge nacionalne planove, direktive, strategije itd.

Cilj ove sekcije je procjena usklađenosti Strateškog plana ZPP-a s relevantnim vanjskim regulatornim zahtjevima, kao i procjena pristupa ambiciji Strateškog plana ZPP-a.

5.2 Sažetak osnove za vrednovanje

Prvenstveno Poglavlje 3 ("Dosljednost strategije i komplementarnosti") Strateškog plana ZPP-a opisuje unutarnju i vanjsku koherentnost strateškog plana kao što je gore navedeno. Međutim, vanjska koherentnost je također procijenjena zajedno s drugim dostupnim relevantnim podacima iz poglavlja 2, poglavlja 5 i SWOT analiza za SC4, SC5 i SC6.

5.3 Evaluacija doprinosa Strateškog plana ZPP-a ekološkim i klimatskim ciljevima – povećana ambicija

Pregled veće ukupne ambicije u usporedbi s prijašnjim periodom u pogledu specifičnih ciljeva vezanih uz okoliš i klimu pretpostavlja analizu i razumijevanje niza elemenata u Strateškom planu ZPP-a kako bi se utvrdila kvalitativna i kvantitativna prosudba o razinama ambicija (elementi SWOT analiza i procjena potreba, strategija intervencije, predloženi pristup provedbi uvjetovanosti, opisi intervencija te ciljevi i financijski planovi). Jednostavna usporedba prošlih i planiranih budućih proračunskih izdvajanja u Strateškom planu ZPP-a ne smatra se dostatnim indikatorom, ali navedena usporedba predstavlja jedan od ključnih elemenata u analizi.

Kao što je objašnjeno u poglavlju 3.1.3 ("Objašnjenje o tome kako postići veći ukupni doprinos naveden u članku 105"), elementi zelene arhitekture podržavaju ambiciozniji prijelaz na održivije proizvodne sustave u skladu s ciljevima Europskog zelenog plana i ključnim strateškim dokumentima (kao što su Strategija od farme do vilice i EU Strategija za bioraznolikost do 2030.).

U suštini, veća ukupna ambicija proizlazi iz uvećanih pravila o uvjetovanosti i dizajnu intervencija, odnosno novih zelenih intervencija unutar ekoshema iz prvog stupa i dodatnih ciljanih intervencija ruralnog razvoja iz drugog stupa, tj. veća ambicija se razmatra kroz osmišljene intervencije i sustav uvjetovanosti.

5.3.1 Procjena pojedinačnih aspekata povećane ambicije

Osmišljene intervencije

Za razliku od obveznih zelenih praksi koje su poljoprivrednici bili obvezni provoditi u razdoblju od 2015. do 2022. kako bi ostvarili pravo na izravna plaćanja, nove ekosheme su dobrovoljne za poljoprivrednike. Pravila unutar ranije primjenjivanih zelenih praksi bila su takva da je dio poljoprivrednika imao pravo na potporu, pri čemu je bio izuzet od

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

aktivne primjene takvih praksi. Nasuprot tome, obveza provedbe propisanih praksi odnosi se na sve poljoprivrednike koji se prijave za ekosheme bez iznimke.

Iz postojeće mjere 10 „Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene” PRR Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. prenesene su dvije intervencije u okviru sedam ekoshema. Ove intervencije su “31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama” i “31.07. – Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”.

Pet intervencija unutar sedam ekoshema su nove intervencije i, s obzirom na propisane obveze, predstavljaju pojačanu ambiciju u odnosu na dva specifična cilja vezana uz klimu, okoliš i bioraznolikost:

- 31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina;
- 31.02. – Pašarenje na pašnjacima;
- 31.03. – Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina;
- 31.05. – Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina;
- 31.06. – Konzervacijska poljoprivreda.

Predviđene klimatske i ekološke intervencije u okviru II. stupa ZPP-a nastavak su postojećih mjera koje se provode u okviru PRR Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020., i to:

- mjera 10 “Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene” za intervencije “70.01. – Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima”, “70.02. – Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama” i “70.03. – Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja”;
- mjera 11 “Ekološki uzgoj” za intervenciju “70.04. – Ekološki uzgoj”, kao potpora tranziciji i održavanju ekoloških praksi i metoda nastaviti će se i 2023. kako bi se što više poljoprivrednika potaknulo na prelazak s konvencionalne na organsku proizvodnju.

Što se tiče investicijskih intervencija, potpora neproizvodnim ulaganjima vezanim uz zaštitu okoliša iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. nastaviti će se provoditi unutar Strateškog plana ZPP-a npr. kroz intervenciju „73.01. – Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš”. Intervencija “74.01. – Potpora za sustave javnog navodnjavanja” odnosi se na izgradnju novog cjelovitog sustava javnog navodnjavanja.

Dodatno, u 3. poglavlju Strateškog plana ZPP-a spominju se i intervencije „72.01. – Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)” i “73.05. – Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma”.

Vezano za uvjetovanosti, plan navodi ukoliko se dodatni zahtjevi uz uvjete GAEC-a provode za svaku od predviđenih intervencija u poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”). Međutim, napominjemo da nije eksplicitno navedeno kako Strateški plan ZPP-a planira doprinijeti povećanoj ambiciji.

Aspekt financijske alokacije

Kao što je navedeno u poglavlju 3 (“Dosljednost strategije i komplementarnosti”) Strateškog plana ZPP-a, povećana ambicija poljoprivrede u svrhu postizanja ciljeva vezanih uz klimu, okoliš i bioraznolikost odražava se i u iznosu financijskih sredstava za intervencije iz Strateškog plana ZPP-a koji imaju izravan doprinos tim ciljevima. 40,65% ukupne omotnice EPFRR-a bit će dodijeljeno za intervencije vezane uz specifične okolišne i klimatske ciljeve (prema članku 93(1) Uredbe (EU) 2021/2115), a 25% omotnice za izravna plaćanja bit će izdvojeno u okviru EFJP-a za provedbu ekoshema.

Pregled proračunskih izdvajanja ukazuje na značajan i materijalan fokus u pogledu specifičnih ciljeva Strateškog plana ZPP-a vezanih uz okoliš i klimu, tj.:

- raspodjela proračunskih izdvajanja prema specifičnim ciljevima na Slika 13 ukazuje da sva tri SC-a povezana s klimom ulaze u četiri najznačajnije stavke;
- raspodjela proračunskih izdvajanja prema potrebama, kako je prikazano na Slika 12, pokazuje da je alokacija na potrebe vezane za okolišne ciljeve također vrlo značajna, te su Potreba 7 („Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena), Potreba 10 („Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i poboljšanje biološke raznolikosti i očuvanje genetskih resursa”) i Potreba 9 („Primjena praksi za smanjenje negativnog utjecaja na tlo, vodu i zrak i povećanje organske tvari u tlu”) zastupljene u top pet stavki, a nakon kojih slijedi Potreba 8 („Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi”).

Ciljevi postavljeni prema pokazateljima

Članak 105. stavak 2. Uredbe navodi da „države članice u svojim strateškim planovima ZPP-a [...] obrazlažu očekivana poboljšanja u odnosu na relevantne pokazatelje učinka iz Priloga I.”. Na temelju sadržaja Strateškog plana ZPP-a i

podataka, kao i dokumenata i informacija dostupnih timu za vrednovanje u vrijeme završetka ovog izvješća, nije moguće donijeti jasnu prosudbu o tome kako je i da li je veća ambicija primjenjiva na pojedinačne pokazatelje rezultata povezane s ciljevima vezanim uz okoliš (tj. SC4, SC5 i SC6).

5.3.2 Zaključci horizontalne evaluacije

- Uzimajući u obzir kombinacije uvjeta i intervencija, čini se da postoji ambicija za doprinos većim učincima na područja okoliša/klime. Međutim, Strateški plan ZPP-a se ne poziva izričito na statističke osnovne informacije (tj. podatke vezane uz mjere iz razdoblja 2014.-2020.).
- Što se tiče objašnjenja o većoj ambiciji, razrada o tome kako se očekuje veća ambicija u odnosu na već provedene mjere PRR-a nije navedena za postojeće ekosheme, dok su ostale postojeće vrste mjera navedene u poglavlju 3. Strateškog plana ZPP-a (za sve eko sheme s postojećim klimatskim i ekološkim mjerama iz PRR-a).
- Vezano za potpore vezane za ulaganja (tj. intervencije „73.01. – Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš” i „74.01. – Potpora za sustave javnog navodnjavanja”) čini se nejasno kako se kroz njih nastoje ostvariti veće ambicije.
- Na temelju poglavlja 3 Strateškog plana ZPP-a nije jasno odnose li se intervencije „72.01. – Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)” i „73.05. – Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma” na neke postojeće mjere.

Tablica 58: Evaluacija horizontalnih aspekata povezanih s doprinosima Strateškog plana ZPP-a ciljevima vezanim uz okoliš i klimu

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a demonstrira doprinose okolišnim i klimatskim ciljevima?			
4.1	<i>Uzima li procjena potreba u obzir nacionalne okolišne i klimatske planove koji proizlaze iz zakonodavnih akata navedenih u Prilogu XIII. Uredbe o ZPP-u?</i>	1	
4.2	<i>Opisuju li strategija intervencija Strateškog plana ZPP-a kako su adresirane nacionalne, regionalne i/ili lokalne potrebe povezane s okolišem i klimom, a koje su prethodno identificirane kroz SWOT/procjenju potreba?</i>	2	Detaljna procjena evaluacijskih pitanja opisana je u Poglavlju 3 (‘‘Evaluacija logike intervencije’’) ovog ex-ante vrednovanja za SC4, SC5 i SC6.
4.3	<i>Pokazuje li strategija intervencija Strateškog plana ZPP-a na koji način uvjetovanost, intervencije (uključujući planirane oblike potpore i proračunska izdvajanja) i njihova kombinacija doprinose specifičnim ciljevima vezanim za okoliš/klimu u svrhu ostvarivanja većih učinaka na okoliš/klimu u odnosu na prethodno razdoblje?</i>	2	Uzimajući u obzir kombinacije uvjetovanosti i intervencija, čini se da postoji ambicija doprinosa većim učincima na područja okoliša/klime. Međutim, Strateški plan ZPP-a se ne poziva izričito na statističke osnovne informacije (tj. mjere vezane uz podatke za razdoblje 2014.-2020.).
4.4	<i>Pokazuje li Strateški plan ZPP-a ambicioznije ciljeve u odnosu na okolišne i klimatske ciljeve iz prethodnog razdoblja?</i>	3	Pojašnjenje o tome kako se očekuje veća ambicija u odnosu na već provedene mjere PRR-a u odnosu na postojeće ekosheme i druge postojeće vrste mjera nije navedeno u Strateškom planu ZPP-a (za sve ekosheme s postojećim klimatskim i ekološkim mjerama iz PRR-a). Što se tiče intervencija povezanih s ulaganjima (tj. „73.01. – Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš” i „74.01. – Potpora za sustave javnog navodnjavanja”), čini se nejasno kako se planiraju ostvariti veće ambicije.

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			Na temelju poglavlja 3 Strateškog plana ZPP-a nije jasno da li se intervencije „72.01. – Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)” i “73.05. – Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma” odnose na već postojeće mjere.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

5.4 Evaluacija koherentnosti Strateškog plana ZPP-a sa drugim relevantnim instrumentima

5.4.1 Ciljevi koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata iz Priloga XIII

Poglavlje 3, odjeljak 3.1.4 („Objašnjenje kako bi ekološka i klimatska arhitektura Strateškog plana ZPP-a trebala doprinijeti već utvrđenim dugoročnim nacionalnim ciljevima utvrđenim u zakonodavnim instrumentima iz Priloga XIII ili koji proizlaze iz njih”) opisuje doprinos i dosljednost Strateškog plana ZPP-a u skladu s propisima navedenim u Prilogu XIII. To je informativni dio, dobro strukturiran i posebno upućuje na intervencije u okviru ZPP plana koje će podržati dotična područja.

Međutim, potrebno je obratiti pozornost na sljedeće pitanje:

- U odjeljku 3.1.4, unutar elaborata o doprinosu i konzistentnosti Strateškog plana ZPP-a Direktivi Vijeća 92/43/EEC od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore, nije dovoljno objašnjeno kako će upravo neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš (npr. intervencija „73.01. – Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš”) biti usmjerena na ovo područje. Izjave su općenite, za razliku od ostalih objašnjenja vezana za ulaganja (za ostale direktive).

5.4.2 Doprinos postizanju ciljeva Unije za 2030. utvrđenih u Strategiji od farme do vilice i EU Strategiji za bioraznolikost

U vezi s razradom nacionalnih doprinosa u postizanju ciljeva Unije za 2030. utvrđenih u Strategiji od farme do vilice i EU Strategiji za bioraznolikost, ona je navedena u poglavlju 2, odjeljku 2.3.3 „Dosljednost i doprinos ciljevima Unije za 2030. u Strategiji od farme do vilice i EU Strategiji za bioraznolikost za 2030.“, a odnosi se na doprinose sljedećim ciljevima EU-a:

- smanjenje gubitka hranjivih tvari u tlu za 50% do 2030.,
- 10% poljoprivrednog zemljišta ima krajobrazne elemente s velikom biološkom raznolikošću do 2030. godine,
- 25% poljoprivrednog zemljišta pod ekološkom poljoprivredom do 2030.
- smanjenje upotrebe (visokorizičnih) pesticida za 50% do 2030.,
- 50% smanjenja upotrebe životinjskih antibiotika do 2030.
- 100% pokrivenosti širokopojasnom infrastrukturom do 2030.

Vezano za doprinose ciljevima navedenima u poglavlju 2., odjeljku 2.3.3 („Dosljednost i doprinos ciljevima Unije za 2030. utvrđenim u Strategiji od farme do vilice i EU Strategiji za bioraznolikost za 2030.“) Strateškog plana ZPP-a, identificirani su sljedeći problemi:

- Strateški plan ZPP-a ne opisuje eksplicitno kako će osmišljene intervencije biti usklađene s ciljem 50% smanjenja upotrebe životinjskih antibiotika;
- nejasno je postoje li već definirani specifični ciljevi na nacionalnoj razini s kojima je Strateški plan ZPP-a usklađen ili ih treba uzeti u obzir (osim za organsku poljoprivredu, a za što je izričito navedeno da je cilj do 2028. da organski uzgoj dosegne 12 % udjela u ukupnoj korištenoj poljoprivrednoj površini).

5.4.3 Ostali instrumenti

SWOT analize za SC4-6 uzimaju u obzir niz vanjskih nacionalnih planova, strategija, direktiva i propisa. Popis ostalih relevantnih instrumenata osim Strategije od farme do vilice i EU Strategiji za bioraznolikost koji se spominju u SWOT analizama prikazan je u donjoj tablici.

Tablica 59: Ostali relevantni instrumenti uzeti u obzir u SWOT analizama SC4, SC5 i SC6

Specifičan cilj	Relevantni instrumenti razmatrani u SWOT analizama za SC-ove
SC4 ("Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena")	• Zakona o drvenastim kulturama kratkih ophodnji («Narodne novine», br. 15/2018, br. 111/2018) • Direktiva Vijeća 91/676 / EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla • Direktiva 2000/60 / EZ o uspostavljanju zajedničkog okvira za vodnu politiku (SL L 327, 22.12.2000.) • Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. godine s pogledom na 2050. godinu • Plan upravljanja šumama Republike Hrvatske 2016.-2025. • Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku 2021.-2030. • Nacionalna strategija razvoja 2030. • Strategija prilagodbe Republike Hrvatske klimatskim promjenama do 2040. godine s pogledom na 2070. • Prijedlog Poljoprivredne strategije • Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021.
SC5 ("Učinkovito upravljanje prirodnim resursima")	• Strategija EU za šume 2030. • Nacionalni akcijski plan za održivu uporabu pesticida iz 2013. • Plan upravljanja riječnim slivom 2022-2027. • Odluka o određivanju ranjivih područja («Narodne novine», br. 130/2012.) • Prvi akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla • Plan upravljanja šumama Republike Hrvatske 2016.-2025. • Ciljevi održivog razvoja (SDG) usvojeni od strane Ujedinjenih Naroda • Pravilnik o metodologiji praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta («Narodne novine», br. 47/2019.) • Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja («Narodne novine», br. 71/2019.) • Direktiva o pročišćavanju gradskih otpadnih voda • Plan upravljanja vodama 2016.-2021.
SC6 ("Bioraznolikost i obrađeni krajolici")	• Konvencija o bioraznolikosti • Direktiva o očuvanju divljih ptica (2009/147 / EZ) • Direktiva o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (92/43 / EEZ) • Zakon o zaštiti okoliša • Uredba o procjeni utjecaja na okoliš • Zakon o šumama • Globalni strateški plan za biološku raznolikost 2011.-2020. • Zakon o zaštiti prirode • Zaštita prirode Republike Hrvatske od 2017. do 2025. godine • Nacionalni program protuminskog djelovanja Republike Hrvatske 2020.-2026. • Pravilnik o gospodarenju šumama • Pravilnik o područjima od društvenog značaja

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Za razliku od SWOT analiza, na razini SC-ova identificirani su relevantni instrumenti za svaki ekološki i klimatski SC kao što je navedeno u poglavlju 2, odjeljcima 2.1.SC4.4, 2.1.SC5.4 i 2.1.SC6.4 (tj. Odjeljak "Logika intervencije" u svakom SC) su isti. Relevantni instrumenti u navedenim odjeljcima su sljedeći:

- Strategija poljoprivrede 2020.-2030. "Više od farme";
- Strategija održivog razvoja Republike Hrvatske (NN 30/09);
- Strategija prilagodbe Republike Hrvatske klimatskim promjenama do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu;
- Strategija niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. godine s pogledom na 2050. godinu;
- Akcijski plan za provedbu Strategije niskougličnog razvoja Republike Hrvatske od 2021. do 2025. godine;
- Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030.

Međutim, usporedbom popisa instrumenata predstavljenih u SWOT analizama i identificiranih relevantnih instrumenata navedenih u Strateškom planu ZPP-a, uočeni su sljedeći problemi:

- nije navedeno pojašnjenje o tome kako su identificirani relevantni instrumenti opisani u navedenim odjeljcima Strateškog plana ZPP-a usklađeni sa SC-ovima i kako im doprinose;
- identificirani relevantni instrumenti i instrumenti na koje upućuje SWOT analiza podudaraju se samo u slučaju SC4, gdje su "Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za Republiku Hrvatsku 2021.-2030." i "Strategija prilagodbe Republike Hrvatske klimatskim promjenama do 2040. godine s pogledom na 2070." uključene na oba mjesta;
- u slučaju SC5 i SC6, čini se da se ne podudara popis relevantnih identificiranih instrumenata naveden u odjeljcima 2.1.SC5.4 i 2.1.SC6.4 (npr. odjeljak "Strategija intervencije" svakog SC) sa instrumentima na koje se SWOT analize za te specifične ciljeve pozivaju.

Tablica 60: Evaluacija vanjske koherentnosti Strateškog plana ZPP-a s drugim relevantnim instrumentima

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj su mjeri alocirana proračunska sredstva u skladu sa programiranim specifičnim ciljevima Strateškog plana ZPP-a?			
5.1	<i>Pokazuje li strategija intervencije Strateškog plana ZPP-a jasno doprinos ciljevima relevantnih politika i ciljevima nacionalnih, EU i međunarodnih politika i/ili strategija koje je potpisala EU?</i>	2	U poglavlju 2., odjeljku 2.3.3 („Dosljednost i doprinos ciljevima Unije za 2030. utvrđenima u Strategiji od farme do vilice i EU Strategiji za bioraznolikost za 2030.“) nije eksplicitno opisano kako će osmišljene intervencije biti usklađene s Ciljem EU do 2030. o smanjenju upotrebe životinjskih antibiotika za 50%. Također je nejasno na temelju poglavlja 2, odjeljka 2.3.3 („Dosljednost i doprinos ciljevima Unije za 2030. navedenim u Strategiji od farme do vilice i EU Strategiji za bioraznolikost za 2030.“) postoje li već definirani specifični ciljevi koje dizajn Strateškog plana ZPP-a treba uzeti u obzir. Strateški plan ZPP-a ne navodi pojašnjenje o tome kako su identificirani relevantni instrumenti opisani u poglavlju 2, odjeljcima 2.1.SC4.4, 2.1.SC5.4 i 2.1.SC6.4 (tj. odjeljak "Logika intervencije" svakog SC) Strateškog plana ZPP-a usklađeni sa specifičnim ciljevima i kako im doprinose. Identificirani relevantni instrumenti i instrumenti na koje upućuje SWOT analiza podudaraju se samo u slučaju SC4, gdje su "Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za Republiku Hrvatsku 2021. – 2030." i "Strategija prilagodbe Republike Hrvatske klimatskim promjenama do 2040. godine s pogledom na 2070." prikazani na oba mjesta. U slučaju SC5 i SC6, čini se da se ne podudaraju popis relevantnih identificiranih instrumenata naveden u odjeljcima 2.1.SC5.4 i 2.1.SC6.4 (tj. odjeljak "Strategija intervencije" za svaki SC) i instrumenti na koje se SWOT analize tih specifičnih ciljeva pozivaju.

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
5.2	<i>Pružila li Strateški plan ZPP-a jasan pregled razgraničenja, komplementarnosti, sinergije i koordinacije između uvjeta Strateškog plana ZPP-a, intervencija i drugih intervencija financiranih iz drugih fondova Unije aktivnih u ruralnim područjima i/ili usmjerenih na slične korisnike, sudionike i/ili područja rada?</i>	2	Iako se Strateški plan ZPP-a bavi koordinacijom, razgraničenjem i komplementarnošću između EPFRR-a i drugih fondova Unije aktivnih u ruralnim područjima u poglavlju 4, odjeljku 4.5 („Pregled koordinacije, razgraničenja i komplementarnosti između EPFRR-a i drugih fondova Unije aktivnih u ruralnim područjima”) Strateškog plana ZPP-a, opis je jak općenit, generaliziran i nedovoljno detaljan. Mehanizmi razgraničenja su eksplicitni samo u odnosu na privatna ulaganja u gospodarstvo i drvnu industriju.
5.3	<i>Da li je strategija intervencija Strateškog plana ZPP-a u skladu sa zakonodavnim instrumentima (uključujući programe i planove proizašle iz njih) u vezi s okolišem i klimom kako je navedeno u Prilogu 11. Uredbe (u konačnom zakonu navedeni instrumenti su prikazani u Prilogu 13) i doprinosi li utvrđenim dugoročnim nacionalnim ciljevima propisanim u tim instrumentima (ili izvedenima iz tih instrumenata)?</i>	2	U odjeljku 3.1.4, unutar elaborata o doprinosu i konzistentnosti Strateškog plana ZPP-a Direktivi Vijeća 92/43/EEC od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore, nije dovoljno objašnjeno kako će upravo neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš (npr. intervencija „73.01. – Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš”) ciljati na ovo područje. Izjave su općenite i generalizirane, za razliku od ostalih objašnjenja ulaganja (za ostale direktive).
5.4	<i>Da li su predloženim mehanizmima koordinacije i razgraničenja na odgovarajući način obrađena potencijalna preklapanja (dvostruko financiranje) ili nedostatak financiranja između relevantnih instrumenata i intervencija? (uključujući izbjegavanje ovih preklapanja i mogućih praznina)</i>	2	Strateški plan ZPP-a ne rješava izričito potencijalna preklapanja ili nedostatke u financiranju između drugih relevantnih instrumenata ili intervencija.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacрта Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

6 Evaluacija dosljednosti proračunskih izdvajanja sa programiranim ciljevima

6.1 Uvod

Prema Uredbi, Strateški plan ZPP-a sadrži financijski plan s obveznim elementima navedenim u članku 112. Cilj ovog odjeljka je ocijeniti usklađenost financijskog plana s Uredbom i cjelokupnu usklađenost financijskog plana sa strategijom intervencija predviđenom Strateškim planom ZPP-a.

6.2 Sažetak osnove za vrednovanje

Procjena dosljednosti proračunskih izdvajanja sa programiranim ciljevima temelji se prvenstveno na Poglavlju 6 ("Financijski plan") Strateškog plana ZPP-a. Procjeniteljima je također dostavljena tablica izračuna koja uključuje detalje procesa procjene ciljeva u okviru intervencija ruralnog razvoja za pokazatelje rezultata. Organiziran je i sastanak na kojem se raspravljalo, između ostalog, o podacima koji se koriste za procjenu ciljnih vrijednosti, postupku pripreme procjene i drugim čimbenicima koji bi mogli utjecati na ciljne vrijednosti.

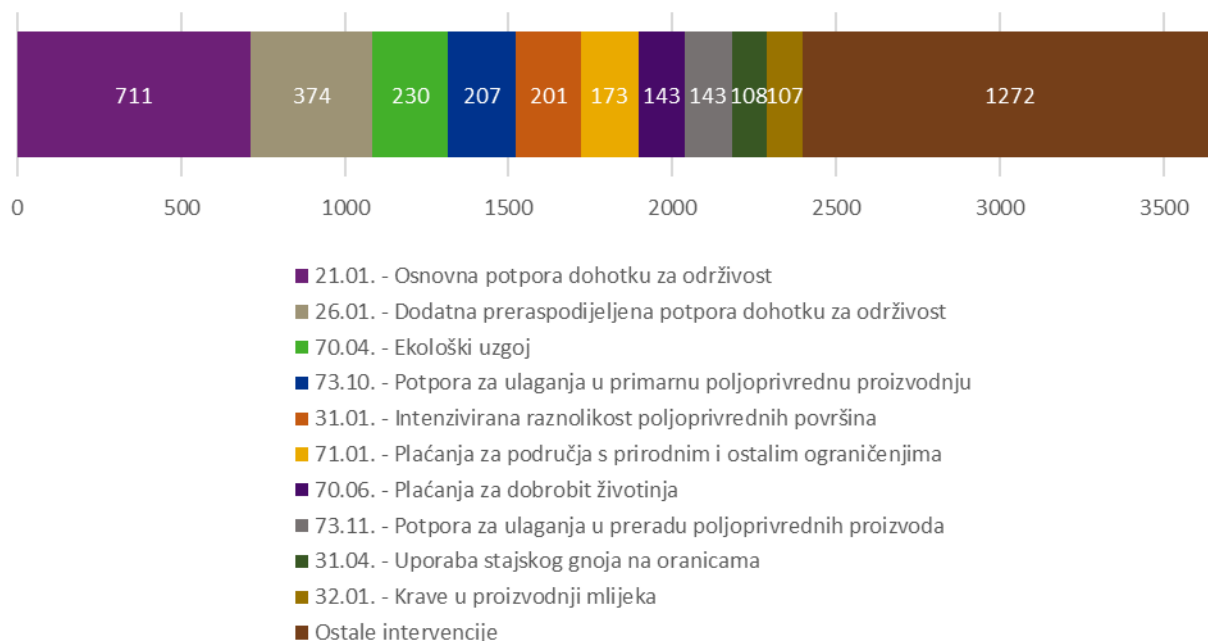
6.3 Generalni pregled raspodjele proračuna

Hrvatski Strateški plan ZPP-a uključuje 76 intervencija pri čemu je iznos za dodjelu tehničke pomoći (TA) 50.000.000 EUR te dolazi iz EPFRR-a. Ukupni proračun raspodijeljen na intervencije i TA iznosi 3.577.602.564 EUR. Ukupni proračun se može raščlaniti na sljedeći način:

- 1.872.085.580 EUR raspodijeljeno je na 18 izravnih plaćanja (51,04% od ukupnog proračuna Strateškog plana ZPP-a);
- 52.972.055 EUR raspodijeljeno je na 23 sektorske intervencije i (1,44%);
- 1.742.563.535 EUR raspodijeljeno je na 35 intervencija ruralnog razvoja i tehničke pomoći (47,51%).

Slika ispod prikazuje 10 intervencija s najvećim udjelom u proračunskim izdvajanjima. U zagradama je prikazan udio sredstava za dizajnirane intervencije u ukupnom proračunu.

Slika 11: Proračun dodijeljen za TOP 10 intervencija (milijuna eura)

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

Ovih deset intervencija imaju ukupni dodijeljeni proračun od 2.396.087.879 EUR, što čini 65,33% od ukupnog proračuna Strateškog plana ZPP-a.

6.4 Vrednovanje proračunskih izdvajanja

6.4.1 Usklađenost sa člankom 112. Uredbe

Poglavlje 6 koje predstavlja financijski plan u osnovi je dobro sastavljen dio Strateškog plana ZPP-a te sadrži detaljnu i temeljitu raščlambu izdvajanja po dizajniranoj intervenciji za izravna plaćanja, sektorskim intervencijama i intervencijama za ruralni razvoj.

Raščlamba na godišnjoj razini općenito pokazuje raspored sredstava ZPP-a od 2023. do 2029. godine, odnosno za cijelo razdoblje ZPP-a te također za N+2 godine. Plaćanja iz financijskog plana iskazana su u EUR i raščlanjena po stupovima, shemama i intervencijama.

6.4.2 Transferi raspodijeljenih proračunskih sredstava

Prijenosi dodijeljenih proračunskih sredstava između izravnih plaćanja, sektorskog tipa intervencija i intervencija za ruralni razvoj jasno su navedeni u financijskom planu (Poglavlje 6, odjeljak 6.1). Prijenosi između stupova su planirani samo za "Ruralnu godinu" 2023. te dok je to vidljivo u dijelu financijskog plana EPFRR-a, nije vidljivo i u dijelu EFJP-a zbog razlike u godinama za ruralna i direktna plaćanja, tj. 2023. godina za ruralna plaćanja predstavlja 2022. godinu za izravna plaćanja. Osim iznosa prijenosa od 28.458.000 EUR za ruralnu godinu 2023., nijedan drugi prijenos između stupova nije planiran (što se sukladno Uredbi, naravno, može revidirati 2025. godine).

Iako Strateški plan ZPP-a ne navodi jasno pojašnjenje što je cilj prijenosa zbog čega je nejasno na koji način prijenos doprinosi ciljevima ZPP-a, s obzirom da se prijenos odnosi na samo 0,79% od ukupnog proračuna dodijeljenog u okviru Strateškog plana ZPP-a, ovo je manji problem stoga nije formulirana nikakva preporuka za navedeno.

6.4.3 Usklađivanje proračunskih izdvajanja sa prioritetom potreba

Prioriteti potreba i nužnost intervencija korištenjem sredstava ZPP-a utvrđeni su kroz nekoliko koraka:

- Identificirane potrebe su prioritzirane kao "visoke", "srednje" i "niske" na temelju SWOT analiza.
- Potrebe su povezane s jednim ili više SC-ova. Potreba 4 i Potreba 8 povezane su sa dva SC-a. Potreba 4 povezana je sa SC2 i SC3, a potreba 8 sa SC4 i SC6. Ostale potrebe isključivo su dodijeljene jednom SC-u.
- Intervencije su povezane s jednom ili više potreba u okviru jednog ili više SC-ova. Financijska izdvajanja prikazana su na razini intervencija.

Ovo podrazumijeva da se raspodjela sredstava može analizirati prema potrebama i SC-ovima, iako uz neka ograničenja:

- U slučaju intervencija povezanih s višestrukim potrebama, nejasno je kako bi se financijska alokacija definirana na razini intervencija trebala raspodijeliti između SC-a i potreba.
To bi se u načelu moglo riješiti pristupom ponderiranja koji bi inherentno nosio određenu proizvoljnost. Umjesto toga, u takvim slučajevima odlučili smo dodijeliti puna proračunska sredstva za sve relevantne potrebe što dovodi do „dvostrukog brojanja“ dotičnih izdvajanja. Budući da je naglasak analize na relativnim proračunskim alokacijama između potreba/specifičnih ciljeva i postoje samo dvije potrebe koje su povezane s više specifičnih ciljeva, ovo pitanje ima mali utjecaj na analizu. Napominjemo da ravnomjerna raspodjela sredstava dodijeljenih intervencijama s višestrukim potrebama po relevantnim potrebama ne mijenja suštinske zaključke analize.
- Sektorske intervencije vezane uz sektore voća i povrća moraju se isključiti iz vrednovanja, jer sredstva nisu raščlanjena do razine intervencija. Riječ je o 11 intervencija i ukupnom proračunu od 1.765.605 EUR koji čini 14,5% intervencija, ali samo 0,05% ukupno dodijeljenog proračuna.

Prvi korak vrednovanja koherentnosti proračunskih izdvajanja bila je analiza odnosa između prioriteta potreba i broja intervencija povezanih s njima. Sa statističke točke gledišta ovaj odnos je slab, tj. potrebe visokog prioriteta nemaju u prosjeku više intervencija koje su povezane s njima od potreba niskog prioriteta (vidi tablicu u nastavku). To se može objasniti činjenicom da su intervencije izrazito heterogene i dok su neke od njih usmjerene na široke ciljne skupine sa značajnim proračunom te financiraju veliki broj prihvatljivih aktivnosti, druge intervencije s manjim financijskim izdvajanjima su posljedica postavljenih ciljeva.

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

Tablica 61: Broj intervencija prema potrebama i prioritetu

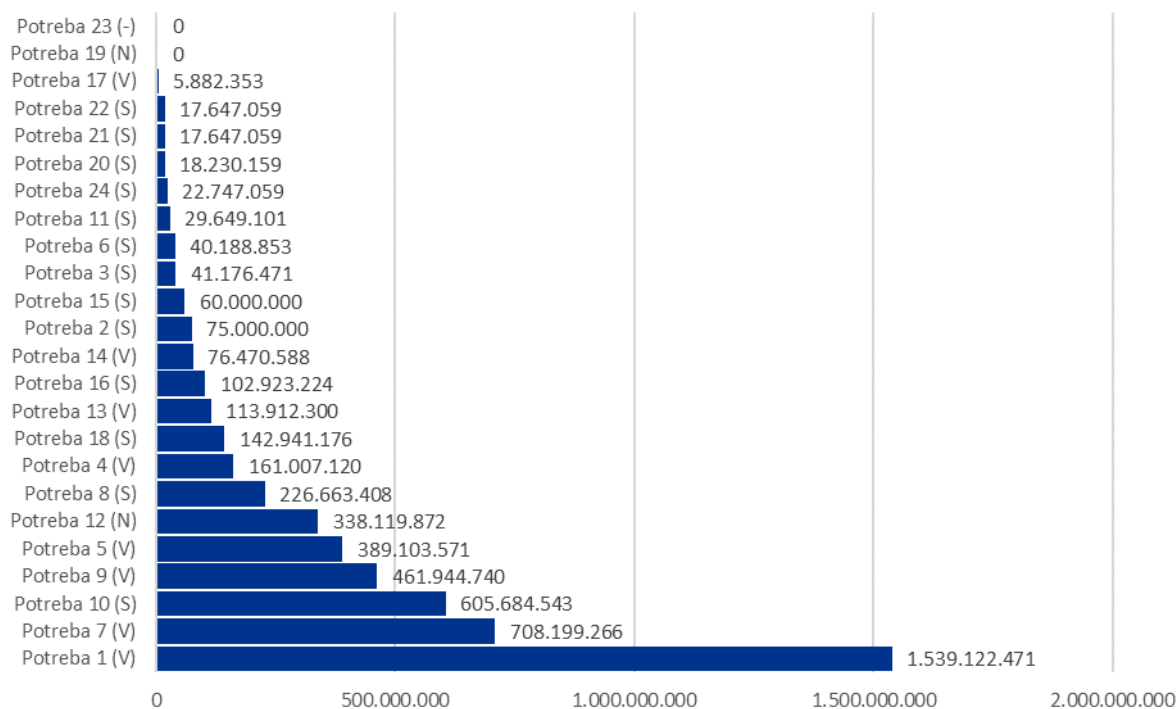
Potreba br.	Potreba 1	Potreba 2	Potreba 3	Potreba 4	Potreba 5	Potreba 6	Potreba 7	Potreba 8
Prioritet	Visok	Srednji	Srednji	Visok	Visok	Srednji	Visok	Srednji
# Interv.	11	1	1	4	18	7	8	2
Potreba br.	Potreba 9	Potreba 10	Potreba 11	Potreba 12	Potreba 13	Potreba 14	Potreba 15	Potreba 16
Prioritet	Visok	Srednji	Srednji	Nizak	Visok	Visok	Srednji	Srednji
# Interv.	7	12	2	8	2	1	2	1
Potreba br.	Potreba 17	Potreba 18	Potreba 19	Potreba 20	Potreba 21	Potreba 22	Potreba 23	Potreba 24
Prioritet	Visok	Srednji	Nizak	Srednji	Srednji	Srednji	-	Srednji
# Interv.	1	1	0	3	1	1	0	2

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Napomena: Sektorske intervencije sektora voća i povrća su isključene.

Drugi korak vrednovanja bila je analiza dodijeljenog proračuna s obzirom na prioritet pridruženih potreba. Slika ispod prikazuje raspodjelu dodijeljenog proračuna po potrebama.

Slika 12: Raspodjela proračunskih izdvajanja prema potrebama (EUR)

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Napomena: Sektorske intervencije sektora voća i povrća su isključene. Nadalje, budući da se intervencija može povezati s višestrukim potrebama, zbroj prikazanih iznosa premašuje ukupni proračun Strateškog plana ZPP-a. Međutim, alokacija među potrebama može se ocijeniti u relativnim okvirima, posebno ako se uzme u obzir prioritizacija potreba.

Postoji nekoliko potreba za koje se čini da prioritet potreba i dodijeljena sredstva nisu usklađeni:

- **Potreba 10 (“Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa”)** je ocijenjena kao potreba „srednjeg“ prioriteta, pri čemu ona ima treći najveći dodijeljeni proračun od 24 potrebe. Potreba 10 vezana je isključivo za SC6 (“Bioraznolikost i obrađeni krajolici”) i rješava se sa 12 intervencija (isključujući sektorske intervencije na voću i povrću). S obzirom na to da pružanje potpore za poboljšanje zaštite okoliša, klimatskog djelovanja i doprinosa postizanju okolišnih i klimatskih ciljeva Europske unije imaju vrlo visoki prioritet u programskom razdoblju 2023.-2027., nejasno je zašto se Potreba 10 ne smatra potrebom visokog prioriteta.
- **Potreba 12 („Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja”)** je ocijenjena kao potreba „niskog“ prioriteta, međutim ona ima šesti najveći dodijeljeni proračun koji je također znatno veći u

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

odnosu na mnoge potrebe koje ocijene kao potrebe „srednjeg“ prioriteta. Slično kao za Potrebu 10, Potreba 12 je također isključivo povezana sa SC6 (“Bioraznolikost i obrađeni krajolici”). Ima osam pridruženih intervencija (isključujući sektorske intervencije na voću i povrću) što predstavlja relativno visok broj intervencija za potrebe koje se smatraju kao potrebe "niskog" prioriteta u svjetlu činjenice da se mnogim potrebama "srednjeg" prioriteta pripisuje manji broj intervencija i da zauzimaju znatno manji udio u ukupnom proračunu u odnosu na udio Potrebe 12.

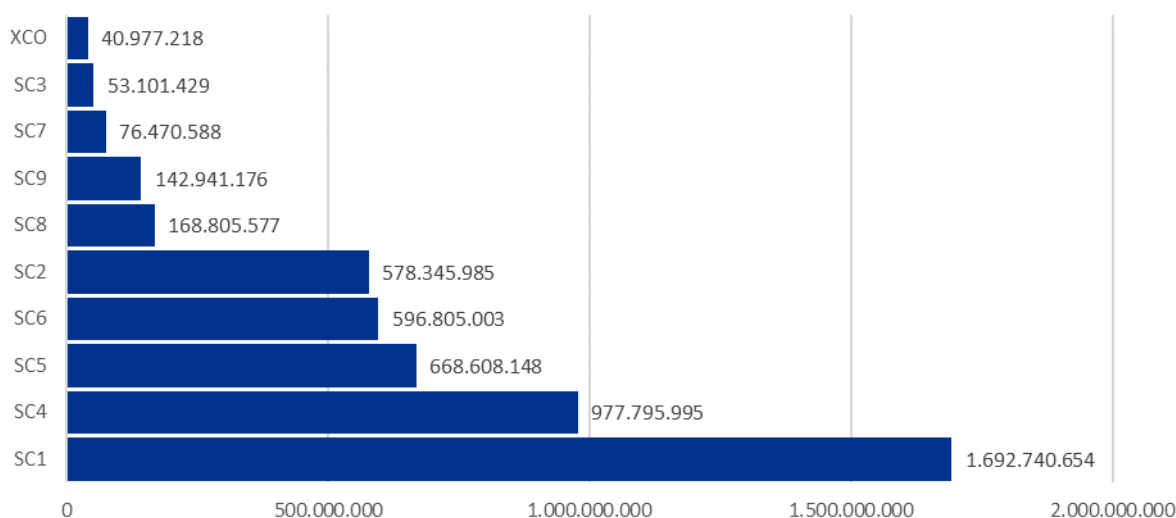
- **Potreba 13 (“Poboljšanje starosne strukture nositelja poljoprivrednih gospodarstava”)** je ocijenjena kao potreba “visokog” prioriteta, dok je dodijeljeni proračun relativno nizak u usporedbi s drugim visoko prioritetnim potrebama. Međutim, Potreba 13 ima samo dvije dizajnirane intervencije koje adresiraju istu ciljnu skupinu (“30.01. - Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike” i “75.01. – Uspostava mladih poljoprivrednika”) za koju je kroz SWOT analize prepoznata potreba za značajnom podrškom. Budući da su samo dvije intervencije povezane s Potrebom 12, dodijeljeni proračun nije fragmentiran, već je usmjeren na specifičnu ciljnu skupinu. Posljedično tome, razlog za određivanje prioriteta i naknadne financijske alokacije je jasan.
- **Potreba 14 (“Olakšati pristup početnom kapitalu za investicije”)** ima relativno mali dodijeljeni proračun unatoč tome što je potreba ocijenjena kao potreba “visokog” prioriteta. Međutim, Potreba 14 ima samo jednu pridruženu intervenciju (“75.01. - Uspostava mladih poljoprivrednika”) usmjerenu na specifičnu grupu korisnika. Stoga je, slično kao kod Potrebe 13, jasan razlog za određivanje prioriteta potreba i naknadne financijske alokacije.
- **Potreba 17 (“Stvaranje novih radnih mjesta diverzifikacijom proizvodnje”)** je ocijenjena kao potreba “visokog” prioriteta pri čemu ima dodijeljen samo neznatan proračun. Međutim, Potreba 17 je pridružena samo jednoj intervenciji (“73.14.FI - FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima”) koja ima za cilj podržati ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu s ciljem diverzifikacije proizvodnje, razvoja nepoljoprivrednih djelatnosti. Budući da je potreba za takvom potporom dovoljno dokazana SWOT analizom povezanog SC8 (“Posao i rast u ruralnim područjima”), razlog za financijsku dodjelu i određivanje prioriteta je jasan.

Preostale neusklađenosti se javljaju kod Potrebe 10 i Potrebe 12 pri čemu su obje povezane sa specifičnim ciljevima vezanim za okoliš i klimu. Budući da potpora poljoprivredi u svrhu ostvarivanja znatno jačeg doprinosa Europskom zelenom planu predstavlja istaknuti cilj ZPP-a u sljedećem programskom razdoblju, nejasno je zašto su te potrebe prioritzirane kao srednja, odnosno niska.

6.4.4 Analiza raspodjele proračunskih izdvajanja po specifičnim ciljevima

Sredstva raspodijeljena dizajniranim intervencijama također se mogu analizirati prema SC-ovima, kao što je prikazano na slici u nastavku.

Slika 13: Raspodjela proračunskih izdvajanja po specifičnim ciljevima (EUR)

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

Napomena: Sektorske intervencije sektora voća i povrća su isključene.

Najveći proračun dodijeljen je za SC1 („Osiguravanje održivog prihoda farme“), potaknut velikim izdvajanjima za intervencije potpore dohotku koje čine tradicionalni kamen temeljac ZPP-a. Visoki prioritet specifičnih ciljeva povezanih sa klimom, tj. SC4, SC5 i SC6, naglašen je relativno visokim proračunskim izdvajanjima. Na prvi pogled se može činiti kao da je potrebno opravdanje za relativno mali volumen financiranja dodijeljenog za SC7 (“Strukturna promjena i generacijska obnova”), s obzirom na to da su obje potrebe povezane sa SC7, tj. Potreba 13 (“Poboljšanje starosne strukture nositelja poljoprivrednih gospodarstava”) i Potreba 14 (“Olakšati pristup početnom kapitalu za investicije”) ocijenjene kao potrebe "visokog" prioriteta. Međutim, intervencije povezane sa SC7 su usmjerene samo na mlade poljoprivrednike. Stoga nema dokaza koji ukazuju na neusklađenost između prioriteta potreba i financijskih izdvajanja.

6.4.5 Pojačana uvjetovanost u kontekstu proračunskih izdvajanja

Sveukupno 9 od 76 osmišljenih intervencija predviđa korištenje GAEC i/ili SMR uvjetovanosti. Proračunska izdvajanja za ove intervencije iznose 830.849.716 EUR, što predstavlja 23,2% proračuna Strateškog plana ZPP-a.

Nakon vrednovanja relevantnih intervencija, utvrdili smo da je korištenje GAEC i/ili SMR uvjetovanosti u osnovi prikladno u cijelom Strateškom planu ZPP-a. Postoje samo dvije intervencije, odnosno 70.01. (“Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima”) i 70.02. („Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama“) gdje smo identificirali pitanja vezana uz predviđeno korištenje uvjetovanosti: ove intervencije nisu vezane uz SMR 8 (vezane su samo za SMR 3 i SMR 4) te bi zahtjevi koji proizlaze iz SMR 8 mogli biti relevantni za njih. Zaključno, financijski rizik koji proizlazi iz upotrebe poboljšane uvjetovanosti može se smatrati niskim.

6.4.6 Veza između financijskih ulaznih podataka i očekivanih ostvarenja

Što se tiče povezanosti između financijskih ulaznih podataka i očekivanih ostvarenja, financijski plan Strateškog plana ZPP-a ima koherentnu strukturu i uključuje pregled po godinama za svaku osmišljenu intervenciju.

Proveli smo dubinsku analizu procesa postavljanja ciljeva za najvećih deset intervencija ruralnog razvoja (vidi odjeljak 7.2). Došli smo do zaključka da ne postoje jaki dokazi koji upućuju na velike i strukturne probleme u vezi s realnošću za ove intervencije. Procijenili smo 76 intervencija predviđenih Strateškim planom ZPP-a na individualnoj osnovi i za 10 su utvrđene nedosljednosti različite važnosti:

- 47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing
- 55.1.b.01. – Nabava novih pomagala, pribora i opreme
- 55.1.b.02. – Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze
- 55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva
- 55.1.c.01. – Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i stvari potencijalno toksičnih za pčele
- 55.1.d.01. – Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela
- 55.1.e.01. – Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda
- 55.1.f.01. – Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda
- 71.01. – Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima
- 75.01. – Uspostava mladih poljoprivrednika

Problemi se uglavnom odnose na intervencije koje pokazuju jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba. Stoga je često nejasno jesu li te intervencije osmišljene na temelju relevantnih dokaza i uzimaju li se u obzir relevantni aspekti socio-ekonomskih specifičnosti podržanih područja, sektora i korisnika.

Takva pitanja također mogu predstavljati rizik koherentnosti po pitanju proračunskih izdvajanja za ove intervencije. Međutim, navedenih 10 intervencija čini samo 7,21% ukupnog proračuna dodijeljenog u okviru Strateškog plana ZPP-a (uključujući sektorske intervencije voća i povrća), stoga je rizik vezan za dosljednost financijske raspodjele ocijenjen kao nizak.

Tablica u nastavku predstavlja sažetak odgovora na evaluacijska pitanja.

Tablica 62: Sažetak evaluacije dosljednosti proračunske dodjele

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj su mjeri dodijeljena proračunska sredstva u skladu sa programiranim specifičnim ciljevima Strateškog plana ZPP-a?			

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
6.1	Prikazuje li financijski plan Strateškog plana ZPP-a izdvajanja raščlanjena po osmišljenim intervencijama za izravna plaćanja, sektorske intervencije i intervencije za ruralni razvoj?	1	
6.2	U slučaju bilo kakvog prijenosa dodijeljenih proračunskih sredstava između izravnih plaćanja, sektorskih intervencija i intervencija za ruralni razvoj, da li je jasno navedeno i pojašnjeno u financijskom planu i objašnjeno kako se ovim prijenosom planira potaknuti ostvarenje specifičnih ciljeva ZPP-a?	1	
6.3	Ako je relevantno, da li je jasno kako su proračunska sredstva dodijeljena dizajniranim intervencijama za različite vrste sektora, regija, korisnika itd.?	1	
6.4	Da li je uloga pojačane uvjetovanosti (u smislu zahtjeva, ambicija, pokrivenosti, itd.) uzeta u obzir u dizajnu intervencije i njezinoj financijskoj alokaciji?	2	Intervencije 70.01. ("Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima") i 70.02. ("Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama") moglo bi se ponovno razmotriti s obzirom da nedostaju poveznice s potencijalno relevantnim SMR-ovima. Ove intervencije nisu povezane sa SMR 8 (osim SMR 3 i SMR 4), te bi njegovi zahtjevi mogli biti relevantni za njih.
6.5	Da li je dodjela proračunskih sredstava za svaku intervenciju opravdana u skladu sa procjenom potreba?	2	U pogledu potrebe 10 („Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i poboljšanje biološke raznolikosti i očuvanje genetskih resursa“) i potrebe 12 („Očuvanje mozaične prirode poljoprivrednog krajolika i obilježja krajobraza“), čini se da postoji neusklađenost između obrazloženja određivanja prioriteta potreba i proračunskih izdvajanja.
6.6	Da li je raspodjela proračunskih sredstava za svaku intervenciju prikladna za postizanje ciljeva i da li: - ima transparentnu i vjerodostojnu poveznicu između financijskih alokacija (ulaznih podataka) i očekivanih ostvarenja, rezultata i izračunatih ciljnih vrijednosti/faza za pokazatelje rezultata. - uzima u obzir socio-ekonomsku i okolišnu situaciju podržanih područja, sektora, korisnika i zastupljenih vrsta intervencija.	2	Deset intervencija su vezana za probleme različitih važnosti, a odnose se na demonstriranje dosljednosti prikazujući jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba. Međutim, samo 7,21% od ukupnog proračuna se izdvaja za ove intervencije, što znači da je rizik da takva pitanja imaju veliki ukupni utjecaj na proračunska izdvajanja ocijenjen kao nizak.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

7 Evaluacija mjerenja napretka i ishoda

7.1 Sažetak osnove za vrednovanje

Samo relevantna poglavlja i odjeljci Strateškog plana ZPP-a su bili su primarni predmet evaluacije. Ona uključuju sljedeće elemente:

- Poglavlje 2 ("Procjene potreba i strategije intervencije, uključujući ciljni plan i indikatore konteksta"), odjeljak 2.1 (" Procjena potreba i strategija intervencije ") i odjeljak 2.3 ("Ciljni plan");
- Poglavlje 5 ("Izravna plaćanja, intervencije u sektoru i ruralnom razvoju navedene u strategiji"), odjeljci relevantni za osmišljene intervencije za evaluaciju na razini SC-a;
- Poglavlje 6 ("Financijski plan").

Dodatni dokumenti koje dostavilo Upravljačko tijelo:

- Tablica izračuna s detaljima o procesu procjene ciljeva za pokazatelje rezultata u okviru intervencija ruralnog razvoja.

Ostale korištene informacije:

- povratne informacije koje je dalo Upravljačko tijelo o nacrtima verzija evaluacija SC-a u okviru tjednih sastanaka;
- sastanak na kojem se, između ostalog, raspravljalo o postupku procjene i podacima koji se koriste u izračunu ciljnih vrijednosti.

Osim toga, organizirali smo sastanak na kojem su sudjelovali kolege iz Upravljačkog tijela, a na kojem se raspravljalo o prvom nacrtu ovog odjeljka.

7.2 Horizontalna procjena realnosti postavljenih ciljeva za pokazatelje rezultata

Kako razumijemo, temeljem razgovora s Upravljačkim tijelom, ciljevi za pokazatelje rezultata u osnovi su izračunati kroz proces koji obuhvaća četiri koraka:

- 1) Podaci na razini korisnika za slične mjere su generirani iz sustava praćenja.
- 2) Korištenjem podataka na razini korisnika, izračunati su prosječni iznosi jedinične potpore.
- 3) Uzimajući u obzir proračunska izdvajanja i iznose potpore jedinicama, izračunat je početni skup ciljnih vrijednosti.
- 4) Iznose jedinične potpore i ciljeve za pokazatelje rezultata su zatim prilagodili predmetni stručnjaci u Ministarstvu, kako bi se uzeli u obzir neki relevantni kritični čimbenici, kao na primjer promjene cijena građevinskog materijala u sklopu mjera PRR-a.

Takav pristup izračunu podrazumijeva različitu razinu rizika vezanu za realnost ciljeva postavljenih za različite vrste intervencija. U slučaju izravnih plaćanja i sektorskih intervencija rizik se može smatrati niskim. Međutim, u slučaju intervencija ruralnog razvoja (koje čine 48% ukupnog proračuna), a gdje su prisutni razvoj tržišta, promjene apsorpcijske sposobnosti korisnika, brze promjene u tehnologiji, rizik je razmjerno veći i takvi kritični čimbenici trebaju biti uzeti u obzir tijekom procesa proračuna kako bi se mogli utvrditi realni ciljevi.

Zato smo odlučili provesti fokusiranu ocjenu procesa postavljanja ciljeva u okviru 10 najvećih intervencija ruralnog razvoja u smislu proračunskih izdvajanja:

- 70.04. - Ekološki uzgoj
- 70.06. - Plaćanja za dobrobit životinja
- 71.01. - Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima
- 73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju

- 73.11. - Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda
- 73.13. - Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima
- 74.01. - Potpora za sustave javnog navodnjavanja
- 75.01. - Uspostava mladih poljoprivrednika
- 76.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje
- 77.06. - Potpora LEADER (CLLD) pristupu

Ove intervencije ukupno čine 76,23% ukupnog proračuna dodijeljenog za intervencije ruralnog razvoja.

Procjena je prvenstveno imala za cilj utvrditi:

- da li su intervencije nove ili značajno izmijenjene u odnosu na programsko razdoblje 2014. – 2020. – u takvim bi slučajevima veliko oslanjanje na prošle podatke bilo problematično;
- koji su čimbenici identificirani u vezi s novim ili značajno izmijenjenim intervencijama, koji bi se možda trebali uzeti u obzir tijekom izračuna ciljeva;
- koji su podaci korišteni za izračun ciljeva;
- proces procjene ciljeva;
- da li su korištene bilo kakve informacije iz istraživačkih radova, studija (ili anketa) za predviđanje usvajanja nove intervencije i za procjenu ciljeva.

U svrhu prikupljanja podataka, pripremili smo zahtjev za informacijama za Upravljačko tijelo i razgovarali o odgovorima kako bismo dobili jasno razumijevanje procesa izračuna.

Općenito, ova vježba nije ukazala na jake dokaze koji bi upućivali na velika i strukturna pitanja s realnošću ciljeva u okviru ovih intervencija:

- Sedam od 10 intervencija vrlo je slično intervencijama u okviru PRR-a u programskom razdoblju 2014.-2020., a za tri su provedene male izmjene. Niti jedna intervencija nije potpuno nova. Općenito, to ukazuje na to da je korištenje podataka iz prošlog programskog razdoblja kao polazna točke za procjenu ciljeva primjeren pristup.
- Podaci korišteni za procjenu ciljeva su jasni i pouzdani za osam od 10 odabranih intervencija. Procjenitelji su od Ministarstva dobili informacije koje su im omogućile da razumiju koje su informacije korištene u svakom koraku procesa izračuna.
- Neki kritični čimbenici (npr. povećanje cijena građevinskog materijala i troškova rada za intervenciju “73.13. - Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima”) uzeti su u obzir tijekom procesa izračuna te je, s obzirom na sličnost ovih intervencija sa prošlim intervencijama iz PRR-a 2014.-2020., malo vjerojatno da neuvažavanje dodatnih čimbenika ima veliki utjecaj na realnost ciljnih vrijednosti.
- Informacije iz istraživačkih radova, studija (ili anketa, npr. FADN) nisu korištene za procjenu ciljeva za bilo koju od intervencija. To može imati negativan utjecaj na realnost ciljnih vrijednosti.

Ipak, za određene specifične ciljeve – posebice one s novim intervencijama – mogu biti prisutna pitanja vezana uz proces postavljanja ciljeva i realnost pokazatelja. Takva se pitanja istražuju i, ako postoje, identificiraju u sljedećim odjeljcima za svaki specifični cilj.

7.3 Odgovori na relevantna evaluacijska pitanja prema specifičnim ciljevima

7.3.1 Specifični cilj 1 – Osiguravanje održivog prihoda farme

Odnos između ulaznih podataka, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti za SC1 u osnovi je dobro objašnjen i dosljedan. Međutim, neki elementi nedostaju ili nisu dovoljno detaljno objašnjeni:

- Pokazatelj rezultata R.8 je naveden kao direktno povezan PR na SC1 u poglavlju 2 Strateškog plana ZPP-a, odjeljku 2.1.SC1.8 (“Odabir pokazatelja(-a)”), iako je izravno povezan sa PR za SC2 prema Prilogu I. Uredbe (EU) 2021/2115. Ukoliko je R.8 ispravno dodijeljen na SC1, potrebno je navesti pojašnjenje za odabir pokazatelja prema Uredbi.
- Potreba 3 rješava se sa jednom intervencijom: “73.02 – Obnova poljoprivrednog potencijala”. Rezultati intervencije mjere se sa jednim PR-om, „R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa”. Prema Aneksu XIV Uredbe (EU) 2021/2115, R.9 jedan je od pokazatelja

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

izravno povezanih sa SC2. Uredba ne zabranjuje povezivanje izravno vezanih pokazatelja sa određenim SC-om na nekoliko intervencija u različitim SC-ovima, no potrebno je objasniti zašto je za ovu intervenciju usvojen izravno povezani pokazatelj drugog SC-a. Nadalje, ciljnu vrijednost R.9 treba navesti u opisu SC1 u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC1.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”).

- Za rezultati intervencije „30.01 – Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike” predviđeno je da se mjere kroz „R.36 Generacijska obnova: Broj mladih poljoprivrednika koji pokreću poslovanje uz potporu ZPP-a, uključujući raščlambu po spolu”. Međutim, raščlamba R.36 po godinama u poglavlju 2, odjeljku 2.3 (“Rekapitulativna tablica”) ne spominje SC1.

Tablica u nastavku prikazuje sažetak rezultata vrednovanja.

Tablica 63: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 1

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj će mjeri očekivana ostvarenja doprinijeti rezultatima izraženima u realnim ciljnim vrijednostima?			
7.1	Da li su uzročne veze između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti jasno objašnjene i potpune?	3	Utvrđeno je nekoliko problema u vezi s pokazateljima (detalji su u nastavku).
7.1.1	Određuje li strateški plan ZPP-a kako će se očekivana ostvarenja generirati kroz planirane financijske ulaze alocirane za specifične intervencije?	1	
7.1.2	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako će očekivani rezultati pridonijeti svakom specifičnom cilju?	3	R.8 se spominje kao PR izravno povezan sa SC1 u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC1.8, iako je izravno povezan sa SC2 prema Dodatku I Uredbe (EU) 2021/2115. Nije navedeno opravdanje za odabir pokazatelja.
7.1.3	Da li je svaka intervencija jasno povezana s jednim ili više pokazatelja rezultata?	1	
7.1.4	Postoji li čvrsta veza (izravan i značajan doprinos) između intervencija i pokazatelja rezultata?	1	
7.1.5	Postoje li postavljeni ciljevi za svaki relevantni pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	3	Nedostaju ciljna vrijednost i opis R.9 vezani za SC1 u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC1.8.
7.2	Da li su ciljne vrijednosti za svaki pokazatelj rezultata realne kada se uzmu u obzir kritični čimbenici?	1	
7.3	Da li obrazloženje za ciljne vrijednosti uzima u obzir kritične čimbenike i da li je ono u skladu sa procjenom potreba?	2	Nedostaje objašnjenje kako je R.9 povezan sa SC1. R9 je jedini pokazatelj koji mjeri rezultate intervencija povezane s Potrebom 3. To otežava procjenu opravdanosti za ciljne vrijednosti.
U kojoj su mjeri faze postavljene za okvir izvedbe realne?			
8.1	Postoje li postavljene godišnje faze koje ukazuju na godišnju raščlambu utvrđenih ciljeva za svaki relevantan pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	3	Opis intervencije “30.01 - Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike” u 5. poglavlju spominje R.36 kao PR, ali godišnja raščlamba R.36 ne spominje SC1 u poglavlju 2, odjeljku 2.3.
8.2	Da li je vrijednost svake godišnje prekretnice za izračunate ciljeve pokazatelja rezultata definirana na način da uzima u obzir relevantne čimbenike?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

7.3.2 Specifični cilj 2 – Povećanje konkurentnosti

Identificirano je jedno značajno pitanje povezano s mjerenjem napretka i ishoda za SC2:

- Intervencija “47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing” nema nijedan pokazatelj rezultata povezan sa SC2, već samo pokazatelje rezultata povezane sa SC3 (tj. R.10 i R.11) u poglavlju 5. Stoga je nejasno kako će se mjeriti doprinos ove intervencije za SC2.

Tablica 64: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 2

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj će mjeri očekivana ostvarenja doprinijeti rezultatima izraženima u realnim ciljnim vrijednostima?			
7.1	Da li su uzročne veze između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti jasno objašnjene i potpune?	3	Postoji značajan jaz koji treba revidirati.
7.1.1	Određuje li strateški plan ZPP-a kako će se očekivana ostvarenja generirati kroz planirane financijske ulaze alocirane za specifične intervencije?	1	
7.1.2	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako će očekivani rezultati pridonijeti svakom specifičnom cilju?	3	Intervencija “47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing” nema PR vezan sa SC2 u poglavlju 5, već samo PR-ove povezane sa SC3 (R.10 i R.11).
7.1.3	Da li je svaka intervencija jasno povezana s jednim ili više pokazatelja rezultata?	1	
7.1.4	Postoji li čvrsta veza (izravan i značajan doprinos) između intervencija i pokazatelja rezultata?	1	
7.1.5	Postoje li postavljeni ciljevi za svaki relevantni pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
7.2	Da li su ciljne vrijednosti za svaki pokazatelj rezultata realne kada se uzmu u obzir kritični čimbenici?	1	
7.3	Da li obrazloženje za ciljne vrijednosti uzima u obzir kritične čimbenike i da li je ono u skladu sa procjenom potreba?	2	S obzirom na to da intervencija “47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing” nema nijedan PR povezan sa SC2, ovaj aspekt se ne može vrednovati s obzirom na zacrtani cilj.
U kojoj su mjeri faze postavljene za okvir izvedbe realne?			
8.1	Postoje li postavljene godišnje faze koje ukazuju na godišnju raščlambu utvrđenih ciljeva za svaki relevantan pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
8.2	Da li je vrijednost svake godišnje prekretnice za izračunate ciljeve pokazatelja rezultata definirana na način da uzima u obzir relevantne čimbenike?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

7.3.3 Specifični cilj 3 – Položaj poljoprivrednika u lancima vrijednosti

U okviru SC3 identificirana su dva glavna problema povezana s mjerenjem napretka i ishoda:

- Intervencije “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi” nisu povezane sa nijednom potrebom unutar SC3 u poglavlju 5, odjeljku 4 (“Pokazatelj(i) rezultata”).

- Konačno, intervencije „47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć“ i „58.1.b.01. – Ulaganja“ također treba revidirati budući da nemaju nijedan PR vezan sa SC3, već samo PR vezane sa drugim SC-ovima, kako je navedeno u Poglavlju 5. Stoga je nejasno kako će se mjeriti doprinos ovih intervencija za SC3.

Tablica 65: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 3

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj će mjeri očekivana ostvarenja doprinijeti rezultatima izraženima u realnim ciljnim vrijednostima?			
7.1	Da li su uzročne veze između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti jasno objašnjene i potpune?	3	Postoje ozbiljni nedostaci u pogledu intervencija za SC3.
7.1.1	Određuje li strateški plan ZPP-a kako će se očekivana ostvarenja generirati kroz planirane financijske ulaze alocirane za specifične intervencije?	1	
7.1.2	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako će očekivani rezultati pridonijeti svakom specifičnom cilju?	3	Intervencije “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi” nisu povezane niti s jednom potrebom u okviru SC3 temeljem poglavlja 5. Intervencije “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “58.1.b.01. – Ulaganja” nemaju PR vezan na SC3. Za intervenciju “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” vezan je R.28 kao jedini PR, dok je za Intervenciju “58.1.b.01. – Ulaganja” vezan R.9 kao jedini PR temeljem poglavlja 5.
7.1.3	Da li je svaka intervencija jasno povezana s jednim ili više pokazatelja rezultata?	1	
7.1.4	Postoji li čvrsta veza (izravan i značajan doprinos) između intervencija i pokazatelja rezultata?	1	
7.1.5	Postoje li postavljeni ciljevi za svaki relevantni pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
7.2	Da li su ciljne vrijednosti za svaki pokazatelj rezultata realne kada se uzmu u obzir kritični čimbenici?	1	
7.3	Da li obrazloženje za ciljne vrijednosti uzima u obzir kritične čimbenike i da li je ono u skladu sa procjenom potreba?	3	S obzirom da nedostaju veze između intervencija “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć”, „47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi” i “58.1.b.01. – Ulaganja” sa potrebama i/ili pokazateljima rezultata povezanim sa SC3, ovaj aspekt se ne može procijeniti.
U kojoj su mjeri faze postavljene za okvir izvedbe realne?			
8.1	Postoje li postavljene godišnje faze koje ukazuju na godišnju raščlambu utvrđenih ciljeva za svaki relevantan pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
8.2	Da li je vrijednost svake godišnje prekretnice za izračunate ciljeve pokazatelja rezultata definirana na način da uzima u obzir relevantne čimbenike?	1	

7.3.4 Specifični cilj 4 – Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena

Nekoliko pitanja vezanih za mjerenje napretka i ishoda je identificirano u okviru SC4:

- Pokazatelji rezultata su relevantni u smislu karakteristika intervencija te su ciljevi postavljeni za svaku od njih temeljeni na procijenjenim ostvarenjima i jediničnim iznosima. Međutim, postoji prostor za poboljšanjem dokumentacije procesa postavljanja ciljeva, posebno za nove intervencije, na sljedeći način:
  - jasnim identificiranjem izvora podataka,
  - predstavljanjem razmatranih relevantnih vanjskih čimbenika u pripremljenim projekcijama,
  - pružanjem usporedbe sa sličnim prošlim podacima i iskustvima za neko srednje razdoblje, jasnim opravdanjem za prilagodbu prošlih podataka, kao i cjelokupnim razmatranjem ključnih elemenata (tj. ne samo razmatranjem financijske alokacije i vrijednosti ostvarenja (npr. veličina hektara), već i na primjer procjenom iskustva i sposobnosti korisnika da se prijave).

Takve popratne informacije omogućile bi temeljitiju procjenu realnosti ciljnih vrijednosti.

- Nije pojašnjeno kako su financijski ciljevi usklađeni s prošlim iskustvom ili određenim relevantnim stručnim znanjem u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC4.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”). Objašnjenja o ciljnim vrijednostima nisu vrlo deskriptivna i čini se da se ne razmatraju ključni (kritični) čimbenici identificirani u SWOT analizi. Objašnjenja se uglavnom odnose na “očekivanu vrijednost”, ali bez detaljnije razrade.
- Općenito, koncept definiranih faza se čini razumnim, tj. faze odražavaju nekoliko pristupa (npr. ne kumulativna godišnja karakteristika, mali kontinuirani porasti, itd.). Međutim, dodatne informacije o procesu postavljanja ciljeva (kao što je navedeno pod pitanjem 7.2.) omogućile bi temeljitiju procjenu razumnosti faza u širem okviru (npr. naučene lekcije, razmatranje potencijalnih korisnika, pravni okvir, itd. u definiranju faza).

Tablica 66: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 4

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj će mjeri očekivana ostvarenja doprinijeti rezultatima izraženima u realnim ciljnim vrijednostima?			
7.1	Da li su uzročne veze između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti jasno objašnjene i potpune?	3	Uočena su neka pitanja u vezi s pokazateljima (za detalje vidjeti nastavak tablice).
7.1.1	Određuje li strateški plan ZPP-a kako će se očekivana ostvarenja generirati kroz planirane financijske ulaze alocirane za specifične intervencije?	1	
7.1.2	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako će očekivani rezultati pridonijeti svakom specifičnom cilju?	1	
7.1.3	Da li je svaka intervencija jasno povezana s jednim ili više pokazatelja rezultata?	1	
7.1.4	Postoji li čvrsta veza (izravan i značajan doprinos) između intervencija i pokazatelja rezultata?	1	
7.1.5	Postoje li postavljeni ciljevi za svaki relevantni pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
7.2	Da li su ciljne vrijednosti za svaki pokazatelj rezultata realne kada se uzmu u obzir kritični čimbenici?	3	Pokazatelji rezultata su relevantni u smislu karakteristika intervencija te su ciljevi postavljeni za svaku od njih temeljeni na procijenjenim ostvarenjima i jediničnim iznosima. Međutim, postoji prostor za

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			poboljšanjem dokumentacije procesa postavljanja ciljeva, posebno za nove intervencije, na sljedeći način: • jasnim identificiranjem izvora podataka, • predstavljanjem razmatranih relevantnih vanjskih čimbenika u pripremljenim projekcijama, • pružanjem usporedbe sa sličnim prošlim podacima i iskustvima za neko srednje razdoblje, jasnim opravdanjem za prilagodbu prošlih podataka, kao i cjelokupnim razmatranjem ključnih elemenata (tj. ne samo razmatranjem financijske alokacije i vrijednosti ostvarenja (npr. veličina hektara), već i na primjer procjenom iskustva i sposobnosti korisnika da se prijave). Takve popratne informacije omogućile bi temeljitiju procjenu realnosti ciljnih vrijednosti.
7.3	<i>Da li obrazloženje za ciljne vrijednosti uzima u obzir kritične čimbenike i da li je ono u skladu sa procjenom potreba?</i>	2	Nije pojašnjeno kako su financijski ciljevi usklađeni s prošlim iskustvom ili određenim relevantnim stručnim znanjem u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC4.8 ("Odabir pokazatelja rezultata"). Objašnjenja o ciljnim vrijednostima nisu vrlo deskriptivna i čini se da se ne razmatraju ključni (kritični) čimbenici identificirani u SWOT analizi. Objašnjenja se uglavnom odnose na "očekivanu vrijednost", ali bez detaljnije razrade.
U kojoj su mjeri faze postavljene za okvir izvedbe realne?			
8.1	<i>Postoje li postavljene godišnje faze koje ukazuju na godišnju raščlambu utvrđenih ciljeva za svaki relevantan pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?</i>	1	
8.2	<i>Da li je vrijednost svake godišnje prekretnice za izračunate ciljeve pokazatelja rezultata definirana na način da uzima u obzir relevantne čimbenike?</i>	3	Općenito, koncept definiranih faza se čini razumnim, tj. faze odražavaju nekoliko pristupa (npr. ne kumulativna godišnja karakteristika, mali kontinuirani porasti, itd.). Međutim, dodatne informacije o procesu postavljanja ciljeva (kao što je navedeno pod pitanjem 7.2.) omogućile bi temeljitiju procjenu razumnosti faza u širem okviru (npr. naučene lekcije, razmatranje potencijalnih korisnika, pravni okvir, itd. u definiranju faza).

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacрта Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

7.3.5 Specifični cilj 5 – Učinkovito upravljanje prirodnim resursima

Nekoliko pitanja vezanih uz mjerenje napretka i ishoda je identificirano vezano za SC5:

- R.28 je jedini PR povezan s intervencijom „47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” u Poglavlju 5, ali ovaj pokazatelj nije povezan sa SC5 u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”).
- R.10, R.11, R.28 su povezani sa intervencijom “47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” u Poglavlju 5, ali nijedan od ovih pokazatelja nije povezan sa SC5 u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”).
- Pokazatelji rezultata su relevantni u smislu karakteristika intervencija te su ciljevi postavljeni za svaku od njih temeljeni na procijenjenim ostvarenjima i jediničnim iznosima. Međutim, postoji prostor za poboljšanjem dokumentacije procesa postavljanja ciljeva, posebno za nove intervencije, na sljedeći način:
  - jasnim identificiranjem izvora podataka,
  - predstavljanjem razmatranih relevantnih vanjskih čimbenika u pripremljenim projekcijama,
  - pružanjem usporedbe sa sličnim prošlim podacima i iskustvima za neko srednje razdoblje, jasnim opravdanjem za prilagodbu prošlih podataka, kao i cjelokupnim razmatranjem ključnih elemenata (tj. ne samo razmatranjem financijske alokacije i vrijednosti ostvarenja (npr. veličina hektara), već i na primjer procjenom iskustva i sposobnosti korisnika da se prijave).

Takve popratne informacije omogućile bi temeljitiju procjenu realnosti ciljnih vrijednosti.

- Nije pojašnjeno kako su financijski ciljevi usklađeni s prošlim iskustvom ili određenim relevantnim stručnim znanjem u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”). Objašnjenja o ciljnim vrijednostima nisu vrlo deskriptivna i čini se da se ne razmatraju ključni (kritični) čimbenici identificirani u SWOT analizi. Objašnjenja se uglavnom odnose na “očekivanu vrijednost”, ali bez detaljnije razrade.
- Općenito, koncept definiranih faza se čini razumnim, tj. faze odražavaju nekoliko pristupa (npr. ne kumulativna godišnja karakteristika, mali kontinuirani porasti, itd.). Međutim, dodatne informacije o procesu postavljanja ciljeva (kao što je navedeno pod pitanjem 7.2.) omogućile bi temeljitiju procjenu razumnosti faza u širem okviru (npr. naučene lekcije, razmatranje potencijalnih korisnika, pravni okvir, itd. u definiranju faza).

Tablica 67: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 5

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj će mjeri očekivana ostvarenja doprinijeti rezultatima izraženima u realnim ciljnim vrijednostima?			
7.1	<i>Da li su uzročne veze između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti jasno objašnjene i potpune?</i>	3	Uočena su neka pitanja u vezi s pokazateljima (za detalje vidjeti nastavak tablice).
7.1.1	<i>Određuje li strateški plan ZPP-a kako će se očekivana ostvarenja generirati kroz planirane financijske ulaze alocirane za specifične intervencije?</i>	1	
7.1.2	<i>Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako će očekivani rezultati pridonijeti svakom specifičnom cilju?</i>	3	R.28 je jedini PR povezan s intervencijom „47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” u Poglavlju 5, ali ovaj pokazatelj nije povezan sa SC5 u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”). R.10, R.11, R.28 su povezani sa intervencijom “47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” u Poglavlju 5, ali nijedan od ovih pokazatelja nije povezan sa SC5 u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”).

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			Naziv pokazatelja R.17, R.22, R.26 i R.29 nije na engleskom ili hrvatskom jeziku.
7.1.3	Da li je svaka intervencija jasno povezana s jednim ili više pokazatelja rezultata?	1	
7.1.4	Postoji li čvrsta veza (izravan i značajan doprinos) između intervencija i pokazatelja rezultata?	1	
7.1.5	Postoje li postavljeni ciljevi za svaki relevantni pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
7.2	Da li su ciljne vrijednosti za svaki pokazatelj rezultata realne kada se uzmu u obzir kritični čimbenici?	3	Pokazatelji rezultata su relevantni u smislu karakteristika intervencija te su ciljevi postavljeni za svaku od njih temeljeni na procijenjenim ostvarenjima i jediničnim iznosima. Međutim, postoji prostor za poboljšanjem dokumentacije procesa postavljanja ciljeva, posebno za nove intervencije, na sljedeći način: • jasnim identificiranjem izvora podataka, • predstavljanjem razmatranih relevantnih vanjskih čimbenika u pripremljenim projekcijama, • pružanjem usporedbe sa sličnim prošlim podacima i iskustvima za neko srednje razdoblje, jasnim opravdanjem za prilagodbu prošlih podataka, kao i cjelokupnim razmatranjem ključnih elemenata (tj. ne samo razmatranjem financijske alokacije i vrijednosti ostvarenja (npr. veličina hektara), već i na primjer procjenom iskustva i sposobnosti korisnika da se prijave). Takve popratne informacije omogućile bi temeljitiju procjenu realnosti ciljnih vrijednosti.
7.3	Da li obrazloženje za ciljne vrijednosti uzima u obzir kritične čimbenike i da li je ono u skladu sa procjenom potreba?	2	Nije pojašnjeno kako su financijski ciljevi usklađeni s prošlim iskustvom ili određenim relevantnim stručnim znanjem u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.8 ("Odabir pokazatelja rezultata"). Objašnjenja o ciljnim vrijednostima nisu vrlo deskriptivna i čini se da se ne razmatraju ključni (kritični) čimbenici identificirani u SWOT analizi. Objašnjenja se uglavnom

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			odnose na "očekivanu vrijednost", ali bez detaljnije razrade.
U kojoj su mjeri faze postavljene za okvir izvedbe realne?			
8.1	Postoje li postavljene godišnje faze koje ukazuju na godišnju raščlambu utvrđenih ciljeva za svaki relevantan pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
8.2	Da li je vrijednost svake godišnje prekretnice za izračunate ciljeve pokazatelja rezultata definirana na način da uzima u obzir relevantne čimbenike?	3	Općenito, koncept definiranih faza se čini razumnim, tj. faze odražavaju nekoliko pristupa (npr. ne kumulativna godišnja karakteristika, mali kontinuirani porasti, itd.). Međutim, dodatne informacije o procesu postavljanja ciljeva (kao što je navedeno pod pitanjem 7.2.) omogućile bi temeljitiju procjenu razumnosti faza u širem okviru (npr. naučene lekcije, razmatranje potencijalnih korisnika, pravni okvir, itd. u definiranju faza).

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

7.3.6 Specifični cilj 6 – Bioraznolikost i obrađeni krajolici

Nekoliko pitanja vezanih za mjerenje napretka i ishoda identificirano je vezano za SC4:

- Pokazatelj R.28 povezan je s intervencijom „47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” u poglavlju 5, međutim ovaj pokazatelj nije povezan sa SC6 u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC6.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”).
- Pokazatelji rezultata su relevantni u smislu karakteristika intervencija te su ciljevi postavljeni za svaku od njih temeljeni na procijenjenim ostvarenjima i jediničnim iznosima. Međutim, postoji prostor za poboljšanjem dokumentacije procesa postavljanja ciljeva, posebno za nove intervencije, na sljedeći način:
  - jasnim identificiranjem izvora podataka,
  - predstavljanjem razmatranih relevantnih vanjskih čimbenika u pripremljenim projekcijama,
  - pružanjem usporedbe sa sličnim prošlim podacima i iskustvima za neko srednje razdoblje, jasnim opravdanjem za prilagodbu prošlih podataka, kao i cjelokupnim razmatranjem ključnih elemenata (tj. ne samo razmatranjem financijske alokacije i vrijednosti ostvarenja (npr. veličina hektara), već i na primjer procjenom iskustva i sposobnosti korisnika da se prijave).

Takve popratne informacije omogućile bi temeljitiju procjenu realnosti ciljnih vrijednosti.

- Nije pojašnjeno kako su financijski ciljevi usklađeni s prošlim iskustvom ili određenim relevantnim stručnim znanjem u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC6.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”). Objašnjenja o ciljnim vrijednostima nisu vrlo deskriptivna i čini se da se ne razmatraju ključni (kritični) čimbenici identificirani u SWOT analizi. Objašnjenja se uglavnom odnose na “očekivanu vrijednost”, ali bez detaljnije razrade.
- Općenito, koncept definiranih faza se čini razumnim, tj. faze odražavaju nekoliko pristupa (npr. ne kumulativna godišnja karakteristika, mali kontinuirani porasti, itd.). Međutim, dodatne informacije o procesu postavljanja ciljeva (kao što je navedeno pod pitanjem 7.2.) omogućile bi temeljitiju procjenu razumnosti faza u širem okviru (npr. naučene lekcije, razmatranje potencijalnih korisnika, pravni okvir, itd. u definiranju faza).

Tablica 68: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 6

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj će mjeri očekivana ostvarenja doprinijeti rezultatima izraženima u realnim ciljnim vrijednostima?			
7.1	Da li su uzročne veze između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti jasno objašnjene i potpune?	3	Uočena su neka pitanja u vezi s pokazateljima (za detalje vidjeti nastavak tablice).

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
7.1.1	Određuje li strateški plan ZPP-a kako će se očekivana ostvarenja generirati kroz planirane financijske ulaze alocirane za specifične intervencije?	1	
7.1.2	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako će očekivani rezultati pridonijeti svakom specifičnom cilju?	3	Pokazatelj R.28 povezan je s intervencijom „47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć“ u poglavlju 5, međutim ovaj pokazatelj nije povezan sa SC6 u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC6.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”). Nazivi pokazatelja R.7, R.22, R.25, R.29, R.32, R.34 nisu na engleskom ili hrvatskom jeziku (u odjeljku 5).
7.1.3	Da li je svaka intervencija jasno povezana s jednim ili više pokazatelja rezultata?	1	
7.1.4	Postoji li čvrsta veza (izravan i značajan doprinos) između intervencija i pokazatelja rezultata?	1	
7.1.5	Postoje li postavljeni ciljevi za svaki relevantni pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
7.2	Da li su ciljne vrijednosti za svaki pokazatelj rezultata realne kada se uzmu u obzir kritični čimbenici?		Pokazatelji rezultata su relevantni u smislu karakteristika intervencija te su ciljevi postavljeni za svaku od njih temeljeni na procijenjenim ostvarenjima i jediničnim iznosima. Međutim, postoji prostor za poboljšanjem dokumentacije procesa postavljanja ciljeva, posebno za nove intervencije, na sljedeći način: • jasnim identificiranjem izvora podataka, • predstavljanjem razmatranih relevantnih vanjskih čimbenika u pripremljenim projekcijama, • pružanjem usporedbe sa sličnim prošlim podacima i iskustvima za neko srednje razdoblje, jasnim opravdanjem za prilagodbu prošlih podataka, kao i cjelokupnim razmatranjem ključnih elemenata (tj. ne samo razmatranjem financijske alokacije i vrijednosti ostvarenja (npr. veličina hektara), već i na primjer procjenom iskustva i sposobnosti korisnika da se prijave). Takve popratne informacije omogućile bi temeljitiju procjenu realnosti ciljnih vrijednosti.

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
7.3	Da li obrazloženje za ciljne vrijednosti uzima u obzir kritične čimbenike i da li je ono u skladu sa procjenom potreba?	2	Nije pojašnjeno kako su financijski ciljevi usklađeni s prošlim iskustvom ili određenim relevantnim stručnim znanjem u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC6.8 ("Odabir pokazatelja rezultata"). Objašnjenja o ciljnim vrijednostima nisu vrlo deskriptivna i čini se da se ne razmatraju ključni (kritični) čimbenici identificirani u SWOT analizi. Objašnjenja se uglavnom odnose na "očekivanu vrijednost", ali bez detaljnije razrade.
U kojoj su mjeri faze postavljene za okvir izvedbe realne?			
8.1	Postoje li postavljene godišnje faze koje ukazuju na godišnju raščlambu utvrđenih ciljeva za svaki relevantan pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
8.2	Da li je vrijednost svake godišnje prekretnice za izračunate ciljeve pokazatelja rezultata definirana na način da uzima u obzir relevantne čimbenike?		Općenito, koncept definiranih faza se čini razumnim, tj. faze odražavaju nekoliko pristupa (npr. ne kumulativna godišnja karakteristika, mali kontinuirani porasti, itd.). Međutim, dodatne informacije o procesu postavljanja ciljeva (kao što je navedeno pod pitanjem 7.2.) omogućile bi temeljitiju procjenu razumnosti faza u širem okviru (npr. naučene lekcije, razmatranje potencijalnih korisnika, pravni okvir, itd. u definiranju faza).

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

7.3.7 Specifični cilj 7 – Strukturna promjena i generacijska obnova

Odnos između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti za SC7 u osnovi je dobro objašnjen i dosljedan. Međutim, postoji jedan element koji zahtjeva pozornost:

- Agregirana ciljna vrijednost R.36 veća je od zbroja ciljnih vrijednosti definiranih za dvije povezane intervencije u okviru SC (detalji su prikazani u tablici ispod).

Tablica u nastavku prikazuje sažetak rezultata vrednovanja.

Tablica 69: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 7

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj će mjeri očekivana ostvarenja doprinijeti rezultatima izraženima u realnim ciljnim vrijednostima?			
7.1	Određuje li strateški plan ZPP-a kako će se očekivana ostvarenja generirati kroz planirane financijske ulaze alocirane za specifične intervencije?	3	Postoji značajna nedosljednost koja zahtijeva reviziju (detalji su u nastavku).
7.1.1	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako će očekivani rezultati pridonijeti svakom konkretnom cilju?	1	
7.1.2	Da li je svaka intervencija jasno povezana s jednim ili više pokazatelja rezultata?	1	

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
7.1.3	Postoji li čvrsta veza (izravan i značajan doprinos) između intervencija i pokazatelja rezultata?	1	
7.1.4	Postoje li postavljeni ciljevi za svaki relevantni pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
7.1.5	Da li su ciljne vrijednosti za svaki pokazatelj rezultata realne kada se uzmu u obzir kritični čimbenici?	3	Dekompozicija ciljeva pokazatelja na osnovi intervencija nije u skladu s agregiranim iznosom uključenim u plan. U objašnjenju za R.36 u odjeljku 2.1 (opis SC-a), dekompozicija cilja pokazatelja navodi da je "očekivana ciljna vrijednost pokazatelja 13.000". Također se navodi da se ciljni pokazatelj sastoji od dva elementa za dvije intervencije planirane u okviru SC-a: "Plaćanja za mlade poljoprivrednike - 10.000 i Uspostava mladih poljoprivrednika 1.035". Zbroj ova dva broja je samo 11.035, te je manji od ukupnog agregiranog iznosa.
7.2	Da li obrazloženje za ciljne vrijednosti uzima u obzir kritične čimbenike i da li je ono u skladu sa procjenom potreba?	2	Budući da su ciljne vrijednosti nedosljedne (vidjeti gornji komentar), teško je procijeniti kvalitetu objašnjenja i pretpostavki na kojima se temelje ciljne vrijednosti.
7.3	Uzimaju li ciljevi za pokazatelje rezultata koji se odnose na specifične ciljeve ZPP-a vezane za okoliš i klimu u obzir arhitekturu Strateškog plana ZPP-a za okoliš i klimu i već utvrđene dugoročne nacionalne ciljeve kako je navedeno u instrumentima navedenim u Prilogu XI. Uredbi?	1	
U kojoj su mjeri faze postavljene za okvir izvedbe realne?			
8.1	Postoje li postavljene godišnje faze koje ukazuju na godišnju raščlambu utvrđenih ciljeva za svaki relevantan pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
8.2	Da li je vrijednost svake godišnje prekretnice za izračunate ciljeve pokazatelja rezultata definirana na način da uzima u obzir relevantne čimbenike?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

7.3.8 Specifični cilj 8 – Radna mjesta i rast u ruralnim područjima

Odnos između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti za SC8 u osnovi je dobro objašnjen i dosljedan. Međutim, jedan element nije dovoljno detaljno pojašnjen:

- Intervenciji "73.14.FI – FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima" je potrebno posvetiti više pažnje, obzirom da nije jasno opisano na koji način intervencija doprinosi razvoju biogospodarstva. U tom smislu, uporaba R.39 kao pokazatelja rezultata zahtijeva dodatno objašnjenje.
- Kako je R.39 odabran za intervenciju "73.14.FI – FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima" koja koristi financijske instrumente, njezini planirani rezultati bit će dodatno definirani u ugovorima o financiranju koje

potpisuju korisnici u kasnijoj fazi. Implementacija financijskih instrumenata neće pridonijeti samo razvoju biogospodarstva, već je predviđena korist i za druge aspekte sličnih ruralnih poslovnih aktivnosti.

Tablica u nastavku prikazuje sažetak rezultata vrednovanja.

Tablica 70: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 8

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj će mjeri očekivana ostvarenja doprinijeti rezultatima izraženima u realnim ciljnim vrijednostima?			
7.1	<i>Da li su uzročne veze između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti jasno objašnjene i potpune?</i>	2	U pojašnjenjima nedostaju neki ključni elementi, pogledajte dolje.
7.1.1	<i>Određuje li strateški plan ZPP-a kako će se očekivana ostvarenja generirati kroz planirane financijske ulaze alocirane za specifične intervencije?</i>	1	
7.1.2	<i>Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako će očekivani rezultati pridonijeti svakom specifičnom cilju?</i>	1	R.39 se koristi kao pokazatelj rezultata intervencije "73.14.FI – FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima". Prvo je evaluacijski tim iznio zapažanje, navodeći da nije dovoljno naglašeno kako ova intervencija doprinosi razvoju bioekonomije. Međutim, kako je pojašnjeno iz Upravljačkog tijela, intervencija je predviđena da pridonese nekoliko aspekata ruralnih poslovnih aktivnosti, a bioekonomija je samo jedan od njih. Također je pojašnjeno da će planirani rezultati biti naknadno definirani u Ugovorima o financiranju koje potpisuju korisnici.
7.1.3	<i>Da li je svaka intervencija jasno povezana s jednim ili više pokazatelja rezultata?</i>	1	
7.1.4	<i>Postoji li čvrsta veza (izravan i značajan doprinos) između intervencija i pokazatelja rezultata?</i>	1	
7.1.5	<i>Postoje li postavljeni ciljevi za svaki relevantni pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?</i>	1	
7.2	<i>Da li su ciljne vrijednosti za svaki pokazatelj rezultata realne kada se uzmu u obzir kritični čimbenici?</i>	1	
7.3	<i>Da li obrazloženje za ciljne vrijednosti uzima u obzir kritične čimbenike i da li je ono u skladu sa procjenom potreba?</i>	1	Prvo je evaluacijski tim iznio zapažanje u kojem se navodi da Strateški plan ZPP-a ne predstavlja dokaze kako neke ciljne vrijednosti uzimaju u obzir kritične čimbenike iz identificiranih potreba, posebno u slučaju intervencije „73.14.FI – FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima”, vidi komentar iznad.

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			No, kako je pojašnjeno iz Upravljačkog tijela, točni detalji planiranih rezultata bit će definirani naknadno.
U kojoj su mjeri faze postavljene za okvir izvedbe realne?			
8.1	Postoje li postavljene godišnje faze koje ukazuju na godišnju raščlambu utvrđenih ciljeva za svaki relevantan pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
8.2	Da li je vrijednost svake godišnje prekretnice za izračunate ciljeve pokazatelja rezultata definirana na način da uzima u obzir relevantne čimbenike?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

7.3.9 Specifični cilj 9 – Zdravlje, hrana i antimikrobna rezistencija

Odnos između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti za SC8 u osnovi je dobro objašnjen i dosljedan. Međutim, postoji jedan element na kojeg treba obratiti pažnju:

- Intervencija “47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing” nema pokazatelj rezultata povezan sa SC9 temeljem poglavlja 2, odjeljka 2.1.SC9.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”), već samo pokazatelje rezultata koji su povezani s drugim SC-ovima.

Tablica 71: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 9

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj će mjeri očekivani rezultati pridonijeti rezultatima izraženim u realnim ciljnim vrijednostima?			
7.1	Da li su uzročne veze između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti jasno objašnjene i potpune?	3	Postoji veliki problem koji treba revidirati, pogledajte u nastavku.
7.1.1	Određuje li strateški plan ZPP-a kako će se očekivana ostvarenja generirati kroz planirane financijske ulaze alocirane za specifične intervencije?	1	
7.1.2	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako će očekivani rezultati pridonijeti svakom specifičnom cilju?	3	Intervencija “47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing” nema PR povezan s SC9. Jedini PR povezani s intervencijom su R.10 i R.11, ali nijedan od njih nije povezan sa SC9 u poglavlju 2., odjeljku 2.1.SC9.8.
7.1.3	Da li je svaka intervencija jasno povezana s jednim ili više pokazatelja rezultata?	1	
7.1.4	Postoji li čvrsta veza (izravan i značajan doprinos) između intervencija i pokazatelja rezultata?	1	
7.1.5	Postoje li postavljene ciljevi za svaki relevantni pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
7.2	Da li su ciljne vrijednosti za svaki pokazatelj rezultata realne kada se uzmu u obzir kritični čimbenici?	1	

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
7.3	Da li obrazloženje za ciljne vrijednosti uzima u obzir kritične čimbenike i da li je ono u skladu sa procjenom potreba?	2	Budući da intervencija "47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing" nema PR povezan sa SC9, ovaj aspekt je teško procijeniti u ovom trenutku.
U kojoj su mjeri faze postavljene za okvir izvedbe realne?			
8.1	Postoje li postavljene godišnje faze koje ukazuju na godišnju raščlambu utvrđenih ciljeva za svaki relevantan pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
8.2	Da li je vrijednost svake godišnje prekretnice za izračunate ciljeve pokazatelja rezultata definirana na način da uzima u obzir relevantne čimbenike?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

7.3.10 Međusektorski cilj XCO – Poticanje pojednostavljenja

Vežano za ulaganja, ostvarenja, rezultate i ciljne vrijednosti za XCO, postoji samo jedan veliki nedostatak:

- Intervenciju "47.1.a.02. - Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje" treba revidirati jer nema PR povezan sa XCO u okviru poglavlja 2, odjeljka 2.1.XCO.8 ("Odabir pokazatelja rezultata"), već samo pokazatelje rezultata koji su povezani s drugim SC-ovima.

Tablica 72: Sažetak evaluacije mjerenja napretka i ishoda – Specifični cilj 2

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj će mjeri očekivani rezultati pridonijeti rezultatima izraženim u realnim ciljnim vrijednostima?			
7.1	Da li su uzročne veze između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti jasno objašnjene i potpune?	3	Postoji jedna ozbiljna praznina u pogledu XCO intervencija koju je potrebno temeljito revidirati.
7.1.1	Određuje li strateški plan ZPP-a kako će se očekivana ostvarenja generirati kroz planirane financijske ulaze alocirane za specifične intervencije?	1	
7.1.2	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako će očekivani rezultati pridonijeti svakom specifičnom cilju?	3	Intervencija "47.1.a.02. - Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje" nema PR povezan s XCO u poglavlju 2., odjeljku 2.1.XCO.8.
7.1.3	Da li je svaka intervencija jasno povezana s jednim ili više pokazatelja rezultata?	1	
7.1.4	Postoji li čvrsta veza (izravan i značajan doprinos) između intervencija i pokazatelja rezultata?	1	
7.1.5	Postoje li postavljene ciljevi za svaki relevantni pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
7.2	Da li su ciljne vrijednosti za svaki pokazatelj rezultata realne kada se uzmu u obzir kritični čimbenici?	1	
7.3	Da li obrazloženje za ciljne vrijednosti uzima u obzir kritične čimbenike i da li je ono u skladu sa procjenom potreba?	2	Budući da intervencija "47.1.a.02. - Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje" nema nikakav PR

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			povezan s XCO, ovaj aspekt se ne može evaluirati u vezi s ovom intervencijom.
U kojoj su mjeri faze postavljene za okvir izvedbe realne?			
8.1	Postoje li postavljene godišnje faze koje ukazuju na godišnju raščlambu utvrđenih ciljeva za svaki relevantan pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?	1	
8.2	Da li je vrijednost svake godišnje prekretnice za izračunate ciljeve pokazatelja rezultata definirana na način da uzima u obzir relevantne čimbenike?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

8 Vrednovanje smanjenja administrativnog opterećenja korisnika

8.1 Uvod

U programskom razdoblju 2023. – 2027. znatno su smanjeni broj pravila te razina detalja za pravila utvrđenih za ZPP u zakonodavstvu EU. Ovaj pomak državama članicama nudi veće mogućnosti za provedbu ZPP-a na načine koji su dobro prilagođeni posebnim značajkama i potrebama njihovih poljoprivrednih sektora i ruralnih područja. Umjesto detaljnih pravila utvrđenih propisima EU, države članice su ovlaštene postavljati pravila i predlagati rješenja za pojednostavljenje provedbe ZPP-a.

Na temelju Uredbe i materijala smjernica koje je Komisija stavila na raspolaganje, očekuje se da će se pojednostavljenje i smanjenje administrativnog opterećenja postići uglavnom korištenjem inovativnih sustava za obradu zahtjeva i plaćanja te pojednostavljenjem kontrola. Temeljno načelo je korištenje IT alata za pojednostavljenje procesa, izbjegavanje dupliranja posla, stavljanje relevantnih informacija na raspolaganje korisnicima, korištenje javno dostupnih informacija u okviru kontrola umjesto traženja od korisnika da ih dostave u aplikaciji za podršku, korištenje CwRS-a (eng: *controls with remote sensing*) za smanjenje provjera na licu mjesta, a u korist kontrola koje se provode tehnologijom i – koliko je to moguće – korištenje pristupa preventivnih kontrola.

Cilj ovog odjeljka je procijeniti jasnoću i dubinu opisa (predviđenih) poduzetih koraka koji pridonose pojednostavljenju provedbe politike na razini korisnika.

8.2 Sažetak osnove za vrednovanje

Samo relevantna poglavlja i odjeljci Strateškog plana ZPP-a su bili su primarni predmet evaluacije. Ona uključuju sljedeće elemente:

- Poglavlje 3 (“Dosljednost strategije i komplementarnosti”), odjeljak 3.9 (“Pojednostavljivanje i smanjenje administrativnog opterećenja”);
- Poglavlje 4 (“Elementi zajednički za nekoliko intervencija”), odjeljci 4.3 (“Tehnička pomoć”) i 4.4 (“ZPP mreža”);
- Poglavlje 5 (“Izravna plaćanja, intervencije za sektorski i ruralni razvoj navedene u strategiji”), odjeljci relevantni za osmišljene intervencije za evaluaciju na razini SC;
- Poglavlje 7 (“Sustav upravljanja i koordinacije”);
- Poglavlje 8 (“Modernizacija: AKIS i digitalizacija”).

Dostavljene su i dodatne informacije o nekoliko odabranih pitanja koja su zahtijevala dodatno pojašnjenje od strane Upravljačkog tijela u svezi, između ostalog, dostupnosti geoprostornih snimaka korisnicima, specifičnosti sustava AGRONET te ne-IAKS aplikacija i kontrolnih procedura.

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

Osim toga, organizirali smo sastanak na kojem su sudjelovali kolege iz Upravljačkog tijela, a na kojem se raspravljalo o prvom nacrtu ovog odjeljka.

8.3 Sažetak trenutnog stanja

U Hrvatskoj je Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (Agencija) javno tijelo nadležno za provedbu mjera potpore u poljoprivredi, kao i održavanje i ažuriranje IAKS-a putem kojeg se obrađuju i kontroliraju izravna plaćanja poljoprivrednicima. U koordinaciji s Ministarstvom poljoprivrede, Agencija implementira sve mjere Zajedničke poljoprivredne politike i Zajedničke ribarske politike Europske unije.

Agencija upravlja sljedećim bazama podataka i platformama koje su relevantne za provedbu Strateškog plana ZPP-a:

- Registar poljoprivrednika;
- IAKS: integrirani, centralizirani administrativni kontrolni sustav i računalna baza podataka koja uključuje jedinstvenu identifikaciju podnositelja zahtjeva, sustav identifikacije zemljišnih parcela (ARKOD), sustav identifikacije i registracije životinja, identifikaciju i registracijski sustav prava na plaćanje, platformu za prijavu, praćenje područja kontrola sustava i administrativnih zahtjeva i kontrola polja ;
- ARKOD: nacionalni sustav identifikacije zemljišnih čestica i pratećih registara (vinogradarski registar, registar primarnih proizvođača hrane, registar subjekata u ekološkoj proizvodnji) koji je sastavni dio IAKS-a i služi za evidentiranje korištenja poljoprivrednog zemljišta u Hrvatskoj;
- AGRONET: zaštićena internetska aplikacijska platforma putem koje poljoprivrednici mogu pregledavati podatke o svojem poljoprivrednom gospodarstvu i na kojoj mogu elektroničkim putem podnijeti zahtjeve za potporama.

Prema Strateškom planu ZPP-a u poglavlju 7, odjeljku 7.3.1.1, hrvatska tijela se obvezuju da će svi elementi IAKS-a kako je navedeno u članku 66. stavku 1. Uredbe (EU) 2021/2115 biti uspostavljeni i funkcionalni od 1. siječnja 2023.

Pripremni, tehnički i organizacijski preduvjeti za implementaciju ARKOD sustava započeli su već u studenom 2007. godine kada je hrvatska Vlada usvojila nacionalni program za uspostavu ARKOD/LPIS-a. Također, tijekom 2009. godine od Državne geodetske uprave preuzete su dostupne digitalne ortofoto karte (DOF) kako bi se mogle postaviti. Sustav ARKOD sadrži prostorne podatke preuzete od Državne geodetske uprave, kao što su digitalna ortofoto karta, digitalni katastarski plan i topološka karta. Registracija je započela u srpnju 2009. i trajala je oko godinu i pol.

Implementacija ARKOD-a započela je 2011. godine. Web aplikacija je razvijena kako bi poljoprivrednicima pružila pomoć u prijavi za potporu te je bila dostupna korisnicima i u prošlim programskim razdobljima. Sustav ARKOD ima mogućnost pružanja unaprijed ispunjenih obrazaca korisniku koji mogu uključivati informacije vezane uz, npr.:

- poljoprivredne parcele, zemljišne jedinice koje sadrže nepoljoprivredne površine koje su prihvatljive;
- površine i mjesto proglašene površine ovih parcela i pripadajuće prihvatljive površine utvrđene za plaćanje za prethodnu godinu za potrebe površinskih zahvata;
- informacije relevantne za uvjetovanje intervencije na području;
- ostale informacije za intervencije na životinjama;
- također i najnovije geografske informacije kako bi se olakšalo geoprostorno proglašenje područja za potrebe ovih intervencija i uvjetovanja.

Unaprijed ispunjeni obrasci i podaci pomažu u kvaliteti i ispravnosti ispunjavanja prijave. Korisnici podnose jedan zahtjev godišnje, što znači da se sve izmjene mogu unijeti u trenutku prijave jednom godišnje. U slučaju neusklađenosti sa uvjetima prihvatljivosti otkrivenih administrativnim provjerama, države članice obavještavaju korisnike o mogućnosti izmjene ili povlačenja zahtjeva ili određenih dijelova zahtjeva koji su neusklađeni. Nadležna tijela država članica odrediti će datum do kojeg se izmjene i dopune mogu primijeniti, a prema Provedbenom zakonu (trenutačno u postupku usvajanja) ne smije proći više od 15 kalendarskih dana prije datuma kada se izvrši plaćanje prve rate ili predujmova. Ove izmjene (ili povlačenje prijave) bit će moguće samo u vezi s neusklađenostima koje se odnose na takozvane uvjete prihvatljivosti detektiranim sustavom praćenja ili administrativnim provjerama.

Korisnici su i u prošlim programskim razdobljima imali mogućnost podnijeti jednu prijavu godišnje. Ministarstvo poljoprivrede je pojasnilo da ova značajka nije novost u sustavu koji je na snazi za sljedeće programsko razdoblje.

Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav (NIAS) sustav je koji je pokrenula i uspostavila država i koji omogućuje upravljanje elektroničkim identitetima krajnjih korisnika javnih usluga u različitim područjima (financije, porezni sustav,

zdravstveni sustav, cijepljenje itd.). Njegova je svrha ponuditi i učiniti dostupnim javne e-usluge hrvatskim građanima na vremenski učinkovit i siguran način. Dodatnim primljenim informacijama je jasno da NIAS nije zaseban sustav specifično za ne-IAKS procedure, već da je to sustav koji je već uspostavljen za pružanje vrlo širokog spektra e-usluga. Dok korisnici već mogu svoje zahtjeve podnijeti elektroničkim putem AGRONET-a, također moraju osobno ili poštom Agenciji za plaćanja ispisati, potpisati i dostaviti potvrdu o podnesenom zahtjevu. Iako je u određenom pogledu još uvijek u razvoju, NIAS sustav je predviđen kako bi se omogućio proces prijave potpuno bez papira i na taj način smanjio administrativni teret za korisnike.

8.4 Sažetak (namjeravanih) koraka koji pridonose pojednostavljenju provedbe politike na razini korisnika

8.4.1 (Namjeravani) koraci koji doprinose pojednostavljenju korištenja geoprostornog sustava i sustava za zahtjeve povezane sa životinjama (prema čl. 69. HZR-a)

U Hrvatskoj je već uspostavljen i djeluje sustav ARKOD koji prikuplja geoprostorne snimke poljoprivrednog zemljišta. Snimke su također dostupne poljoprivrednicima putem AGRONET-a, čime se značajno poboljšava kvaliteta aplikacija i smanjuje mogućnost pogrešaka. Sustav se redovito ažurira i koristi najnovije kartografske podatke što omogućuje točnije aplikacije za potpore izravnih plaćanja na temelju hektara, a korisnicima olakšava proces jer ne moraju pribavljati potrebne informacije od raznih institucija.

Korisnici također imaju mogućnost podnijeti jednu prijavu godišnje elektroničkim putem koja sadrži sve izravne intervencije potpore i IAKS mjere ruralnog razvoja. Aplikacijska platforma ima sustav upozorenja koji označava potrebne aktivnosti koje nisu bile obuhvaćene aplikacijom, ali su potrebne za ispunjavanje kriterija za podršku. Ugrađena upozorenja koja signaliziraju nedostajuće ili nepotpune podatke značajno pridonose smanjenju broja pogrešaka i pojednostavljenju procesa prijave. AGRONET također poljoprivrednicima daje rezultate unakrsnih provjera s raznim drugim bazama podataka o potencijalnim neusklađenostima s rokovima ili drugim kriterijima.

Putem web aplikacije sustava AGRONET, poljoprivrednici imaju pristup rezultatima sustava za praćenje područja (AMS) koji prati aktivnosti na poljoprivrednom zemljištu na temelju satelitskih podataka. Korištenje podataka praćenja poljoprivrednicima olakšava nadzor nad provedbom propisanih kriterija za intervencije IAKS- a i pravovremeno vođenje poljoprivrednih aktivnosti, potičući preciznu poljoprivredu.

8.4.2 (Namjeravani) koraci koji doprinose pojednostavljenju IAKS kontrola

AMS je dostupan poljoprivrednicima putem AGRONET-a i uglavnom se koristi za pružanje ranih upozorenja vezanih uz ispunjavanje kriterija prihvatljivosti i obveza relevantnih nacionalnih zakonodavstava. Iz Strateškog plana ZPP-a je vidljivo da je AGRONET predviđen kao primarni komunikacijski kanal između korisnika i Agencije za plaćanja, koji putem ove platforme dijeli sve potrebne informacije i osigurava administraciju bez papira (prijave na papiru prihvaćaju se samo kao iznimka).

Cilj pojednostavljenja planira se ostvariti i kroz druga digitalizirana rješenja:

- Poljoprivrednicima je dostupna i mobilna aplikacija Agro GTF za slanje geooznačenih fotografija. U slučaju nedostatnih podataka za potvrđivanje poljoprivredne djelatnosti i drugih kriterija, Agencija za plaćanja može od korisnika zatražiti dostavljanje geografskih fotografija kao dokaz o poljoprivrednoj djelatnosti.
- Sustav ARACHNE, baza podataka administrativne kontrole EU⁶, koristit će se za praćenje međusobne povezanosti društava, sukoba interesa, umjetno stvorenih uvjeta i drugih elemenata koji mogu ukazivati na nepravilnosti i prijevare. Očekuje se da će korištenje ovog alata poboljšati i ubrzati kontrole, smanjiti mogućnost pogreške i zaštititi financijske interese Europske unije.

8.4.3 (Namjeravani) koraci koji doprinose pojednostavljenju ne-IAKS aplikacija i kontrolnih procedura

U programskom razdoblju 2023.-2027. predviđa se poboljšanje ne-IAKS aplikacija i kontrolnih procedura uvođenjem Nacionalnog sustava identifikacije i provjere autentičnosti (NIAS). Planirano je da sustav osigurava provjeru uvjeta

⁶Pilot projekt za sustav ARACHNE proveden je u nekoliko država članica, uključujući Hrvatsku, 2018. Za dodatne informacije o sustavu pogledajte: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=15097&langId=en>.

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

prihvatljivosti korisnika uvidom u baze podataka i raznih registara te bržu i bolju razmjenu podataka između svih institucija uključenih u proces dodjele. Također će doprinijeti poboljšanju procesa podnošenja zahtjeva, između ostalog, uvođenjem digitalnog potpisa i povezivanjem korisnika s različitim institucijama (npr. poreznim uredom) koje daju potrebnu dokumentaciju za prijavu.

Na temelju prošlih iskustava iz prethodnog programskog razdoblja, razmatra se nekoliko ključnih promjena u pogledu kriterija odabira (bolje ciljanje specifičnih problema i određivanje prioriteta korisnika koji stavljaju veći naglasak na održivost i dodanu vrijednost operacija) i postavljenih uvjeta prihvatljivosti (manje složeni uvjeti i kriteriji za korisnike i projekte). Mjere ulaganja također će uzeti u obzir poslovne planove koji imaju za cilj mala ulaganja i usmjereni su na rezultate koji se mogu lako provjeriti sustavom praćenja. Mogućnosti pojednostavljenih opcija troškova (SCO) su također adresirane Strateškim planom ZPP-a, iako njihova upotreba nije detaljno objašnjena. Upravljačko tijelo je, međutim, objasnilo da će se detalji o korištenju SCO-a dalje razvijati, s obzirom da je dio pravnog okvira koji daje specifičnosti u tom pogledu još u postupku usvajanja.

8.4.4 (Namjeravani) koraci koji doprinose pojednostavljenju kroz druga rješenja koja se odražavaju u Strateškom planu ZPP-a

Korisnicima se nude troškovno efikasna rješenja, uključujući praćenje podataka koje pomaže poljoprivrednicima u pravodobnoj provedbi poljoprivrednih aktivnosti, npr. precizne poljoprivrede. Osim digitalne tehnologije, u sljedećem programskom razdoblju predviđeno je da uloga Sustava poljoprivrednog znanja i inovacija (AKIS) bude istaknutija u organiziranju suradnje i jačanju veza između istraživačkih institucija, Ministarstva poljoprivrede, poljoprivrednika, savjetodavnih službi, ZPP mreže i drugih relevantnih dionika. Iako Strateški plan ZPP-a stavlja veliki naglasak na ove ambicije, ne razrađuje način na koji se u ovom zajedničkom pristupu planira uzeti u obzir pojednostavljenje i smanjenje administrativnog opterećenja za korisnike.

8.5 Evaluacija horizontalnih aspekata koji se odnose na smanjenje administrativnog opterećenja korisnika

8.5.1 Pojednostavljenje korištenjem geoprostornog sustava i sustava za zahtjeve povezane sa životinjama (prema čl. 69. HZR-a)

Cilj pojednostavljenja i smanjenja administrativnog opterećenja za korisnike kako je opisano člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) 2021/2115 uzet je u obzir pri izradi Strateškog plana ZPP-a općenito, ponajviše korištenjem sustava AGRONET čime je predviđeno da se značajno olakša postupak prijave kao što je opisano u poglavlju 3, odjeljku 3.9 ("Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja") Strateškog plana ZPP-a.

Unatoč tome što Strateški plan ZPP-a definira sustav AGRONET kao sustav bez papira, Upravljačko tijelo je pojasnilo da u ovom trenutku postoji korak u postupku prijave u kojem korisnik mora ispisati potvrdu da je zahtjev podnesen i dokument poslati poštom ili ga osobno donijeti u Područni ured Agencije za plaćanja. Jedan od specifičnih ciljeva u sljedećem programskom razdoblju je da se proces prijavljivanja odvija bez papira kroz unapređenje AGRONET-a i uvođenje NIAS sustava kako bi se korisnicima omogućilo korištenje elektroničkih potpisa.

Međutim, u nekim slučajevima nisu jasno objašnjeni koraci koji se poduzimaju kako bi se uskladio s pojmom pojednostavljenja. S tim u vezi, identificiran je jedan problem.

- Kako je definirano člankom 65. stavkom 4. točkom (f) Uredbe (EU) 2021/2116, sustav automatskih zahtjeva je aplikacijski sustav za intervencije na područjima ili na životinjama u kojem su podaci - koje zahtijeva uprava o najmanje pojedinačnim područjima ili životinjama za koje se traži potpora - dostupni u službenim računalnim bazama podataka kojima upravlja država članica i koje su po potrebi dostupne korisnicima.

Aplikacija za geoprostornu potporu u Hrvatskoj povezana je sa svim bazama podataka u IAKS-u i pruža unaprijed ispunjene obrasce za olakšavanje procesa, koje korisnici mogu provjeriti i po potrebi dopuniti.

Sustav koji je trenutno dostupan u Hrvatskoj, međutim, nije automatiziran sustav zahtjeva, budući da korisnici još uvijek moraju službeno podnijeti svoje zahtjeve.

Iako su neka pitanja nedovoljno detaljno obrađena u Strateškom planu ZPP-a, dodatne informacije koje je dalo Upravljačko tijelo otkrile su da su ona u dovoljnoj mjeri obrađena trenutnim ili predviđenim praksama:

- U postupku podnošenja zahtjeva putem sustava AGRONET, poljoprivrednike podržavaju djelatnici Agencije za plaćanja, savjetodavne službe Ministarstva poljoprivrede i Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu kako je

opisano u poglavlju 3., odjeljku 3.9 („Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja”) Strateškog plana ZPP-a. Međutim, u Strateškom planu ZPP-a se ne navode detalji o tome kako točno poljoprivrednici mogu tražiti takvu pomoć i kako su odgovornosti podijeljene između spomenutih institucija. To je posebno važno pitanje zbog relativno visoke prosječne starosti poljoprivrednika i nedostatka osnovnih digitalnih vještina.

Iz Upravljačkog tijela pojašnjeno je da u slučaju da korisniku treba potpora u popunjavanju i podnošenju zahtjeva, na raspolaganju mu je više od 500 djelatnika područnih ureda Agencije za plaćanja, Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu i savjetodavnih službi koji ponuditi pomoć telefonom ili osobno. Zaposlenici regionalnih ureda također mogu ispuniti zahtjev u ime korisnika ako je potrebno (uz vrlo strogu politiku zaštite osjetljivih podataka korisnika).

Agencija za plaćanja također svake godine provodi opsežnu informativnu kampanju za poljoprivrednike diljem Hrvatske s ciljem pružanja svih važnih informacija u vezi s podnošenjem zahtjeva za potporu. Nadalje, sve informacije vezane uz postupak podnošenja jedinstvenog zahtjeva i načina prijave za izravnu potporu, podatke o kontrolama i isplatama potpora prikazane su u brošuri koju redovito izdaje Agencija za plaćanja.

- Iako je potpuno elektronički sustav za geoprostornu primjenu korištenja zemljišta dostupan uz sustav AGRONET kao što je opisano u poglavlju 3, odjeljku 3.9 („Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja”) Strateškog plana ZPP-a, njegov prikaz nije dovoljno detaljan (npr. kako izmjene se mogu izvršiti u sustavu ili koliko dugo je otvorena opcija izmjene aplikacije).

Kao što je razjasnilo Upravljačko tijelo, izmjene i povlačenja dopušteni su u bilo kojem trenutku (osim ako je korisnik obaviješten da tijela namjeravaju provesti provjere na licu mjesta ili ako je korisnik obaviješten o neusklađenosti otkrivenoj u nenajavljenoj provjeri na licu mjesta) prije roka s obzirom na neusklađenost otkrivenu administrativnim provjerama i sustavom praćenja. Predviđeno je da rok bude najkasnije 15 kalendarskih dana prije datuma plaćanja prve rate ili predujmova sukladno članku 44. Uredbe (EU) 2021/2116. Ovaj rok bi mogao biti podložan promjenama jer je Provedbeni zakon koji definira takve pojedinosti još u postupku donošenja.

8.5.2 Pojednostavljenje u IAKS kontrolama

Informacije koje pruža Strateški plan ZPP-a o integriranim administrativnim i kontrolnim sustavima (IAKS) trenutno nisu dovoljno detaljne u Strateškom planu ZPP-a. U tom su pogledu otkrivena dva specifična problema:

- Elementi IAKS-a u poglavlju 3., odjeljku 3.9 („Pojednostavljenje i smanjenje administrativnog opterećenja”) i u poglavlju 7, 7.3.1 („IAKS – Integrirani sustav administracije i kontrole”) nisu dovoljno opisani.
- Dok se u poglavlju 7., odjeljku 7.3.1 (“IAKS – Integrirani administrativni i kontrolni sustav”) implicira da je brža razmjena podataka predviđena kao rezultat pojednostavljenja, komunikacija s poljoprivrednicima posebno kako bi se spriječile pogreške i kazne nije eksplicitno adresirana elementima IAKS-a.

8.5.3 Pojednostavljenje u ne-IAKS aplikacijama i kontrolnim procedurama

U pogledu ne-IAKS kontrolnih procedura, otkrivena su dva problema.

- Korištenje drugih tehnologija, kao što su geografsko označene fotografije ili video zapisi za provjeru realiziranih projekata i investicija, ne spominje se u Strateškom planu ZPP-a u odnosu na ne-IAKS procedure. Stoga je nejasno planiraju li se takvi pristupi koristiti.
- Dok se u poglavlju 3., odjeljku 3.9 (“Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja”) spominje da bi pojednostavljene opcije troškova bile dostupne za intervencije prijenosa znanja i intervencije povezane s LAG-ovima, odgovarajuće objašnjenje o njihovoj upotrebi dostupno je samo za intervenciju “77.06. - Potpora LEADER (CLLD) pristupu”.

8.5.4 Pojednostavljenje kroz druga rješenja koja se odražavaju u Strateškom planu ZPP-a

Uočena su dva manja problema u vezi s pojednostavljenjem kroz druga rješenja, kako je opisano u nastavku.

- Dok u poglavlju 7, odjeljak 7.3.1.1.4. (“Sustav nadzora područja (AMS)”) Strateški plan ZPP-a navodi različite svrhe za koje se podaci nadzora mogu koristiti, ne spominje izričito kako se primjenjuju na višu silu.

- Dok u poglavlju 8 (“Modernizacija: AKIS i digitalizacija”) Strateški plan ZPP-a opisuje da je u sljedećem programskom razdoblju za suradnju između različitih dionika, uključujući savjetodavne službe za poljoprivredna gospodarstva, znanstvene institucije i javna tijela itd. predviđeno jačanje u okviru AKIS-a, ne objašnjava kako će se uzeti u obzir cilj smanjenja administrativnog opterećenja korisnika.
- TA je predviđena za, između ostalog, financiranje aktivnosti usmjerenih na jačanje administrativnih kapaciteta Upravljačkog tijela i Agencije za plaćanja, smanjenje administrativnog opterećenja za korisnike i rješavanje operativnih uskih grla u upravljanju SP ZPP-a. Međutim, opis takvih inicijativa prilično je općenit.

Tablica 73: Sažetak horizontalne evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj se mjeri ciljevi pojednostavljenja i smanjenja administrativnog opterećenja korištenjem geoprostornog sustava i sustava za zahtjeve povezane sa životinjama (vidi čl. 69. HZR-a) odražavaju u Strateškom planu ZPP-a?			
9.1	Da li se koristi geoprostorni aplikacijski sustav (GSA)?	1	
9.2	Imaju li korisnici mogućnost podnijeti jednu prijavu za sve moguće sheme/intervencije i sve dokumente dostaviti elektroničkim putem?	1	
9.3	Koristi li se sustav bez zahtjeva za zahtjeve povezane sa područjima i/ili životinjama (spomenuto u čl. 67. stavak 2. HZR-a)?	2	Sustav koji je trenutno na snazi korisnicima pruža omogućava ispunjene obrasce temeljene temeljem povezanih baza podataka, koje korisnici po potrebi mogu mijenjati i predati. Sustav automatskih zahtjeva, međutim, temelji se isključivo na podacima i korisnici ne moraju službeno podnositi svoje zahtjeve ili pružati dodatne informacije. Takav sustav trenutno ne postoji u Hrvatskoj.
9.4	Jesu li opisani pojednostavljeni postupci za korisnike (npr. upozorenja za neusklađenost, nedostajući/nepotpuni podaci itd.)?	1	
9.5	Imaju li korisnici mogućnost prilagođavanja svojih zahtjeva u slučaju pogrešaka?	1	
9.6	Postoje li pojednostavljeni postupci prijave za posebne programe (npr. male poljoprivrednike)? Ako ne, da li je jasno zašto ne? Ako da, da li su opisani u Strateškom planu ZPP-a?	1	
9.7	Da li je predviđeno da će se korisnicima pružiti informacije za razumijevanje pravila/uvjeta za primanje potpore prilikom podnošenja zahtjeva?	1	Iako relevantne informacije trenutno nisu dostupne u Strateškom planu ZPP-a, Upravljačko tijelo je pojasnilo da je podrška dostupna korisnicima u svakom koraku procesa prijave. Podrška se pruža putem telefona ili osobno. Zaposlenici područnih ureda mogu ispuniti zahtjev u ime korisnika ako je potrebno (pridržavajući se relevantnih pravila o zaštiti podataka). Agencija za plaćanja također svake godine provodi opsežnu informativnu kampanju za poljoprivrednike diljem Hrvatske s ciljem pružanja svih važnih informacija u vezi s podnošenjem zahtjeva za potporu.
9.8	Da li su najnoviji kartografski/slikovni/sentinel podaci prezentirani korisnicima za njihov zahtjev za potporu?	1	
9.9	Da li su korisnicima osigurani GIS (geografski informacijski sustavi) alati jednostavni za korištenje za promjenu informacija (granica) na parcelama tijekom podnošenja zahtjeva za pomoć?	1	Iako je potpuno elektronički sustav za geoprostornu primjenu korištenja zemljišta dostupan unutar sustava AGRONET kako je opisano u Strateškom

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			planu ZPP-a u poglavlju 3, odjeljku 3.9 ("Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja"), tehnički detalji nisu dovoljno obrađeni (npr. kako i koliko dugo se izmjene mogu primijeniti u sustavu). Kako je pojasnilo Upravljačko tijelo, izmjene i povlačenja dopušteni su, osim u slučaju da je korisnik obaviješten o provjeri na licu mjesta koju provode nadležna tijela ili ako je korisnik obaviješten o neusklađenosti otkrivenoj u nenajavljenoj provjeru na licu mjesta. Izmjene u sustavu mogu se izvršiti i prije roka, koji je predviđen da bude najkasnije 15 kalendarskih dana prije datuma uplate prve rate ili predujmova sukladno članku 44. Uredbe (EU) 2021/2116. Ovaj rok bi mogao biti podložan promjenama jer je provedbeni zakon koji definira takve pojedinosti još u postupku donošenja.
U kojoj se mjeri pojednostavljenje IAKS kontrola odražava u strateškom planu ZPP-a?			
10.1	Koristi li se sustav daljinskog otkrivanja i/ili nadzora područja (AMS) za kontrolu uvjeta prihvatljivosti i uvjetovanosti?	1	
10.2	Da li su svi elementi IAKS-a dovoljno obrađeni i opisani u Strateškom planu ZPP-a?	2	Strateški plan ZPP-a trenutno ne daje dovoljno informacija o postupcima kontrole. IAKS kontrole općenito (Poglavlje 7, odjeljak 7.3.1.1.1 "Sustav za identifikaciju poljoprivrednih parcela (LPIS)", odjeljak 7.3.1.1.2. "Geoprostorni (GSA) i sustav za zahtjeve povezane s životinjama (GSA)" i odjeljak 7.3.1.1.4 "Sustav za nadzor područja (AMS)") treba detaljnije objasniti.
10.3	Da li se koriste i druge tehnologije (predviđene za korištenje) za, izuzev daljinskog otkrivanja/Sentinel podataka (npr. fotografije s geografskim oznakama)?	1	
10.4	Da li je predviđena komunikacija s poljoprivrednicima tijekom svih koraka postupaka IAKS-a kako bi se spriječile pogreške i kazne?	2	U poglavlju 7, odjeljak 7.3.1 ("IAKS – Integrirani sustav administracije i kontrole") implicira da brža razmjena podataka doprinosi ideji pojednostavljenja. Međutim, iako je u načelu predviđena komunikacija s poljoprivrednicima, Strateškom planu ZPP-a nedostaju informacije o tome koje konkretne korake treba poduzeti u svakom elementu IAKS-a kako bi se korisnicima pomoglo u sprječavanju pogrešaka i kazni.
U kojoj se mjeri pojednostavljenje ne-IAKS aplikacija i kontrolnih procedura odražava u strateškom planu ZPP-a?			
11.1	Koriste li se tehnološki alati (npr. geografsko označene fotografije, video zapisi) za provjeru realizacije operacija/ulaganja?	2	Strateški plan ZPP-a ne spominje korištenje takvih tehnologija u odnosu na ne-IAKS postupke za provjeru realizirane operacije.

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
11.2	Postoje li dostupni online postupci korisnicima za podnošenje zahtjeva?	1	
11.3	Koriste li se u dovoljnoj mjeri pojednostavljene opcije troškova?	2	Strateški plan ZPP-a ne obrađuje dovoljno temu pojednostavljenih opcija troškova. U poglavlju 3, odjeljku 3.9 ("Pojednostavljenje i smanjenje administrativnog opterećenja") Strateški plan ZPP-a navodi samo prošla iskustva iz prethodnog programskog razdoblja u kojima su primijenjene pojednostavljene opcije troškova. Iako se spominje da su pojednostavljene opcije troškova planirane za intervencije prijenosa znanja i intervencije vezane uz LAG-ove u tekućem programskom razdoblju, jedina intervencija koja dovoljno upućuje na pojednostavljene opcije troškova je „77.06. - Potpora LEADER (CLLD) pristupu”. U nedostatku odgovarajućeg objašnjenja u vezi s pojednostavljenim opcijama troškova, teško je procijeniti njihovu namjenu.
U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a predviđa uvođenje drugih rješenja za postizanje pojednostavljenja i smanjenja administrativnog opterećenja poljoprivrednika i ostalih korisnika?			
12.1	Prikupljaju li AMS (Area Monitoring System) dokaze u slučajevima kao što je prepoznavanje slučajeva više sile?	2	Dok se u poglavlju 7, odjeljak 7.3.1.1.4. ("Sustav praćenja područja (AMS)") Strateškog plana ZPP-a navodi da se podaci praćenja mogu koristiti u različite svrhe, ne spominje se izričito kako se to odnosi na višu silu.
12.2	Omogućuje li se poljoprivrednicima isplativ pristup podacima (npr. iz AMS-a) za moguću upotrebu u rješenjima za upravljanje farmama (npr. precizna poljoprivreda)?	1	
12.3	Da li je predviđeno da savjetodavne službe za poljoprivredna gospodarstva, istraživačke i ruralne mreže rade zajedno kako bi podržale jednostavniju provedbu ZPP-a?	2	U programskom razdoblju 2023.-2027. planira se ojačati suradnja između savjetodavnih službi za poljoprivredna gospodarstva, znanstvenih institucija i javnih tijela, o čemu su detalji navedeni u Poglavlju 8 („Modernizacija: AKIS i digitalizacija”) Strateškog plana ZPP-a. Međutim, nije pojašnjeno kako će i u kojoj mjeri predviđena suradnja pridonijeti pojednostavljenju i uzima li u obzir cilj smanjenja administrativnog opterećenja korisnika.
12.4	Koristi li se tehnička pomoć za postizanje pojednostavljenja i smanjenja administrativnog opterećenja?	1	TA je predviđena za, između ostalog, financiranje aktivnosti usmjerenih na jačanje administrativnih kapaciteta Upravljačkog tijela i Agencije za plaćanja, smanjenje administrativnog opterećenja za korisnike i rješavanje operativnih uskih grla u upravljanju SP ZPP-om. Međutim, opis takvih inicijativa prilično je općenit.

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
12.5	Da li je predviđeno da ZPP mreža nudi popratne aktivnosti koje potiču pojednostavljenje i smanjenje administrativnog opterećenja?	1	NRN (Nacionalna Ruralna Mreža) ZPP-a može uključivati potporu za smanjenje administrativnog opterećenja (npr. širenje informacija). Informacije uključene u Strateški plan ZPP-a su ipak relativno općenite.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

8.6 Odgovori na relevantna evaluacijska pitanja prema specifičnim ciljevima

8.6.1 Specifični cilj 1 – Osiguravanje održivog prihoda farme

U slučaju SC1 identificiran je jedan problem.

- U poglavlju 5 Strateškog plana ZPP-a, polje pod odjeljkom 2, „Povezani specifični ciljevi, međusektorski cilj i relevantni sektorski ciljevi” je prazno za nekoliko intervencija (vidi tablicu u nastavku).

Tablica 74: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 1

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri je poštovana jednostavnost dizajna intervencija u Strateškom planu ZPP-a?			
13.1	Da li su intervencije dobro opisane, dosljedne, ne kontradiktorne i omogućuju procjenu njihovog ostvarenja u odnosu na ciljeve?	2	Za brojne intervencije u okviru poglavlja 5, polje odjeljka 2 u vezi s povezanim specifičnim ciljevima je ostavljeno prazno: 30.01. - Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike 32.01. – Krave u proizvodnji mlijeka 32.02. – Tov junadi 32.03. - Krave dojilje 32.04. - Ovce i koze 32.05. - Povrće 32.06. - Voće 32.07. - Šećerna repa 32.08. - Krmno proteinski usjevi
13.2	Da li je ukupni broj intervencija i s posebnim fokusom na zelenu arhitekturu (uvjetovanosti, ekosheme, AECM) prikladan i ne rezultira sa nepotrebnim kompleksnostima za provedbu i praćenje?	1	
13.3	Da li su uvjeti prihvatljivosti primjereni, dobro opravdani, ne kontradiktorni i laki za provedbu u smislu ostvarivanja ciljeva intervencija?	1	
13.4	Da li su instrumenti potpore (uključujući financijske instrumente) jasno opisani u strateškom planu ZPP-a i da li je predviđeno da se korisnicima objasne na razumljiv način (npr. u brošurama, web stranicama itd.) te da li su relevantne informacije lako dostupne potencijalnim podnositelji zahtjeva?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

8.6.2 Specifični cilj 2 – Povećanje konkurentnosti

Intervencije osmišljene za SC2 općenito su dobro opisane i otkriven je samo jedan manji problem. Problem je razjasnilo Upravljačko tijelo kako je opisano u nastavku.

- U poglavlju 5, odjeljku 5 (“Posebni dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”) opisi intervencija “73.07. – Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva” i “73.06. - Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM (šumskog reproduktivnog materijala)” u oba

slučaja naglašavaju kvalitetu hrvatske drvne proizvodnje i poteškoće tržišta, ali ne navode dostatno pojašnjenje o tome koji su ciljevi pojedinih intervencije kojim se trebaju mitigirati navedeni izazovi. Također je nejasno po čemu se dvije intervencije međusobno razlikuju u smislu ciljanih skupina i planiranih aktivnosti.

Iz Ministarstva poljoprivrede pojašnjavaju da obje intervencije podupiru optimizaciju primarne proizvodnje i dobivanje drva na način da se uz što manje otpada i energije maksimalno iskoristi kvalitetna sirovina. Ulaganjem u visoko učinkovitu tehnologiju i opremu koja je predviđena ovim dvjema intervencijama povećava se razina produktivnosti i sigurnosti na radu. Krajnji cilj modernizacije tehnologije je stvaranje preduvjeta za kaskadno korištenje drva (doprinos kružnom gospodarstvu) i povećanje dodane vrijednosti proizvodnje.

Dvije se intervencije razlikuju po ciljnim skupinama i planiranim aktivnostima, s obzirom da „73.06. - Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM (šumskog reproduktivnog materijala)” cilja šumarstvo, dok “73.07. – Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva” cilja sektor drvne industrije. Predviđeno je ulaganje u dva sektora radi poboljšanja sinergije, učinkovitosti i povećanja dodane vrijednosti podržanih aktivnosti, što rezultira jedinstvenim proizvodnim lancem.

Tablica 75: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 2

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri je poštovana jednostavnost dizajna intervencija u Strateškom planu ZPP-a?			
13.1	<i>Da li su intervencije dobro opisane, dosljedne, ne kontradiktorne i omogućuju procjenu njihovog ostvarenja u odnosu na ciljeve?</i>	1	Dok opisi obje intervencije “73.07. – Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva” i “73.06. - Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM (šumskog reproduktivnog materijala)” u poglavlju 5, odjeljku 5 (“Posebni dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti zahvata”) ističu kvalitetu proizvodnje drva u Hrvatskoj i teškoćama tržišta, nejasno je koji su konkretni ciljevi intervencija. Također nedostaju objašnjenja razlika između dviju intervencija u smislu njihovih ciljanih skupina i planiranih aktivnosti. Kako je dodatno pojašnjeno, obje intervencije imaju za cilj podržati optimizaciju primarne proizvodnje i pridobivanja drva, a obje intervencije predviđaju da ulaganje u tehnološku modernizaciju dovodi do veće dodane vrijednosti i povećanja dodane vrijednosti u proizvodnji. Dvije se intervencije, međutim, razlikuju u smislu ciljanih skupina i planiranih aktivnosti, jer „73.06. - Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM (šumskog reproduktivnog materijala)” cilja šumarstvo i “73.07. – Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva” je namijenjen sektoru drvne industrije.
13.2	<i>Da li je ukupni broj intervencija i s posebnim fokusom na zelenu arhitekturu (uvjetovanosti, ekosheme, AECM) prikladan i ne rezultira sa nepotrebnim kompleksnostima za provedbu i praćenje?</i>	1	

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
13.3	Da li su uvjeti prihvatljivosti primjereni, dobro opravdani, ne kontradiktorni i laki za provedbu u smislu ostvarivanja ciljeva intervencija?	1	
13.4	Da li su instrumenti potpore (uključujući financijske instrumente) jasno opisani u strateškom planu ZPP-a i da li je predviđeno da se korisnicima objasne na razumljiv način (npr. u brošurama, web stranicama itd.) te da li su relevantne informacije lako dostupne potencijalnim podnositelji zahtjeva?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

8.6.3 Specifični cilj 3 – Položaj poljoprivrednika u lancima vrijednosti

Samo je jedan manji problem detektiran u intervencijama „47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i „47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi” u kojima nedostaje jedna ili više potreba vezanih za SC3 u poglavlju 5, odjeljku 3 (“Potrebe koje se rješavaju intervencijom”) Strateškog plana ZPP-a. Budući da se ne radi o suštinskoj već formalnoj pogrešci, plan bi se ipak mogao smatrati dobro opisanim, dosljednim i jasnim u pogledu SC3.

Tablica 76: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 3

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri je poštovana jednostavnost dizajna intervencija u Strateškom planu ZPP-a?			
13.1	Da li su intervencije dobro opisane, dosljedne, ne kontradiktorne i omogućuju procjenu njihovog ostvarenja u odnosu na ciljeve?	1	
13.2	Da li je ukupni broj intervencija i s posebnim fokusom na zelenu arhitekturu (uvjetovanosti, ekosheme, AECM) prikladan i ne rezultira sa nepotrebnim kompleksnostima za provedbu i praćenje?	1	
13.3	Da li su uvjeti prihvatljivosti primjereni, dobro opravdani, ne kontradiktorni i laki za provedbu u smislu ostvarivanja ciljeva intervencija?	1	
13.4	Da li su instrumenti potpore (uključujući financijske instrumente) jasno opisani u strateškom planu ZPP-a i da li je predviđeno da se korisnicima objasne na razumljiv način (npr. u brošurama, web stranicama itd.) te da li su relevantne informacije lako dostupne potencijalnim podnositelji zahtjeva?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

8.6.4 Specifični cilj 4 – Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena

Za SC4 detektirana su sljedeća pitanja:

- U slučaju intervencije “31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina”), u poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”) pod naslovom “Popis relevantnih obveznih nacionalnih standarda” navode se samo GAEC standarde. Kako bi bilo jasnije, potrebno je naglasiti da ne postoji druga relevantna nacionalna regulativa, ako je to slučaj.
- Za intervencije “31.02. – Pašarenje na pašnjacima”, “31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama”, “31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina”, “31.06. – Konzervacijska poljoprivreda”, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”, polje pod naslovom "Popis relevantnih obveznih nacionalnih standarda" u poglavlju 5, odjeljku 6 ("Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata") je ostavljeno prazno u Strateškom planu ZPP-a. Preporučamo napomenuti da ne postoji druga relevantna nacionalna regulativa, ako je to slučaj.
- U poglavlju 5, za intervenciju “31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina” u odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”), popis relevantnih GAEC-a uključuje “GAEC 7: Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom”. Međutim, u odjeljku koji opisuje veze između GAEC-a, SMR-ova i nacionalnih standarda s ekoshemom “GAEC 7: Plodored u obradivim površinama, osim usjeva koji rastu pod vodom” nedostaje, dok su navedene dvije različite stavke: “GAEC 4: Uspostava graničnih

pojaseva duž vodotokova ” i “GAEC 8: Minimalni udio poljoprivredne površine namijenjen neproizvodnim područjima ili obilježjima”.

- Specifični ciljevi, ciljne skupine, prihvatljive aktivnosti i sva ograničenja (ako su primjenjiva) za intervencije „31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina”, “31.02. – Pašarenje na pašnjacima”, “31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama”, “31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina”, “31.06. – Konzervacijska poljoprivreda”, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”, “47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama” i “58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda” mogli bi se dodatno opisati u Strateškom planu ZPP-a (npr. uvjeti u vrsti usjeva (ako je primjenjivo), vremenska ograničenja, da li su intervencije usmjerene na potencijalne korisnike sa specifičnom veličinom zemljišta, detalji oko edukacija i savjetovanja itd.).
- Uvjeti prihvatljivosti u Poglavlju 5, odjeljku 5 (“Posebni dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”) za intervencije “31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina”, “31.02. – Pašarenje na pašnjacima”, “31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama”, “31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina”, “31.06. – Konzervacijska poljoprivreda”, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”, “47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama” i “58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda” mogli bi se dodatno opisati u Strateškom planu ZPP-a (npr. eksplicitno navesti tko su potencijalni korisnici).

Pojedinosti su prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 77: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 4

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri je poštovana jednostavnost dizajna intervencija u Strateškom planu ZPP-a?			
13.1	<i>Da li su intervencije dobro opisane, dosljedne, ne kontradiktorne i omogućuju procjenu njihovog ostvarenja u odnosu na ciljeve?</i>	2	U slučaju intervencije “31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina”), u poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”) pod naslovom “Popis relevantnih obveznih nacionalnih standarda” navode se samo GAEC standarde. Kako bi bilo jasnije, potrebno je naglasiti da ne postoji druga relevantna nacionalna regulativa, ako je to slučaj. Za intervencije “31.02. – Pašarenje na pašnjacima”, “31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama”, “31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina”, “31.06. – Konzervacijska poljoprivreda”, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”, polje pod naslovom “Popis relevantnih obveznih nacionalnih standarda” u poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”) je ostavljeno prazno u Strateškom planu ZPP-a. Preporučamo napomenuti da ne postoji druga relevantna nacionalna regulativa, ako je to slučaj. U poglavlju 5, za intervenciju “31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina” u odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”), popis relevantnih GAEC-a uključuje “GAEC 7: Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom”. Međutim, u odjeljku koji opisuje veze između GAEC-a, SMR-ova i nacionalnih standarda s

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			ekoshemom "GAEC 7: Plodored u obradivim površinama, osim usjeva koji rastu pod vodom" nedostaje, dok su navedene dvije različite stavke: "GAEC 4: Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova" i "GAEC 8: Minimalni udio poljoprivredne površine namijenjen neproizvodnim područjima ili obilježjima". Specifični ciljevi, ciljne skupine, prihvatljive aktivnosti i sva ograničenja (ako su primjenjiva) za intervencije „31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina“, „31.02. – Pašarenje na pašnjacima“, „31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama“, „31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina“, „31.06. – Konzervacijska poljoprivreda“, „31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)“, „47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama" i "58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda" mogli bi se dodatno opisati u Strateškom planu ZPP-a (npr. uvjeti o vrsti usjeva (ako je primjenjivo), vremenska ograničenja, da li su intervencije usmjerene na potencijalne korisnike sa specifičnom veličinom zemljišta, detalji oko edukacija i savjetovanja itd.).
13.2	<i>Da li je ukupni broj intervencija i s posebnim fokusom na zelenu arhitekturu (uvjetovanosti, ekosheme, AEEM) prikladan i ne rezultira sa nepotrebnim kompleksnostima za provedbu i praćenje?</i>	1	
13.3	<i>Da li su uvjeti prihvatljivosti primjereni, dobro opravdani, ne kontradiktorni i laki za provedbu u smislu ostvarivanja ciljeva intervencija?</i>	2	Uvjeti prihvatljivosti u Poglavlju 5, odjeljku 5 ("Posebni dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije") za intervencije "31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina", "31.02. – Pašarenje na pašnjacima", "31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama", "31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina", "31.06. – Konzervacijska poljoprivreda", "31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)", "47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama" i "58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda" mogli bi se dodatno opisati u Strateškom planu ZPP-a (npr. eksplicitno navesti tko su potencijalni korisnici).
13.4	<i>Da li su instrumenti potpore (uključujući financijske instrumente) jasno opisani u strateškom planu ZPP-a i da li je predviđeno da se korisnicima objasne na razumljiv način (npr. u brošurama, web stranicama itd.)</i>	1	

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
	<i>te da li su relevantne informacije lako dostupne potencijalnim podnositelji zahtjeva?</i>		

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

8.6.5 Specifični cilj 5 – Učinkovito upravljanje prirodnim resursima

Za SC5 utvrđena su sljedeća pitanja:

- Specifični ciljevi, ciljne skupine, prihvatljive aktivnosti i sva ograničenja (ako su primjenjiva) nisu dostatno opisani za intervencije „31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama“, „31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina“, „31.06. – Konzervacijska poljoprivreda“, „31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)“, „47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć“, „47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi“ u Poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifičan dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”).
- U slučaju intervencija “31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oranicama”, “31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina”, “31.06. – Konzervacijska poljoprivreda”, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”, označeno polje za relevantne obvezne nacionalne standarde ostavljeno je prazno u poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”). Trebalo bi navesti ukoliko ne postoji druga relevantna nacionalna regulativa koja se primjenjuje.
- Uvjeti prihvatljivosti bi se mogli dodatno opisati u Strateškom planu ZPP-a (na primjer, izričito navesti tko su potencijalni korisnici) u poglavlju 5, odjeljku 5 (“Posebni dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”) za intervencije “31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama”, “31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina”, “31.06. – Konzervacijska poljoprivreda”, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”, “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi”.

Pojedinosti su prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 78: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 5

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri je poštovana jednostavnost dizajna intervencija u Strateškom planu ZPP-a?			
13.1	<i>Da li su intervencije dobro opisane, dosljedne, ne kontradiktorne i omogućuju procjenu njihovog ostvarenja u odnosu na ciljeve?</i>	2	Specifični ciljevi, ciljne skupine, prihvatljive aktivnosti i sva ograničenja (ako su primjenjiva) nisu dostatno opisani za intervencije „31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama“, “31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina“, “31.06. – Konzervacijska poljoprivreda“, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)“, “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć“, “47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi“ u Poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifičan dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”). U slučaju intervencija “31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oranicama”, “31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina“, “31.06. – Konzervacijska poljoprivreda“, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”, označeno polje za relevantne obvezne nacionalne standarde ostavljeno je prazno u poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”). Trebalo bi navesti

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			ukoliko ne postoji druga relevantna nacionalna regulativa koja se primjenjuje.
13.2	Da li je ukupni broj intervencija i s posebnim fokusom na zelenu arhitekturu (uvjetovanosti, ekosheme, AECM) prikladan i ne rezultira sa nepotrebnim kompleksnostima za provedbu i praćenje?	1	
13.3	Da li su uvjeti prihvatljivosti primjereni, dobro opravdani, ne kontradiktorni i laki za provedbu u smislu ostvarivanja ciljeva intervencija?	2	Uvjeti prihvatljivosti bi se mogli dodatno opisati u Strateškom planu ZPP-a (na primjer, izričito navesti tko su potencijalni korisnici) u poglavlju 5, odjeljku 5 ("Posebni dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije") za intervencije "31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama", "31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina", "31.06. – Konzervacijska poljoprivreda", "31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)", "47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć" i "47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi".
13.4	Da li su instrumenti potpore (uključujući financijske instrumente) jasno opisani u strateškom planu ZPP-a i da li je predviđeno da se korisnicima objasne na razumljiv način (npr. u brošurama, web stranicama itd.) te da li su relevantne informacije lako dostupne potencijalnim podnositelji zahtjeva?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

8.6.6 Specifični cilj 6 – Bioraznolikost i obrađeni krajolici

Za SC6 detektirana su sljedeća pitanja:

- Specifični ciljevi, ciljne skupine, prihvatljive aktivnosti i sva ograničenja (ako su primjenjiva) za intervencije „31.02. – Pašarenje na pašnjacima“, „31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina“, „31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)“, „47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć“, „55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnjacima, naročito varooze“, „55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva“ i „55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela“ - bi se mogli dodatno opisati u Strateškom planu ZPP-a (npr. uvjeti o vrsti usjeva (ako je primjenjivo), vremenska ograničenja, da li su intervencije usmjerene na potencijalne korisnike sa specifičnom veličinom zemljišta, detalji oko edukacija i savjetovanja itd.).
- Nedostaju uvjeti prihvatljivosti u poglavlju 5, odjeljku 5 ("Specifičan dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije") za intervencije "31.02. – Pašarenje na pašnjacima", "31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina", "31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)", "47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć", "55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnjacima, naročito varooze", "55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva" i "55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela.
- Za intervenciju "73.01. – Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš", mogla bi se razmotriti dodatna razrada o vrstama ulaganja u kontekstu SC6.
- Polje namijenjeno popisu relevantnih obveznih nacionalnih standarda ostavljeno je prazno u Strateškom planu ZPP-a u poglavlju 5, odjeljku 6 ("Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata") za intervencije "31.02. – Pašarenje na pašnjacima", "31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina" i "31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)". Trebalo bi napomenuti da ne postoje drugi relevantni nacionalni standardi.

Pojedinosti su prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 79: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 6

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri je poštovana jednostavnost dizajna intervencija u Strateškom planu ZPP-a?			
13.1	<i>Da li su intervencije dobro opisane, dosljedne, ne kontradiktorne i omogućuju procjenu njihovog ostvarenja u odnosu na ciljeve?</i>	2	Specifični ciljevi, ciljne skupine, prihvatljive aktivnosti i sva ograničenja (ako su primjenjiva) za intervencije „31.02. – Pašarenje na pašnjacima“, „31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina“, „31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)“, „47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć“, „55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnjacima, naročito varooze“, „55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva“ i „55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela“ - bi se mogli dodatno opisati u Strateškom planu ZPP-a (npr. uvjeti o vrsti usjeva (ako je primjenjivo), vremenska ograničenja, da li su intervencije usmjerene na potencijalne korisnike sa specifičnom veličinom zemljišta, detalji oko edukacija i savjetovanja itd.). Polje namijenjeno popisu relevantnih obveznih nacionalnih standarda ostavljeno je prazno u Strateškom planu ZPP-a u poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”) za intervencije “31.02. – Pašarenje na pašnjacima”, “31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina” i “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”. Trebalo bi napomenuti da ne postoje drugi relevantni nacionalni standardi. Za intervenciju “73.01. – Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš”, mogla bi se razmotriti dodatna razrada o vrstama ulaganja u kontekstu SC6.
13.2	<i>Da li je ukupni broj intervencija i s posebnim fokusom na zelenu arhitekturu (uvjetovanosti, ekosheme, AECM) prikladan i ne rezultira sa nepotrebnim kompleksnostima za provedbu i praćenje?</i>	1	
13.3	<i>Da li su uvjeti prihvatljivosti primjereni, dobro opravdani, ne kontradiktorni i laki za provedbu u smislu ostvarivanja ciljeva intervencija?</i>	2	Nedostaju uvjeti prihvatljivosti u poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifičan dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”) za intervencije “31.02. – Pašarenje na pašnjacima”, “31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina”, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)“, “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć“, “55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnjacima, naročito varooze”,

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			"55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva" i "55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela.
13.4	Da li su instrumenti potpore (uključujući financijske instrumente) jasno opisani u strateškom planu ZPP-a i da li je predviđeno da se korisnicima objasne na razumljiv način (npr. u brošurama, web stranicama itd.) te da li su relevantne informacije lako dostupne potencijalnim podnositelji zahtjeva?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

8.6.7 Specifični cilj 7 – Strukturna promjena i generacijska obnova

Što se tiče SC7, identificiran je samo jedan relativno manji problem:

- Kriteriji prihvatljivosti za intervenciju „75.01. – Uspostava mladih poljoprivrednika” kreira rizik da najmanji poljoprivrednici (gdje bi potreba za financijskom pomoći mogla biti veća za početak) neće imati pravo na potporu u okviru planirane intervencije. Tekst ne daje jasno objašnjenje za relativno visok prag prihvatljivosti (detalje su prikazani u tablici ispod).

Tablica u nastavku prikazuje sažetak rezultata vrednovanja.

Tablica 80: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 8

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri je poštovana jednostavnost dizajna intervencija u Strateškom planu ZPP-a?			
13.1	Da li su intervencije dobro opisane, dosljedne, ne kontradiktorne i omogućuju procjenu njihovog ostvarenja u odnosu na ciljeve?	1	
13.2	Da li je ukupni broj intervencija i s posebnim fokusom na zelenu arhitekturu (uvjetovanosti, ekosheme, AECM) prikladan i ne rezultira sa nepotrebnim kompleksnostima za provedbu i praćenje?	1	
13.3	Da li su uvjeti prihvatljivosti primjereni, dobro opravdani, ne kontradiktorni i laki za provedbu u smislu ostvarivanja ciljeva intervencija?	2	Kriteriji prihvatljivosti za intervenciju „75.01. – Uspostava mladih poljoprivrednika” cilja na poljoprivredna gospodarstva u rasponu standardnog ekonomskog rezultata od 10.000-100.000 EUR. Istodobno, SWOT pokazuje da 47% mladih poljoprivrednika ostvaruje standardni ekonomski rezultat manji od 8.000 EUR. Kriteriji prihvatljivosti stoga stvaraju rizik da najmanji poljoprivrednici (gdje bi potreba za financijskom pomoći mogla biti veća za početak) neće imati pravo na potporu u okviru planirane intervencije. Tekst ne navodi jasno objašnjenje za relativno visok prag prihvatljivosti.
13.4	Da li su instrumenti potpore (uključujući financijske instrumente) jasno opisani u strateškom planu ZPP-a i da li je predviđeno da se korisnicima objasne na razumljiv način (npr. u brošurama, web stranicama itd.) te da li su relevantne informacije lako dostupne potencijalnim podnositelji zahtjeva?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

8.6.8 Specifični cilj 8 – Radna mjesta i rast u ruralnim područjima

Što se tiče pitanja na razini specifičnog cilja, identificirana su dva, relativno manja problema koja su razjašnjena dodatnim informacijama od strane Upravljačkog tijela kako je opisano u nastavku:

- Što se tiče intervencije “73.14.FI - FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima”, potrebno je jasnije opisati specifičan dizajn i ciljeve.

Dodatne informacije od Upravljačkog tijela pojašnjavaju da dizajn financijskih instrumenata ne mora uključivati kriterije odabira (npr. ciljeve) kako je definirano za intervencije podržane bespovratnim sredstvima. Zahtjev za intervencijama koje koriste financijske instrumente općenito je održiv poslovni plan.

Prikazani elementi moguća su sredstva putem kojih financijski instrumenti mogu podržati razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti.

- U slučaju intervencije “73.14.FI - FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima”, uvjeti prihvatljivosti također bi trebali biti detaljnije razrađeni.

Međutim, kako je opisano od strane Upravljačkog tijela, pojedinosti buduće implementacije financijskih instrumenata, kao što su uvjeti prihvatljivosti, ne moraju biti razrađeni na razini Strateškog plana ZPP-a, već će se definirati s odgovarajućim javnim tijelima u skladu s Financijskim sporazumom.

Tablica u nastavku daje sažetak rezultata vrednovanja.

Tablica 81: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 8

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri je poštovana jednostavnost dizajna intervencija u Strateškom planu ZPP-a?			
13.1	<i>Da li su intervencije dobro opisane, dosljedne, ne kontradiktorne i omogućuju procjenu njihovog ostvarenja u odnosu na ciljeve?</i>	1	Dok intervencija “73.14.FI - FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima” ima za cilj razvoj nepoljoprivrednih aktivnosti, ona navodi poljoprivredne strojeve itd. kao prihvatljivu imovinu za kupnju, što je naizgled u suprotnosti s ciljem intervencije. Naknadno je Upravljačko tijelo pojasnilo da je osnovni uvjet za intervencije uz korištenje financijskih instrumenata općenito održiv poslovni plan. Navedeni elementi moguća su sredstva putem kojih financijski instrumenti mogu podržati razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti. Primjerice, poljoprivredna mehanizacija može biti temelj pružanja usluga u poljoprivredi, što može biti i nepoljoprivredna djelatnost raznorodnog gospodarstva.
13.2	<i>Da li je ukupni broj intervencija i s posebnim fokusom na zelenu arhitekturu (uvjetovanosti, ekosheme, AECM) prikladan i ne rezultira sa nepotrebnim kompleksnostima za provedbu i praćenje?</i>	1	
13.3	<i>Da li su uvjeti prihvatljivosti primjereni, dobro opravdani, ne kontradiktorni i laki za provedbu u smislu ostvarivanja ciljeva intervencija?</i>	1	Uvjeti prihvatljivosti nisu dostatno razvijeni za intervenciju “73.14.FI - FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima”. Upravljačko tijelo je napomenulo da se planira njihovo definiranje, između ostalog, na temelju informacija dobivenih ex-ante evaluacijom specifičnom za financijske instrumente.

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
13.4	Da li su instrumenti potpore (uključujući financijske instrumente) jasno opisani u strateškom planu ZPP-a i da li je predviđeno da se korisnicima objasne na razumljiv način (npr. u brošurama, web stranicama itd.) te da li su relevantne informacije lako dostupne potencijalnim podnositelji zahtjeva?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

8.6.9 Specifični cilj 9 – Zdravlje, hrana i antimikrobna rezistencija

Uočen je samo jedan manji problem u vezi s intervencijom „47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing” koja ne objašnjava dovoljno na koji način ima za cilj rješavanje potrebe 19 u vezi sa SC9 (“Poticanje konzumiranja zdrave i održive hrane”). Budući da je prioritet potrebe 19 nizak u Strateškom planu ZPP-a, navedeno se ne smatra kritičnim u smislu jasnoće i adekvatnosti Strateškog plana ZPP-a.

Tablica 82: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 2

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri je poštovana jednostavnost dizajna intervencija u Strateškom planu ZPP-a?			
13.1	Da li su intervencije dobro opisane, dosljedne, ne kontradiktorne i omogućuju procjenu njihovog ostvarenja u odnosu na ciljeve?	1	
13.2	Da li su ukupni broj intervencija i s posebnim fokusom na zelenu arhitekturu (uvjetovanosti, ekosheme, AECM) prikladan i ne rezultira sa nepotrebnim kompleksnostima za provedbu i praćenje?	1	
13.3	Da li su uvjeti prihvatljivosti primjereni, dobro opravdani, ne kontradiktorni i laki za provedbu u smislu ostvarivanja ciljeva intervencija?	1	
13.4	Da li su instrumenti potpore (uključujući financijske instrumente) jasno opisani u strateškom planu ZPP-a i da li je predviđeno da se korisnicima objasne na razumljiv način (npr. u brošurama, web stranicama itd.) te da li su relevantne informacije lako dostupne potencijalnim podnositelji zahtjeva?	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

8.6.10 Međusektorski cilj XCO – Poticanje pojednostavljenja

Međusektorski cilj ima identificirana samo dva manja problema.

- Uloga Ministarstva poljoprivrede u provedbi zahvata „78.01. – Potpora prenošenju znanja” nije sasvim jasna iz teksta u poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifičan dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”). U opisu stoji da su krajnji korisnici intervencije poljoprivrednici, ali su kvalificirani korisnici privatni pružatelji savjetodavnih usluga i Ministarstvo poljoprivrede.
- Opis intervencija „47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi” treba biti jasniji kako bi odražavao činjenicu da su one isključivo usmjerene na sektor voća i povrća.

Pojedinosti su prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 83: Sažetak evaluacije smanjenja administrativnog opterećenja korisnika – Specifični cilj 2

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
U kojoj mjeri je poštovana jednostavnost dizajna intervencija u Strateškom planu ZPP-a?			
13.1	Da li su intervencije dobro opisane, dosljedne, ne kontradiktorne i omogućuju procjenu njihovog ostvarenja u odnosu na ciljeve?	2	Opis u poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifičan dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”) intervencije “78.01. – Potpora prenošenju znanja” treba jasnije navesti da prvenstveno cilja na institucije,

© 2022 KPMG Advisory Ltd, mađarsko društvo s ograničenom odgovornošću i tvrtka članica KPMG globalne organizacije nezavisnih tvrtki članica povezanih s KPMG International Limited, privatnom engleskom tvrtkom s ograničenom odgovornošću. Sva prava pridržana.

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
			a da su poljoprivrednici neizravni korisnici. Opisi u poglavlju 5, odjeljku 5 ("Specifičan dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije") intervencija "47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć" i "47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi" trebaju biti jasniji kako bi se odražavalo da su isključivo usmjerene na sektore voća i povrća.
13.2	<i>Da li je ukupni broj intervencija i s posebnim fokusom na zelenu arhitekturu (uvjetovanosti, ekosheme, AECM) prikladan i ne rezultira sa nepotrebnim kompleksnostima za provedbu i praćenje?</i>	1	
13.3	<i>Da li su uvjeti prihvatljivosti primjereni, dobro opravdani, ne kontradiktorni i laki za provedbu u smislu ostvarivanja ciljeva intervencija?</i>	1	
13.4	<i>Da li su instrumenti potpore (uključujući financijske instrumente) jasno opisani u strateškom planu ZPP-a i da li je predviđeno da se korisnicima objasne na razumljiv način (npr. u brošurama, web stranicama itd.) te da li su relevantne informacije lako dostupne potencijalnim podnositelji zahtjeva?</i>	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

9 Financijski instrumenti

9.1 Uvod

Predviđeno je da se financijski instrumenti, koji su nadopunjeni sa bespovratnim sredstvima, koriste u okviru dva specifična cilja: Specifični cilj 2 i Specifični cilj 8. Predviđena uporaba financijskih instrumenata predstavlja opseg procjene u ovom dijelu izvješća.

9.2 Sažetak osnove za vrednovanje

Relevantna poglavlja i odjeljci Strateškog plana ZPP-a bili su primarni predmet evaluacije, kako slijedi:

- Poglavlje 4 (“Elementi zajednički za nekoliko intervencija”), odjeljak 4.6 (“Financijski instrumenti”);
- Poglavlje 6 (“Financijski plan”).

Dodatni dokumenti dostavljeni od strane Upravljačkog tijela:

- tablica izračuna koja detaljno opisuje proces procjene ciljeva u okviru intervencija ruralnog razvoja i pokazatelja rezultata.

Ostale korištene informacije:

- povratne informacije koje je dalo Upravljačko tijelo o nacrtima verzija vrednovanja specifičnih ciljeva u okviru tjednih sastanaka;
- sastanak na kojem se, između ostalog, raspravljalo o postupku procjene i podacima koji se koriste u izračunu ciljnih vrijednosti.

Osim toga, organizirali smo sastanak na kojem su sudjelovali kolege iz Upravljačkog tijela na kojem se raspravljalo o prvom nacrtu ovog odjeljka.

9.3 Odgovori na relevantna evaluacijska pitanja prema specifičnim ciljevima

9.3.1 Specifični cilj 1 – Osiguravanje održivog prihoda farme

Nema planirane intervencije za SC1 koja koristi financijske instrumente.

9.3.2 Specifični cilj 2 – Povećanje konkurentnosti

Obrazloženje za korištenje financijskih instrumenata u okviru SC2 je jasno i dosljedno. Opravdanost korištenja financijskih instrumenata dobro je potkrijepljeno relevantnim dokazima iz SWOT-a, zajedničkim pokazateljima i procjenom potreba.

Tablica 84: Planirano korištenje financijskih instrumenata – Specifični cilj 2

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
Postoji li jasno obrazloženje za korištenje financijskih instrumenata financiranih iz EPFRR-a?			
14.1	Navedeno obrazloženje za korištenje ili ne korištenje financijskih instrumenata za provedbu intervencija Strateškog plana ZPP-a potkrijepljeno je relevantnim dokazima iz SWOT-a i procjene potreba, kao i zajedničkim pokazateljima konteksta koji prikazuju socio-ekonomski status potencijalnih korisnika (npr. C14, 15, 16 i C25, 26, 27 i 28).	1	Pojedinosti o implementaciji FI-ova će se razraditi nakon potpisivanja ugovora o financiranju s posrednikom ili posrednicima na temelju ex-ante vrednovanja FI-ja.
14.2	Definicije, vrste i glavni uvjeti planiranih financijskih instrumenata prikazani su u opisu intervencije te su konzistentni sa opravdanošću korištenja financijskih instrumenata financiranih iz EPFRR-a.	1	

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
14.3	Godišnja financijska izdvajanja za svaku intervenciju uključuju, gdje je primjenjivo, raščlambu planiranih iznosa za bespovratna sredstva i iznosa planiranih za financijske instrumente.	1	
14.4	Postoji dosljedna veza između upotrebe financijskih instrumenata kao ulaganja i očekivanih ostvarenja i rezultata.	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

9.3.3 Specifični cilj 3 – Položaj poljoprivrednika u lancima vrijednosti

Nema planirane intervencije za SC3 koja koristi financijske instrumente.

9.3.4 Specifični cilj 4 – Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena

Nema planirane intervencije za SC4 koja koristi financijske instrumente.

9.3.5 Specifični cilj 5 – Učinkovito upravljanje prirodnim resursima

Nema planirane intervencije za SC5 koja koristi financijske instrumente.

9.3.6 Specifični cilj 6 – Bioraznolikost i obrađeni krajolici

Nema planirane intervencije za SC6 koja koristi financijske instrumente.

9.3.7 Specifični cilj 7 – Strukturna promjena i generacijska obnova

Nema planirane intervencije za SC koja koristi financijske instrumente.

9.3.8 Specifični cilj 8 – Radna mjesta i rast u ruralnim područjima

Definicije, vrsta i glavni uvjeti planiranih financijskih instrumenata jasno su objašnjeni u opisu relevantne intervencije. Opravdanost korištenja financijskih instrumenata dobro je potkrijepljena relevantnim dokazima iz SWOT-a, zajedničkim pokazateljima i procjenom potreba.

Tablica 85: Planirano korištenje financijskih instrumenata – Specifični cilj 8

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
Postoji li jasno obrazloženje za korištenje financijskih instrumenata financiranih iz EPFRR-a?			
14.1	Navedeno obrazloženje za korištenje ili ne korištenje financijskih instrumenata za provedbu intervencija Strateškog plana ZPP-a potkrijepljeno je relevantnim dokazima iz SWOT-a i procjene potreba, kao i zajedničkim pokazateljima konteksta koji prikazuju socio-ekonomski status potencijalnih korisnika (npr. C14, 15, 16 i C25, 26, 27 i 28).	1	Pojedinosti o implementaciji FI-ova će se razraditi nakon potpisivanja ugovora o financiranju s posrednikom ili posrednicima na temelju ex-ante vrednovanja FI-ja.
14.2	Definicije, vrste i glavni uvjeti planiranih financijskih instrumenata prikazani su u opisu intervencije te su konzistentni sa opravdanošću korištenja financijskih instrumenata financiranih iz EPFRR-a.	1	
14.3	Godišnja financijska izdvajanja za svaku intervenciju uključuju, gdje je primjenjivo, raščlambu planiranih iznosa za bespovratna sredstva i iznosa planiranih za financijske instrumente.	1	

Br.	Naziv	Procjena	Komentari
14.4	Postoji dosljedna veza između upotrebe financijskih instrumenata kao ulaganja i očekivanih ostvarenja i rezultata.	1	

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

9.3.9 Specifični cilj 9 – Zdravlje, hrana i antimikrobna rezistencija

Nema planirane intervencije za SC9 koja koristi financijske instrumente.

9.3.10 Međusektorski cilj XCO – Poticanje pojednostavljenja

Nema planirane intervencije za XCO koja koristi financijske instrumente.

10 Preporuke

10.1 Horizontalne preporuke

10.1.1 Preporuke o vanjskoj koherentnosti

Tablica 86: Preporuke – Vanjska koherentnost

Referenca	Datum	Opis
5.4.3	25.02.2022	Uzimajući u obzir kombinacije uvjetovanosti i intervencija, čini se da postoji ambicija u doprinosu većim učincima na područjima okoliša/klime. Međutim, Strateški plan ZPP-a se ne poziva ni na kakve statističke osnovne informacije (tj. mjere povezane s podacima iz razdoblja 2014.-2020.). Statističke osnovne informacije o tome koje veće ambicije se predviđaju trebale bi biti jasnije.
5.4.4	25.02.2022	Pojašnjenje o tome kako je očekivana veća ambicija u odnosu na već provedene mjere PRR-a vezano za postojeće ekosheme i druge postojeće vrste mjera nije navedeno u Strateškom planu ZPP-a (za sve ekosheme s postojećim klimatskim i ekološkim mjerama iz PRR-a). U Strateškom planu ZPP-a bi trebalo biti jasnije navedeno kako se u tom pogledu očekuju veće ambicije.
5.4.4	25.02.2022	Na temelju poglavlja 3. Strateškog plana ZPP-a nije jasno da li se intervencije „72.01. – Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)” i “73.05. – Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma” odnose na neke već postojeće mjere. U Strateškom planu ZPP-a je potrebno jasno navesti da li su te intervencije izgrađene na već postojećim mjerama.
5.5.1	25.02.2022	U poglavlju 2., odjeljku 2.3.3 („Dosljednost i doprinos ciljevima Unije za 2030. utvrđenima u Strategiji od farme do vilice i EU Strategiji za bioraznolikost za 2030.“) nije eksplicitno opisano kako će osmišljene intervencije biti usklađene s ciljem EU-a da se do 2030. smanji upotreba životinjskih antibiotika za 50%. Trebalo bi biti jasnije kako je predviđeno da Strateški plan ZPP-a bude usklađen s ovim specifičnim ciljem EU.
5.5.1	25.02.2022	U Strateškom planu ZPP-a se ne navodi pojašnjenje o tome kako su identificirani relevantni instrumenti opisani u poglavlju 2, odjeljcima 2.1.SC4.4, 2.1.SC5.4 i 2.1.SC6.4 (tj. odjeljak "Logika intervencije" svakog SC-a) usklađeni i kako doprinose SC-ovima. U Strateškom planu ZPP-a bi trebalo jasno navesti kako takvi elementi doprinose relevantnim specifičnim ciljevima.

Referenca	Datum	Opis
5.5.1	25.02.2022	Identificirani relevantni instrumenti i instrumenti na koje upućuje SWOT analiza podudaraju se samo u slučaju SC4, gdje su “Integrirani nacionalni energetska i klimatski plan za Republiku Hrvatsku 2021. – 2030.” i “Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. s pogledom na 2070.” predstavljani na oba mjesta. Instrumenti predstavljeni SWOT analizom i drugim relevantnim odjeljcima Strateškog plana ZPP-a trebali bi se u potpunosti podudarati.
5.5.1	25.02.2022	U slučaju SC5 i SC6, popis relevantnih identificiranih instrumenata kao što je navedeno u odjeljcima 2.1.SC5.4 i 2.1.SC6.4 (tj. odjeljak "Strategija intervencije" svakog SC) i instrumenti na koje se SWOT analiza za ove SC-ove referencira, se ne podudaraju. Referentni dijelovi i odjelci Strateškog plana ZPP-a trebaju biti usklađeni, stvarajući koherentnu logiku u svojoj strukturi.
5.5.2	25.02.2022	Dok se Strateški plan ZPP-a bavi koordinacijom, razgraničenjem i komplementarnostima između EPFRR -a i drugih fondova Unije aktivnih u ruralnim područjima u poglavlju 4, u odjeljku 4.5 („Pregled koordinacije, razgraničenja i komplementarnosti između EPFRR -a i drugih fondova Unije aktivnih u ruralnim područjima”), opis je općenit, generaliziran i nedovoljno detaljan. Mehanizmi razgraničenja su eksplicitni samo u odnosu na privatna ulaganja u gospodarstvo i drvenu industriju. Potreban je detaljniji opis koordinacije, razgraničenja i komplementarnosti između relevantnih EU fondova, uvjetovanosti i intervencija.
5.5.3	25.02.2022	U odjeljku 3.1.4, u okviru razrade doprinosa i konzistentnosti Strateškog plana ZPP-a Direktivi Vijeća 92/43/EEC od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore, nije dovoljno objašnjeno kako će upravo neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš (npr. intervencija „73.01. – Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš”) ciljati ovo područje. Izjave su općenite, za razliku od ostalih pojašnjenja ulaganja (za ostale direktive). Strateški plan ZPP-a bi trebao dati više pojedinosti o tome kako će neproizvodna ulaganja pridonijeti relevantnim instrumentima.
5.5.4	25.02.2022	Strateški plan ZPP-a ne adresira potencijalna preklapanja ili nedostatke u financiranju sa drugim relevantnim instrumentima politike ili intervencijama. Strateški plan ZPP-a bi trebao biti detaljnije razrađen vezano za moguća preklapanja između relevantnih instrumenata politike i intervencija.

10.1.2 Preporuke o usklađenosti proračunskih izdvajanja sa programiranim ciljevima

Tablica 87: Preporuke – Dosljednost proračunske raspodjele sa programiranim ciljevima

Referenca	Datum	Opis
6.4	25.02.2022	Intervencije 70.01. ("Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima") i 70.02. ("Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama") bi se mogle ponovno razmotriti u smislu eventualnog nedostatka veze s potencijalno relevantnim SMR-ovima. Ove intervencije nisu vezane uz SMR 8 (uz SMR 3 i SMR 4) te bi ovi zahtjevi mogli biti relevantni za njih.
6.4	25.02.2022	U pogledu potrebe 10 („Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i poboljšanje biološke raznolikosti i očuvanje genetskih resursa”) i potrebe 12 („Očuvanje mozaične prirode poljoprivrednog krajolika i krajobraznih značajki”), čini se da prioritet potreba nije usklađen s financijskom alokacijom. Potreba 10 (“Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i poboljšanje biološke raznolikosti i očuvanje genetskih resursa”) ima postavljen prioritet “srednje” važnosti, unatoč tome što ima treći najveći dodijeljeni proračun u ukupnom iznosu. Potreba 10 povezana je sa specifičnim ciljem SC6 koji se odnosi na klimu (“Bioraznolikost i obrađeni krajolici”) i adresirana je sa 12 intervencija (bez sektorskih intervencija za voće i povrće). Uzimajući u obzir činjenicu da podrška i poboljšanje zaštite okoliša i doprinos ciljevima Europske unije u vezi s okolišem i klimom imaju vrlo visoki prioritet u programskom razdoblju 2023.-2027., trebalo bi utvrditi i pojasniti zašto se potreba 10 ne smatra potrebom visokog prioriteta u Strateškom planu ZPP-a. Potreba 12 („Očuvanje mozaične prirode poljoprivrednog krajolika i značajki krajolika”) ima postavljen prioritet „niske” važnosti, međutim sa šestim najvećim dodijeljenim proračunom značajno je veća u odnosu na brojne „srednje” prioritetne potrebe. Potreba 12 također je povezana sa SC6 ("Bioraznolikost i obrađeni krajolici") i ima osam povezanih intervencija (bez sektorskih intervencija na voću i povrću) što je relativno visok broj s obzirom na činjenicu da mnoge "srednje" potrebe imaju manje povezanih intervencija i zauzimaju daleko manji udio u ukupnom proračunu. Stoga bi Strateški plan ZPP-a trebao objasniti razloge za određivanje prioriteta Potrebe 12 i financijske alokacije povezanih intervencija. Bolje usklađivanje prioriteta i financijske alokacije povećalo bi konzistentnost Strateškog plana ZPP-a.
6.4	25.02.2022	Deset intervencija ima povezane nalaze različite razine ozbiljnosti koji se odnose na demonstriranje dosljednosti iskazivanjem jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba. Međutim, samo 7,21% od ukupnog proračuna se izdvaja za ove intervencije, što ukazuje da je rizik da ovakvi nalazi mogu imati značajan sveukupni utjecaj na proračunska izdvajanja nizak.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacрта Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

10.1.3 Preporuke o doprinosu Strateškog plana ZPP-a pojednostavljenju i smanjenju administrativnog opterećenja korisnika

Tablica 88: Preporuke – Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja za korisnike

Referenca	Datum	Opis
8.10.2	25.02.2022	Strateški plan ZPP-a trenutno ne pruža dovoljno informacija o kontrolnim postupcima. IAKS kontrole općenito (Poglavlje 7, odjeljak 7.3.1.1.1 "Sustav za identifikaciju poljoprivrednih parcela (LPIS)", odjeljak 7.3.1.1.2. "Geoprostorni (GSA) i sustav za zahtjeve povezane s životinjama (GSA)" i odjeljak 7.3.1.1.4 "Sustav nadzora područja (AMS)") treba temeljitije objasniti u smislu njihovih specifičnosti.
8.10.4	25.02.2022	U poglavlju 7, odjeljak 7.3.1 ("IAKS – Integrirani sustav administracije i kontrole") implicira se da je brža razmjena podataka predviđeni rezultat pojednostavljenja. Međutim, iako je načelno jasno da Strateški plan ZPP-a planira intenzivirati komunikaciju s poljoprivrednicima, nedostaju konkretni planirani koraci. U vezi sa svakim elementom IAKS-a trebalo bi biti jasnije kako se predviđa podrška poljoprivrednicima u tom pogledu.
8.11.1	25.02.2022	Strateški plan ZPP-a bi trebao adresirati korištenje tehnoloških alata (npr. geografsko označenih fotografija, video zapisa) koji se koriste za provjeru realizacije operacija/ulaganja vezano sa-IAKS procedurama.
8.11.3	25.02.2022	Strateški plan ZPP-a ne obrađuje dostatno temu pojednostavljenih troškovnih opcija. U poglavlju 3, odjeljku 3.9 ("Pojednostavljenje i smanjenje administrativnog opterećenja") Strateški plan ZPP-a navodi samo prošla iskustva iz prethodnog programskog razdoblja u kojima su primijenjene pojednostavljene opcije troškova. Iako se spominje da su pojednostavljene opcije troškova planirane za intervencije prijenosa znanja i intervencije vezane uz LAG-ove u tekućem programskom razdoblju, jedina intervencija koja dovoljno upućuje na pojednostavljene opcije troškova je „77.06. Potpora LEADER (CLLD) pristupu”. Strateški plan ZPP-a bi trebao detaljnije pojasniti korištenje pojednostavljenih opcija troškova (ili njihovog nedostatka) kako u poglavlju 3., odjeljku 3.9 („Pojednostavljenje i smanjenje administrativnog opterećenja”) tako i u opisima specifičnih intervencija za koje je predviđeno korištenje pojednostavljenih troškovnih opcija.
8.12.1	25.02.2022	Dok se u poglavlju 7, odjeljku 7.3.1.1.4. ("Sustav praćenja područja (AMS)") Strateškog plana ZPP-a navodi da se praćenje podataka može koristiti u različite svrhe, nije izričito navedeno kako se to odnosi na višu silu. Strateški plan ZPP-a bi se trebao baviti pitanjem mogu li se i kako podaci praćenja AMS-a koristiti za prepoznavanje slučajeva više sile.
8.12.3	25.02.2022	U programskom razdoblju 2023.-2027. planira se ojačati suradnja između savjetodavnih službi za poljoprivredna gospodarstva, znanstvenih institucija i javnih tijela, pri čemu su detalji pojašnjeni u Poglavlju 8 („Modernizacija: AKIS i digitalizacija”) Strateškog plana ZPP-a.

Referenca	Datum	Opis
		Međutim, Strateški plan ZPP-a bi također trebao razraditi kako će i u kojoj mjeri predviđena suradnja pridonijeti pojednostavljenju te uzima li u obzir cilj smanjenja administrativnog opterećenja korisnika.
8.12.5	25.02.2022	Strateški plan ZPP-a bi trebao adresirati kako je predviđeno da ZPP mreža pridonese pojednostavljenju i smanjenju administrativnog opterećenja, budući da je ova tema trenutno u potpunosti izostavljena.

Izvor: KPMG (2022.) na temelju nacrtu Strateškog plana ZPP-a koji je Ministarstvo poljoprivrede dostavilo 31.12.2021.

10.2 Preporuke prema specifičnim ciljevima

10.2.1 Specifični cilj 1 – Osiguravanje održivog prihoda farme

Tablica 89: Preporuke – Specifični cilj 1

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
3.2.1	Logika intervencije	02.03.2022	Dok sektor povrća, voća i stočarstva imaju jednaku težinu u SWOT analizi te je naglašeno da je svim ovim sektorima potrebna podrška, osmišljene intervencije upravljanja krizom ("47.2.a.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_01", "47.2.d.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_02", "47.2.f.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_03", "47.2.i.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_04") su usmjerene samo na sektor povrća i voća. Logika koja stoji iza ove prioritizacije treba biti adresirana i pojašnjena u Strateškom planu ZPP-a.
4.2.1	Unutarnja koherentnost	02.03.2022	Dok se intervenciji "76.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje" pristupa horizontalno te se ona fokusira na ublažavanje utjecaja klimatskih promjena, ne usmjerava se specifično na male poljoprivrednike. SWOT analiza naglašava da je pribavljanje osiguranja za manje poljoprivrednike posebno izazovno, no niti jedna od osmišljenih intervencija nije usmjerena posebno na ovu skupinu. U Strateškom planu ZPP-a bi trebalo biti jasnije navedeno na koji način se ova grupa, koja je u SWOT analizi identificirana kao ranjiva u smislu pokriva osiguranja, podržava u tom pogledu.
4.2.1	Unutarnja koherentnost	02.03.2022	SWOT navodi da područja s prirodnim ograničenjima obično imaju uravnotežene prihode i identificira ovu karakteristiku kao snagu. Istovremeno, dizajnirana intervencija "71.01. – Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima" usmjerena je

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
			upravo na ta područja koja su uspješnija u odnosu na druga područja. Iz opisa intervencije nije vidljivo koje nedostatke i mane intervencija namjerava pokriti u kontekstu SWOT analize. Strateški plan ZPP-a bi trebao pružiti više informacija o tome zašto je ovim specifičnim područjima potrebna podrška.
4.2.1	Unutarnja koherentnost	02.03.2022	Dok SWOT analiza identificira visok udio žena u poljoprivredi kao prednost, ova tema nije izravno povezana sa SC1, već pripada SC8. Preporučuju se dvije opcije: a) moglo bi biti jasnije navedeno zašto su ovi specifični podaci važni za SC1 u SWOT analizi; b) ova bi se tema eventualno mogla obraditi u SWOT analizi SC8 koja podrazumijeva promicanje ravnopravnosti spolova.
4.2.1	Unutarnja koherentnost	02.03.2022	Potrebno je uključiti objašnjenje o mogućim sinergijama (ili nedostatku istih) za intervencije.
7.3.1.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	U opisu PR-ova za SC1 u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC1.8 ("Odabir pokazatelja rezultata"), R.8 se ne treba navoditi kao izravno povezan PR sa SC1. Nadalje, potrebno je detaljnije objašnjenje o povezanosti R.8 i SC1.
7.3.1.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Povezanost R.9 i SC1 (kroz potrebu 3) treba biti detaljno objašnjena u okviru PR-ova za SC1 u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC1.8 ("Odabir pokazatelja rezultata").
7.3.1.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Zbog svoje povezanosti sa intervencijom "30.01 - Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike" temeljem Poglavlja 5, potrebno je spomenuti SC1 u tablici raščlambe po godinama za R.36 u Poglavlju 2, odjeljku 2.3 ("Rekapitulativna tablica").
8.6.1	Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja	02.03.2022	Što se tiče intervencija "30.01. - Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike", "32.01. – Krave u proizvodnji mlijeka", "32.02. – Tov junadi", "32.03. – Krave dojilje", "32.04. - Ovce i koze", "32.05. – Povrće", "32.06. – Voće", "32.07. - šćerna repa" i "32.08. – Krmno proteinski usjevi", predviđeno polje za povezani specifični cilj u poglavlju 5, odjeljku 2 („Povezani specifični ciljevi, međusektorski cilj i relevantni sektorski ciljevi”) treba biti popunjeno.

10.2.2 Specifični cilj 2 – Povećanje konkurentnosti

Tablica 90: Preporuke – Specifični cilj 2

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
3.2.2.	Logika intervencije	02.08.2022	Intervencija “73.02. - Obnova poljoprivrednog potencijala” nalazi se na popisu dizajniranih intervencija za SC2 u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC2.4 (“Logika intervencije”) Strateškog plana ZPP-a. U poglavlju 5, odjeljku 2 (“Povezani specifični ciljevi, međusektorski cilj i relevantni sektorski ciljevi”) intervencija je također povezana sa SC2. Međutim, u odjeljku 3 (“Potrebe koje se rješavaju intervencijom”) nisu identificirane potrebe povezane sa SC2. Potrebe povezane sa SC2 također bi trebale biti koherentno usklađene sa intervencijom u odjeljku 3.
3.2.2.	Logika intervencije	02.08.2022	Pet od ukupno 24 intervencije (“73.11. - Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda”, “73.11.FI - FI_Pomoć za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda”, “47.1.a.01. - Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu”, “73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju” i “73.10.FI - FI_Pomoć za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju”) imaju za cilj potporu investicijama, međutim razlike među njima nisu dovoljno jasne. Navedeno bi trebalo biti objašnjeno Strateškim planom ZPP-a. U Strateškom planu ZPP-a je potrebno je uključiti detaljnije pojašnjenje o ciljnim skupinama i prihvatljivim aktivnostima za sljedeće intervencije: • “73.11. – Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda”; • “47.1.a.01. – Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu” i • “73.10. – Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju”.
3.2.2.	Logika intervencije	02.08.2022	Intervencija “47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing” posebno je usmjerena na promociju proizvoda iz sektora povrća i voća, međutim SWOT analiza ne identificira takvu potrebu za ove kategorije. Potrebno je jasnije navesti zašto je intervencija osmišljena na način da cilja posebno ova dva sektora, na primjer dodavanjem relevantnih informacija u SWOT analizu.
4.2.2.	Unutarnja koherentnost	02.08.2022	Sedam od 24 dizajnirane intervencije za SC2 adresiraju pčelarstvo, međutim, nedostaju kontekst i dokazi za ovakav fokus u SWOT analizi te procjeni potreba. U SWOT analizi je potrebno detaljno pojasniti zašto je ovom sektoru potrebna podrška.
4.2.2.	Unutarnja koherentnost	02.08.2022	Dok se sedam od 21 intervencije koje adresiraju Potrebu 5 („Povećanje produktivnosti i konkurentnosti u poljoprivredi i šumarstvu inovativnim tehnologijama”) bave temom pčelarstva, ona u potpunosti nedostaje u opisu Potrebe 5 u Poglavlju 2, odjeljku 2.1 („Procjena potrebe i strategija intervencije”).

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
			U Strateškom planu ZPP-a je potrebno prezentirati potrebe vezane uz pčelarski sektor.
4.2.2.	Unutarnja koherentnost	02.08.2022	Četiri intervencije vezane uz proizvodnju vina i vinogradarstvo ("58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda", "58.1.b.01. – Ulaganja", "58.1.h.01. – Informiranje" i "58.1. k.01. – Promidžba ") dodijeljene su Potrebi 5, no tema u potpunosti nedostaje u opisu potrebe. U Strateškom planu ZPP-a je potrebno prezentirati potrebe vezane uz sektor proizvodnje vina i vinogradarstva.
4.2.2.	Unutarnja koherentnost	02.08.2022	Dok SWOT analiza identificira "S1 – Poljoprivredna tradicija u Hrvatskoj" kao snagu, samo se poziva na horizontalni cilj (XCO) u smislu detaljnije razrade. Referentna snaga pod XCO je naslovljena "S1 – Duga tradicija formalnog obrazovanja u poljoprivredi i šumarstvu u Hrvatskoj" koja se ne čini zamjenjivom sa S1 u SC2. SWOT analizu za SC2 potrebno je nadopuniti sa adekvatnim i na dokazima utemeljenim opisom za "S1 – Poljoprivredna tradicija u Hrvatskoj", ili bi naziv snage trebalo promijeniti kako bi bio u skladu s nazivom snage pod XCO.
4.2.2.	Unutarnja koherentnost	02.08.2022	S obzirom na to da se mnoge intervencije u okviru SC2 preklapaju s drugim SC-ovima, mogućnosti sinergijskih interakcija je potrebno detaljno elaborirati.
7.3.2	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Intervencija "47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing" nema povezan PR sa SC2. Postoje najmanje tri opcije za rješavanje ove stavke: a) PR(ovi) koji su već povezani sa intervencijom trebali bi biti povezani sa SC2, a veza bi trebala biti dobro objašnjena u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC2.8 ("Odabir pokazatelja rezultata"); b) Potrebno je uspostaviti vezu između intervencije i PR-a koji je već povezan s SC2; c) Novi PR treba biti povezan i sa intervencijom i sa SC-om pri čemu je te poveznice potrebno dobro pojasniti u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC2.8 ("Odabir pokazatelja rezultata"). Alternativno, intervencija se može ukloniti iz SC2.

10.2.3 Specifični cilj 3 – Položaj poljoprivrednika u lancima vrijednosti

Tablica 91: Preporuke – Specifični cilj 3

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
3.2.3.	Logika intervencije	02.09.2022	Intervencije “47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi” uključeni su u strategiju intervencije SC3 u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC3.4 (“Strategija intervencije”). Obje intervencije također imaju identificiran SC3 u predviđenom polju u poglavlju 5, odjeljku 2 (“Povezani specifični ciljevi, međusektorski cilj i relevantni sektorski ciljevi”) kao i njihov odgovarajući SC. Međutim, intervencije nemaju potrebe povezane sa SC3 priloženim u Poglavlju 5, odjeljku 3 (“Potrebe koje se rješavaju intervencijom”). Potrebe povezane sa SC3 je potrebno dodati u referentni odjeljak.
3.2.3.	Logika intervencije	02.09.2022	U slučaju intervencija “47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi”, u poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifičan dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”) Strateškog plana ZPP-a nije dovoljno pojašnjeno kako intervencije imaju za cilj doprinijeti specifičnom cilju poboljšanja položaja poljoprivrednika u lancu vrijednosti. Dok intervencije stavljaju naglasak na promicanje održivog razvoja i učinkovitog upravljanja prirodnim resursima (teme povezane s drugim identificiranim potrebama intervencije), nedostaje fokus na položaj poljoprivrednika koji bi trebao biti adresiran.
4.2.3.	Unutarnja koherentnost	02.09.2022	U Strateškom planu ZPP-a se navodi da je proizvodnja teških svinja kao sirovine u Hrvatskoj posljednjih godina zanemarena, iako je dobar broj tradicionalnih proizvoda dobio zaštitne oznake za koje potrebna veća količina kvalitetnije svinjetine. Proizvodnja svinja ne može zadovoljiti domaću potražnju, a uvoz svinjskog mesa je značajno visok, dok je u isto vrijeme ova velika potreba praćena stalnim smanjenjem uzgoja svinja (između 2013. i 2018. godine broj svinja je pao sa 106.000 na 99.000) zbog jeftine uvozne cijene. Unatoč SWOT analizi koja je identificirala potencijale svinjogojstva u Hrvatskoj, ova tema nije posebno obrađena dizajniranim intervencijama. Trebalo bi biti jasnije zašto ovo pitanje nije obrađeno strategijom intervencija.
4.2.3.	Unutarnja koherentnost	02.09.2022	Dvije dizajnirane intervencije bave se pčelarstvom (“55.1.f.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda” i “55.1.c.01. - Potpora laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pad produktivnosti i tvari potencijalno otrovne za pčele”), a četiri intervencije se bave vinskih sektorom (“58.1.b.01. – Ulaganja”, “58.1.h.01 – Informiranje” i “58.1.k.01. – Promidžba”), međutim SWOT analiza ne objašnjava zašto je ovim sektorima potrebna podrška. Potreban je dodatni kontekst vezan za ova dva sektora kako bi se objasnili ciljevi intervencija.
4.2.3.	Unutarnja koherentnost	02.09.2022	SC3 ima mnogo preklapajućih intervencija u različitim SC-ovima, međutim moguće sinergijske interakcije (ili njihov nedostatak) nisu eksplicitno navedene u Strateškom planu ZPP-a. Potrebno je objasniti kako se intervencije namjeravaju (ili ne) međusobno nadopunjavati.

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
7.3.3.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Intervencije “47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi” je potrebno povezati s potrebom u okviru SC3 kako bi se opravdao doprinos intervencije za SC3.
7.3.3.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Intervencije “47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “58.1.h.01. - Informiranje” nemaju povezan PR sa SC3. Dostupne su najmanje tri opcije za obje intervencije: a) PR(ovi)-ovi koji su već povezani s intervencijom trebali bi biti povezani sa SC3, a veza bi trebala biti dobro objašnjena u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC3.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”); b) Potrebno je uspostaviti vezu između intervencije i PR-a koji je već povezan sa SC3 (R.10 ili R.11); c) novi PR trebao bi biti povezan i sa intervencijom i sa SC, sa adekvatni pojašnjenim opravdanjem u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC3.8 (“Odabir pokazatelja(a) rezultata”); Alternativno, intervencije se mogu ukloniti iz SC3.

10.2.4 Specifični cilj 4 – Poljoprivreda i ublažavanje klimatskih promjena

Tablica 92: Preporuke – Specifični cilj 4

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
3.2.4.	Logika intervencije	23.02.2022	U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC4.3 („Identifikacija relevantnih (elemenata) nacionalnih planova koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata navedenih u Prilogu XI Uredbe o ZPP-u koji su uzeti u obzir u procjeni potreba planova ZPP-a za ovaj specifični cilj”), potrebno je bolje objasniti kako su navedeni nacionalni planovi i mjere povezani s identificiranim potrebama povezanima sa SC4. Glavni ciljevi navedenih planova također bi trebali biti eksplicitno navedeni.
3.2.4.	Logika intervencije	23.02.2022	U poglavlju 3, odjeljku 3.10.1.1.3 (“Vrijednost referentnog omjera (uključujući metodu izračuna”) za “GAEC 1: Održavanje trajnih travnjaka na temelju omjera trajnih travnjaka i poljoprivredne površine ” bilo bi preporučljivo pružiti detaljnije objašnjenje izračunatog referentnog omjera (godišnji omjer površine trajnih travnjaka i ukupne poljoprivredne površine na nacionalnoj razini) i korištenih osnovnih referenci (npr. osnova za izračun, veličina površine itd.).

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
3.2.4.	Logika intervencije	23.02.2022	U poglavlju 3, odjeljku 3.10.3.3 („GAEC 7: Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom“), preporučamo proširiti opis i objasniti na koje se vrste usjeva primjenjuje praksa na farmi , ukoliko je navedeno primjenjivo.
3.2.4.	Logika intervencije	23.02.2022	U poglavlju 3, odjeljku 3.10.4.2 („GAEC 9: Zabrana prenamjene ili oranja trajnih travnjaka koji su utvrđeni kao okolišno osjetljivi trajni travnjaci na područjima mreže Natura 2000“), preporučljivo je popisati Natura 2000 područja ili navesti referencu za popis .
3.2.4.	Logika intervencije	23.02.2022	U poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”) za intervenciju “31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oranicama”, predviđeno polje za opis povezanosti GAEC-a, SMR-a i nacionalnih standarda sa eko-shemom je prazno. U planu treba jasno navesti jesu li takve veze prepoznate i ako da, navesti koje su.
3.2.4.	Logika intervencije	23.02.2022	U poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”) za intervenciju “31.06. - Konzervacijska poljoprivreda”, nejasno je zašto se “GAEC 7: Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom” spominje u polju “Veza između GAEC-a, SMR-a i nacionalnih standarda s eko-shemom (objasnite kako se shema nadilazi osnovnu liniju, posebno za SMR i nacionalne standarde)“, obzirom da se „GAEC 7: Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom“ ne navodi na popisu relevantnih GAEC-a za ovu intervenciju. Postoje najmanje dvije opcije za rješavanje: a) uključiti GAEC 7 pod naslovom “Popis relevantnih GAEC” za ovu intervenciju u poglavlju 5, odjeljak 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”); b) ili izbrisati GAEC 7 iz polja “Veza između GAEC-a, SMR-a i nacionalnih standarda s eko-shemom (objasniti kako eko-shema nadilazi osnovnu liniju, posebno za SMR i nacionalne standarde)”.
3.2.4.	Logika intervencije	23.02.2022	Intervencija “70.02. – Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama” je povezana je i sa SC4 i sa SC6, međutim u poglavlju 5, odjeljku 5 (“Posebni dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti zahvata”) objašnjenje o tome kako ova intervencija pridonosi SC4 nije navedeno. U Strateškom planu ZPP-a treba jasno navesti kako intervencija doprinosi SC4.
3.2.4.	Logika intervencije	23.02.2022	Osim toga kako intervencija “74.01. - Potpora za sustave javnog navodnjavanja” doprinosi identificiranoj potrebi 7 (“Unaprijediti prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena”), nije navedeno pojašnjenje o tome kako svaka odabrana intervencija adresira potrebe identificirane SWOT analizom u poglavlju 2., odjeljku 2.1.SC4.4 (“Logika intervencije”) Strateškog plana ZPP-a. Također, nedostaje pojašnjenje o vezi između intervencija i Potrebe 8 (“Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi”).

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
			Strateški plan ZPP-a bi trebao jasnije navesti kako osmišljene intervencije doprinose zadanim potrebama.
3.2.4.	Logika intervencije	23.02.2022	Intervencija "58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda" bavi se vinogradima, međutim ova tema u potpunosti nedostaje u SWOT analizi, stoga nije jasno zašto je intervencija usmjerena upravo na ovaj sektor. Postoje najmanje dvije opcije za rješavanje: a) SWOT analiza bi trebala pružiti više konteksta na ovu temu; b) ili dizajnirana intervencija ne bi trebala biti povezana sa SC4.
4.2.4.	Unutarnja koherentnost	23.02.2022	Dok je potreba 7 ("Unaprijediti prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena") u 2. poglavlju, odjeljak 2 ("Procjena potreba i strategija intervencije") usredotočena na sanaciju oštećenih/degradiranih šuma, a SWOT analiza za SC4 identificira veliki udio degradiranih šuma kao slabost, čini se da se osmišljene intervencije ne bave ovom temom. Tema bi trebala biti obrađena strategijom intervencija ili bi bilo potrebno pružiti više informacija o tome zašto ta tema nije obuhvaćena osmišljenim intervencijama.
4.2.4.	Unutarnja koherentnost	23.02.2022	Nejasno je zašto intervencija "47.1.i.01. – Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama" cilja samo na sektor voća i povrća, jer se čini da taj sektor nije istaknut u okviru povezane SWOT analize. U SWOT je potrebno detaljno objasniti zašto je ovom sektoru potrebna potpora.
4.2.4.	Unutarnja koherentnost	23.02.2022	Iako je tema oštećenih i degradiranih šuma obrađena kroz potrebu 7 povezanu za SC4 ("Unaprijediti prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena") u poglavlju 2, odjeljak 2.1 ("Procjena potreba i strategija intervencije"), nijedna od dizajniranih intervencija nije usmjerena na ovo specifično pitanje. Moglo bi se navesti jasno pojašnjenje zašto ovaj aspekt nije adresiran.
4.2.4.	Unutarnja koherentnost	23.02.2022	Iako su u poglavlju 3, odjeljku 3.1 ("Pregled okolišne i klimatske arhitekture") Strateškog plana ZPP-a objašnjene međuovisnosti i odnosi između nekih intervencija koje potencijalno stvaraju sinergijske učinke (npr. intervencije koje doprinose i SC4 i SC6 itd.), nedostaje jasniji opis mogućih sinergija (ili nedostatak istih) između dizajniranih intervencija za SC4. Potrebno je detaljnije pojasniti mogućnosti sinergijskih interakcija.
7.3.4.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Pokazatelji rezultata su relevantni u kontekstu karakteristika intervencija te su ciljevi zadani za svaki od njih bazirani na procijenjenim ostvarenjima i jediničnim iznosima. Međutim, dokumentacija procesa postavljanja ciljeva mogla bi se poboljšati, posebno za nove intervencije, na sljedeće načine:

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
			- jasno identificiranje izvora podataka, - predstavljanje razmatranih relevantnih vanjskih čimbenika u pripremljenim projekcijama, - pružanje usporedbe sa sličnim prošlim podacima i iskustvima za neko srednje razdoblje, jasno opravdanje za prilagodbu prošlih podataka, kao i cjelokupno razmatranje ključnih elemenata (tj. ne samo financijske alokacije i izlaznih vrijednosti (npr. veličina hektara), nego i na primjer procjene iskustva i sposobnosti korisnika za prijavu). Takve popratne informacije omogućile bi temeljitiju procjenu realnosti ciljnih vrijednosti.
7.3.4.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC4.8 ("Odabir pokazatelja(a) rezultata"), objašnjenja o ciljnim vrijednostima trebala bi biti detaljnije pojašnjena te bi također trebalo direktno adresirati razmatranje ključnih (kritičnih) čimbenika identificiranih u SWOT analizi.
7.3.4.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Općenito, koncept definiranih faza čini se razumnim, tj. faze odražavaju nekoliko pristupa (npr. nekumulativne godišnje karakteristike, manji kontinuirani porast, itd.). Međutim, daljnje informacije o procesu postavljanja ciljeva (kao što je navedeno pod pitanjem 7.2.) omogućile bi temeljitiju procjenu razumnosti faza unutar šireg okvira (npr. naučene lekcije, razmatranje potencijalnih korisnika, pravni okvir, itd. u definiranoj fazi).
8.6.4.	Pojednostavljivanje i smanjenje administrativnog opterećenja	23.02.2022	Za intervenciju "31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina", Poglavlje 5, odjeljak 6 ("Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata") pod naslovom "Popis relevantnih obveznih nacionalnih standarda" navodi samo GAEC standarde. Kako bilo jasnije, potrebno je naglasiti da ne postoji drugi relevantni nacionalni standard, ako je to slučaj.
8.6.4.	Pojednostavljivanje i smanjenje administrativnog opterećenja	23.02.2022	Za intervencije "31.02. – Pašarenje na pašnjacima", "31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama", "31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina", "31.06. – Konzervacijska poljoprivreda", "31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)", polje pod naslovom "Popis relevantnih obveznih nacionalnih standarda" u poglavlju 5, odjeljku 6 ("Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata") nije popunjeno. Preporučamo napomenuti da ne postoji druga relevantna nacionalna norma, ako je to slučaj.
8.6.4.	Pojednostavljivanje i smanjenje administrativnog opterećenja	23.02.2022	U poglavlju 5, za intervenciju "31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina" u odjeljku 6 ("Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata"), popis relevantnih GAEC-a uključuje "GAEC 7: Plodored na obradivim površinama, osim usjeva koji rastu pod vodom". Međutim, u odjeljku koji opisuje veze između GAEC-a, SMR-ova i nacionalnih standarda sa eko-shemom nedostaje "GAEC 7: Plodored u obradivim površinama, osim usjeva koji rastu pod vodom" dok su navedene druge dvije stavke, i to: "GAEC 4: Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova" i "GAEC 8: Minimalni udio poljoprivredne površine namijenjen neproizvodnim područjima ili obilježjima".

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
Opis u odjeljku koji opisuje veze između GAEC-a, SMR-ova i nacionalnih standarda sa eko-shemama je potrebno ažurirati.			
8.6.4.	Pojednostavljivanje i smanjenje administrativnog opterećenja	23.02.2022	Specifični ciljevi, ciljne skupine, prihvatljive aktivnosti i bilo kakva ograničenja (ako su primjenjiva) za intervencije „31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina“, „31.02. – Pašarenje na pašnjacima“, „31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama“, „31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina“, „31.06. – Konzervacijska poljoprivreda“, „31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)“, „47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama“ i „58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda“ mogli bi biti dodatno pojašnjeni u Strateškom planu ZPP-a (npr. bilo uvjeti o vrsti usjeva, vremenska ograničenja, da li su intervencije usmjerene na potencijalne korisnike sa specifičnom veličinom zemljišta, pojedinosti o obukama i savjetovanju itd.). Detaljnije pojašnjenje povećalo bi jasnoću dizajniranih intervencija.
8.6.4.	Pojednostavljivanje i smanjenje administrativnog opterećenja	23.02.2022	Uvjeti prihvatljivosti u Poglavlju 5, odjeljku 5 (‘‘Posebni dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije’’) za intervencije ‘‘31.01. – Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina‘’, ‘‘31.02. – Pašarenje na pašnjacima‘’, ‘‘31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama‘’, ‘‘31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina‘’, ‘‘31.06. – Konzervacijska poljoprivreda‘’, ‘‘31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)‘’, ‘‘47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama‘’ i ‘‘58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda‘’ mogli bi se dodatno opisati u Strateškom planu ZPP-a (npr. eksplicitno navesti tko su potencijalni korisnici). Detaljnije pojašnjenje povećalo bi jasnoću dizajniranih intervencija.

10.2.5 Specifični cilj 5 – Učinkovito upravljanje prirodnim resursima

Tablica 93: Preporuke – Specifični cilj 5

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
3.2.5.	Logika intervencije	23.02.2022	U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC4.3 (‘‘Identifikacija relevantnih (elemenata) nacionalnih planova koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata navedenih u Prilogu XI Uredbe o ZPP-u koji su uzeti u obzir u procjeni potreba planova ZPP-a za ovaj specifični cilj’’), potrebno je bolje pojasniti kako su navedeni nacionalni planovi i mjere povezani s identificiranim potrebama vezanima za SC5. Nedostaje i objašnjenje o glavnim ciljevima navedenih planova.
3.2.5.	Logika intervencije	23.02.2022	Dok je u SWOT analizi za SC4 tema degradiranih šuma eksplicitno prepoznata, ona se ne spominje u SWOT analizi za SC5. Stoga je nejasno zašto je intervencija ‘‘73.05. – Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma’’ dizajnirana za SC5, a ne SC4. Postoje najmanje dvije opcije za rješavanje ovog problema:

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
			a) dizajnirana intervencija ne bi trebala biti povezana sa SC5, već sa SC4; b) tema bi trebala biti eksplicitnije pojašnjena u SWOT analizi za SC5 kako bi veza između SWOT analize i strategije intervencije bila logična.
3.2.5.	Logika intervencije	23.02.2022	Ne postoje jasne veze između intervencije "73.10. – Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju" i SWOT analize. SWOT analiza treba pružiti kontekst koji podržava osmišljenu intervenciju.
4.2.5.	Unutarnja koherentnost	23.02.2022	Teme vezane za šume prisutne su u različitim dijelovima SWOT analize s fokusom na identificiranu potrebu za održivim gospodarenjem šumama („S3 – Visok udio šuma, šumskog zemljišta i travnjaka u ukupnom zemljištu i FSC certifikat šuma“, „W3 - Usitnjenost šumoposjeda i nesređenost zemljišnih knjiga privatnih šuma“, „W4 – Nepostojanje nacionalne strategije šumarstva“, „O6 – Okrupnjavanje šumoposjeda i sređivanje imovinsko-pravnih odnosa“, „T4 – Tendencija smanjenja ulaganja u održivo gospodarenje šumama“, „T7 - Trajna konzervacija gospodarskih šuma“). Međutim, ovu temu ne obrađuje niti jedna od osmišljenih intervencija za SC5. Trebalo bi biti jasnije navedeno zašto šumarstvo nije obuhvaćeno strategijom intervencije ili bi SWOT analiza za SC5 trebala manje naglašavati navedenu temu ili bi u Strateškom planu ZPP-a trebalo pojasniti zašto ovo pitanje nije adresirano.
4.2.5.	Unutarnja koherentnost	23.02.2022	Teme vezane za vodu, s fokusom na kvalitetu vode i vodoopskrbu, spominju se u SWOT analizi u okviru identificirane prijetnje "T5 – Negativan utjecaj ljudskih aktivnosti na vodne resurse" i "T6 – Promjenjivo stanje vodnih zaliha te problem zaslanjenja", ali se čini da nisu specifično adresirane dizajniranim intervencijama. Trebalo bi biti jasnije zašto teme vezane uz vodu nisu obuhvaćene strategijom intervencije ili bi u Strateškom planu ZPP-a trebalo objasniti zašto se ovo pitanje ne adresira.
4.2.5.	Unutarnja koherentnost	23.02.2022	U SWOT analizi, identificirana slabost "W1 - Niska razina obrazovanja poljoprivrednika u području digitalizacije i inovacija" naglašava da digitalne tehnologije mogu značajno poboljšati učinkovitost na i izvan farme uz smanjenje troškova, olakšavanje preraspodjele proizvodnih resursa, poboljšanje produktivnosti, omogućujući inovacije i privlačenje više kapitala u proizvodnju, poboljšanje poljoprivrednog otiska i povezivanje proizvođača i kupaca. Slijedom toga, nužnost rada na informiranju i educiranju poljoprivrednika o mogućnostima i prednostima digitalizacije te pružanju potpore, posebno starijim poljoprivrednicima koji ne koriste novu tehnologiju ili nemaju potrebne digitalne vještine, identificirana je kao prilika u „O3 – Razvoj i primjena precizne poljoprivrede“. Međutim, čini se da digitalizacija nije adresirana niti jednom od osmišljenih intervencija za SC5. Osmišljene intervencije priložene SC5 trebale bi eksplicitnije odražavati ovu temu ili bi Strateški plan ZPP-a trebao objasniti zašto se ovo pitanje ne adresira.

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
4.2.5.	Unutarnja koherentnost	23.02.2022	Iako Poglavlje 3 dobro opisuje neke međuovisnosti i odnose između nekih intervencija koje rezultiraju sinergijskim učincima, izostaje eksplicitniji opis mogućih sinergija između intervencija u okviru SC5 koji bi trebalo adresirati.
7.3.5.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Intervencija “47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” nema PR povezan sa SC5. Dostupne su najmanje tri opcije vezano za ovu intervenciju: a) PR(ovi) koji su već povezani s intervencijom trebali bi biti povezani na SC5, a veza bi trebala biti dobro objašnjena u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”); b) potrebno je uspostaviti vezu između intervencije i PR-a koji je već povezan sa SC5; c) novi PR bi trebao biti povezan i sa intervencijom i sa SC-om, a opravdanje bi trebalo biti dobro objašnjeno u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.8 (“Odabir pokazatelja(a) rezultata”). Alternativno, intervencija se može ukloniti iz SC5.
7.3.5	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Intervencija “47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi” nema nikakav PR povezan sa SC5. Dostupne su najmanje tri opcije za ovu intervenciju: a) PR(ovi) koji su već povezani s intervencijom trebali bi biti povezani na SC5, a veza bi trebala biti dobro objašnjena u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”); b) Potrebno je uspostaviti vezu između intervencije i PR-a koji je već povezan sa SC5; c) novi PR bi trebao biti povezan i sa intervencijom i sa SC-om, a opravdanje bi trebalo biti dobro objašnjeno u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”). Alternativno, intervencija se može ukloniti iz SC5.
7.3.5	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Pokazatelji rezultata su relevantni u kontekstu karakteristika intervencija te su ciljevi zadani za svaki od njih bazirani na procijenjenim izlaznim jedinicama i jediničnim iznosima. Međutim, dokumentacija procesa postavljanja ciljeva mogla bi se poboljšati, posebno za nove intervencije, na sljedeće načine: • jasno identificiranje izvora podataka, • predstavljanje razmatranih relevantnih vanjskih čimbenika u pripremljenim projekcijama, • pružanje usporedbe sa sličnim prošlim podacima i iskustvima za neko srednje razdoblje, jasno opravdanje za prilagodbu prošlih podataka, kao i cjelokupno razmatranje ključnih elemenata (tj. ne samo financijske alokacije i izlaznih vrijednosti (npr. veličina hektara), nego i na primjer procjene iskustva i sposobnosti korisnika za prijavu). Takve popratne informacije omogućile bi temeljitiju procjenu realnosti ciljnih vrijednosti.

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
7.3.5.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.8 ("Odabir pokazatelja(a) rezultata"), objašnjenja o ciljnim vrijednostima trebala bi biti detaljnije navedena te bi također trebalo direktno adresirati razmatranje ključnih (kritičnih) čimbenika identificiranih u SWOT analizi.
7.3.5	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Općenito, koncept definiranih faza čini se razumnim, tj. faze odražavaju nekoliko pristupa (npr. nekumulativne godišnje karakteristike, manji kontinuirani porast, itd.). Međutim, dodatne informacije o procesu postavljanja ciljeva (kao što je navedeno pod pitanjem 7.2.) omogućile bi temeljitiju procjenu razumnosti faza unutar šireg okvira (npr. naučene lekcije, razmatranje potencijalnih korisnika, pravni okvir, itd. u definiranoj fazi).
8.6.5.	Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja	23.02.2022	Specifični ciljevi, ciljne skupine, prihvatljive aktivnosti i sva ograničenja (ako su primjenjiva) nisu dovoljno opisani za intervencije „31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama“, „31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina“, „31.06. – Konzervacijska poljoprivreda“, „31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)“, „47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć“, „47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi“ u Poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifičan dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”). Detaljnije pojašnjenje povećalo bi jasnoću dizajniranih intervencija.
8.6.5.	Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja	23.02.2022	U slučaju intervencija “31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oranicama”, “31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina”, “31.06. – Konzervacijska poljoprivreda”, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”, predviđeno polje za relevantne obvezne nacionalne standarde u poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”) je prazno. Također, potrebno je napomenuti da ne postoji druga relevantna nacionalna norma koja se primjenjuje, ako je to slučaj.
8.6.5.	Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja	23.02.2022	Uvjeti prihvatljivosti mogli bi se dodatno opisati u Strateškom planu ZPP-a (na primjer, izričito navesti tko su potencijalni korisnici) u Poglavlju 5, odjeljku 5 (“Posebni dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”) za intervencije “31.04. – Uporaba stajskog gnoja na oranicama”, “31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina”, “31.06. – Konzervacijska poljoprivreda”, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”, “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi”. Detaljnije pojašnjenje uvjeta prihvatljivosti povećalo bi jasnoću dizajniranih intervencija.

10.2.6 Specifični cilj 6 – Bioraznolikost i obrađeni krajolici

Tablica 94: Preporuke – Specifični cilj 6

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
3.2.6.	Logika intervencije	23.02.2022	Prošla iskustva (ili nedostatak istih) nisu eksplicitno navedena. U Strateškom planu ZPP-a bi trebalo jasno navesti kako su naučene lekcije uzete u obzir u SWOT analizi, posebno u slučaju zahvata vezanih za pčelarstvo (“55.1.b.02. – Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze”, “55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva” i “55.1.d.01. – Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući pčelarstvo”).
3.2.6.	Logika intervencije	23.02.2022	Nejasno je kako se mjere prošlih programskih razdoblja navedene u SWOT analizi pod “W1 – Tradicija održivog gospodarenja šumama” prevode u strategiju intervencija. Trebalo bi podrobnije objasniti kako se strategija intervencija za SC6 nadovezuje na spomenute mjere.
3.2.6.	Logika intervencije	23.02.2022	U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC6.3 („Identifikacija relevantnih (elemenata) nacionalnih planova koji proizlaze iz zakonodavnih instrumenata navedenih u Prilogu XI Uredbe o ZPP-u koji su uzeti u obzir u procjeni potreba planova ZPP-a za ovaj specifični cilj ”), potrebno je bolje objasniti kako su navedeni nacionalni planovi i mjere povezani s identificiranim potrebama vezanim uz SC6. Također, potrebno je uključiti i objašnjenje o glavnim ciljevima navedenih planova.
3.2.6.	Logika intervencije	23.02.2022	U poglavlju 2, odjeljak 2.1.SC6.4 (“Logika intervencije”) SC6 ne navodi jasno pojašnjenje o tome kako osmišljene intervencije doprinose identificiranim potrebama. Navedeno objašnjenje je potrebno dodati.
3.2.6.	Logika intervencije	23.02.2022	Dok se u SWOT analizi rizik od nametnika ili izbijanja postojećih bolesti ne spominje posebno u odnosu na pčele već samo općenito, osmišljena intervencija „55.1.b.02. – Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze” usredotočuje se na ovu temu posebno ciljano na košnice. Tema bi se mogla obraditi u SWOT analizi.
3.2.6.	Logika intervencije	23.02.2022	Nejasno je kako intervencije “55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva” i “55.1.d.01. – Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela” proizlaze iz SWOT analize SC6. SWOT analiza treba dati kontekst o tome na koji je način pojedinim sektorima na koje ciljaju intervencije potrebna potpora.
4.2.6.	Unutarnja koherentnost	23.02.2022	Intervencija “71.01. – Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima” nije povezana ni s jednom od potreba identificiranih za SC6.

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
			Postoje najmanje dvije opcije za rješavanje ovog problema: a) intervencija ne bi trebala biti povezana sa SC6 u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC5.4 (“Logika intervencije”); b) ili je potrebu kojoj intervencija namjerava doprinijeti potrebno dodati u Poglavlje 5, odjeljak 3 (“Potrebe koje se rješavaju intervencijom”).
4.2.6.	Unutarnja koherentnost	23.02.2022	Iako su u SWOT analizi izbijanja novih i postojećih bolesti biljaka i životinja prepoznata kao prijetnja pod “T5 - Pojave novih biljnih i životinjskih bolesti i štetnika ili izbijanja epidemija postojećih bolesti i štetnika”, intervencija “55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze” odnosi se samo na pčelinjake. SWOT analiza ne ističe niti jedan specifičan sektor koji bi trebao takvu podršku. Potrebno je dodati više konteksta o tome zašto je intervencija usmjerena posebno na pčelarski sektor.
4.2.6.	Unutarnja koherentnost	23.02.2022	SWOT analiza spominje prenamjenu degradiranih šuma spominje kao slabost u „W1 – Mali broj korisnika i mala površina u postojećem PRR-u obuhvaćena aktivnostima koje doprinose zaštiti biološke raznolikosti iznad propisanog minimuma (višestruka usklađenost)” i „W3 – Veliki udio degradiranih šumskih sastojina”. Također se poziva na povezanu mjeru TOP 8.5.1, no nije dano objašnjenje za navedenu mjeru. Tema nije reflektirana u strategiji intervencije obzirom da niti jedna od osmišljenih intervencija nije posebno usmjerena na nju. Strateški plan ZPP-a bi trebao sadržavati pojašnjenja u tom pogledu ili bi strategiju intervencije trebalo modificirati kako bi bila koherentna sa SWOT analizom.
4.2.6.	Unutarnja koherentnost	23.02.2022	Iako Poglavlje 3, odjeljak 3.1 (“Pregled okolišne i klimatske arhitekture”) dobro opisuje neke od međuovisnosti i odnosa između pojedinih intervencija koje rezultiraju sinergijskim učincima (npr. intervencije koje doprinose i SC4 i SC6), objašnjenje o mogućim sinergijama između intervencija dizajniranih za SC6 nedostaje i trebalo bi biti dodano.
7.3.6.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Intervencija “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” nema PR povezan sa SC6. Dostupne su najmanje tri opcije za ovu intervenciju: a) PR(ovi) koji su već povezani s intervencijom trebali bi biti povezani sa SC6, a veza bi trebala biti dobro objašnjena u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC6.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”); b) potrebno je uspostaviti vezu između intervencije i PR-a koji je već povezan sa SC6; c) novi PR bi trebao biti povezan i sa intervencijom i sa SC-om, a opravdanje bi trebalo biti dobro objašnjeno u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC6.8 (“Odabir pokazatelja(a) rezultata”); Alternativno, intervencija se može ukloniti iz SC6.

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
7.3.6	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Pokazatelji rezultata su relevantni u svjetlu karakteristika intervencija, a ciljevi su postavljeni za svaku od njih na temelju procijenjenih rezultata i jediničnih iznosa. Međutim, dokumentacija procesa postavljanja cilja mogla bi se poboljšati, posebno za nove intervencije, na sljedeći način: • jasno identificiranje izvora podataka, • predstavljanje razmatranih relevantnih vanjskih čimbenika u pripremljenim projekcijama, • pružanje usporedbe sa sličnim prošlim podacima i iskustvima za neko srednje razdoblje, jasno opravdanje za prilagodbu prošlih podataka, kao i cjelokupno razmatranje ključnih elemenata (tj. ne samo financijske alokacije i izlaznih vrijednosti (npr. veličina hektara), nego i na primjer procjene iskustva i sposobnosti korisnika za prijavu). Takve popratne informacije omogućile bi temeljitiju procjenu realnosti ciljnih vrijednosti.
7.3.6.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	U poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC6.8 (“Odabir pokazatelja(a) rezultata”), objašnjenja o ciljnim vrijednostima trebala bi biti detaljnije navedena, dok bi također trebalo direktno adresirati razmatranje ključnih (kritičnih) čimbenika identificiranih u SWOT analizi.
7.3.6	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Općenito, koncept definiranih faza čini se razumnim, tj. faze odražavaju nekoliko pristupa (npr. nekumulativne godišnje karakteristike, manji kontinuirani porast, itd.). Međutim, daljnje informacije o procesu postavljanja ciljeva (kao što je navedeno pod pitanjem 7.2.) omogućile bi temeljitiju procjenu razumnosti faza unutar šireg okvira (npr. naučene lekcije, razmatranje potencijalnih korisnika, pravni okvir, itd. u definiranju faza).
8.6.6.	Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja	23.02.2022	Specifični ciljevi, ciljne skupine, prihvatljive aktivnosti i sva ograničenja (ako su primjenjiva) za intervencije „31.02. – Pašarenje na pašnjacima”, “31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina”, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”, “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć”, “55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnjacima, naročito varooze”, “55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva” i “55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela” se mogu dodatno opisati u Strateškom planu ZPP-a (npr. uvjeti o vrsti usjeva, vremenska ograničenja, da li su intervencije usmjerene na potencijalne korisnike sa specifičnom veličinom zemljišta, detalji o obukama i savjetovanju itd.). Detaljnije pojašnjenje povećalo bi jasnoću dizajniranih intervencija.
8.6.6.	Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja	23.02.2022	Nedostaju uvjeti prihvatljivosti u poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifičan dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”) za intervencije “31.02. – Pašarenje na pašnjacima”, “31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina”, “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)”, “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć”, “55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnjacima, naročito varooze”, “55.1.b.03. – Racionalizacija selećeg pčelarstva” i “55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela.

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
			Detaljnije pojašnjenje uvjeta prihvatljivosti povećalo bi jasnoću dizajniranih intervencija.
8.6.6.	Pojednostavljivanje i smanjenje administrativnog opterećenja	23.02.2022	Za intervenciju “73.01. – Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš”, moguće je razmotriti dodatnu razradu vrsta ulaganja u kontekstu SC6.
8.6.6.	Pojednostavljivanje i smanjenje administrativnog opterećenja	23.02.2022	Polje predviđeno za popisivanje relevantnih obveznih nacionalnih standarda u poglavlju 5, odjeljku 6 (“Identifikacija relevantnih osnovnih elemenata”) za intervencije “31.02. – Pašarenje na pašnjacima”, “31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina” i “31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)” je prazno. Gore navedeno polje je potrebno popuniti. Također potrebno je napomenuti da ne postoje drugi relevantni nacionalni standardi.

10.2.7 Specifični cilj 7 – Strukturna promjena i generacijska obnova

Tablica 95: Preporuke – Specifični cilj 7

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
3.2.7.	Logika intervencije	01.02.2022	SWOT analizom utvrđeno je da većina mladih poljoprivrednika ne posjeduje poljoprivredna gospodarstva već uzima zemljište u zakup, no kriteriji odabira prihvatljivih projekata u slučaju intervencije „75.01. – Uspostava mladih poljoprivrednika” navodi da vlasništvo ima prednost nad zakupom ili drugim ugovornim ugovorima. Treba objasniti što ova prednost podrazumijeva i u kojoj mjeri će se ona provoditi, s obzirom da bi potencijalno mogla isključiti važnu ciljnu skupinu.
4.2.7.	Unutarnja koherentnost	01.02.2022	Kriteriji za odabir prihvatljivih projekata u vezi s intervencijom „75.01. – Uspostava mladih poljoprivrednika” postavlja prednost vlasništva pred zakupom ili drugim ugovornim sporazumima za prihvatljive projekte, međutim, kako je prikazano u SWOT analizi, većina mladih poljoprivrednika nastoji uzeti zemljište u zakup. S obzirom na činjenicu da je prosječni mladi poljoprivrednik u 2017. godini koristio 23 ha poljoprivrednog zemljišta, od čega je 21,5 ha zemljišta u zakup, trebalo bi adresirati ovu nedosljednost između logike intervencije i procjene potreba.

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
7.3.7.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Nedosljednost između ukupne ciljne vrijednosti i dekompozicije ciljne vrijednosti unutar detaljnog objašnjenja R.36 treba revidirati i ispraviti u dijelu opisa SC1 u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC7.8 („Odabir pokazatelja rezultata (s)“).
8.6.7.	Pojednostavljanje i smanjenje administrativnog opterećenja	01.02.2022	Uvjeti prihvatljivosti definirani za intervenciju „75.01. – Uspostava mladih poljoprivrednika“ navode da poljoprivredno gospodarstvo za koje mladi poljoprivrednik izrađuje poslovni plan treba imati standardnu ekonomsku veličinu u rasponu od 10.000-100.000 EUR. Međutim, SWOT analiza pokazuje da gotovo polovica mladih poljoprivrednika postiže standardni ekonomski rezultat koji je jednak ili manji od 8.000 EUR. Bilo bi korisno detaljnije objašnjenje u smislu definiranja toga kako intervencija ima za cilj širok raspon mladih poljoprivrednika ili zašto se takvo ograničenje nameće poljoprivrednicima koji ispunjavaju uvjete.

10.2.8 Specifični cilj 8 – Radna mjesta i rast u ruralnim područjima

Tablica 96: Preporuke – Specifični cilj 8

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
3.2.8.	Logika intervencije	28/01/2022	Iako su navedeni relevantni programi iz prethodnih razdoblja, trebalo bi jasnije razjasniti koje su njihove ključne točke, koja je relevantnost tih ključnih točaka za Strateški plan ZPP-a te na koji su način uzeti u obzir u procesu planiranja.
4.2.8.	Unutarnja koherentnost	28/01/2022	Dok se drvna industrija (osobito izrada namještaja) ističe kao važan adut hrvatskog gospodarstva, nisu osmišljene intervencije koje bi bile usmjerene posebno na ovaj sektor, a šumarstvo se adresira kao sporedna tema (npr. kroz izgradnju poučnih staza i vidikovaca). Dvije opcije koje bismo preporučili su sljedeće: a) SWOT analiza trebala bi staviti manji naglasak na kvalitete drvne industrije (npr. izrada namještaja) ako se to smatra nebitnim u svjetlu hrvatskog gospodarskog konteksta; b) ili bi osmišljene intervencije trebale ciljati i ovaj aspekt gospodarstva.
4.2.8.	Unutarnja koherentnost	28/01/2022	Trebalo bi biti jasnije u kojoj se mjeri očekuje da će odnosi između intervencija proizvesti sinergije.

10.2.9 Specifični cilj 9 – Zdravlje, hrana i antimikrobna rezistencija

Tablica 97: Preporuke – Specifični cilj 9

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
4.2.9.	Unutarnja koherentnost	02.10.2022	Smanjenje upotrebe pesticida identificirano je kao snaga u SWOT analizi (“S2 – Smanjenje potrošnje pesticida”) te je prikazano da je u 2012. godini ukupno potrošeno 2.205.186 kg aktivnih tvari pesticida (herbicidi 46,8%; fungicida 50,2%; zoocida 3,0%) te je do 2017. godine količina smanjena na 1.515.692 kg. Međutim, u suprotnosti s ovom snagom, prijetnja “T1 - Povećana razina intenzivne poljoprivrede” ističe da je između 2013. i 2016. godine površina sa srednjom razinom ulaznih čimbenika porasla sa 37% na 46%, a površina s visokom razinom ulaznih čimbenika porasla sa 24% na 29% (sa ulaznim čimbenicima kao što su gnojiva, pesticidi, druga sredstva za zaštitu usjeva i kupljena hrana za životinje). Kontradikcija bi se trebala riješiti i objasniti i/ili staviti u kontekst SWOT analize.
4.2.9.	Unutarnja koherentnost	02.10.2022	Za intervenciju “47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing “objašnjenje mogućih sinergijskih interakcija (ili nedostatka istih)” nedostaje i treba ga uključiti u Strateški plan ZPP-a.
7.3.9.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Intervencija “47.1.f.01. – Promidžba, komunikacija i marketing” nema nikakvih PR-ova povezanih sa SC9. Dostupne su najmanje tri opcije u vezi s intervencijom: a) PR-ovi koji su već povezani sa intervencijom trebali bi biti povezani sa SC9, a veza bi trebala biti dobro objašnjena u poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC9.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”); b) potrebno je uspostaviti vezu između intervencije i PR-a koji je već povezan sa SC9; c) novi PR bi trebao biti povezan i sa intervencijom i sa SC-om, a opravdanje bi trebalo biti dobro objašnjeno u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.SC9.8 (“Odabir pokazatelja(a) rezultata”). Alternativno, intervencija se može ukloniti iz SC9.

10.2.10 Međusektorski cilj XCO – Poticanje pojednostavljenja

Tablica 98: Preporuke – Međusektorski cilj XCO

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
3.2.10.	Logika intervencije	11.02.2022	Intervencije “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “78.02. – Potpora za pružanje savjetodavnih usluga” ne mogu se jasno razdvojiti u smislu njihovih ciljeva jer obje namjeravaju podržati poljoprivredne savjetodavne usluge. U Strateškom planu ZPP-a bi se trebalo eksplicitno navesti koje su razlike između dviju intervencija u smislu njihovih ciljnih skupina i ciljeva.
3.2.10.	Logika intervencije	11.02.2022	Slično kao i u EU, starija dobna skupina (od 35 do 74 godine) ima lošije digitalne vještine od mlađe generacije u Hrvatskoj. Ova dobna skupina je dominantna među poljoprivrednicima. Budući da su digitalizacija i tehnološke inovacije ključne za povećanje konkurentnosti i produktivnosti poljoprivrednog sektora, slabe digitalne vještine u ovoj dobnoj skupini mogu potencijalno ometati napore modernizacije. U svjetlu navedenog nejasno je zašto je intervencija “78.01. – Potpora prenošenju znanja” ne cilja izričito na razvoj digitalne pismenosti, već se usredotočuje isključivo na profesionalnu strukovnu obuku. Također je nejasno zašto ova tema nije eksplicitnija u strategiji intervencija. Strateški plan ZPP-a bi trebao potaknuti potporu u izgradnji digitalnih vještina za one poljoprivrednike koji pripadaju starijoj dobnoj skupini ili eksplicitno navesti ako takav plan nije predviđen te objasniti pripadajući razlog.
4.2.10.	Unutarnja koherentnost	11.02.2022	Dvije od osam osmišljenih intervencija izravno se bave pčelarstvom (“55.1.a.01. – Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije” i “55.1.e.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda”), dok potreba za potporom u sektoru pčelarstva nije jasna na temelju SWOT analize. Postoje najmanje dvije moguće opcije za rješavanje ovog problema: a) SWOT analiza trebala bi pružiti kontekst i dokaze o tome zašto je potpora pčelarskom sektoru poželjna; b) ili osmišljene intervencije ne bi trebale biti povezane sa XCO u Strateškom planu ZPP-a.
4.2.10.	Unutarnja koherentnost	11.02.2022	Strateški plan ZPP-a bi trebao objasniti potencijalne sinergije (ili nedostatak istih) između osmišljenih intervencija.
7.3.10.	Rezultati, rezultati i postavljanje prekretnica i ciljeva	03.04.2022	Intervencija “47.1.a.02. - Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje” nema nikakve PR-ove povezane sa XCO. Dostupne su najmanje tri opcije u vezi s intervencijom:

Referenca	Kategorija preporuke	Datum	Opis
			d) PR(ovi) koji su već povezani s intervencijom trebali bi biti povezani sa XCO, a veza bi trebala biti dobro objašnjena u poglavlju 2, odjeljku 2.1.XCO.8 (“Odabir pokazatelja rezultata”); e) Potrebno je uspostaviti vezu između intervencije i PR-a koji je već povezan s XCO; f) novi PR bi trebao biti povezan i s intervencijom i sa SC, a opravdanje bi trebalo biti dobro objašnjeno u Poglavlju 2, odjeljku 2.1.XCO.8 (“Odabir pokazatelja(a) rezultata”). Alternativno, intervencija se može ukloniti iz XCO.
8.6.10.	Pojednostavljivanje i smanjenje administrativnog opterećenja	11.02.2022	Opisi u poglavlju 5, odjeljku 5 (“Specifičan dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”) intervencije “47.1.b.01. – Savjetodavne usluge i tehnička pomoć” i “47.1.c.01. – Trening i/ili razmjena najboljih praksi” ne navode izričito da je intervencija usmjerena isključivo na sektor voća i povrća. Usmjerenost bi biti naglašena u opisu, jer je to trenutno vidljivo samo u odjeljku 2.1.XCO.9 (“Opravdanje financijske alokacije”).
8.6.10.	Pojednostavljivanje i smanjenje administrativnog opterećenja	11.02.2022	Postavljanje provedbe intervencije “78.01. – Potpora prenošenju znanja” trebalo bi biti jasnije opisano u Poglavlju 5, odjeljku 5 („Posebni dizajn, zahtjevi i uvjeti prihvatljivosti intervencije”), na primjer jasnijim navođenjem da prvenstveno cilja institucije i poljoprivrednike koji su neizravni korisnici.

Dodatak I: Okvir za evaluaciju

Odjeljak/pododjeljak izvješća		Uredba ZPP-a br.	Evaluacijsko pitanje		Ocijenjeno	
Br.	Naziv		Br.	Naziv	Horizontalno	Po SC-u
3	Logika intervencije	Članak 139(3)a				
			1	U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a doprinosi specifičnim ciljevima ZPP-a, uzimajući u obzir nacionalne i regionalne potrebe i potencijale za razvoj?		●
			1.1	Jesu li naučene lekcije iz rješavanja nacionalnih/regionalnih potreba s programima ruralnog razvoja i operacijama iz I. stupa u prošlim razdobljima provedbe uzete u obzir pri izradi strategije intervencija Strateškog plana ZPP-a?		●
			1.2	Uključuje li strateški plan ZPP-a za svaki (programirani) specifični cilj razumnu i dobro dokumentiranu logiku intervencija koja pokazuje kako će uvjetovanost, osmišljene intervencije u obliku izravnih plaćanja, intervencije ruralnog razvoja i sektorske intervencije te njihova kombinacija doprinijeti specifičnom cilju i osigurati pozitivne rezultate i učinke?		●
			1.3	Odgovaraju li osmišljene intervencije u okviru svakog (programiranog) specifičnog cilja nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i potencijalima za razvoj kako je utvrđeno u SWOT analizi i procjeni potreba?		●
			1.4	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako osmišljene intervencije mogu pridonijeti postizanju općih i međusektorskih ciljeva ZPP-a?		●
4	Unutarnja koherentnost, komplementarnost i sinergije	Članak 139(3)b				
2,1	Unutarnja koherentnost		2	U kojoj je mjeri Strateški plan ZPP-a interno koherentan?		●
			2.1	Da li interventna strategija Strateškog plana ZPP-a demonstrira dosljednost pokazujući jasne veze sa SWOT analizom i procjenom potreba?		●
			2.2	Da li je SWOT analiza relevantna/koherentna? Da li su prezentirane informacije u SWOT analizi prikladne za identificiranje potreba?		●
			2.3	U kojoj se mjeri potrebe temelje na dokazima (kao što je prikazano u opisu trenutne situacije/SWOT analizi)?		●
			2.4	Da li je veza između identificiranih potreba i (programiranih) specifičnih ciljeva vjerodostojna?		●
			2.5	Jesu li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost dovoljni u odnosu na specifične ciljeve?		●
			2.6	Odgovaraju li osmišljene intervencije i/ili uvjetovanost na sve aspekte identificiranih potreba?		
			2.7	U slučaju proturječnosti između intervencija (povezane sa istim ili različitim specifičnim ciljevima), postoje li intervencije i/ili uvjetovanosti povezane sa istim specifičnim ciljem koje ih mogu kompenzirati ili smanjiti?		●
			2.8	U kojoj su mjeri određeni prioriteti potreba?		●
2,2	Komplementarnosti i sinergije		3	Postoje li komplementarnosti i sinergije među intervencijama (i njihovim planiranim oblicima potpore) u postizanju programiranog specifičnog cilja?		●

Odjeljak/pododjeljak izvješća		Uredba ZPP-a br.	Evaluacijsko pitanje		Ocijenjeno	
Br.	Naziv		Br.	Naziv	Horizontalno	Po SC-u
			3.1	Da li su osmišljene intervencije i/ili uvjetovanosti (potencijalno) komplementarni i djeluju li u sinergiji prema specifičnim ciljevima (ne proizvode negativne razmjene)?		●
			3.2	Da li su intervencije koje mogu proizvesti negativne razmjene popraćene intervencijama i/ili uvjetovanostima koji nadoknađuju ili smanjuju te razmjene?		●
			3.3	Postoje li (potencijali za) sinergije između različitih intervencija povezanih s istim specifičnim ciljem?		●
			3.4	Postoje li (potencijali za) sinergije između intervencija i/ili uvjetovanosti povezani s različitim specifičnim ciljevima?		●
			3.5	U kojoj su mjeri (potencijalno) sinergijske interakcije objašnjene između intervencija u svrhu postizanja ciljeva?		●
5	Vanjska koherentnost	Članak 139(3)b				
3,2	Doprinos ciljevima vezanim uz okoliš i klimu		4	U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a demonstrira doprinose okolišnim i klimatskim ciljevima?	●	
			4.1	Uzima li procjena potreba u obzir nacionalne okolišne i klimatske planove koji proizlaze iz zakonodavnih akata navedenih u Prilogu XIII. Uredbe o ZPP-u?	●	
			4.2	Opisuje li strategija intervencija Strateškog plana ZPP-a kako su adresirane nacionalne, regionalne i/ili lokalne potrebe povezane s okolišem i klimom, a koje su prethodno identificirane kroz SWOT/procjenu potreba?	●	
			4.3	Pokazuje li strategija intervencija Strateškog plana ZPP-a na koji način uvjetovanost, intervencije (uključujući planirane oblike potpore i proračunska izdvajanja) i njihova kombinacija doprinose specifičnim ciljevima vezanim za okoliš/klimu u svrhu ostvarivanja većih učinaka na okoliš/klimu u odnosu na prethodno razdoblje?	●	
			4.4	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a ambicioznije ciljeve u odnosu na okolišne i klimatske ciljeve iz prethodnog razdoblja?	●	
3,3	Usklađenost s drugim relevantnim instrumentima		5	U kojoj su mjeri alocirana proračunska sredstva u skladu sa programiranim specifičnim ciljevima Strateškog plana ZPP-a?	●	
			5.1	Pokazuje li strategija intervencije Strateškog plana ZPP-a jasno doprinos ciljevima relevantnih politika i ciljevima nacionalnih, EU i međunarodnih politika i/ili strategija koje je potpisala EU?	●	
			5.2	Pružila li Strateški plan ZPP-a jasan pregled razgraničenja, komplementarnosti, sinergije i koordinacije između uvjeta Strateškog plana ZPP-a, intervencija i drugih intervencija financiranih iz drugih fondova Unije aktivnih u ruralnim područjima i/ili usmjerenih na slične korisnike, sudionike i/ili područja rada?	●	
			5.3	Da li je strategija intervencija Strateškog plana ZPP-a u skladu sa zakonodavnim instrumentima (uključujući programe i planove proizašle iz njih) u vezi s okolišem i klimom kako je navedeno u Prilogu 11. Uredbe (u konačnom zakonu navedeni instrumenti su prikazani u Prilogu 13) i doprinosi li utvrđenim dugoročnim nacionalnim ciljevima propisanim u tim instrumentima (ili izvedenima iz tih instrumenata)?	●	
			5.4	Da li su predloženim mehanizmima koordinacije i razgraničenja na odgovarajući način obrađena potencijalna preklapanja (dvostruko financiranje) ili nedostatak financiranja između relevantnih instrumenata i intervencija? (uključujući izbjegavanje ovih preklapanja i mogućih praznina)	●	

Odjeljak/pododjeljak izvješća		Uredba ZPP-a br.	Evaluacijsko pitanje		Ocijenjeno	
Br.	Naziv		Br.	Naziv	Horizontalno	Po SC-u
6	Dosljednost proračunske dodjele s programiranim ciljevima	Članak 139(3)c				
			6	U kojoj su mjeri dodijeljena proračunska sredstva u skladu sa programiranim specifičnim ciljevima Strateškog plana ZPP-a?	●	
			6.1	Prikazuje li financijski plan Strateškog plana ZPP-a izdvajanja raščlanjena po osmišljenim intervencijama za izravna plaćanja, sektorske intervencije i intervencije za ruralni razvoj?	●	
			6.2	U slučaju bilo kakvog prijenosa dodijeljenih proračunskih sredstava između izravnih plaćanja, sektorskih intervencija i intervencija za ruralni razvoj, da li je jasno navedeno i pojašnjeno u financijskom planu i objašnjeno kako se ovim prijenosom planira potaknuti ostvarenje specifičnih ciljeva ZPP-a?	●	
			6.3	Ako je relevantno, da li je jasno kako su proračunska sredstva dodijeljena dizajniranim intervencijama za različite vrste sektora, regija, korisnika itd.?	●	
			6.4	Da li je uloga pojačane uvjetovanosti (u smislu zahtjeva, ambicija, pokrivenosti, itd.) uzeta u obzir u dizajnu intervencije i njezinoj financijskoj alokaciji?	●	
			6.5	Da li je dodjela proračunskih sredstava za svaku intervenciju opravdana u skladu sa procjenom potreba?	●	
			6.6	Da li je raspodjela proračunskih sredstava za svaku intervenciju prikladna za postizanje ciljeva i da li: - ima transparentnu i vjerodostojnu poveznicu između financijskih alokacija (ulaznih podataka) i očekivanih ostvarenja, rezultata i izračunatih ciljnih vrijednosti/faza za pokazatelje rezultata. - uzima u obzir socio-ekonomsku i okolišnu situaciju podržanih područja, sektora, korisnika i zastupljenih vrsta intervencija.	●	
7	Mjerenje napretka i rezultata	Članak 139(3)de				
5,1	Doprinos očekivanih outputa rezultatima		7	U kojoj će mjeri očekivana ostvarenja doprinijeti rezultatima izraženima u realnim ciljnim vrijednostima?		●
			7.1	Da li su uzročne veze između ulaganja, ostvarenja, rezultata i ciljnih vrijednosti jasno objašnjene i potpune?		●
			7.1.1	Određuje li strateški plan ZPP-a kako će se očekivana ostvarenja generirati kroz planirane financijske ulaze alocirane za specifične intervencije?		●
			7.1.2	Pokazuje li Strateški plan ZPP-a kako će očekivani rezultati pridonijeti svakom specifičnom cilju?		●
			7.1.3	Da li je svaka intervencija jasno povezana s jednim ili više pokazatelja rezultata?		
			7.1.4	Postoji li čvrsta veza (izravni i značajan doprinos) između intervencija i pokazatelja rezultata?		●
			7.1.5	Postoje li postavljeni ciljevi za svaki relevantni pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?		●
			7.2	Da li su ciljne vrijednosti za svaki pokazatelj rezultata realne kada se uzmu u obzir kritični čimbenici?		●

Odjeljak/pododjeljak izvješća		Uredba ZPP-a br.	Evaluacijsko pitanje		Ocijenjeno	
Br.	Naziv		Br.	Naziv	Horizontalno	Po SC-u
			7.3	Da li obrazloženje za ciljne vrijednosti uzima u obzir kritične čimbenike i da li je ono u skladu sa procjenom potreba?		●
5,4	Prikladnost prekretnica odabranih za okvir izvedbe		8	U kojoj su mjeri faze postavljene za okvir izvedbe realne?		●
			8.1	Postoje li postavljene godišnje faze koje ukazuju na godišnju raščlambu utvrđenih ciljeva za svaki relevantan pokazatelj rezultata na temelju osmišljenih intervencija povezanih s tim pokazateljem rezultata?		●
			8.2	Da li je vrijednost svake godišnje prekretnice za izračunate ciljeve pokazatelja rezultata definirana na način da uzima u obzir relevantne čimbenike?		●
8	Smanjenje administrativnog opterećenja korisnika	Članak 139(3)f				
6,1	Korištenje geoprostornih sustava i sustava za zahtjeve povezane sa životinjama		9	U kojoj se mjeri ciljevi pojednostavljenja i smanjenja administrativnog opterećenja korištenjem geoprostornog sustava i sustava za zahtjeve povezane sa životinjama (vidi čl. 69. HZR-a) odražavaju u Strateškom planu ZPP-a?	●	
			9.1	Da li se koristi geoprostorni aplikacijski sustav (GSA)?	●	
			9.2	Imaju li korisnici mogućnost podnijeti jednu prijavu za sve moguće sheme/intervencije i sve dokumente dostaviti elektroničkim putem?	●	
			9.3	Koristi li se sustav bez zahtjeva za zahtjeve povezane sa životinjama (spomenuto u čl. 67. stavak 2. HZR-a)?	●	
			9.4	Jesu li opisani pojednostavljeni postupci za korisnike (npr. upozorenja za neusklađenost, nedostajući/nepotpuni podaci itd.)?	●	
			9.5	Imaju li korisnici mogućnost prilagođavanja svojih zahtjeva u slučaju pogrešaka?	●	
			9.6	Postoje li pojednostavljeni postupci prijave za posebne programe (npr. male poljoprivrednike)? Ako ne, da li je jasno zašto ne? Ako da, da li su opisani u Strateškom planu ZPP-a?	●	
			9.7	Da li je predviđeno da će se korisnicima pružiti informacije za razumijevanje pravila/uvjeta za primanje potpore prilikom podnošenja zahtjeva?	●	
			9.8	Da li su najnoviji kartografski/slikovni/sentinel podaci prezentirani korisnicima za njihov zahtjev za potporu?	●	
			9.9	Da li su korisnicima osigurani GIS (geografski informacijski sustavi) alati jednostavni za korištenje za promjenu informacija (granica) na parcelama tijekom podnošenja zahtjeva za pomoć?	●	
6,2	IACS kontrole		10	U kojoj se mjeri pojednostavljenje IACS kontrola odražava u strateškom planu ZPP-a?	●	
			10.1	Koristi li se sustav daljinskog otkrivanja i/ili nadzora područja (AMS) za kontrolu uvjeta prihvatljivosti i uvjetovanosti?	●	
			10.2	Da li su svi elementi IACS-a dovoljno obrađeni i opisani u Strateškom planu ZPP-a?	●	

Odjeljak/pododjeljak izvješća		Uredba ZPP-a br.	Evaluacijsko pitanje		Ocijenjeno	
Br.	Naziv		Br.	Naziv	Horizontalno	Po SC-u
			10.3	Da li se koriste i druge tehnologije (predviđene za korištenje) za, izuzev daljinskog otkrivanja/Sentinel podataka (npr. fotografije s geografskim oznakama)?	●	
			10.4	Da li je predviđena komunikacija s poljoprivrednicima tijekom svih koraka postupaka IAKS-a kako bi se spriječile pogreške i kazne?	●	
6,3	Ne-IAKS aplikacije i kontrolne procedure		11	U kojoj se mjeri pojednostavljenje ne-IAKS aplikacija i kontrolnih procedura odražava u strateškom planu ZPP-a?	●	
			11.1	Koriste li se tehnološki alati (npr. geografsko označene fotografije, video zapisi) za provjeru realizacije operacija/ulaganja?	●	
			11.2	Postoje li dostupni online postupci korisnicima za podnošenje zahtjeva?	●	
			11.3	Koriste li se u dovoljnoj mjeri pojednostavljene opcije troškova?	●	
6,4	Ostala rješenja za postizanje pojednostavljenja i smanjenja administrativnog opterećenja		12	U kojoj mjeri Strateški plan ZPP-a predviđa uvođenje drugih rješenja za postizanje pojednostavljenja i smanjenja administrativnog opterećenja poljoprivrednika i ostalih korisnika?	●	
			12.1	Prikupljaju li AMS (Area Monitoring System) dokaze u slučajevima kao što je prepoznavanje slučajeva više sile?	●	
			12.2	Omogućuje li se poljoprivrednicima isplativ pristup podacima (npr. iz AMS-a) za moguću upotrebu u rješenjima za upravljanje farmama (npr. precizna poljoprivreda)?	●	
			12.3	Da li je predviđeno da savjetodavne službe za poljoprivredna gospodarstva, istraživačke i ruralne mreže rade zajedno kako bi podržale jednostavniju provedbu ZPP-a?	●	
			12.4	Koristi li se tehnička pomoć za postizanje pojednostavljenja i smanjenja administrativnog opterećenja?	●	
			12.5	Da li je predviđeno da ZPP mreža nudi popratne aktivnosti koje potiču pojednostavljenje i smanjenje administrativnog opterećenja?	●	
6,5	Dizajn intervencija		13	U kojoj mjeri je poštovana jednostavnost dizajna intervencija u Strateškom planu ZPP-a?		●
			13.1	Da li su intervencije dobro opisane, dosljedne, ne kontradiktorne i omogućuju procjenu njihovog ostvarenja u odnosu na ciljeve?		●
			13.2	Da li je ukupni broj intervencija i s posebnim fokusom na zelenu arhitekturu (uvjetovanosti, ekosheme, AECM) prikladan i ne rezultira sa nepotrebnim kompleksnostima za provedbu i praćenje?		●
			13.3	Da li su uvjeti prihvatljivosti primjereni, dobro opravdani, ne kontradiktorni i laki za provedbu u smislu ostvarivanja ciljeva intervencija?		●
			13.4	Da li su instrumenti potpore (uključujući financijske instrumente) jasno opisani u strateškom planu ZPP-a i da li je predviđeno da se korisnicima objasne na razumljiv način (npr. u brošurama, web stranicama itd.) te da li su relevantne informacije lako dostupne potencijalnim podnositelji zahtjeva?		●
9	Financijski instrumenti	Članak 139(3)g				

Odjeljak/pododjeljak izvješća		Uredba ZPP-a br.	Evaluacijsko pitanje		Ocijenjeno	
Br.	Naziv		Br.	Naziv	Horizontalno	Po SC-u
			14	Postoji li jasno obrazloženje za korištenje financijskih instrumenata financiranih iz EPFRR-a?		●
			14.1	<i>Navedeno obrazloženje za korištenje ili ne korištenje financijskih instrumenata za provedbu intervencija Strateškog plana ZPP-a potkrijepljeno je relevantnim dokazima iz SWOT-a i procjene potreba, kao i zajedničkim pokazateljima konteksta koji prikazuju socio-ekonomski status potencijalnih korisnika (npr. C14, 15, 16 i C25, 26, 27 i 28).</i>		●
			14.2	<i>Definicije, vrste i glavni uvjeti planiranih financijskih instrumenata prikazani su u opisu intervencije te su konzistentni sa opravdanošću korištenja financijskih instrumenata financiranih iz EPFRR-a.</i>		●
			14.3	<i>Godišnja financijska izdavanja za svaku intervenciju uključuju, gdje je primjenjivo, raščlambu planiranih iznosa za bespovratna sredstva i iznosa planiranih za financijske instrumente.</i>		●
			14.4	<i>Postoji dosljedna veza između upotrebe financijskih instrumenata kao ulaganja i očekivanih ostvarenja i rezultata.</i>		●

Dodatak II: Sažeti podaci o raspodjeli proračuna prema Strateškom planu ZPP-a

Stup	Oblik intervencije	Vrsta intervencije	Kod intervencije (MS) - Naziv	SC-ovi povezani s	Ukupna vrijednost (EUR)
Direktno	DPdecoupled	BISS(21)	21.01. - Osnovna potpora dohotku za održivost	1	711 392 520
Direktno	DPdecoupled	CRISS(26)	26.01. - Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost	1	374 417 116
Direktno	DPdecoupled	CIS-YF(30)	30.01. - Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	1	37 441 712
Direktno	DPdecoupled	Eko-shema (31)	31.01. - Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	1	201 408 140
Direktno	DPdecoupled	Eko-shema(31)	31.02. - Pašarenje na pašnjacima	2	40 000 000
Direktno	DPdecoupled	Eko-shema(31)	31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina	1	41 336 887
Direktno	DPdecoupled	Eko-shema(31)	31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oranicama	2	107 500 000
Direktno	DPdecoupled	Eko-shema(31)	31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	2	26 002 665
Direktno	DPdecoupled	Eko-shema(31)	31.06. - Konzervacijska poljoprivreda	2	25 057 925
Direktno	DPdecoupled	Eko-shema(31)	31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	2	26 715 780
Direktno	DPcoupled	CIS(32)	32.01. - Krave u proizvodnji mlijeka	1	106 708 877
Direktno	DPcoupled	CIS(32)	32.02. - Tov junadi	1	58 034 653
Direktno	DPcoupled	CIS(32)	32.03. - Krave dojilje	1	26 209 198
Direktno	DPcoupled	CIS(32)	32.04. - Ovce i koze	1	18 720 856
Direktno	DPcoupled	CIS(32)	32.05. - Povrće	1	3 744 171
Direktno	DPcoupled	CIS(32)	32.06. - Voće	1	6 552 299
Direktno	DPcoupled	CIS(32)	32.07. - Šećerna repa	1	23 401 070
Direktno	DPcoupled	CIS(32)	32.08. - Krmno proteinski usjevi	1	37 441 711
Sektorski	Sektorski - Voće i povrće	INVRE(47(1))	47.1.a.01. - Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu	2	
Sektorski	Sektorski - Voće i povrće	INVRE(47(1))	47.1.a.02. - Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje	3	
Sektorski	Sektorski - Voće i povrće	ADV1(47(1)(b))	47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	4	
Sektorski	Sektorski - Voće i povrće	TRAINCO(47(1)(c))	47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi	3	
Sektorski	Sektorski - Voće i povrće	PROMO(47(1)(f))	47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing	3	
Sektorski	Sektorski - Voće i povrće	QUAL(47(1)(g))	47.1.g.01. - Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode	1	1 765 605
Sektorski	Sektorski - Voće i povrće	CLIMA(47(1)(i))	47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagođavanje klimatskim promjenama	1	
Sektorski	Sektorski - Voće i povrće	SETUP(47(2)(a))	47.2.a.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_01	2	
Sektorski	Sektorski - Voće i povrće	ORCHA(47(2)(d))	47.2.d.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_02	1	
Sektorski	Sektorski - Voće i povrće	WIDTH(47(2)(f))	47.2.f.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_03	1	
Sektorski	Sektorski - Voće i povrće	HARIN(47(2))	47.2.i.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_04	1	
Sektorski	Sektorski - Pčelarski proizvodi	ADVIBEES(55(1)(a))	55.1.a.01. - Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije	1	477 850
Sektorski	Sektorski - Pčelarski proizvodi	INVAPI(55(1)(b))	55.1.b.01. - Nabava novih pomagala, pribora i opreme	1	4 775 000
Sektorski	Sektorski - Pčelarski proizvodi	INVAPI(55(1)(b))	55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze	2	2 107 750
Sektorski	Sektorski - Pčelarski proizvodi	INVAPI(55(1)(b))	55.1.b.03. - Racionalizacija selećeg pčelarstva	2	962 100
Sektorski	Sektorski - Pčelarski proizvodi	ACTLAB(55(1)(c))	55.1.c.01. - Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele	2	28 600
Sektorski	Sektorski - Pčelarski proizvodi	PROMOBEEES(55(1)(d))	55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela	2	995 000
Sektorski	Sektorski - Pčelarski proizvodi	COOPAPI(55(1))	55.1.e.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda	2	105 250
Sektorski	Sektorski - Pčelarski proizvodi	PROMOBICI(55(1)(f))	55.1.f.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda	2	114 900
Sektorski	Sektorski - Vino	RESTRVINEY(58(1)(a))	58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda	2	9 377 000
Sektorski	Sektorski - Vino	INVWINE(58(1)(b))	58.1.b.01. - Ulaganja	2	31 273 000

Stup	Oblik intervencije	Vrsta intervencije	Kod intervencije (MS) - Naziv	SC-ovi povezani s	Ukupna vrijednost (EUR)
Sektorski	Sektorski - Vino	INFOR(58(1)(h))	58.1.h.01. - Informiranje	2	90 000
Sektorski	Sektorski - Vino	PROMOWINE(58(1)(k))	58.1.k.01. - Promidžba	2	900 000
RD	RD	ENVCLIM(70)	70.01. - Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima	1	41 834 629
RD	RD	ENVCLIM(70)	70.02. - Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama	2	2 933 321
RD	RD	ENVCLIM(70)	70.03. - Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja	1	38 852 515
RD	RD	ENVCLIM(70)	70.04. - Ekološki uzgoj	3	229 784 815
RD	RD	ENVCLIM(70)	70.05. - Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi	1	11 764 706
RD	RD	ENVCLIM(70)	70.06. - Plaćanja za dobrobit životinja	1	142 941 176
RD	RD	ANC(71)	71.01. - Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima	2	172 500 000
RD	RD	ASD(72)	72.01. - Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)	1	8 823 529
RD	RD	INVEST(73-74)	73.01. - Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš	2	20 000 000
RD	RD	INVEST(73-74)	73.02. - Obnova poljoprivrednog potencijala	2	41 176 471
RD	RD	INVEST(73-74)	73.03. - Korištenje obnovljivih izvora energije	1	20 000 000
RD	RD	INVEST(73-74)	73.04. - Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture	1	1 176 471
RD	RD	INVEST(73-74)	73.05. - Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma	1	11 764 706
RD	RD	INVEST(73-74)	73.06. - Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM (šumskog reproduktivnog materijala)	1	20 000 000
RD	RD	INVEST(73-74)	73.07. - Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva	1	26 888 033
RD	RD	INVEST(73-74)	73.08. - Izgradnja šumske infrastrukture	1	11 764 706
RD	RD	INVEST(73-74)	73.09. - Promocija šumskih proizvoda i usluga	1	1 176 471
RD	RD	INVEST(73-74)	73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	3	206 663 408
RD	RD	INVEST(73-74)	73.10.FI - FI_Potpore za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	1	41 882 353
RD	RD	INVEST(73-74)	73.11. - Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	1	142 771 826
RD	RD	INVEST(73-74)	73.11.FI - FI_Potpore za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	1	5 294 118
RD	RD	INVEST(73-74)	73.12. - Potpora malim poljoprivrednicima	1	30 000 000
RD	RD	INVEST(73-74)	73.13. - Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima	1	58 823 529
RD	RD	INVEST(73-74)	73.14.FI - FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima	1	5 882 353
RD	RD	INVEST(73-74)	74.01. - Potpora za sustave javnog navodnjavanja	1	82 352 941
RD	RD	INSTAL(75)	75.01. - Uspostava mladih poljoprivrednika	1	76 470 588
RD	RD	RISK(76)	76.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje	1	75 000 000
RD	RD	COOP(77)	77.01. - Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete	1	11 764 706
RD	RD	COOP(77)	77.02. - Potpora informativnim i promotivnim aktivnostima koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu	1	1 176 471
RD	RD	COOP(77)	77.03. - Potpora za EIP operativne skupine	1	5 100 000
RD	RD	COOP(77)	77.04. - Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta	1	2 488 235
RD	RD	COOP(77)	77.05. - Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija	1	5 294 118
RD	RD	COOP(77)	77.06. - Potpora LEADER (CLLD) pristupu	1	102 923 224
RD	RD	KNOW(78)	78.01. - Potpora prenošenju znanja	1	17 647 059
RD	RD	KNOW(78)	78.02. - Potpora za pružanje savjetodavnih usluga	1	17 647 059
RD	RD - TA	TA(125)	125.01. - Tehnička podrška	n/a	50 000 000

www.kpmg.hu

© 2022 KPMG Advisory Ltd., a Hungarian limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The report does not include the effects, if any, of the events or circumstances that may have occurred or of the information that may have been available after the date of the preparation of the report.

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavour to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organisation.